

LEN DEIGHTON BOMBARDIERUL

Traducere de P. DANIELA

Len Deighton
Bombardierul
Editia originală în limba engleză publicată de JONATHAN CAPE
LTD 30 Bedford Square, London WC
Prima ediție 1970
Len Deighton, 1970

BUCUREȘTI-ROMÂNIA 1994

Consilier literar : H. GRĂDESCU

Coperta de
GHEORGHE BALTOC

Consultant de specialitate pentru versiunea română :
comandor (r.) aviator, inginer DUMITRU DEICA

ISBN 973-9127-81-9

CAPITOLUL 1

Cantina se închidea, de obicei, la ora zece noaptea, însă cea a „Armatei salvării” rămânea, întotdeauna, deschisă până pe la zece și jumătate. Dacă plecai de la cinematograful bazei ceva mai devreme și o luai grăbit de-a curmezișul platoului de paradă, mai puteai avea șansa să bei o ceașcă de ceai înainte de culcare.

Doamna Andrews, cea care servea la „Sally-Ann”¹ putea să-și dea seama când rula un film prost după numărul ceștilor de ceai și al cafelelor pe care le servea seara, înainte de închidere.

— Nu-i prea grozav filmul ; luni am făcut paisprezece ceaiuri, iar marți a trebuit să mai pun un ceainic cu apă la foc.

În urmă cu o săptămână rula un film cu aviatori. Eroul principal făcea dragoste cu o pasiune sobră și, apoi, detașat, se abandona complet zborului, ca-ntr-o beție aproape nebunească (exact inversul a ceea ce obișnuiau să facă băieții din R.A.F.). Un pilot laș era ostracizat, iar pînă la urmă, cuprins de o furie fără margini, cu chipul scăldat în lacrimi, se ciocnea de un avion inamic. Comandantul nu știa să se facă ascultat decât cu pumnul și vărsa la-

¹ Joc de cuvinte, sugerând că este vorba de „Armata salvării” (în engleză, Salvation Army).

crimi de glicerină, ori de câte ori nu i se mai întorcea unul din băieții săi.

Aviatorii de la Warley Fen întâmpinaseră filmul cu fluierături și huiduieli, iar operatorul se grăbise să-i aducă la cunoștință ofițerului de serviciu despre cele întâmplate.

— Și zici că huiduie în timpul filmului? Și de ce vrei să vin eu acolo, ca să mă huiduiască și pe mine? Nu-i un film serios, l-am văzut și eu seara trecută. Ar fi timpul să aduceți și niște filme mai ca lumea.

Băieții n-aveau nici o legătură, nici cu filmul acesta și nici cu producătorii lui. Comitetele R.A.F. de selecționare avuseseră grijă ca nici unul dintre ei să nu încerce emoții atât de puternice. Nimeni de la Warley nu jurase vreodată în public să se răzbune pe nemți (cu excepția comandantului). Nimănu-i de-aici nu i se întâmplase să se prăbușească cu avionul și, în același timp, să dea dovadă de sânge rece, sau să decoleze pe o ceață deasă, sau să dea pe gât pahar după pahar de whisky, la popotă, și apoi să toasteze cântând pentru prieteni absenți, aruncând cu paharele în foc. Aici durerea se măsoara prin cât se plătea pentru efectele personale, fără nici o valoare, de altfel, ale celor care dispăreau și care erau scoase la licitație. Lacrimile erau bune doar pentru actori. Frica era aici un subiect de laudă și fiecare dintre ei avea câte o întâmplare preferată, cu care să se mândrească. Militarii de la Warley Fen aveau un temperament sănătos, echilibrat, nu reacționau prea intens nici la bine nici la rău, în tot ceea ce făceau.

În seara aceasta, sala cinematografului era arhiplină. Nimeni nu plecă mai devreme și nimeni nu

fluieră, ca să-și exprime dezaprobarea. Rula un film vechi, „Rembrandt“, cu Charles Laughton în rolul principal, și erau atât de mulți spectatori, încât până la urmă fu nevoie să se mai aducă niște scaune pliante, de la biroul de informații și operații al escadrilei și să-i așeze pe întârziați în lungul cuioarului de trecere.

Cei nouăsprezece membri, de diferite grade, ai cercului de muzică, se adunaseră la club să asculte concertul pentru vioară de Beethoven, în interpretarea lui Georg Kulenkampff și a Orchestrei filarmonice din Berlin. Violonistul executa, într-o manieră ireproșabilă, și plăcerea auditoriului era umbrită doar de faptul că, la fiecare câteva minute trebuiau să întoarcă discurile pe partea cealaltă sau să le schimbe. Ofițerul însărcinat cu activitatea culturală avea obiceiul — foarte enervant de altfel — să dirijeze, în timp ce asculta muzică, bătând tactul, dar când se termină concertul, scoase la iveală câteva sticle de bere, ceea ce făcu să fie pe dată iertat. Rămaseră până aproape de miezul nopții, discutând despre muzică. Foarte puține erau locurile de pe aerodrom unde se puteau întâlni grade diferite pe picior de egalitate, dar mite să mai și bea și să fumeze împreună.

Formația de muzică de dans a bazei luase ființă cu numai șase săptămâni în urmă, iar până acum nu existaseră decât două ocazii în care să fie toți membrii prezenți, pentru repetiție. Doi dintre ei erau de serviciu și în seara aceasta: sergentul Tommy Carter, un pasionat saxofonist amator, care zbura pe „Joe for King“, și un caporal ce se descurca destul de bine la pian și care era de serviciu la turnul de control. Pianistul nu putea cânta de-

cât în tonalități minore, iar trompetistul îi asurzea pe toți, deoarece, cu toate că studiasse muzică timp de doi ani, până atunci cântase numai la vioară. Cei șapte instrumentiști repetau împreună în colțul cel mai îndepărtat al cantinei dar, când începu să se adune lumea, se ridicară și se așezară la mese să-și bea ceaiul. Șeful de orchestră, un caporal furier din Southampton, declară că dacă nu reușeau să cânte mai bine de-atâta, se vedeau nevoiți să ceară comitetului de dansuri să aducă o mică orchestră de civili, pentru balul care avea să se dea la popota subofițerilor, în luna următoare. Astfel că, atunci când se închise cantina, plecară cu toții deprimați și ușor descumpăniți.

În vara aceea, baza de la Warley Fen era înnebunită după o melodie subtilă și delicată, care se afla pe buzele tuturor : o fluierau mecanicii, în timp ce pedaleau pe biciclete spre locurile de dispersare, o îngânau montorii, în timp ce schimbau bujiile la motoarele Merlin și, mai ales, o cânta la pian, cu multe improvizații și înflorituri, o blondă cu sâni provocatori, Veronica. Un caporal îngust în șolduri și cu o urmă de mustață, îl imita perfect pe Al Bowlly, având până și aceeași inflexiune a vocii. La popota ofițerilor, melodia exista pe un disc de gramofon, adus de cineva de la Londra.

În după-amiaza zilelor toride din mijlocul verii fierbinți, ritmurile melodiei pluteau pe deasupra pajiștilor catifelate, de un verde strălucitor, de la Warley Manor, făcând trandafirii să tresară. Aceiași disc îl aveau și cei de la popota subofițerilor, unde se împământenisese obiceiul ca subofițerii ce se întorceau din vreo misiune să-și bage nasul pentru câteva minute și să bea ceva, înainte de culcare,

după ce se vedeau scăpați de emoțiile prin care trecuseră și de starea de surescitare pe care le-o provoca darea raportului. Discul își avea locul său, lângă gramofon și, de cele mai multe ori, cei care ajungeau primii la popotă îl puneau imediat. Adevsea, după vreo noapte grea și tulbure, când mulți dintre ei lipseau, băieții puneau discul să cânte la nesfârșit, uneori până târziu, în zori...

Ușor a venit, ușor va trece. Așa e viața
De vrea iubirea să-și aleagă un drum
N-o ține-n loc, las-o să plece
Ne-om despărți fără regrete, la fel cum viața
ne-a unit
Voi fi indiferent și rece.
Nicicând romantice-aventuri noi n-am visat
Iar azi, când totul se sfârșește
Să fim prieteni, nu străini.

Iubito, îți spun deci bun rămas
Și, uită-mă, căci totul trece.

Chiar și la un sfert de secol mai târziu, cei care cunoșteau Warley Fenul acelei veri fierbinți a lui '43, când bombardierele plecau noapte de noapte în misiune, aveau să-și reamintească melodia mai bine decât orice altceva legat de clipele trăite acolo. Era destul să răsune primele acorduri de trompetă, baterie și chitară, ca să se simtă, deodată, transportați pe aripile aducerii aminte.

Nu toți cei de la Warley Fen se ocupau însă de muzică în timpul liber. Sergentul de aviație Bishop, de meserie lăcătuș mecanic și sergent ajutor al comandantului gărzii, ședea la corpul de gardă, lu-

crând la un galion¹, pe care-l înfățișa cu pânzele întinse, făcute din învelitoare de bomboane și hârtie colorată. Era o îndeletnicire care cerea multă migală și mai ales răbdare ; portretul lui Joe Louis, de pe peretele camerei în care locuia, însemnase aproape trei sute de ore de decupat, tăiat și lipit. Cei cărora le arăta tablourile se minunau cum din mîinile greoaie și butucănoase ale lăcătușului puteau ieși obiecte atât de delicate.

Albert Singleton, soldat de aviație clasa I și chelner la popota ofițerilor, furase, în seara aceasta, cu ajutorul Janetei Marsden, și ea soldat de aviație, o cutie conținând șapte livre de unt, trei cutii conținând șapte livre de marmeladă, optsprezece livre de slănină și douăzeci și opt de ouă. Alimentele, proprietate a Maiestății Sale fură transportate la Peterborough, într-un microbuz Hillman al Forțelor Aeriene, tot proprietate a Maiestății Sale și vândute unui patron de restaurant în schimbul sumei de șapte lire și zece șilingi, iar, până pe la orele 22,30, Singleton și Marsden dădură o raită prin câteva cârciumioare, unde consumară diferite sorturi și cantități de băuturi alcoolice fine.

Se făcuse aproape ora unsprezece noaptea când cei doi se întoarseră, străbătând zona întunecată de șes de la Ramsey și opriră mașina la marginea aerodromului. Pe bancheta din față a microbuzului era cald și ferestrele se aburiră de-ndată, din cauza respirației tinerilor, care se-mbrățișau și se sărutau pe întuneric. La numai câteva minute trecu pe lângă ei, pe șosea, una din camioanele încărcate cu echipajele care aveau să zboare în noaptea aceea și cei doi se opriră o clipă să-i privească.

¹ Vas mare de război.

— Știi că avem o șoferiță nouă, spuse soldatul Marsden, făcând un semn cu capul spre camionul care-i transporta pe aviatori. Și, dacă e să vorbim de pasiune, să știi că e proaspăt ieșită din școală.

— Nu ca tine, spuse Bert Singleton.

— Și eu sunt plină de pasiune câteodată, spuse fata și se-mbrățișară din nou. În timp ce camioneta se îndepărta, îi auziră pe unii discutând ceva legat de camuflajul câtorva case din sat, dar cei doi continuară să se sărute.

Binty Jones își împături revista, umoristică pe care o răsfoise și începu să vorbească în stilul său zeflemist, încercând să-i imite pe americani :

— Ei băieți, s-a făcut de unsprezece. Hai să pornim micul nostru circ ambulant. Am de rezolvat niște chestiuni foarte importante la Peterborough, înainte de răsăritul soarelui.

Digby, care tocmai își trăgea fermoarul la cizmele de zbor, își ridică fața pe care se putea citi o uimire fără margini :

— Tot la Peterborough dormi, nebunule ?

Devenise o modă la unele echipaje, ca fiecare să-și scrie numele pe partea din față a caschetelor de zbor și-și treceau unul altuia o sticlută de oțet roz. Cohen tocmai terminase de scris pe a lui : Kosher.

— Asta-i situația, camarade, spuse Binty. Exact un sfert de ceas de la cantonament până la dormitorul ei, atâta fac cu motocicletă.

— Un sfert de oră, interveni Lambert. Aș prefera să zbor de două ori în aceeași noapte, decât să merg zece mile pe hârbul ăla al tău.

— Cincisprezece mile, îl corectă Binty. Da, dar eu sunt profesionist, nu ?

— Poate vânător de fuste profesionist ? preciză Digby.

— Ca toți lăptarii de altfel, nu-i așa Binty ? întrebă și Cohen.

— Doar unii din ei, răsă acesta mândru.

În afara hainelor sale călcate cu grijă și a cămășii scrobite ca hârtia, nu prea aveai ce să-ți placă privindu-l pe Binty : părul tuns scurt, dinții stricați, scund și îndesat și cu fața ciupită de vărsat. Nimic din toate acestea nu-l împiedicau însă să ducă o viață amoroasă foarte tumultuoasă, plină de aventuri, în căutarea cărora pornea neobosit, prin toată regiunea.

— Motocicleta le vrăjește, asta e. Zgomotul, știi. Aud motorul în puterea nopții și încep să tremure ca piftia.

— Tot cu zăluda aceea măritată ești ? întrebă Digby. Cunoștea răspunsul dinainte, dar dorea să-l atragă în discuție și pe Flash Gordon. Îi făcea o plăcere sadică să-i audă pe cei doi certându-se.

— Ca femeie e grozavă, băieți !

— De ce nu-ți găsești și tu vreo găsculiță nemăritată ? întrebă Flash.

— Doar știi și tu de ce, omule. Cele mai de soi pipițe nemăritate din Peterborough sunt ale yancheilor.

— Da, dar nici așa nu-i cinstit. Bărbatu-său Iuptă în mijlocul deșertului și tu îi furi nevasta. Nu-i drept deloc.

— Am grijă de ea, până se-ntoarce el, asta-i tot !

— Sper să se întoarcă cât de curând și să te co-tonogască.

— Nici o teamă, i-am văzut mutra în fotografie, e un tip slab și pricăjit.

— O fi instructor de judo.

— E tinichigiu la un atelier din Allextion.

— Când se-ntoarce, are să-ți rupă oasele, îl avertiză Flash.

Discuția urma același curs ca întotdeauna și, tot ca de obicei, când se termina, nu mai scotea nimeni nici un cuvânt. Binty deschise din nou revista cu caricaturi.

— Cât e ceasul acum ? întrebă Digby.

— Cu trei minute mai mult decât ultima oară când m-ai întrebat, spuse Cohen. Verifică din nou conținutul raniței verzi, din pânză groasă : lanterna, carnetul de însemnări, formularele pentru mesaje radio, raportor, compasul distanțier și echerul de navigație, creioanele colorate, calculatorul de traiectorie și viteză, jurnalul de bord, harta obiectivelor, efemeridele și harta celestă, rigla. Totul era acolo, la locul lor.

— Ai un ceas al dracului de bun, băiete, replică Digby.

— E de la unchiul meu. Mi l-a dat mama azi dimineață.

Cohen îi înapoie lui Digby flaconul de oă, iar acesta îl puse în dulap, apoi încuie lacătul.

— Haide, Maisie, dă-i bătaie, spuse Digby, liniștit.

Toți se-ntoarseră spre capătul celălalt al încăperii, unde un grup de aviatori așteptau la rând ca Maisie Hollroyd să le împartă rațiile de zbor. Urma Batters.

— Patru Bovrils și trei cafele !

— Patru Bovrils și trei cafele, spuse ea și furierul îi dădu lui Batters termosurile cu băuturi fierbinți, împreună cu șapte pachetele cu sandvișuri, gumă de mestecat, bomboane și ciocolată.

Sergentul Jimmy Grimm, telegrafist și, în același timp, mitralior, era un tip de 23 de ani, vesel și imberb. Grimm ar fi fost și mai timorat dacă ar fi știut că fetele din W.A.A.F. de la Warley Fen îl porecliseră „bomba cea blondă”, căci, deși căsătorit și tată, Grimm era din cale-afară de timid în compania femeilor, și nu gusta defel glumele, făcute de colegii săi, ce nu mai conteneau să se fălească cu experiența pe care o aveau cu femeile. Adesea, aplecat deasupra aparatului de radio, Grimm îi scria lungi scrisori soției sale, Mollie cu scrisul său mare și cârlionțat, folosind întotdeauna cerneală verde.

Grimm era un telegrafist mediocru, iar în timpul liber un pasionat fotograf amator și, din această pricină, dormitorul pe care-l împărțea cu Digby și Cohen era plin de tăvi emailate, casete de filme și tot felul de piese de la aparatul de mărit pe care și-l meșterise singur. De cele mai multe ori, ambele băi și chiuveta erau pline de fotografii. O dată, una din fotografii blocase scurgerea înfundând chiuveta și se inundaseră patru încăperi. Acum Jimmy le arăta tuturor niște fotografii ale întregului echipaj, pe care colegii săi și le treceau unul altuia, din mână în mână. La aparatul de fotografiat avea un mic dispozitiv pentru declanșare automată, care-i permitea să se fotografieze și pe el și după ce apăsa pe declanșator, alerga repede lângă ei. Frumoși băieți ! Calmi și relaxați, cu zâmbetul pe buze, ca orice alți tineri de vârsta lor. Privind fotografiile, ai fi fost tentat să crezi că cel care le făcuse era doar un agea-

miu de începător și că materialele folosite erau de calitate proastă, fiind sustrate din magazinele Ministerului Aerului. În realitate însă, băieții chiar așa arătau : chipurile erau încadrate corect în fotografie, expunerea nu era exagerată, iar expresia de pe fețele lor era blândă și prietenoasă. Aceiași heruvimi care zâmbeau cuceritor în fotografii își încălțau în seara aceasta cizmele de zbor, își strâneau curelele parașutelor, împrumutau cămăși curate, reciteau scrisori mai vechi, primite cu mult timp în urmă, pierdeau câte o mână la cărți sau făceau pariuri pe câte o jumătate de coroană și, mai ales, își aruncau, din când în când, ochii la ceas. Și într-adevăr, se uita cam des la ceas.

— A naibii de bună fotografia asta, Jimmy.

— Noi și cu săraca „Ușă” în spate.

— Frumos grup.

— Chiar tu le mărești, Jimmy ? Formidabilă poză !

— Uită-te la Digby, care-njura ! Uite ce față poate să aibă !

— Și Kosh, ca de obicei, cu buzunarele desfăcute.

— Căpitanul arată bine ca-ntotdeauna.

— E cam prea serios.

— Ei, de curând a devenit și mai serios.

— Din cauza afurisitului acela de Sweet, care nu-l lasă în pace.

— Dar Sweet e un băiat cumsecade, ca oricare altul, ba are chiar și simțul umorului.

— Are simțul lingușirii, vrei să spui.

— Mai ai fotografii, Jimmy ? Asta-i la tine-n grădină ?

— Jimmy, mi-o dai mie pe asta ?

— Te costă.

— Speculantule !

— Uite banii ! Am să i-o trimit mamei, spuse Battersby.

— Și eu, spuse Binty. Aș lua patru. Ba nu, mai bine cinci.

— Cine-i puicuța asta cu căruciorul ?

— Bună bucată !

— Ține-ți gura, pramatie, e nevasta lui Jimmy.

Oamenii soseau mereu. Era un zgomot neîntre-rup de uși trântite la dulapurile de metal, băieții se certau între ei când constatau că le lipsea cascheta sau că ghetele date cu împrumut fuseseră înapoiate murdare. Echipamentul de zbor era purtat după cum avea chef fiecare sau după cum le-o cerea funcția. Sistemul de încălzire de pe avioanele Lancaster împingea, de obicei, aerul cald înspre locul unde ședea telegrafistul, îl prăjea cu totul pe bombardier, în timp ce navigatorul se congela. Din această cauză, majoritatea navigatorilor ca și mitraliorii de spate de altfel își îmbrăcau costumul complet, de la jachetele din piele Irvin, până la ciorapii de mătase, pe sub șosete. Dimpotrivă, telegrafistii și ceilalți mitraliori nu-și puneau decât casca obligatorie, își încălțau cizmele de zbor și-și trăgeau o Mae West¹ peste tricoul alb cu albastru, cu guler întors, pe care-l purtau de-obicei și-n restul zilei. Unii aviatori aveau fulare de mătase, viu colorate și erau îmbrăcați cu cămăși civile. Sandy Sanderson purta o jachetă din piele foarte fină, făcută la Cairo.

¹ Canadiană subțire, haină de ploaie ; numele popular al vestei de salvare pe care o poartă aviatorii care zboară pe deasupra mării.

Era o seară caldă și, cum storurile de camuflaj erau lăsate, în vestiar aerul începea să devină greu și înăbușitor, pe măsură ce se-ngrămădeau tot mai mulți înăuntru. Câțiva dintre primii veniți începuseră să joace cărți pe bani, în timp ce întârziații își încălțau repede cizmele de zbor și-și umpleau pantofii cu mărunțiș, scrisori de adio și poze pornografice, apoi îi ascundeau din nou în fundul dulapului. Puțini erau scepticii care lăsau câte o cheie de rezervă pe undeva și din cauza aceasta majoritatea dulapurilor purtau pete proaspete de vopsea pe ele, în locurile unde de-atâtea ori ușile trebuiseră sparte.

Locotenent-colonelul Munro își croi drum prin încăpere.

— Domnule Lambert.

— Da, domnule ?

— Luna trecută, după meciul de crichet, ai plătit ambele rânduri de bere. O liră și zece ajunge să-mi achit datoria la dumneata ?

— Doar o liră, sir !

— Ține, bătrâne. Zămbi și-i dădu lui Lambert banii, apoi dispăru.

— De când a început sezonul și până acum și-a plătit întotdeauna partea lui, remarcă Kosher.

— Nu vrea să ne rămână dator, spuse Lambert.

Kosher se uită gânditor după Munro, care ajunsese la celălalt capăt al încăperii și-i șoptea câteva vorbe de încurajare lui Fleming. Cei din echipajul acestuia se simțiră priviți și se străduiau să pară calmi și relaxați. Fleming își botșise pe cât putuse șapca, murdărind-o dinadins ca să semene cu cele care făcuseră deja câteva mii de mile de zbor, aruncate îndărătul scaunului vreunui pilot. Și-o puse șmecherește pe-o parte și se apucă să citească un

manual de „instrucțiuni practice“ apoi îndoi o hârtie și făcu din ea un avion.

— Ce-i asta, domnule Fleming, un Lancaster Mark IV ? îl întreabă Munro, încercând să pară binevoitor.

— Întocmai, domnule, răspunse Fleming, apoi lanșă avionul de hârtie. Priviră cu toții jucăria care zbură lin, plutind în linie dreaptă, de la un capăt la altul al încăperii, apoi se lovi de un vas în care fierbea apă pentru ceai, se ridică, pierdu din viteză și căzu pe podea, întocmai ca o pasăre rănită.

— Înapoi la planșeta de proiectant, glumi Binty Jones, iar Fleming zâmbi timid.

Batters se întoarse, împărțind la fiecare termosuri și pachetele cu sandvișuri și ciocolată. Urmă un troc din cale-afară de complicat. Binty era un mare amator de gumă de mestecat, aceasta fiind un accesoriu de nelipsit al imaginii pe care și-o construise el despre yankei, cu care își propusese să semene - și-i luă lui Digby toată guma, în schimbul a niște zahăr de orz. Flash Gordon schimbă și el cu Binty niște gumă de mestecat pe ciocolată, iar Digby îi dădu ce-i mai rămăsese din rația sa de zahăr, pe care Flash o luă ca să o ducă, împreună cu ce mai căpăta de la ceilalți camarazi ai săi, fraților și surorilor mai mici de-acasă. Erau nouă frați. În urmă cu câteva luni, Binty îl dusesese cu motocicletă până-acasă iar când se întorsese la unitate, Binty le dăduse să înțeleagă celorlalți tovarăși de echipaj că rațiile care mai rămâneau de la băieți erau poate singurele bunătăți de care ar fi avut parte copiii familiei Gordon.

Când se termină cu târgul, Lambert le împărți la fiecare câte o trusă pentru cazuri de forță ma-

joră, în care se aflau o busolă, bani falși, o hartă a Germaniei, pictată pe mătase și fructe deshidratate, apoi se-ndreptară de-a lungul aleii acoperite, spre clădirea de alături, unde se afla magazia de parașute. Aici totul strălucea de curățenie, întocmai ca într-un laborator și mirosea a ceară de parchet. Două tinere din W.A.F.F., cărora li se citea lipsa de interes pe față, apucau parașutele cu hamuri cu tot de pe rafturile din spatele lor și le trânteau cu zgomet și în silă pe tejghea. Parașutele piloților aveau voalura de mătase fixată de hamuri, și erau astfel împăturite și purtate în spate încât semănau cu un spătar de scaun. Ceilalți membri ai echipajului își duceau parașuta separat, învelită într-un sac din pânză cafenie, pe care, înainte de a sări, trebuiau să și-o prindă de piept cu niște carabine¹ de metal. Toți erau obligați să poarte cu ei parașutele, indiferent unde s-ar fi deplasat, până când își terminau misiunea. Băieții însă se debarasau cu multă ușurință de pachetul acesta cafeniu, uitând că el le salva viața, căci le era practic imposibil să se miște în interiorul strâmt al avionului cu parașuta prinsă fără ca să-i incomodeze. Acesta era unul din motivele pentru care găseai atât de puțini piloți de pe bombardiere, în lagărele de prizonieri.

Ben Gallacher, mecanicul de bord de pe „Joe for King“, se certa cu una din fete.

— De ce n-ați făcut treaba asta cât timp am fost eu în permisie ?

— Eu nu știu nimic, n-am nici o vină, se scuza fata. Parașuta dumneavoastră n-a fost încă împăturită, așa că luați-o mai bine pe-aceasta.

— Și doar i-am spus șefei că plec în permisie.

¹ Cîrlig închis prin intermediul unui arc.

Fata caporal ridică din umeri cu indiferență.

— Treaba mea este doar să împart parașute.

— Iar eu pretind să mi se dea parașuta mea. În totdeauna am zburat cu aceeași parașută, care îmi poartă noroc, dumneata nu-nțelegei chestia asta?

Întâi îl mutaseră de pe avionul său „L Love“, în care se simțea în siguranță, iar acum voiau să-i dea o parașută străină.

— Nu înțeleg de ce faceți atâta caz de treaba asta. Și asta-i la fel de bună ca și a dumneavoastră, mai cu seamă că a fost verificată de curând. Bucuroasă că are câteva minute de răgaz, fata își aranjă părul, apoi adugă plină de reproș: Țineți atâta lume în loc!

— Să te duci naibii! replică enervat Ben. Am să merg fără parașută.

— Nu fi stupid, Ben. Ia-o totuși pe asta, interveni Lambert, care-i fusese instructor lui Gallacher la centrul de calificare.

— Vai de capul meu! spuse Ben, îndepărtându-se.

— Până la urmă tot are să bage cineva de seamă că n-ai parașută, și-apoi cum te-ai simți dacă din cauza ta ar eșua zborul întregului echipaj?

Băiatul mormăi ceva, inciudat, apoi apucă parașuta.

— La urma urmei, poate că ai dreptate, șefule, admise el.

În spatele lui se și formase un rând destul de mare, iar cineva strigă:

— Haideți odată. Ce faceți acolo?

— A adus unul o parașută înapoi, răspunse Digby sec. Zice că drăcia n-a funcționat deloc.

Toți râseră, deși mai auziseră gluma aceasta de zeci de ori. Cei de la coadă mai înaintaseră puțin, iar fetele începură din nou să arunce parașutele pe teighele mecanic, cu o indiferență întreruptă doar la vederea vreunui cunoscut, moment în care se schimbau zâmbete și se șoptea grăbit câte un „Noroc“.

Ruth apărură din camera de alături și se opri în cadrul ușii, privindu-l pe Sam, care tocmai își lua parașuta.

Se produse altă încurcătură: două dintre camioanele nu veniseră încă și câțiva ieșiră nerăbdători, privind ultimele pâlpâiri ale zilei.

Se făcuse destul de frig și unii sorbiră chiar câte o înghețitură caldă din termos sau mușcară din batonul de ciocolată. Majoritatea echipajelor aveau câte o mascotă și membrii lor puteau fi văzuți ținând în mână jucării: urși, păpuși, făcute din cârpe pe care uneori și le vârau între hamurile parașutelor, în timp ce la gât purtau ciorapi de mătase în chip de fulare.

În sfârșit, sosiră și camionetele întârziate, și din mijlocul adunării izbucniră strigăte de bucurie.

— Patrula „B“ la mine, strigă șoferița W.A.A.F. și, deodată, începu un du-te vino și o activitate frenetică, băieții își dădeau unul altuia câte un pumn, în glumă, și se cățarau grăbiți în camionetă. Lambert se întoarse și-i făcu semn lui Ruth să-i țină pumnii. Aceasta dădu din cap și Lambert abia avu timp să se urce în mașină și camioneta țâșni ca din pușcă, în timp ce oblonul rabatabil din spate se bălăbărea cu zgomot. Șoferița urma cu mare atenție luminile albastre care delimitau pista, pe când cei douăzeci și opt de membri ai patrului „B“ se plângeau că viteza era prea mică și fluierau. Mașina îi

hurducă peste marginea pistei, apoi traversă dărele negre lăsate de roțile bombardierelor în clipa în care acestea atingeau solul, la aterizare. În stânga se zăreau ferestrele luminate ale caselor din Warley. „Hei, camuflează“ țipară băieții, „Mișcă-te și stinge lumina aia odată“. Aveau bineînțeles foarte puține șanse să fie auziți până în sat, chiar și pe o noapte de vară ca aceasta, dar, astfel, se mai eliberau de tensiunea nervoasă pe care începuseră s-o acumuleze încă de dimineață, când citiseră ordinul de operații.

Camioneta părăsi pista și se îndreptă către un loc de garare, unde se profilau pe cer formele întunecate a două avioane.

— „O Orange“, și „L Love“, strigă fata.

— Mult noroc, căpitane, șopti Micky Murphy.

— Și ție, Micky, răspunse Lambert. Echipajul său, împreună cu cel al lui Carter coborâse din mașină, înjurând și exprimându-și nemulțumirea ori de câte ori caschetele sau hamurile de la parașută li se agățau din greșeală de oblonul din spate al camionului. Se-ndreptară, clătinându-se, către avioane, mișcându-se anevoie din cauza greutateii echipamentului. Șoferița, W.A.A.F., o tânără de numai 18 ani, care abia își putuse stăpâni nervii și lacrimile când, ajunsă cu întârziere la unitate, fusese întâmpinată cu fluierături și huiduieli, se aplecă acum afară din mașină și scrută întunericul.

— „Acela este „Z Zebra“ ? il întrebă ea pe Digby, care abia coborâse din mașină.

— Iartă-mă, scumpo, spuse acesta, nepăsător. Nici eu nu sunt de prin partea locului.

— Ce s-a întâmplat, domnișoară ? se interesă Battersby, cu vocea sa pițigăiată.

— Am întrebat dacă avionul de alături este „Z Zebra“. Ți-e prima dată când vin aici.

— Nu domnișoară, când te-ntorci, pe pistă, „Zebra“ sau „Volkswagenul“, cum îi spunem noi, este pe locul de parcare din stânga, iar „Sugar“ este în dreapta, lângă hangar și aproape de biroul patru-lei „B“.

— Ți mulțumesc mult, spuse fata. Tăcu o clipă. Și mult noroc, sergent !

— Mă cheamă Ted Battersby și mi se spune Batters.

Cei din camion își pierdură răbdarea și-ncepură să tropăie și să fluiera.

— Mult noroc, Batters, spuse fata, trimițându-i o beza, apoi accelerează și mașina zvâcni brusc, făcându-i pe pasageri să-și piardă echilibrul. Fata îi strigă și ea lui Batters cum o cheamă, dar acesta nu înțelese nimic din cauza zgomotului.

Echipa de mecanici aștepta sub aripile fiecărui avion și cum mulți dintre ei erau prieteni cu cei din echipajul de luptă, adesea continuau conversațiile începute la ultima lor întâlnire.

— Ție ți s-a-ntâmplat, vreodată, să ai necazuri cu urechile ? întrebă Binty, în timp ce verifica turela superioară mediană.

— Nu, până acuma nu, dar niciodată nu-i las să aibă contact cu alți câini, de pe maidane. De-acolo vin toate necazurile.

Binty și cu caporalul mitralior continuară să discute despre ogari. Binty nu avea câini, dar se ocupa de cei ai unchiului său și, după discuțiile acestea cu caporalul Hughes, se putea întoarce acasă încărcat de sugestii.

— Spune-i deșteptului ăla de camarad al tău să-și țină pentru el sfaturile, îi spusese unchiul, ultima dată când fusese în permisie, sau am să vin și eu să-l învăț ce să facă cu afurisitele alea de avioane.

— Sternberg a făcut „Îngerul albastru“, spuse Cohen, iar „Cabinetul doctorului Caligari“ a fost regizat de un tip pe nume Wiene de care n-am mai auzit până acuma.

— Puteam să jur că și ăsta e făcut de Sternberg. Ce feste poate să-ți joace memoria. Dar „Ultimul ordin“ a fost al lui Sternberg, nu ?

— A, da, acela a fost de el. N-ai greșit prea mult, Mike. Mi-amintesc că l-am văzut și eu și, la un moment dat, am avut impresia că e „Ultimul surâs“ cu Jannings, readaptat.

— O bună parte din filmele acestea au fost readaptări ale unor versiuni mai vechi.

— Ai văzut cumva „Căutătorii mântuirii ?“ întrebă Cohen.

— A da, acesta a fost unul dintre filmele de debut ale lui Sternberg, considerat, la vremea lui, o adevărată capodoperă. Cei de la ultima unitate la care am fost, făcuseră rost de o copie a filmului, pe 16 mm.

— Mie mi s-a părut de-a dreptul îngrozitor, adăugă Cohen.

— Ehe, câte s-au mai schimbat de-atunci încoace, spuse montorul.

— Da, căzu de acórd Cohen, care văzuse filmul la Viena, când nu era decât un copil. Ai dreptate.

Sergentul Worthington interveni deodată :

— Două siguranțe și patru legături greșite. Va trebui să desfacem toată schema de conexiuni și s-o refacem la loc, centimetru cu centimetru.

— Deci Carter o să zboare pe o jucărie de rezervă ?

— Avionul a sosit abia azi după-amiază. Și am dus o luptă teribilă contra-cronometru, ca să poată fi pregătit pentru zborul din noaptea aceasta. Știu că atât Carter cât și Gallacher sunt înfuriați, la culme, dar, crede-mă, nu e vina mea, Sam. Lovi cu piciorul una din roți.

— Știm cu toții ce s-a întâmplat, Worthy.

— Da, dar Carter m-a repezit. Nu era nevoie să fie grosolan.

— Din cauza nervilor, Worthy.

— Așa cred și eu. Dar am lucrat cu toții la „Joe for King“ de ne-a ieșit sufletul și, oricum, tot nu l-am fi putut termina la timp.

— Lasă Worthy. Măine la prânz o să-ți ceară scuze și o să-ți toarne pe gât halbă după halbă. Parcă tu nu știi cum e Tommy al nostru, se-aprinde repede, dar e băiat bun.

Worthington îl lovi pe Lambert peste braț cu husa. Întotdeauna avea obiceiul să facă așa ca să-i atragă atenția că a desfăcut-o. Acesta își trecu numele pe formularul R.A.F. No. 700. Avionul „Creaking Door“ era al său.

— Ascultă căpitane, puștiul acela nou pe care-l ai e formidabil. Știe să se descurce perfect cu o schemă de legături, spuse Worthy.

— Cine, Battersby ?

— Da, e grozav când e vorba de teorie. A calculat pe hârtie locul unde s-a produs un scurt-circuit, dar când să-ncerce să-l repare, îi venea să-i plângi de milă văzându-l cât de neîndemânatic era, cu degetele acelea lungi și subțiri de domnișoară.

— Așa i-a spus și cântăreața episcopului, spuse Digby, rânjind.

Ușile camerei de bombe erau deschise și Digby se apropia de locul unde se aflau Lambert și Worthy, să inspecteze munițiile. Împunse cu degetul fiecare proiectil, numărând și renumărând încet, ca pentru sine, trase de fiecare dintre ele, pentru a se asigura că erau prinse bine în clame, apoi se agăță de o bombă de două mii de livre, ridicându-și picioarele de la pământ, pentru a vedea dacă clamele de prindere erau destul de solide pentru a-l ține și pe el.

— Puteai să faci treaba asta până nu veneam noi, îi reproșă Lambert.

— Ai cât de cât încredere, spuse Digby.

Întocmai ca un automat, Lambert băgă mâna în buzunarul bluzei și-și scoase portofelul de care agăță și stiloul de aur pe care-l primise în dar de la părinții săi în ziua când împlinise douăzeci și unu de ani. Era o înțelegere nescrisă ca, în cazul în care i s-ar fi întâmplat ceva, portofelul conținând actele și o scrisoare de adio, refăcută de câteva ori, să-i fie predat lui Ruth. Stiloul trebuia să și-l oprească Worthington, iar banii aveau să fie dați băieților, să se cinstească cu ceva la popota subofițerilor.

Worthington scutură din cap, privindu-l îngrijorat pe Lambert. Războiul acesta i se părea al naibii de greu. Văzuse prea mulți băiețândri dinăștia plecând în misiune, dar prea puțini dintre ei se mai întorseseră. Worthy suspină trist și își vâri cu grijă portofelul în buzunarul de la piept.

Lambert tocmai se pregătea să se urce în avion, ca să pornească motoarele, când zări Humberul colonelului traversând pista și oprind lângă avionul său.

— „O Orange“, căpitanul avionului : sergentul de aviație Lambert, șopti la urechea colonelului, locotenentul-major Griffith, ofițerul administrativ notându-și ceva pe foaia de hârtie pe care o avea în mână.

— S-a lăsat răcoare, nu-i așa, Lambert ? spuse colonelul, frecându-și mâinile ca să se încălzească.

— Da, domnule, e aproape frig, răspunse Lambert, și-și îndesă păpușa de cârpe sub tunică.

Se priviră unul pe celălalt în tăcere, pentru câteva momente, neștiind ce să-și mai spună, dar fără să se poată despărți.

— Asta este mascota ta ?

— Da, domnule, răspunse Lambert, stingherit, dând la iveală păpușa, o pocitanie sașie, îmbrăcată în catifea neagră.

— A cam îmbătrânit, remarcă colonelul.

— Da, domnule, din cauza altitudinii, glumi Lambert.

— Adevărat ? se prefăcu uimit colonelul.

Pe vremuri, aviatorii erau băieți proveniți din pătura mijlocie, inteligenți, stilați și cu simțul umorului. Aceștia însă veneau dintr-un mediu inferior, cu o educație care lăsa de dorit, iar când vorbeau, foloseau un argou pe care colonelul nu-l înțelegea. „Oare ce voise să spună Lambert când pomenise de altitudine ? Mulți amărâți dinăștia fuseseră făcuți peste noapte sergenți și iată rezultatul - familiartățile acestea“ de care colonelul nu prea era încântat.

— Nu-i prima oară când zbori în misiune în zona Ruhrului, așa e sergent ?

— Da, domnule, așa este. Nu e prima dată.

Colonelul avea obiceiul să asculte buletinul de știri de la ora nouă, transmis de postul de radio

B.B.C., având apoi subiecte de discuție când inspecta avioanele și comenta noutățile cu piloții.

— Astă seară am scăpat știrile, remarcă colonelul.

— Eu le-am prins, spuse Lambert. Un raid american, cu bombardiere Fortress în zona porturilor de la Canalul Mânecii și un nou atac major din partea nemților, la Rokosowski, Kursk și, în general, în toată zona de la Orel la Bielgorod. În prima zi în care a luptat singură, Armata Roșie a reușit să distrugă aproape cinci sute de tancuri germane și peste două sute de avioane inamice.

— Mă bucur, replică scurt colonelul, apoi se răsuca pe călcâie și se urcă grăbit în mașină, unde ridică geamul din cauza aerului rece al nopții.

— Bolșevic afurisit ! spuse colonelul.

— Cum ați spus, sir ? întrebă ofițerul administrativ, care nu fusese martor la conversația purtată cu Lambert.

— Am spus că Lambert este un afurisit de bolșevic.

— Lambert, sir ?

— Da el. Altfel de ce și-ar fi scris „Joe for King” pe avionul său ?

— Nu cred că scrie așa ceva pe avionul lui domnule, spuse ofițerul administrativ, plin de tact. Știa că avionul despre care vorbea colonelul era cel al lui Carter.

— Știu că acum nu scrie, răspunse colonelul sarcastic. Tocmai i s-a dat un avion nou, astăzi.

Ofițerul administrativ deschise gura să-l corecteze pe colonel, dar i se păru că n-avea rost să-l contrazică pentru atâta lucru. Aveau să stea toată noaptea împreună, de ce să-i strice colonelului buna dis-

poziție ?

— Ah, da, spuse el și tăcu, urmărind scântele roșii pe care le împrăștia pipa colonelului, ce pufăia din ea nervos.

— Tocmai mi-a ținut un discurs despre glorioasă lui Armată Roșie.

— Adevărat, domnule ?

— Bineînțeles. Și n-am de gând să tolerez așa ceva. Du-mă să-l văd pe băiatul acela care e la prima lui misiune.

— Pilot Officer Fleming. Sir, pe avionul „Z Zebra”. E parcat lângă copacii aceia, șofer.

Mașina întoarse și traversă pista. Colonelul nu părea să fi auzit ce-i spusese Griffith.

— Scap eu de el.

— Desigur, Sir.

— Și doar m-a avertizat tânărul Sweet în legătură cu Lambert, chiar azi de dimineață.

— Așa, domnule ?

— Da, a făcut aluzie la faptul că Lambert ar fi comunist. Colonelul râse scurt și fără chef. Numai că eu nu mi-am dat seama pe moment ce voia să zică tânărul Sweet.

— A spus el că Lambert e comunist ? întrebă Griffith, mut de uimire.

— Ei, n-a spus chiar așa, ține prea mult la patrula lui și, apoi, Sweet, este mult prea cumsecade pentru a-l bănuși măcar pe un subofițer de așa ceva. Nu, Sweet mi-a povestit doar un aspect din afurita aceea de propagandă comunistă pe care o face Lambert la popotă. La început a ezitat, dar după ce l-am obligat să-mi spună, mi-am dat seama cum stăteau lucrurile. Ce părere ai de asta, Griffith ?

— Nu știu ce să cred, domnule.

— Da, a naibii treabă Griffith. Dacă ajunge la urechile celor de la Comandament să nu-mi spui pe nume, domnule Griffith, dacă nu dăm de bucluc. Colonelul abia își aprinsese pipa și-o și lovi de scrumiera de metal, s-o golească.

— Aveți dreptate, domnule!

— Cine spuneai că urmează?

— „Z Zebra“, domnule. Un echipaj cu trei ofițeri. Căpitanul avionului este ofițerul Fleming, e la prima sa misiune. Mașina se opri și Griffith bifă numele lui Fleming pe lista pe care o avea cu sine.

— Al nabii de frig, nu, Fleming? tună colonelul, traversând pista. Griffith, rămas în mașină, răscoli tutunul care arsese pocnit, să se asigure că era complet stins. Cu atâta combustibil, peste tot, fumatul era cu desăvârșire interzis.

Pe aeroport vocile se aud la o distanță destul de mare, în special noaptea. Battersby o auzise pe șoferiță oprindu-se lângă avionul „S Sweet“ tocmai la celălalt capăt al locului unde erau parcate avioanele.

Răsunară râsete și Batters auzi foarte clar cum fata spuse „Noroc, Sir“ și el înțelese că aceasta i se adresase lui Sweet. Batters simți o strângere de inimă și fu cuprins de gelozie. La urma urmei, la plecare, lui îi trimisese fata bezele. Se învârti în jurul avionului, inspectând părțile exterioare. Ofițerii întotdeauna le sufleteau fetele mai draguțe.

Un-montor, cu grad de caporal, le țurna tuturor ceai indulcit, în cești smălțuite, ciobite și mirosind a ulei. Ceaiul era însă fierbinte și bine venit, pe o noapte atât de rece. Digby stătea aplecat peste o roată, cu privirea ațintită în gol, când auzi vocile celor din echipajul lui „Joe for King“, care se adu-

naseră lângă avion și se certau. Avionul avea un miros caracteristic de lucru nou și mai păstra încă urme de vaselină pentru protecție.

— De ce să nu zburăm cu avionul nostru? întrebă Ben Gallacher.

— Întreabă-l pe „Himmler“, ripostă Carter. M-ai mai întrebat de zece ori până acum. Se pare că nu siguranțele sunt de vină, dar nu pot să-și dea seama ce are.

— Și eu ce sunt aici? se enervă Ben Gallacher, mecanic de bord sau cameristă? Eu de ce nu sunt niciodată întrebat?

— Pentru Dumnezeu, de ce nu poți să pricepi, cu capul ăla sec al tău, că jucăria este stricată. Și nu te mai tot agita de colo, colo, că mă enervezi.

— Da' vreau să zbor pe „Joe for King“, urlă Gallacher.

Collins, bombardierul care zbura în ultima sa misiune, se scotoci în buzunarul tunicii de la uniformă și scoase o bucățică de cretă, apoi se urcă pe scară și, aplecându-se puțin într-o parte scrise „Joe for King“ peste litera care indica escadrila, iar sub nume mângăli o mustață uriașă și deasă.

— Acum zbori cu „Joe for King“, spuse Tommy Carter, așa că urcă și prinde-ți centura de siguranță. Gallacher se răsuci lovindu-și în glumă căpitanul. Pumnul răsună tare și fu urmat de o tăcere penibilă. Tommy nu reacționează în nici un fel, căci îl lovise peste hamurile de la parașută și mai mult îl durea pe Gallacher mâna; el nu simțise mai nimic.

Navigatorul de pe „Joe for King“, Roland Pembroke, un tânăr de douăzeci de ani, originar din Edinburgh și educat la o școală particulară, fu cuprins de groază văzându-i pe cei doi certându-se.

Dealtfel, mecanicul și pilotul nu se înțeleseseră foarte bine niciodată. Gallacher căzuse la examenele pentru cursurile de pilotaj și era în continuare invidios pe toți cei care reușiseră să le treacă. Pe de altă parte, Tommy poseda acel calm și acea corectitudine puțin cam exagerate, pe care le au, poate doar poliștii. Roland Pembroke făcuse tot ce-i stătuse în putință ca să-i apropie pe cei doi, dar în zadar. Sentoarse spre caporalul montor și îl întrebă în șoaptă:

— Ai făcut rost de ce te-am rugat ?

— O să ne aștepte tipa aceea de la Bell, Cynthia.

Mi-a promis că îmi pune deoparte o sticlă.

— Trebuie și câteva cești, preciză Roland Pembroke, cu accentul său moale, scoțian.

— Pahare, spuse caporalul. Mi-a promis că-mi pasează și niște pahare.

— Grozav, spuse Roland. Am mai făcut rost și de cârnați și cornuri.

Roland își împinse echipamentul înăuntru, pe ușa avionului, și lăsă să-i scape un oftat de ușurare. Sergentul Carter împlinea a doua zi douăzeci și unu de ani și tot atunci sărbătoreau și încheierea operațiunii lui Tapper Collins. Roland Pembroke plănuise să organizeze o petrecere-surpriză, chiar aici, pe locul de parcare al avionului, ca să poată lua parte și mecanicii. Dar treaba începea prost.

— Am făcut zece zboruri, mai am douăzeci, spuse Pembroke, dispărând pe ușa avionului și strângând pumnii ca să îi poarte noroc și să alunge pericolele, așa cum proceda întotdeauna.

Desigur că istoria vieții celor care făceau parte din echipajul unui bombardier se putea scrie în nenumărate feluri, dar cea mai sugestivă ar fi fost reprezentarea grafică a riscurilor întâmpinate de aces-

tia, reprezentare care ar fi semănat cu acelea întocmite de societățile de asigurări. Șansele de supraviețuire începeau prin a fi foarte mici - căci primele trei misiuni erau de cinci ori mai primejdioase decât media. Pe măsură însă ce aviatorii dobândeau pricepere și experiență, cu fiecare zbor șansele de supraviețuire pentru fiecare misiune se măreau. Graficul care ar fi reprezentat treizeci de misiuni, cu o rată a mortalității de cinci la sută, ar fi fost o linie perfect dreaptă și orizontală, fiecare misiune prezentând un pericol la fel de mare iar linia se termina la misiunea cu numărul douăzeci. Pe de altă parte s-ar mai fi putut face o reprezentare grafică a stării psihice, calculată după toate canoanele cerute de psihiatri. Pe curbă ar fi apărut influența stresului, în momente în care oamenii se aflau față în față cu primejdia, cu moartea. Această curbă, spre deosebire de celelalte, ar fi pornit din punctul cel mai de sus. Datorită curajului pe care ți-l dă inconștiența și datorită efectului inhibitoriu pe care îl are curiozitatea asupra fricii, starea morală a aviatorilor era foarte bună la primele cinci misiuni, curba având numai o ușoară coborâre față de orizontală, după care începea să coboare până la un punct numit „punct de ruptură“ sau „punct critic“, corespunzător cu a unsprezecea sau a douăsprezecea misiune. Apoi datorită unui sentiment de ușurare că supraviețuiseră în cele treisprezece misiuni, curba urca din nou, căci de acum oamenii văzuseră moartea cu ochii, dar erau șocați și rușinați când își descopereau propria lor teamă în fața acesteia. Recunoscând însă aceleași spaima rușinoase și în privirile prietenilor, încercau să-și ridice moralul și, după o ușoară îmbunătățire a stării psihice, curba rămânea constantă

până aproape de cea de-a douăzeci și doua misiune, când începea să coboare ușor, fără speranță de revenire.

La cel de-al unsprezecelea zbor, rar existau echipe care să ceară să nu mai zboare, care să se îmbete sau să intre plângând în popotă. De altfel, foarte puțini erau aceia care ceruseră să rămână la sol, iar teama celor care continuau să zboare era înlăturată într-un fel și de autorități, care ar fi etichetat documentele respectivului individ cu cuvintele „lipsă de tărie morală”. I-ar fi degradat și i-ar fi luat brevetul, apoi l-ar fi trimis în dizgrație, cu un petec albăstru pe tunică, semn ce n-ar fi dispărut niciodată și care ar fi constituit o dovadă a slăbiciunii sale, recunoscută în mod oficial și public.

Cel de-al unsprezecelea zbor era însă marcat de schimbări psihice mult mai subtile și mai primejdioase: fatalism, brutalitate, lipsa oricărui sentiment de părere de rău la moartea prietenilor și un comportament cu totul nou. Chiar și cei mai zgomoși dintre ei erau acum tăcuți și gânditori, în timp ce timizii deveneau adesea gălăgioși. Tot acum se contractau ulcere, defecte de auz și mulți dintre ei ajungeau surzi de-a binelea, sau apăreau tot felul de boli nervoase, produse de stres, care continuau să-i supere pe cei ce supraviețuiau războiului, mulți ani după aceea.

Băieții de pe „Joe for King” plecau în cel de-al unsprezecelea zbor.

Pe de altă parte cei de la „Volkswagen” erau la prima lor misiune și, întocmai ca un tânăr care se urcă în primul său automobil de curse, erau dornici și nerăbdători să pornească. Aveau privirile agere și pătrunzătoare, iar mâinile sigure abia așteptau să

apuce manșele sau să ochească. Departele de ei, Lambert manifesta o totală lipsă de interes. Acesta se simțea ca un bătrân comis voiajor, obosit și uzat, care se urcă în limuzina familiei pentru a pleca într-o călătorie de afaceri pe care o mai făcuse de câteva sute de ori în viață. Era plictisit, zdrobit, cu reflexele amortite și, mai presus de orice, îngrozit. Cu toate acestea, o companie de asigurări ar fi putut demonstra că acești bătrâni riscă, iar cei ce mor de obicei sunt copilandri din mașinile de curse.

Pilotul Cornelius Fleming ședea la comenzile „Volkswagenului” ascunzându-și cu greu nerăbdarea și bucuria de a pleca în misiune. Îi auzi pe băieți glumind și le simți nervozitatea în glas, dar el personal era decis să afișeze o figură sobră, plină de indiferență față de mecanici. Unul din montori, un londonez care vorbea cu accent cockney și o voce aspră, intra în carlingă, ținând în mână o cutie de tablă.

— Uitați cutia, domnule.

— Da' pentru ce-i asta? se miră Fleming. Închise ochii într-un fel care, printre colegii săi de la facultatea de medicină, însemna o concentrare adâncă.

— În caz că aveți vreo nevoie, domnule, spuse montorul.

Fleming simți că acesta își bate joc de el și îl privi bănuitor. Montorul rânji.

— Nu vreți s-o puneți sub scaun?

— Nu fi ridicol, spuse Fleming oftând plictisit.

— Cum vrei, șefule spuse montorul și se ntoarse, în capătul celălalt al avionului, apoi coborî și aruncă cutia undeva sub copaci. Asta era nenorocirea cu ofițerii, nu puteai să le spui niciodată nimic, iar asta, cu fața lui de pederast, îl privise ca un epis-

cop căruia i s-ar fi arătat o fotografie pornografică. Aveau și ei un singur echipaj cu trei ofițeri și trebuiseră să-l repartizeze tocmai la aceștia. Oricum, tot n-au s-o ducă mult, sărmanii, căci „Zebra“ era o adevărată epavă, degeaba o tot curățau și o lustruiau și-i mai dăduseră acum și alt nume; era o simplă chestiune de timp să se desfacă din încheieturi și să cedeze.

Fleming își dădu seama că-l supărase pe montor și își blestemă, în gând, lipsa de tact, chiar dacă tonul nu fusese decât o glumă. Cel mai greu lucru dar și cel pe care-l dorea cel mai mult în clipa asta era să devină un adevărat căpitan de avion. Fusese o vreme, când în rugăciunile sale nu cerea decât să i se acorde brevetul de pilot, apoi și-a dorit numirea într-o funcție importantă, dar renunță în curând și la aceasta, căci un bun căpitan trebuia să fie, în primul rând, un pilot încercat, apoi un gentleman în cel mai adevărat sens al cuvântului, care să nu țină seamă de deosebiri de clasă, un comandant care să se conducă după principii democratice și, mai ales, lucrul cel mai greu din toate, să fie neînfricat și să-i readucă pe oamenii săi înapoi la bază teferi și nevătămați. Dar, întotdeauna, intervenea blestemata aceasta de diferență de grad. Individul poate că n-ar fi spus nimic sau ar fi zâmbit doar, dacă l-ar fi luat peste picior un subofițer. Lui Lambert i-ar fi mers, lui îi mergea întotdeauna, orice făcea, tipii aceștia cu câte-o tinichea în piept, și ciclul de misiuni completat păreau niște adevărați zei în ochii echipajelor lor.

— Bertie ! Fleming îl strigă pe mecanicul său de bord, un tânăr căruia, înainte de Fleming, toată lumea îi spunea Bert.

— Da, domnule ?

Costumul de zbor al acestuia era cu câteva numere mai mare și Bert arăta ca un copil îmbrăcat în hainele tatălui său.

— E totul în ordine ?

— Da, domnule, totul e-n regulă.

— O să ne ținem după Lambert, Bertie. Mecanicul dădu din cap.

„E-n regulă“, gândi Fleming ce cuvinte ciudate foloseau.

Lambert fu primul din patrula „B“, care, urcat în avion, deschise fereastra de la carlingă.

— Se poate pleca, Worthy ? La douăzeci de picioare sub el, firele de legătură cu acumulatorul erau bransate.

— Gata !

Lambert scoase mîna afară din carlingă și arătă cu degetul spre motorul interior din stînga. Worthy făcu semn spre același motor, apoi își învîrti degetul, ca și când ar fi rotit cu el o elice. Lambert apăsă pe butonul de pornire și se auzi imediat hurelul compresorului de supraalimentare urmat de un zgomot ca un strănut, apoi pocnetul produs de pornirea motorului, ca un afront adus tăcerii ce domnea peste întreaga regiune. Tuși de mai multe ori, după care începu să meargă rotund. După aceea porniră și celelalte avioane, până ce zgomotul celor treizeci și două de motoare fu reflectat ca un ecou de copacii de la Warrens și de hangarul negru de metal întocmai ca răpăitul îndrăcit al unei întregi armate de toboșari, porniți la luptă.

Hurelul îl trezi și pe bătrânul Sam Thatcher. Acesta se uită la ceas și văzu că era unsprezece și jumătate noaptea.

— Iar pleacă, o auzi pe soție.

— A treia oară într-o săptămână, răspunse Sam. De-acuma va trebui să-ncep să iau somnifere, nu se mai poate.

Mai erau însă aproape șaiszeci de minute până la ora stabilită pentru decolare și motoarele tăcură la fel de brusc precum fuseseră pornite. Se așternu din nou o liniște adâncă, întreruptă doar, când și când, de câte-o înjurătură rostită pe infundate de cei care continuau să lucreze, la lumina lanternelor și de conversația aviatorilor care așteptau scurgerea minutelor ce mai rămăseseră până la plecarea în misiune.

Flash Gordon, tânărul miner din Nottingham, privea absent, în gol, pipăindu-și din când în când buzunarele pline de dulciuri strânse pentru frații și surorile de-acasă. Așteptă până ce se opriră toate motoarele și se așternu liniștea, tulburată doar de avioanele celor de la patrula „A”, tocmai în celălalt capăt al aerodromului.

— Ai făcut o treabă nemaipomenită, spuse Flash. Sergentul armurier merita toată stima, căci se căz-nise din greu și reușise, până la urmă, să scoată o secțiune din hubloul de la turelă. De-acuma n-am să mai trag anapoda în pete de ulei, pe care să le iau drept Ju 88 germane, răsă Flash.

— Ți s-a întâmplat să pățești așa ceva, Flash ? se miră armurierul.

— Nu, fiindcă n-am văzut nici un avion de vânătoare, deși am zburat până acum în cincisprezece misiuni.

Binty Jones, de la mitraliera superioară mediană, trecu pe lângă el, iar armurierul îi strigă :

— După asta mă ocup de a ta, Binty.

— Pe dracu ! Eu îmi verific singur hubloul și tot plexiglasul, în fiecare zi și n-are nici urmă de zgârietură sau pată și, chiar dacă ar avea, probabil că n-aș fi atât de tâmpit încât să ochesc în ele.

— Da' eu am avut necazuri din cauza petelor de ulei, nu din cauza zgârieturilor, spuse Flash, furios.

— Nu mă interesează din ce cauză ai avut tu necazuri, dar să știi că pe mine în turela din coadă nu mă mai prinzi, de-acum încolo, așa că să nu mă mai rogi să schimbăm locurile, când te-apucă iar afurisitul ăla de guturai al tău, ai înțeles ?

— Bine, bine, strigă Flash, în urma lui. N-am să te mai rog, fii liniștit.

— Dar ai să îngheți de tot dacă ți se defectează încălzitorul electric, îl avertiză armurierul.

— Sunt înghețat deja, răspunse Flash.

— Da, astă-seară e cam rece, îl aprobă, armurierul și-și închise până la gât nasturii costumului de zbor, răsucindu-și de câteva ori în jurul gâtului fularul gros, tricotat de mână. Motoarele de la avioanele patrului „A” se încălziseră și fuseseră oprite. Peste tot domnea din nou o liniște adâncă, iar oamenii așteptau înfrigurați plecarea, făcând promisiuni, în gând, lui Dumnezeu ; erau unii, care se ținneau de diferite superstiții, găsindu-și totdeauna scuze pentru ele.

O muscă bâzâia amețită pe parbrizul lui Tommy Carter.

— Du-te la culcare, nefericito, spuse Tommy. Nici tu nu știi să prețuiești binele.

Lambert își vârî în spatele scaunului păpușa, căreia îi puseseră numele de Flanagan.

— De-acolo nu vede nimic, spuse Digby. Arunc-o aici să o urc în turela din față.

— Las-o, a mai văzut treburile astea și altă dată, spuse Lambert. S-a obișnuit.

Locotenent-colonelul Munro deschise fereastra laterală să mai ia o gură de aer proaspăt, apoi își vârî sub scaun bastonul pe care, după cum credeau cei din echipaj, îl purta cu sine în chip de mascotă, deși, nici în ruptul capului n-ar fi vrut să recunoască așa ceva. Ridică ochii spre cer și trase cu putere aer în piept, observând, în același timp, că Ursa Mare era pe jumătate acoperită și că norii se îndreptau de-acum lin înspre Scorpion. De undeva, dintre copacii învăluți în întuneric, țipă o bufniță.

— Ați auzit-o și dumneavoastră, domnule ? întrebă Jack Hamilton, navigatorul său.

— Da. Asta-nseamnă noroc, adăugă el grăbit. Jack îl privi neîncrezător, apoi liniștea se așternu din nou și fu spartă doar de pufăitul unui tren care se târa zgomotos către nord. Curând trenul va ajunge în Scoția, unde se aflau soția și fiul său, în timp ce Munro avea să zboare pe deasupra Germaniei. Se uită la ceas — era devreme, căci nu se întunecase încă și, spre nord, cerul era purpuriu, cu reflexe verzui.

Zona depresionară care fusese cauza atâtor furtuni pe tot cuprinsul Europei se mutase acum mai spre nord, apropiindu-se din ce în ce mai mult de coasta Suediei, și cum presiunea aerului se compensa, nu peste multă vreme zona depresionară avea să dispară. Încet, încet, meteorologii îi ștergeau imaginea de pe hărți, marcând în schimb zona de maxim ce se apropia dinspre vest. Straturile periferice ale acestei mase de aer care plutea deasupra Angliei alunecau ușor înspre Irlanda și înspre Golful Biscaya și Norvegia, unde presiunea era ceva

mai scăzută. Coborând, aerul devenea din ce în ce mai cald, iar norii întâlniți în cale erau evaporați. Pe măsură ce se apropia de sol, masa de aer care cobora atingând ușor pământul era deviată de rotația acestuia în sensul acelor de ceasornic și forma un anticiclon ce afecta o întindere de sute de mile. Acest câmp baric depresionar adusese cu el cerul senin și lumina difuză a apusului, care anunța încă o zi însorită. Noaptea înstelată era însă friguroasă, căci norii răzleți nu puteau împiedica căldura emanată de sol să se ridice, din care cauză, temperatura pământului era destul de scăzută. Aviatorii își mișcau nerăbdători mâinile și picioarele ca să se încălzească, își frecau palmele și se plângeau de așteptarea prea îndelungată.

Trecuse numai un sfert de oră peste miezul nopții, când, în sfârșit, se văzu mișcându-se primul Lancaster. Toți aviatorii avuseseră grijă să urineze înainte de urcarea în avion și înainte de a se încotoșmăna în combinezoane și lega de locurile pe care aveau să le ocupe timp de câteva ore, căci o vezică plină, sau, și mai rău, un stomac balonat le-ar fi produs, la altitudine mare, niște dureri cumplite. O felie de pâine prăjită, înghițită în grabă cu niște iahnie de fasole întinsă pe ea l-ar fi făcut pe aviator să se chircească de durere, într-un moment în care s-ar fi simțit, poate cel mai mult nevoia ca el să fie zdravăn. Bombardierele porniră greoaie, cu zgomot, mergând încet împrejurul aerodromului, unii piloți încercând chiar s-o ia înaintea altora din coada care se formase la capătul cel mai de sud al pistei.

Îndată ce se mișcă și avionul lui Lambert, „Volks-wagenul“ îl urmă îndeaproape, nescăpând din ochi luminile de poziție ale lui „Door“, care se târa pe

lângă balizele de un albastru palid ale pistei. Fleming se gândea că n-ar fi putut exista un dezastru mai mare decât să-și prindă o roată în partea de teren moale, din spatele luminilor și să țină astfel în loc o escadrilă întreagă. Atinse ușor frânele când se apropiară de drumul spre Ramsey, unde, spre norocul lui, se afla parcat un microbuz Hillman, cu farurile aprinse, altfel Fleming ar fi făcut cu siguranță un viraj mult prea larg și și-ar fi agățat vârful unuia din planuri în gard. Luminița din coada avionului lui Lambert se mișcă din nou. Mulți bombardieri obișnuiau să-și atârne câte-o lampă de semnalizare în botul avionului, pentru a-și lumina pista, la decolare, însă Lambert nu era de acord cu așa ceva, preferând să se obișnuiască cu întunericul încă de jos, de pe aeroport. Fiecare Lancaster își anunță sosirea pe pistă emitând în semnale luminoase literele sale de cod pentru turnul de control. La primirea semnalului de răspuns - o lumină verde - începea rulara, pentru decolare, și în spate trecea avionul următor.

Lambert aruncă o privire înapoi, unde mecanicii se adunaseră cu toții la marginea pistei și le făceau semne cu mâna. Mai veniseră și bătrânii și fetele din localitate și femeile de la cantină, spectatori nelipsiți chiar și pe timp de ploaie, întotdeauna prezenți acolo, la plecarea bombardierelor.

Lambert simți cum îl învăluie o undă de recunoștință.

— Au venit o mulțime de oameni astă-seară, spuse Binty.

— Tot haremul tău, îi răspunse Kosh.

— Da, desigur, chicoti Binty.

John Munro le explicase, de nenumărate ori și pe îndelete, cum trebuia făcută o decolare corectă. Bombardierele urmau să pornească de la locul unde se aflau parcate, să se alinieze de o parte și de alta, la capătul pistei, și, imediat ce un avion primea semnalul verde, următorul trebuia să-și semnalizeze literele de cod.

Un ofițer de la turnul de control, pe fața căruia se putea citi o plictiseală nemăsurată, înregistra fiecare decolare și informa telefonic biroul de operațiuni, unde se afla un panou mare, aproape cât un perete, împărțit în dreptunghiuri, pe care erau înscrise numele fiecăruia pilot, literele de cod ale avionului respectiv, ora precisă a decolării și ora la care avionul se întorcea din misiune. Fiecare dreptunghi mai avea un spațiu suplimentar pentru diverse observații.

Decolarea însă era o manevră destul de dificilă, avioanele fiind încărcate peste limitele normale practicate în timp de pace. Lambert își conduse aparatul întocmai ca la carte și fără nici o ezitare, iar acesta se ridică firesc, ca o pasăre în zbor. Urmă apoi Fleming, cu o ușoară zvâcnire înainte de a se dezlipi de pământ, fiind prima oară când pilota un bombardier încărcat până la refuz cu bombe.

Decolările lui Tommy Carter se puteau recunoaște dintr-o mie: acesta acționa prea mult manetele de gaze, trăgea de manșă prea devreme și escamota trenul de aterizare chiar înainte de a trece de Witch Fen. În noaptea aceasta, avionul icni, se poticni și se balansă atât de rău, încât pe la jumătatea pistei o și luase razna, îndreptându-se direct către turnul de control, cu o viteză mult prea mare

pentru a avea vreo șansă să se mai oprească. Tommy necunoscând avionul cel nou, proaspăt ieșit din fabrică, acționase mult prea mult palonierele, iar în clipa în care-și dăduse seama că părăsise pista asfaltată, luminile albe ale acesteia și începuseră să alerge pe sub avion, întocmai ca niște gloanțe trasoare. Tommy știa că dincolo de becurile acestea se afla un pământ negru și moale din cauza ploii, și încercă disperat să fixeze manșa cu o mână, iar cu cealaltă să împingă maneta de dreapta înainte, pentru a reface echilibrul. Blestemă furios în gând, simțind cum una din roți șterge marginea ascuțită a pistei, iar Gallacher se lovi cu capul de peretele despărțitor și mormăi supărat.

Tommy începuse de-acum să se lupte cu avionul.

— Trage de boost, strigă el și, cu siguranță că acestea ar fi fost ultimele sale cuvinte, dacă elicele nu s-ar fi proptit în aer cu disperarea unui alpinist ce escaladează un perete abrupt.

Avionul nu putea lua înălțime târându-se doar la câțiva centimetri deasupra ierbii. Trecură clipe lungi de coșmar, apoi, cu un ultim efort, „Joe for King“ al II-lea se ridică, în sfârșit, încet și ascultător, adulmecând aerul.

În turnul de control, ofițerul de serviciu, colonelul și un caporal W.A.A.F. de la controlul zborurilor priveau transfigurați de groază cum un colos de aluminiu, încărcat cu explozibil perforant, fosfor, magneziu și carburant, se îndrepta către ei cu o viteză de peste o sută de mile pe oră. Nimeni nu îndrăzni să facă vreo mișcare, până ce colosul trecu pe deasupra clădirii, la o distanță de numai zece centimetri de grilaj, zguduind turnul din temelii și luând cu sine o antenă.

Lui Tapper Collins îi plăcea să stea întotdeauna în față, la decolări și aterizări, cu toate că asta contravenea regulamentului.

— I-am văzut chiar și fața bombardierului, șopti colonelul, neputând să-și creadă ochilor. I-am văzut fața afurisitului ăla de bombardier.

Și Tapper îi văzuse pe cei din turn : niște chipuri albe, împietrite de groază, pe lângă care trecuseră la mai puțin de treizeci de picioare distanță.

— Maică Precistă ! exclamă Tapper. Credeam c-am pierdut ceva pe drum.

— Ei, ne-am legănat și noi puțin, îi explică Tommy.

— Ne-am legănat puțin ?! îngână Tapper. Cred că i-am smuls colonelului o şuviță de păr cu trenul de aterizare.

— Nu era neapărată nevoie să stai acolo, i-o reteză Tommy. Tu ai vrut.

— Eram atât de aproape că dacă întindem mâna puteam să-i mângâi boșorogului chelia.

Unul după altul, avioanele urcară în întuneric, apoi dispărură cu totul : luminițele colorate din vârful aripilor treceau ca niște fulgere multicolore peste Hillmanul învăluit în ceață, în care stăteau strâns îmbrățișați Singleton și iubita sa, și în care aburii respirației erau încărcăți de alcool. Cei doi tineri se opriră o clipă din sărutat, urmărind avioanele până ce dispăru și ultimul dintre ele, „D Dog“¹ al lui Munro, apoi pământul fu înecat de liniște.

— Ciudat, mi se pare așa de pustiu când pleacă avioanele, spuse fata.

— Adică ce vrei să spui ?

¹ Căine (engl.)

— Nu știu, dar parcă începi să te obișnuiești cu monștrii aceștia de metal, îi întâlnești pretutindeni, oriunde-ai întoarce capul. Luna trecută, când au fost îndreptate toate spre Yorkshire din cauza ceții, era îngrozitor să vezi aerodromul gol, în timpul zilei, și secțiile pustii.

— Nu mi-ar părea rău deloc să fie îndreptate în altă parte pentru câteva zile. Eu personal aș avea o viață mult mai ușoară, ascultă-mă pe mine, spuse Singleton.

— Mă-ntreb câte s-or mai întoarce, spuse fata.

— E ca un fel de loterie, nu-i așa ?

— În ultima vreme au avut mereu noroc.

— Able a pătit-o săptămâna trecută, „U Uncle”¹ cu o săptămână în urmă și sergentul acela, cum îl cheamă, Lambert, a venit acum trei zboruri cu navigatorul mort la bord.

— Ce bine-mi pare că nu ești și tu printre ei, Bert.

— Puteam să devin mitralior, dar nu m-au ținut picioarele.

— N-aș fi putut suporta, pentru nimic în lume, Bert.

Se sărutară din nou.

— Hai, ia-mă în brațe.

Singleton o întrebă :

— Ți-a fost frică astăzi ?

— Bineînțeles că nu.

— Ei, știu eu că ți-a fost.

— Puțin.

— E captivant, nu, să știi că poți fi înhățat și băgat la pârnaie. Nenorocirea mea este că îi cheltuiesc prea repede, îmi fug banii printre degete.

¹ Unchi (engl.).

Fata râse.

— Știi ce mi-ar place să fac într-o seară, cred că ar fi o adevărată surpriză pentru tine. Să pun mâna pe niște cauciucuri sau niște benzină. Din asta se câștigă bani, nu glumă.

— Sau să furi niște băutură, spuse fata.

— Așa crezi tu, fiindcă n-ai experiență, spuse chelnerul popotei. Sticlele de băutură sunt numărate și ținute sub cheie. Ar trebui să fii prea prost ca să-ncerci așa ceva.

— Cum crezi tu, Bert.

— Doar ți-am spus că am fost o haimana la viața mea, nu ? o avertiză el. Și nu mai chicoti tot timpul, Beryl.

Pentru o clipă, fata fu tentată să-i mărturisească că și ea avusese de furcă cu legea de nenumărate ori și deschise gura să-i povestească de ultima ei escapadă, când încercase să jefuiască o casă și ajunsese la Borstal¹, dar se gândi că era mai înțelept să tacă, și surâse misterios fără să mai spună nimic.

Lambert cunoștea ruta care ducea de la Warley la punctele de adunare a bombardierelor, de pe întreaga coastă, așa cum știa să meargă de la popotă până la cantonament. De cele mai multe ori zbura drept spre locul de adunare, luându-se după ce-i spunea meteorologul. Cohen refăcea traseul de la Warley la punctul de adunare, trecându-l în coordonatele sistemului de navigație „G.e.e.” și apoi de la acest punct începea să calculeze coordonatele reale ale poziției avionului în sistemul „G.e.e.”, luând în considerare, bineînțeles, și corecțiile de vânt.

¹ Penitenciar pentru femei

În noaptea aceasta, Lambert își dădu seama, de cum se ridică în aer, că vântul bătea dintr-o direcție nefavorabilă și viră către sud, lăsându-se împins de curent spre ruta indicată.

— Trecem peste Southwold, anunță Digby, care stătea întins în botul avionului și privea în jos prin hublou.

— O.K., spuse Cohen, care știa că Digby i se adresase lui ; de altfel, așa făceau întotdeauna.

Cohen citi G.e.e.-ul, notând pe diagrama sa ora la care zburaseră pe deasupra Southwoldului.

— E rost de ceva vânt, căpitane ?

— Să vedem, răspunse Lambert. Nu ne putem da seama până nu ne mai ridicăm puțin. La o altitudine mai mare, direcția vântului poate să fie alta.

— Permiteți să încerc mitralierele ? întrebă Binty.

— Da. Aveți amândoi permisiunea să le încercați, spuse Lambert, știind că în clipa următoare Flash avea să întrebe și el același lucru. Digby își verifică și el mitralierele amplasate în botul avionului ; răpăitul acestora se multiplică și se transmite de-a lungul fuselajului de metal, iar din turela lui Digby veni miros de cordită și ulei ars. Proiectilul trasor își uşor, desenă o curbă fină în aer și apoi căzu în mare.

Călătorului zilelor noastre, care zboară la altitudini foarte ridicate într-un avion cu reacție cu viteză mare și în cabină presurizată și etanșă, i-ar fi greu, dacă nu aproape imposibil, să-și imagineze senzația pe care o trăiau aviatorii acelor vremuri. Datorită motoarelor, întregul avion zăngănea și vibra din toate încheieturile, în timp ce instrumentele tremurau iar citirile deveneau nesigure. Măștile de

oxigen erau absolut obligatorii, iar pentru a comunica între ei aveau nevoie de microfoane și căști. La o astfel de înălțime, raportul dintre puterea motoarelor și greutatea avionului făcea ca acesta din urmă să devină extrem de sensibil la condițiile atmosferice în care zbura, deși, pe o asemenea noapte rece, zborul era cu mult mai sigur decât într-o atmosferă agitată de după-amiază de vară. Cu toate acestea, văzduhul era plin de surprize, aparatul se izbea de pereții denși de aer, iar când și când se prăbușea într-un vârtej amețitor în goluri mari de aer, aruncându-i pe membrii echipajului când într-o parte, când în alta și făcându-i să se rostogolească, căci gradul de stabilitate al avionului depindea la fel de mult de capacitatea și experiența pilotului, ca și de forța lui - manșele nefiind servo-comandate, era nevoie de toată puterea unui bărbat pentru a le acționa. La toate acestea se mai adăuga și vibrația continuă a fuselajului, ce lovea tâmpilele aidoa unor ciocănele, făcând dinții să clănțane și șira spinării să se înfioare, astfel că până și după un zbor fără peripeții aviatorii se simțeau complet extenuați.

Digby se așeză lângă Cohen. Avea și el jucăria lui, un echipament radar H2S pe care trebuia să-l manevreze. Fascicolul de raze al radarului era îndreptat spre lumea rămasă undeva jos, în urmă, reprezentată întocmai ca o imagine radiografică, în care porțiunile împădurite se deosebeau de case și de cursurile de apă. Adesea, aparatul se defecta, dar chiar și atunci când funcționa normal, imaginea era de multe ori neclară, și abia dacă semăna cu o hartă. Cohen încercase și el, cu câteva clipe mai devreme, aparatul radar al cărui ecran era de un verde întunecat și mat.

— Dar funcționează, nu vezi ? spuse Digby. Ce știi tu !

Cohen împinse porthartul la celălalt capăt al măsuței de navigație, așezându-l astfel ca să acopere bucata de metal strălucitor prinsă în nituri de mecanicii lui Worthington pentru a astupa gaura făcută de o schijă de la artileria antiaeriană.

Cu patru zboruri în urmă, prin gaura aceasta pătrunsese schija care perforase plămânii navigatorului, omorându-l pe loc.

— Nu așa, dragul meu, spuse Digby. Împinse porthartul mai la o parte, iar lumina care venea de la mica lampă reglabilă căzu peste petecul de metal lustruit, făcându-l să strălucească întocmai ca un ochi de sticlă.

— Lasă-mă să-l văd, spuse Digby. Îmi place să cred că trăsnetul nu lovește de două ori în același loc. Eu și cu tine avem pozițiile cele mai sigure din toată jucăria asta.

Cohen privi plăcuța de metal și groaza pe care-o încercase întotdeauna la vederea ei îi dispăru pe dată.

— Toată lumea mulțumită ? întrebă Lambert.

Din turela sa, Flash Gordon începu să fredoneze destul de fals, pe melodia „Abdul, emirul Bulbul“ :

„Era un Avro cu-aripi de modă veche

Cu pânza peticită și uzată.

Avea Merlini legați cu sforicele

Și nici motorul nu pornea vreodată

Căci el numai pe sol își făcea veacul

Iar echipajul se temea de ploaie

Dar într-o zi-l vom face să plutească

Și toți se vor mira de-așa minune“.

Flash se opri, așteptând să audă aplauze sau vreun cuvânt de laudă, dar fu în zadar. În cele din urmă, Binty spuse :

— Da' știu că te pricepi la muzică.

— Ține-ți fleanca, îl repezi Flash.

— Când o să terminați cu cântatul și sporovăitul, poate o să-mi dați și mie voie să vă spun două vorbe, interveni Lambert.

— Domnilor, spuse Digby, am plăcerea să vi-l prezint pe căpitanul acestui avion, geniala noastră gazdă care a renunțat la petrecerea dată în cinstea sa, cu ocazia împlinirii memorabilei vârste de optzeci și unu de ani, pentru a se afla astă-seară în mijlocul nostru. Domnilor, din nou printre domniile voastre, prietenul nostru comun, sergent de aviație Samuel Lambert, decorat cu medalia D.F.M.¹

— Ei, gata, de-acuma, haideți să ne organizăm și noi cât de cât, spuse Lambert.

— Pentru orice eventualitate, interveni Jimmy Grimm.

— Pentru orice eventualitate, fu de acord Lambert.

Jimmy Grimm răsuci încet și cu grijă butoanele aparatului de radioemisie.

— Am primit informații noi, legate de direcția vântului. Vrei să le auzi, căpitane ?

— Comunică-i-le lui Kosh, spuse Lambert.

Zburau de-acuma din ce în ce mai sus și, pe măsură ce se ridicau, temperatura scădea cam cu aproape două grade și jumătate la fiecare mie de picioare. Își închiseră cu toții costumul de zbor până

¹ „Distinguished Flying Medal“ = „Medalie de Merit pentru Zbor“ (engl.).

sub bărbie și se traseră mai aproape de radiatoare, iar când ajunseră la opt mii de picioare înălțime, își puseră măștile de oxigen. Avionul continua să urce și, deodată, intră într-un grup de nori. Desigur că nimeni nu cunoaște metoda de a afla în ce măsură norii conțin și cristale de gheață până nu intri în pătura respectivă ținându-ți pumnii strânși și sperând din tot sufletul să nu se întâmple nimic rău. Norul în care intrase acum Lancasterul lui Lambert părea că nu se mai sfârșește, în întreg avionul se instalase frigul, care-i făcea să se miște din ce în ce mai greu. Motorul din stânga tuși de câteva ori, apoi rămase pe jumătate amorf.

- Cum e alimentarea ?
- O.K., răspunse Battersby.
- Amestec mai bogat de carburant
- L-am mărit deja.
- Bravo, băiete.

Alimentat cu benzină din abundență, motorul își recăpătă mersul normal.

— Carburatorul e pe cale să-nghețe, deși temperatura pare în regulă acum.

- Trebuie să scăpăm imediat de-aici.

Lambert cabră avionul, în timp ce Battersby pune motoarele în plin.

- Nu pot să sufăr norii, mărturisi Lambert.

Norul în care intraseră întunecă și mai mult întreaga carlingă.

Battersby își făcea de lucru la aparate, arzând de nerăbdare să-i arate lui Lambert de ce era în stare. Motoarele tocmai începuseră să se desincronizeze, când Battersby raportă :

- Presiunile și temperaturile par în regulă.

Motorul cu pricina începu totuși să uruie înfundat.

- Știi de ce face așa ?
- Se răcește uleiul și se-nțepenesc angrenajele.
- Lambert dădu aprobator din cap, apoi spuse :
- Poți să le sincronizezi din nou ?

Battersby își trecu vârful degetelor peste levier și după ce găsi motorul dereglat, făcu mai multe încercări și reuși să le sincronizeze, să le aducă la băzaitul lor normal și regulat ; acum, toate mergeau rotund.

— Bravo, Battersby, spuse Lambert. Miky niciodată n-a reușit să-i dea de capăt.

Battersby nu-și amintea să fi fost vreodată atât de mândru de sine. Una câte una se iviră deasupra lor stelele, iar avionul se ridică peste pătura de nori și manșele acționate de Lambert nu mai trebuiră forțate, căci „Door“ atinsese de-acum plafonul său obișnuit de zbor și, indiferent de efortul depus cu comenzile, nimic de pe lume nu l-ar fi putut face să se ridice mai sus.

Ajuns la plafon, Lambert recurgea întotdeauna la un șiretlic învățat de la un pilot mai bătrân și cu experiență, de pe vremea când zbura pe avioane Whitely. Dacă în timp ce înaintau cu viteză de croazieră¹, coborau brusc flapsurile cu aproximativ cincisprezece grade, avionul dădea impresia că se izbește de un perete de aer, se cutremura din încheieturi din cauza loviturii primite și se cocoța cu vreo două sute de picioare ; important este că după o astfel de manevră, avionul își păstrează noua altitudine, permițându-i astfel pilotului să mai câștige

¹ Viteză medie.

inea vreo mie de picioare în înălțime.

Primul salt îi făcu să simtă fiori pe șira spinării, iar Battersby îl auzi pe Lambert strigând vesel :

— De-acum ne cocoțăm pe tobogan.

Căpitanul Sweet se uita afară, încercând să scruteze întunericul. Văzu sub ei un dreptunghi mic și luminos și-și închipui că era o nouă escadrilă care urca, pentru a se întâlni cu restul avioanelor din coloană. Sweet vedea extrem de bine pe întuneric, reușind adesea să zărească ținta, chiar înaintea bombardierului. Nu mai putu observa însă nici un alt avion și se gândi că, în mod ciudat, cu toate metodele alese pentru ca respectivul convoi să zboare compact, cerul era atât de vast încât își termina câteodată întreaga misiune fără să mai zărească măcar vreun avion ; bănuia că cei care nu vedeau bine pe întuneric își completau cu siguranță întreg ciclul de misiuni fără să zărească ceva. Observă în față mitraliera care se mișca de la stânga la dreapta.

— Bombardier, potolește-te, nu te mai juca.

— Dar cercetez, domnule. Asta-i ordinul.

— Atunci răsuțește-ți gâtul, dacă vrei să cercetezi, i-o reteză Sweet, ridicând glasul.

— Dar nu fac decât să mențin cald lichidul hidraulic, domnule.

— De ce ții neapărat să mă contrazici, Spekey ? Sweet se făcu că glumește. Stai liniștit și fii băiat cumsecade.

Pip Speke, un tânăr de optsprezece ani cu mustață neagră și stufoasă și cu reputația de mare jucător de cărți, și norocos pe deasupra, coborî din turle și se întinse pe jos în fața vizorului de bombardament. Majoritatea echipajelor aveau piloți cu

grad de sergent și, în cele mai multe cazuri, membrii lor erau uniți, țineau unii la alții, ba chiar mergeau în grup să bea câte un păhărel. Unii aveau chiar și ofițeri cumsecade în echipaj și când voiau să-l facă pe Speke să-și iasă din fire, îi ziceau c-a dat norocul peste el că putea zbura cu un tip atât de drăguț și amabil și cu simțul umorului cum era căpitanul Sweet, care, în plus, avea și D.F.C.-ul¹ pe piept.

— Navigator, câte mile mai sunt până la coastă ? întrebă Sweet.

— Cam zece, sir.

— Cred că ar fi cazul să mai termini cu „cam“ în noaptea asta, ce zici, Billi ? Bombardier, anunță-mă când zărești coasta.

— O.K., sir.

Sweet privi în jos. Regiunea era cufundată în beznă dar, cu tot camuflajul, pe alocuri se putea distinge conturul imprecis al orașelor.

— Navigator, spuse Sweet deodată, cred că zăresc orașul Lowestoft sub noi și asta-nseamnă că am ieșit din ruta indicată.

— Sunteți sigur, domnule ?

— „Sunteți sigur, domnule ?“ îl îngână Sweet. Da, sunt sigur, domnule. Și dincolo de oraș văd niște luminițe dinspre Yarmouth, ceea ce demonstrează că suntem cu cel puțin zece mile mai la nord de ruta corectă. Urmă o scurtă pauză, în care timp navigatorul calcula fără-ndoială poziția pe sistemul radar G.e.e.

— Virăți o sută douăzeci de grade, domnule, spuse acesta. Direcția vântului este în continuă schimbare.

¹ „Distinguished Flying Croos“ = „Crucea de Zbor“, (engl.).

— Asta-i doar o mică corecție, pe când eu vreau să mă alătur coloanei în punctul de adunare stabilit, deasupra orașului Southwold.

— În cazul acesta, întoarceți complet către sud, să zicem cu o sută șaizeci de grade.

— Asta parcă sună mai bine, bătrâne. Sweet, își dădu seama că-l supărase pe navigator, și a su-păra pe cineva era pentru el un lux ce nu și-l per-mitea decât arareori.

— Avionul acesta este al comandantului de pa-trulă, băieți, și de-asta trebuie să facem totul ca la carte. Știu că sună caraghios, dar dacă începem s-o luăm pe scurtătură, toate celelalte echipaje or să facă la fel.

Sweet viră spre sud, îngânând un cântecel, ca pentru sine, apoi se opri brusc și-i întrebă vesel :

— V-am spus bancul cu ofițerul W.A.A.F. și cu sergentul ?

— Se zărește coasta engleză, sir, strigă Pip Speke. De-abia acum își puteau da seama cât era de bun camuflajul în Marea Britanie, căci, dincolo de coastă, lumea de sub ei părea într-adevăr cufundată în în-tuneric.

CAPITOLUL 2

Uriașa antenă Freya se mișca încet, adulme-când vântul ce bătea dinspre Anglia. Ră-mase nemișcată pentru câteva momente, după care începu din nou să se rotească, apoi se opri, iar Willi Reinecke îl strigă pe August Bach, care se afla în capătul celălalt al încăperii prost luminate, în formă de T.

— Primul contact, Herr Ober.

Bătălia începea. Trei grupuri separate, folosind absolut toate mijloacele posibile pe care reușise să le inventeze creierul omenesc, începură să caute prin întuneric.

August urcă în grabă cele câteva trepte de lemn ce duceau spre platforma pe care se află ecranul radar.

— Reperat la orele 23,35 ; spuse operatorul.

— Lângă Lowestoft. La limita razei de acțiune, observă August. Meritați felicitări, căci tipii nici nu au trecut încă de coasta engleză. Freya lucrează bine în noaptea asta !

— De la un timp s-a cam terminat cu bruiajul, după cât se pare, spuse Willi.

— Da, de când s-a extins banda de lungimi de undă, n-au cum să mai bruieze pe toată suprafața ei.

— Depinde și de cine operează radarul.

— Da, depinde foarte mult și de asta, spuse August zâmbind. Doar ți-am spus felicitări.

— Le-am comunicat celor de la „Fluko“, spuse operatorul telefonic, fiindcă, din câte se pare, ei n-au reușit să stabilească un contact permanent.

— Bine, murmură August. Așeză raportorul pe hartă. căci, deși cunoștea toate coordonatele ca pe buzunarul său, îi plăcea să se folosească de raportor atunci când începea să dea instrucțiuni. Willi avea toată admirația pentru această conștiinciozitate, mai ales când o întâlnea la un ofițer.

— Würzburgul roșu să cerceteze zona dintre Ipswich și Yanrouth de la două sute șaptezeci la două sute nouăzeci de grade. Nu le comunica coordonatele că se lăsa pe tânjală.

— Lowestoft, repetă Willi, uitându-se pe hartă; e mult mai la nord de ruta pe care zboară ei de obicei. Poate că în noaptea asta au de gând să se-ndrepte spre Berlin.

— E cam devreme ca să putem ști cu precizie.

— Poate că ceilalți zboară totuși mai la sud, iar asta s-a rătăcit și a ieșit cu câteva mile din coloană.

— Asta ar explica lucrurile. În orice caz, va trebui să avem răbdare, Willi.

Deodată, aghiotantul strigă :

— Ați avut dreptate Herr Ober, ați avut perfectă dreptate. A virat drept către sud.

— Eram sigur. Se adună deasupra orașului Southwold, dădu din cap August. Englezii nu se dezminț niciodată și nici nu renunță la tipicurile lor.

Afară, în aerul rece, care învăluia dunele măturate de vânt, echipa de la Würzburgul roșu intra în stare de alertă.

Știau că cei de la Freya aveau un echipament cu mult mai sensibil decât al lor și cu posibilități mult mai mari de percepție, dar fascicolul de unde al Würzburgului era mult mai îngust și, deci, mult mai precis. Würzburgul putea să „vadă“ un avion și să știe la ce altitudine zboară, având astfel posibilitatea să alerteze avioanele de vânătoare și să le trimită pe urmele bombardierelor inamice. Freya era cea care dădea primul semnal de alertare, dar adevărații călăi erau Würzburgurile.

— Nachtjagdführerul¹ ne trimite două avioane Ju 88 de la Kroonsdijk, spuse Reinecke, punând receptorul în furcă. August dădu din cap.

— Să sperăm că sunt piloți mai vechi, cu care am mai lucrat, remarcă Willi.

— Da, îmi venea să-l omor pe idiotul acela, miercurea trecută, când l-a lăsat pe englez să-i scape, spuse August. Și când te gândești că zbura chiar deasupra lui.

— Da, impulsurile de pe ecran erau absolut suprapuse, preciză Reinecke, dezgustat.

Baracamantul în formă de T se găsea chiar în centrul stației Himmelbett, pe care o comanda August, iar de jur împrejur se aflau dormitoare, popota, garajul auto și clădirile cu aparatura radar propriu-zisă. În afară de Freya, mai erau două Würzburguri identice, întocmai ca niște sfere uriașe, cu diametrul de aproape șapte metri. Unul dintre ele, cel albastru, menținea contactul cu avioanele de vânătoare, pe când celălalt, cel roșu, urmărea traiectoria bombardierelor britanice. În încăperea în formă de T, doi operatori specializați în cal-

¹ Conducătorul Aviației de vânătoare de noapte (germ.).

cularea traiectoriei stăteau ghemuiți sub platforma uriașă de lemn ce umplea aproape tot interiorul. Amândoi aveau căști la urechi și fiecare se afla în legătură cu unul din Würzburguri. Cei doi luminau câte un punct de pe harta de sticlă ce se afla deasupra lor, pentru a indica progresul celor două avioane.

De unde se aflau, de pe platformă, August Bach și Willi Reinecke puteau observa pe ecranul Seeburg din fața lor cele două luminițe, una roșie și cealaltă albastră, misiunea lor fiind să le facă pe acestea să se întâlnească. Apoi, avionul de vânătoare german trebuia să depisteze bombardierul în preajma căruia se afla, poziția lui exactă, cu ajutorul propriul său detector radar, sau, pe o noapte cu lună, să facă chiar și contact vizual.

În încăpere fuseseră stinse toate luminile de prisos. Pe ecranul Seeburg nu se observa nici un punctișor luminos, căci avioanele inamice nu intraseră încă în raza de acțiune a Würzburgurilor. August nu-și dezlipea privirile de pe harta la scară mărită, care se afla pe perete, iar Willi raporta, la fiecare câteva minute, poziția coloanei de bombardiere care veneau direct spre ei, zburând peste Marea Nordului. Telefonul zbârnâi înfundat.

Cele două avioane de vânătoare au decolat, spuse Willi.

— Comunică celor de la Würzburgul albastru să cerceteze zona între 50 și 70 de grade.

Willi își rodea nervos unghiile și August își stăpâni cu greu un zâmbet. Era cel mai greu moment dintre toate. Adesea îi depistau pe englezi când aceștia se adunau deasupra coastei britanice, dar, de multe ori, avioanele erau îndreptate în cu totul

altă direcție, iar stația „Ermine” era doar o părțică dintr-o lungă linie de coastă, și dacă bombardierele nu zburau spre provincia Ruhr, puteau foarte bine să nu ajungă în raza ei de acțiune, în care caz, cei de aici își petreceau toată noaptea mușcându-și degetele și blestemându-și norocul. De un singur lucru era sigur Willi: că în noaptea aceasta pe avioanele lor de vânătoare aveau să zboare cele mai bune echipaje, iar dacă teroriștii s-ar fi aventurat în direcția aceasta, cu siguranță că ai lor le-ar fi venit de hac.

— Uite și bruiajul, spuse Willi, apoi raporta pe un ton mai oficial: Bruiaj aerian asupra antenei Freya, bandă extinsă, aproximativ două sute nouăzeci de grade, relevment constant, cu o ușoară creștere în intensitate.

— Avionul care bruiază ar trebui să vină deci direct spre noi.

— Nu știu de ce Nachtjagdführerul nu trimite câțiva băieți de-ai noștri să-l doboare, remarcă Willi.

— Care-i situația?

— N-arată prea rău. Impulsul luminos de pe ecran se vede totuși destul de clar și dacă bruiajul devine prea puternic, putem încerca o altă lungime de undă mai puțin aglomerată.

— O să-l depisteze și Würzburgul în curând.

— Slavă domnului că nu pot bruiia și Würzburgul.

— Ei, de-acum le venim de hac, Willi dragă!

Din locul unde stătea, August putea să vadă ecranul și peretele din spatele acestuia. Harta mai mare cuprindea toată zona Angliei de Est până la Frankfurt, pe când cea mică nu reda decât secto-

rul din supravegherea stației „Ermine“ și zonele adiacente. Acum, că se și dăduse prima alarmă și toate celelalte stații fuseseră alertate, acest lucru apărea pe ecran sub forma unor luminițe aprinse, de culoare verde.

Willi ciocăni ușor și absent cu creionul în ecran, în timp ce asculta mesaje primite.

— Primul avion de vânătoare pe care l-au trimis se află deasupra noastră, spuse el.

— Dirijează-l spre mare, până la limita razei de acțiune a Würzburgului. Ia să vedem - dacă vin dinspre Southwold, vor intra în perimetrul „Heinz-Emil 4“. La ce înălțime zboară ?

— La cincisprezece mii de picioare și văd că mai continuă încă să urce.

— Să urce cât mai sus posibil. Willi, știi că înălțimea e totul.

CAPITOLUL 3

— **A**sta-nseamnă că îmi datorezi opt milioane, trei sute de mii optzeci de mărci, spuse Löwenherz, aranjând din nou piesele pe tabla de șah.

— Din păcate, i-am lăsat în pantalonii ceilalți, explică Kokke.

La radio, un grup vocal cânta :

„Totul dispare, totul trece,
Și după ploaie vine timp frumos
Totul dispare, totul trece
Doar dragostea va fi mereu la fel“.

Urmă apoi un cor de bărbați cu marșul „Bombe deasupra Angliei“, acompaniat de fanfară.

Izbucni îndată un murmur de voci nemulțumite și cel care se afla lângă radio îl dădu mai încet, înainte ca ceilalți să-l ia la rost.

Löwenherz își roti privirile de jur împrejur, prin încăpere, unde membrii echipajelor erau răspândiți peste tot, în cele mai neobișnuite ipostaze : unii erau nepieptănați, alții își dezlegaseră cravatele sau se descălțaseră și își odihneau picioarele cocoțate pe scaune.

„Arată de parcă-ar fi murit cu toții, sau ar fi fost gazați“, gândi Löwenherz și, cu toate acestea,

dacă în clipa următoare la megafon s-ar fi auzit semnalul, strident care preceda orice anunț, toți ar fi fost în picioare, îndesându-și căștile pe cap și făcându-și de lucru cu tuburile de racord de oxigen sau cu microfoanele și căștile din cauza cărora arătau ca niște mecanisme aparținând unei uriașe mașinării.

Klimke - operatorul radar de pe avionul lui Kokke - se obișnuise să petreacă câte doua-trei ore la punctul de alarmă, scriindu-i soției epistole lungi și interminabile, dar, de când aceasta fusese ucisă, anul trecut, prin preajma Crăciunului, Klimke se apucase să tricoteze. În ciuda hohotelor de râs ale camarazilor și a glumelor pe care le făceau pe socoteala lui, Klimke ședea calm într-un colț și tricota fulare pentru toți cei pe care-i cunoștea, căci nu se pricepea să și scadă, și nu putea tricota decât dreptunghiuri. Lângă el, locotenentul Beer, la urechea căruia bâzâia un țânțar, tresări agitat în somn.

— Ce grup wagnerian, remarcă Kokke, uitându-se înapoi la echipajele care moțâiau. Klimke rânji, dar nu se opri din tricotat. Kokke făcu prima mutare, începând astfel o nouă partidă.

— Chiar atât de prost mă crezi, Kokke? Mă subapreciezi.

— Se poate, Herr Ober, spuse Kokke și Löwenherz pierdu un pion.

— Ei fir-ar să fie!

— Experiența se dobândește, răspunse Kokke, făcând o nouă mutare.

— Ai să pierzi, pentru că ești nesăbuit, spuse Löwenherz.

— Da, mă distrez mai bine așa.

— Asta-i adevărat, îl aprobă Löwenherz.

— Facem un pariu în legătură cu ora la care se ridică primul avion?

— De acord, spuse Löwenherz. La miezul nopții.

— La miezul nopții?

— Da, pentru că o noapte de vară scurtă și cu lună plină înseamnă și o misiune de scurtă durată - deci, nu poate fi făcută altundeva decât în provincia Ruhr. Și ca să se poată întoarce înainte de ivirea zorilor și să aibă timp suficient pentru bombardament, vor fixa probabil atacul la ora unu. Un Lancaster zboară cu 225 de mile pe oră, deci vor trece pe deasupra coastei britanice cu cincizeci de minute înaintea orei zero. Un radar bun, cum e cel de tip Freya, îi depistează imediat, și până se ia legătura cu „Fluko” și cu Nachtjagführerul trece cam cu aproape un sfert de oră de miezul nopții.

— Asta înseamnă că nu ne-au mai rămas decât cincisprezece minute. Kokke trebui să ridice puțin glasul, ca să se facă auzit, căci muzica de la radio era din nou destul de tare.

— S-ar putea să rămânem pe loc toată noaptea! Cine știe dacă ne trimit pe noi în misiune?

— Chiar așa modest sunteți, Herr Ober!

— Löwenherz zâmbi. Da, ai dreptate, ne-au mai rămas cincisprezece minute.

— Și ce-a mai făcut „die Wurst”¹ în după amiaza asta?

Printre prietenii de la popota ofițerilor, gemütlichul² Hans Furth răspundea la porecla „Hans-

¹ Cîrnat (germ.).

² Calm (germ.).

wurst“, dar lui Kokke îi plăcea să-i spună simplu „die Wurst“, poate și din cauză că „Wurst“ era de gen feminin.

— S-a comportat remarcabil de bine, admise Löwenherz. „Oricine se bagă singur în bucluc este un exhibiționist“, iar el merge la vânatoare de mistreți doar ca să uite asta, iar cei de la popotă or să facă Wurst din succesul lui.

— „Wurst wieder Wurst“ spuse Kokke.

Löwenherz zâmbi. „Cârnat contra cârnat“ mai însemna și „dinte pentru dinte“.

— Știe că-l urăști ?

— Da, și sunt convins că are destulă minte ca să mă ierte pentru asta.

Löwenherz dădu din cap, aprobându-l.

— Cât altruism ! După război va avea probabil o clinică foarte scumpă la Berlin, unde vor veni bătrânele doamne bogate din înalta societate, să facă cură de slăbire.

— Sper din toată inima că după război Berlinul să fie orașul unde să vină doamnele bătrâne și bogate și unde să se servească cele mai alese și mai indigeste meniuri.

Kokke ridică din umeri.

— Dacă nu Berlinul, atunci poate Moscova, sau chiar New-Yorkul.

— Speram să-l ajute. Pe Himmel, vreau să spun.

— „Stappelhopperul“ ăsta nu se ajută decât pe sine. Aceasta era porecla pe care o dădeau nemții austriecilor, considerați a fi niște oameni foarte schimbători, pe care nu te puteai baza niciodată și care săreau de la un sentiment la altul, cu cea mai mare ușurință.

— Putea să facă ceva cu hârtiile alea, fără să-i mai anunțe pe cei de la S.I.P.O., dar a sărit în sus de bucurie că poate să le arate ce nazist grozav și credincios este.

— Cât despre ajutor din partea lui, slabă speranță, spuse Löwenherz. Nu ne putem bizui pe el. Kokke îl privi lung, încurajat de faptul că Löwenherz vorbise la plural.

— Și dacă am trece amândoi de partea lui Himmel ?

— Poftim ?

— Dacă am încerca să-l sprijinim amândoi pe Himmel și să adoptăm punctul său de vedere ? Dumneavoastră sunteți baron și un as al vânatoarei de noapte, iar eu aș putea să-l atrag pe bătrân de partea noastră !

— Pe Redenbacher ?

— Cred că aș reuși.

— Ai foarte puține șanse.

— Prea puține pentru dumneavoastră ?

— Ascultă... protestă Löwenherz, râzând încurcat. Așa ceva nu se propune la modul ăsta și nu aici.

— Dar când o să mai am ocazia ? Măine, pe vremea asta, cel care v-a inițiat în tainele meseriei va fi trimis într-un lagăr de concentrare.

— Nu v-a fi trimis într-un lagăr de concentrare ci la o închisoare civilă, unde-l vor ține pentru anchetă și pentru proces.

— Frumoasă deosebire. Și, apoi, or să-i facă morală și or să-i dea drumul, nu ?

— Nu vrei să discutăm mâine ?

— Dar, Herr Ober, nu putem lăsa totul pentru mâine, protestă Kokke.

— Așa spunea și Himmel.

— Exact. Negriciosul Kokke își trecu gânditor degetele prin barba scurtă și țepoasă.

Se auzi un tăcănit și bâzâitul unui microfon.

Bubi se trezi, strănută, căscă, apoi se apucă să miroasă cizma lui Löwenherz.

— Vezi Kokke, dacă făceai pariu, acum ai fi câștigat. De data asta am greșit, văd că englezii vin mai devreme.

Kokke nu răspunse. Löwenherz se uită împrejur, prin încăpere. Nimeni nu se mișcase, dar trupurile le erau încordate ca niște arcuri.

La punctul de alarmă erau montate doar niște becuțe roșii care pâlpâiau și la a căror lumină nu se putea citi, abia dacă vedeau să joace șah. La capătul celălalt al baracamentului se afla un acvariu uriaș de sticlă, în care înotau, leneș, pești tropicali.

Löwenherz își aminti de ziua când fusese adus acvariul, într-un camion de mare tonaj, împreună cu cinci oameni care lucraseră timp de trei zile ca să-l instaleze. Totul fusese făcut din ordinul Înaltului Comandament.

În acea perioadă, întreaga flotilă tocmai rămăsese fără muniții și, cu toate acestea, intervențiile făcute ca mașina ce adusese acvariul să fie trimisă după muniții se soldaseră cu un eșec. Löwenherz își aminti și de bătăliile din timpul iernii de la Moscova, când oamenii degeraseră în uniforme lor subțiri de vară. La ultimul pod aerian de la Stalin-grad le aduseseră prezervative. Își aduse aminte și de zarva care se făcuse ca să se salveze motorul-ve-

chiului Junkers avariat, ca să-și dea seama după aceea că de fapt era un motor englezesc.

Luftwaffeul acesta afurisit era condus prost, din cauza favoritismului politic și a fanatismului. „Raportul asupra metodelor de congelare“ pe care i-l arătase Himmel nu era departe de povestea cu acvariul.

— Voi fi alături de Himmel, gândi Löwenherz și, deodată, își dădu seama că o rostise cu voce tare. „Dumnezeule, gândi el, iar blestematul- acesta de acvariu.“

— Vă mulțumesc din suflet Herr Ober, spuse Kokke, știam că așa veți face până la urmă !

„Sunt un idiot“, își spuse Löwenherz, întrebându-se dacă mai putea ieși cumva din încurcătura în care se vârăse.

Se auzi din nou tăcănitul microfonului, apoi vocea dispecerului care anunța :

— Achtung !¹ Achtung ! Oberleutnant Löwenherz, Major Redenbacher și Leutnant Kokke să fie imediat gata ; Oberfeldwebel Himmel, Leutnant Beer și Feldwebel Schramm au fost anunțați.

Mesajul se întrerupse cu același tăcănit metalic.

— Mulțumesc, spuse Kokke, trăgându-și fermoarul combinezonului de zbor. O să-i facem praf, Herr Ober !

— De ce crezi asta ? întrebă Löwenherz, plin de amărăciune.

Își adunară în grabă lucrurile și se îndreptară spre ieșire, sărind peste picioarele întinse ale celor care dormeau. Löwenherz observă că operatorul radar de pe avionul său își trăgea cizmele și-l făcu

¹ Atenție ! (germ.).

atent pe Mrosek, observatorul său bombardier, să se pregătească și el.

— Lasă tricotatul, Klimke, strigă Kokke, apoi se întoarse spre Löwenherz.

— Sunt aproape convins că-i vom face praf tocmai pentru că suntem o combinație atât de ciudată, spuse el rânjind.

Löwenherz dădu din cap cu neîncredere.

— Hals und Beinbruch ¹! spuse el.

Când cineva își exprimă dorința ca prietenul său să-și rupă gâtul și un picior, înseamnă că îl păcălește pe diavol, iar prietenul se întoarce nevătămat. Kokke-i făcu cu mâna, în semn de recunoștință.

— Luați-vă bonetele de la uniformă, le strigă Löwenherz celor doi servanți din echipajul său, Sachs și Mrosek. Aceștia-și flutură bonetele noi de pânză, iar Löwenherz le răspunse strângând-o la rândul său pe-a lui sub braț.

Dacă din nenorocire ar ajunge pe un alt aerodrom, poliția militară le-ar trage o săpuneală zdravă în caz că i-ar găsi fără chipie.

Löwenherz insista întotdeauna ca cei doi aviatori să fie complet echipați, conform regulamentului.

Porniră spre avion poticnindu-se din când în când, încărcăți cu un pistol, o centură plină cu cartușe de semnalizare, o barca pneumatică de salvare, veste salvare, parașute, rații de concentrate conținând fier, tablete pervitin și lanterne.

Afară se făcuse destul de răcoare, iar vântul care adia dinspre mare mirosea a alge și a apă sărată.

¹ Hals = gât, Bein = picior (germ.). În traducere liberă: No-roc! Succes! (fam.)

Avioanele erau gata de plecare iar echipajele anticipau atmosfera călduță pe care aveau s-o întâlnească în carlingă. Löwenherz își aruncă chipiul cu calotă înaltă în spatele scaunului și verifică dacă legăturile radio erau conectate cum trebuie la costumul de zbor, apoi după ce-și atașă și tubul de oxigen, se-ntoarse să vadă dacă făcuse și echipajul același lucru. Mâinile lui îndeplineau cele șaiszeci de mișcări consecutive pe care la școala de pregătire trebuiau să le facă legați la ochi.

Beculețele roșii și verzi de pe tablou se aprinseră în timp ce mecanicii se agitau în jurul roților și al palonierelor.

Löwenherz îl privi pe Mrosek, care ședea lângă el. Observatorul era un locotenent în vârstă de numai nouăsprezece ani, cu o claie de păr negru și fața ciupită de vărsat, la care își atrăgeau imediat atenția incisivii ieșiți tare în afară, ceea ce-l făcea să aducă foarte mult cu o rozătoare, asemănare sporită de pieptul îngust, statura scundă și agilitatea extraordinară a mișcărilor. După ce se trăgea cu tunurile și mitralierele, Mrosek avea misiunea să se târască ca un șarpe, cu capul înainte, până la botul avionului și să monteze încărcăturile pline, deși aceasta părea o treabă destul de dificilă chiar executată la sol, dar Mrosek o încercase de nenumărate ori, în timp ce Löwenherz aducea avionul într-un picaj amețitor înainte de a vira pentru un nou atac.

Tatăl tânărului era șeful unei stațiuni viticole din Heidelberg și probabil că viața în apropierea vinului îl făcuse pe Mrosek să fie întotdeauna atât de bine dispus.

Îi aruncă în grabă lui Löwenherz rânjetul său de șobolan și-și duse repede binoclul la ochi, mai înainte de a fi întrebat dacă echipajul la bord era complet.

— E totul în ordine ? îl întrebă Löwenherz, mai mult de formă, pe operatorul radar, răsucindu-se în scaun spre aceasta. Sachs îi zâmbi respectuos, făcându-i semn cu mâna sa albă și delicată cu unghiile tăiate cu grijă. Feldwebelul Sachs avea tot nouăsprezece ani și era născut la Hanovra, fiind, datorită părintelui său, un „nouveau-riche”¹ ambițios și stăpânit de o teamă plină de respect pentru Baronul Victor von Löwenherz - Grawier, căruia încerca să-i copieze felul de a vorbi, gesturile, mersul, ba chiar și curajul.

„Sachs Saxonul”. Löwenherz se întrebă de ce se făceau întotdeauna glume pe socoteala acestora și a puterii lor extraordinare de muncă când asta nu era decât o virtute laudabilă. Râdeau până și de accent. „Nu, tinere, cenușa bunicului tău nu va sta într-o urnă pe șemineu, ci va fi pusă într-o clepsidră, căci noi, saxonii muncim cu toții — așa că să muncească și bunicul !”

Tatăl lui Sachs, zidar de meserie, se lansă în afaceri împreună cu cumnatul său prin 1935, când începu construcția fortificațiilor din vest, aprovizionând șantierele cu bare de oțel pentru structurile de beton armat, iar în 1940 firma și ajunsese pe lista Bursei din Hamburg și, în ziua publicării, mai multe oficialități de la organizația Todt² primiră în mod

¹ Parvenit (franc.).

² Organizație înființată de ing. Fritz Todt (general și ministrul armamentului în 1940) ocupându-se de construirea de autostrăzi, fortificații etc.

gratuit acțiuni pentru tânăra și ambițioasa companie, care tocmai pornise cu dreptul în afaceri.

În 1941, refuzul Marii Britanii de a ajunge la o înțelegere se soldă cu începerea unei construcții de proporții - Zidul Atlanticului - cel mai mare proiect de inginerie din istoria arhitecturii, care duse la deformarea coastelor de nord ale Europei și care înghițea în continuare zeci de mii de tone de beton armat și un număr nelimitat de bare de oțel.

Georg purta un ceas de mână elvețian, din aur, subțire ca un pfening. Avea butoni de jad, pantofi făcuți de comandă, iar sub uniformă de subofițer rufăria de corp era toată de mătase.

Când călătorea la Amsterdam conducea un automobil de curse nou-nouț, iar la sfârșit de săptămână venea să-l ia Mercedesul tatălui său, cu șofer și cu stegulețul trustului Todt fluturând în bătaia vântului.

Spre marea dezamăgire a părintelui său, Georg Sachs căzuse la examenul de pilotaj, nereușind să ajungă decât operator de radar. Băiatul însă punea suflet în meserie și o făcea extrem de bine și cu multă conștiinciozitate, motiv pentru care, din toată escadrila, Löwenherz îl alesese tocmai pe el, pentru avionul său. Întotdeauna în ultimele minute ale interceptiei, Georg știa că avionul se află sub comanda sa și, după cum îi spunea adesea și tatălui său, în clipa în care trebuiau să-i ucidă pe englezi, Baronul Victor von Löwenherz devenea doar un fel de supraveghetor al avionului.

— Totul e gata, Herr Ober, spuse Georg Sachs.

Se auzi o voce de la postul de comandă :

— Maiorul Redenbacher se va îndrepta spre Stația „Tiger” : cerc în jurul farului, baliză la o înăl-

țime de cinci mii de metri. Locotenentul Kokke va zbură spre stația „Ermine“ : cerc în jurul farului, baliză la o înălțime de cinci mii de metri, iar Oberleutnant Löwenherz, spre stația „Gorilla“ : cerc în jurul farului, baliză la înălțimea de cinci mii de metri.

Fiecare pilot confirmă ordinul primit.

— Trecem pe oxigen, spuse Löwenherz. Unii așteptau să se ridice la peste o mie două sute de metri, dar Löwenherz știa că lipsa de oxigen noaptea scădea capacitatea de vedere.

În jurul vechiului Junkers 34, acum epavă, erau instalate becuri roșii, să nu se izbească de el, pe întineric, avioanele care decolau sau aterizau.

Rulară pe pistă, trecând pe lângă avionul avariat pe cât de repede le permiteau normele de siguranță. Löwenherz știa că pământul era destul de moale și avu grijă să nu apuce pe scurtătură. În partea cealaltă a aerodromului, cei de la turnul de control zăriră luminile de marș ale lui Löwenherz și, îndată ce avionul ajunse la capătul pistei, aprinseră balizele pentru decolare.

— Liber „Katze 1“, spuse ofițerul de la turnul de control, fără să mai aștepte ca Löwenherz să ceară permisiunea de decolare.

Dinspre IJsselmeer veneau rafale de vânt care balansau avionul ca pe o jucărie. Löwenherz trase de manșă ; acul variometrului îi indica acum că urca în mod constant, menținându-și în același timp și viteza neschimbată. Löwenherz stinse luminile de marș din vârful aripilor. De altfel, nu mai exista nici o lumină, cu excepția celor de la tabloul de bord.

Orizontul artificial cu avionul său minuscul, de culoare verde strălucitoare, se înclină puțin, apoi se întoarse pentru a urma ruta spre „Gorilla“, în direc-

ția sud. Pista se vedea întocmai ca un dreptunghi foarte lung, cu laturile luminoase : trecu pe sub avion, devenind din ce în ce mai mică, apoi dispăru cu desăvârșire. Urmă Kokke, iar după el venea, probabil, Redenbacher și, fără îndoială, numai acesta era motivul pentru care cel din urmă avion decolă ca la carte. Panoul frontal de la parbriz era fixat în balamale pe centru, iar Kokke îl lăsă puțin întredeschis, căci, întocmai ca celor mai mulți dintre piloți, îi plăcea să audă zgomotul motorului cât mai clar cu putință și să simtă curentul de aer rece care se strecura suierând prin deschizătură.

Coada avionului se ridică ușor și începură să plutească. Locotenentul Klimke, operatorul radar, simți curentul de aer rece la ceafă, și-și înfășură înfrigorat fularul pe care și-l tricotase singur, privi în jos la clădirile aerodromului, care plutiră pentru câteva secunde, dispărând apoi sub aripa stângă.

— E îngrozitor de frig, aici în spate, spuse el. Închide...

Înainte de a se fi inventat radarul și de a fi mănuit de inși pricepuți, cu experiență, puțini și-ar fi imaginat, cât de multe păsări mai zboară încă după căderea întinericului.

În noaptea aceasta, un stol de aproape o sută de pescăruși, goniți dinspre ocean de vremea care se stricase, se îndreptă spre satele de lângă IJsselmeer, unde pescarii își puseseră peștele la uscat. Opt păsări din acest stol uriaș loviră avionul „Katze 5“. Două dintre ele fură ciopârțite de elice, trei loviră carlinga motoarelor și dispăreră sfărțecate în bucăți pe conductele instalației de aspirat aer, iar alte două izbiră bordul de atac al unei aripi și se despică ca niște ouă tăiate în jumătate.

Dar dintre toate, cel mai mare rău îl pricinui pescărușul care intră în carlingă prin deschizătura lăsată de Kokke la parbrizul său.

În clipa în care pătrundea în carlingă, pasărea nu mai avea nici cap și nici aripi, nefiind decât un hoit plin de sânge și pene, întocmai ca un boț, care-l izbi pe Kokke drept în față, producându-i o fractură de craniu, multiple fracturi ale oaselor pomeților și septului, scoțându-i ochii și dislocându-i unul din maxilare, căci, deși nu cântărea mai mult de o jumătate de uncie¹, venea cu o viteză de două sute de mile pe oră. Era greu să-ți dai seama unde se terminau rămășițele pline de fulgi ale păsării și unde începea fața lui Kokke. Acesta își pierdu aproape numaidecât cunoștința, dar un reflex îndepărtat ordonă mâinilor sale să tragă de manșă.

Nici observatorul și nici Klimke nu realizară ce se întâmplase, nici chiar atunci când carlinga se umplu de pene ce începură să plutească albind totul împrejur. Kokke murea, din punct de vedere medical era probabil mort, și, cu toate acestea, brațele sale musculoase se luptau cu comenzile cu toată puterea unui om viu. Din nefericire însă, Kokke nu-și conectase cordonul radio, fișa din capătul firului de la caschetă căzuse într-o deschizătură, pe unde trecea de fapt manșa, iar pentru a trage manșa înapoi și a lua înălțime, ar fi trebuit să zdrobească fișa de conectare.

Avionul Ju 88 se prăbuși în Ijsselmeer aproape în picaj vertical. Terminându-și cu greu fraza începută, ca și când totul ar fi depins de asta, Klimke suspină : „...hubloul“ ... și în clipa următoare muri.

¹ 1 uncie = 28,35 g.

Valurile înalte de aproape un iard înghițiră avionul întocmai ca pe o stridie. Toți din echipaj muriseră, căci, în momentul impactului, din cauza șocului produs, le fusese zdrobită coloana vertebrală. Avionul negru alunecă în apa întunecată, continuând să se rotească și poticnindu-se, întocmai cum făcuse în aer, până ce, cu un ultim spasm, ușor, atinse fundul mării. Coada se rupse imediat, în timp ce fuselajul fu învăluit de apă măloasă iar barca de salvare de culoare galbenă țâșni din compartimentul său aflat în partea frontală a ampenajului.

Se auzi sâsăitul aerului apoi urmă o involburare de ape și barca se umflă, urlând aidoma unui monstru dement. Pe măsură ce aerul pătrundea înăuntru, barca lua forma unui cerc perfect, de culoare galbenă, care se ridică, împiedicat deodată în zvâcnirea sa de cablul lung, de șase picioare și se opri la numai o jumătate de metru de suprafață, întocmai ca o sculptură avangardistă echilibrată pe cablul rigid și rotită ușor de curent ca un inel pe degetul unui magician. Pluta rămase astfel timp de mai multe luni, răsucindu-se ba în lumina soarelui, ba în întuneric și atrăgând pești nesăbuiți, până ce, încet, încet, se scufundă din nou pe fundul oceanului, când cadavrele celor trei aviatori fuseseră devorate de țipari.

— Am pierdut contactul radio cu locotenentul Kokke de pe „Katze 5“ raportă radiotelegrafistul de sol.

— La dracu' și cu afurisitele astea de aparate, spuse ofițerul. N-are nici două minute de când a decolat. Trimite-l pe Löwenherz spre „Ermine“, căci cei de acolo nu mai au astâmpăr, și spune-i lui Kokke

să se-ntoarcă la bază. Mai mult ca sigur că i s-a defectat aparatul de emisie, dar de auzit te-aude.

Operatorul aprobă dând din cap și potrivi lungimea de undă corectă pentru a-i comunica lui Kokke că emițătorul său nu mai funcționa.

— Anunț — sunt surd, spuse el. Anunț, sunt surd.

Löwenherz râse receptând mesajul, închipuindu-și-l pe Kokke înjurând, probabil, de mama focului. Îi ordonau să se întoarcă la Kroonsdijk, dar lui Kokke precis că nici prin gând nu i-ar fi trecut să facă una ca asta, ci, cu siguranță, avea să încerce să pătrundă în coloana de bombardiere să dea peste vreun avion englez și să-i doboare fără ajutorul radarului.

Operatorul radar de pe avionul lui Löwenherz își potrivi aparatul pentru a prinde stația „Ermine”.

— Ordin ! Îndreptați-vă spre „Heinz Emil 4” rosti o voce necunoscută de la „Ermine”.

„Heinz Emil 4” se afla la jumătatea drumului spre Anglia, așadar el avea să fie primul pilot care să pătrundă în convoiul de bombardiere. Noaptea începea promițător.

CAPITOLUL 4

Bombardierele zburau tot mai sus și, în ciuda ordinelor primite, de a păstra o anumită înălțime, majoritatea piloților luau înălțime, menținând avionul cabrat până la limitele tehnice permise de siguranța zborului, numai atunci manevrând trimerii pentru readucerea aparatului în poziție normală. Câteva Stirlinguri mai vechi nu puteau depăși înălțimea de unsprezece mii de picioare ; nici cele mai bune dintre ele, cu toate că atingeau optsprezece mii de picioare, nu reușeau să iasă din raza de bătaie a artileriei antiaeriene de 8,8 cm. Avioanele bimotoare de tip Wellington, chiar și cele mai vechi, aveau însă performanțe mult mai bune, atângând aproximativ douăzeci și patru de mii de picioare, deci ridicându-se cel mai sus dintre toate tipurile de avioane din coloană.

Lambert își împinse Lancasterul până aproape de înălțimea de douăzeci și una de mii de picioare, aranjând în așa fel comenzile încât avionul să zboare numai pe pilot automat. Simți elevatoarele izbind, pe măsură ce se ridicau. Lambert corectase capul la compas, având în vedere vântul care-și schimba mereu direcția și reușise astfel să traverseze coasta britanică și să ajungă la punctul de adunare indicat. În cabina de navigație, Kosher urmărea impulsurile ce apăreau pe cadranul osciloscopului, stabilind apoi

poziția lor pe hartă. Făcu un semn cu creionul pe diagramă, calculând cât mai aveau până să ajungă deasupra țintei.

— Mai sunt cincizeci de minute până la T.O.T.¹, anunță el.

Intraseră de acum în raza de acțiune a stației „Heinz Emil 4“ și se aflau în capul convoiului de bombardiere, deși cei de pe „Creaking Door“ habar n-aveau de treaba aceasta, care, de altfel, nici nu reprezenta vreo realizare nemaipomenită. Coloana era întocmai ca o lespede greoaie și voluminoasă, formată din avioane ce zburau cam la cincizece mile distanță, de-o parte și de alta a rutei indicate, și fusese stabilit să nu depășească două sute de mile în lungime. Aceasta însemna că atunci când „Creaking Door“ se afla deasupra Mării Nordului, ultimul avion din coloană abia decola.

În noaptea aceasta vizibilitatea era redusă și doar zgomotul celor două mii opt sute de motoare de mare performanță marca trecerea bombardierelor. Fiecare din motoare necesitase un timp de fabricație egal cu timpul afectat construirii a patruzeci de motoare simple, de automobil, iar orele de muncă pentru asamblarea unui avion cu patru motoare ar fi fost de ajuns pentru construirea unei mile de autostradă, căci numai în timpul necesar montării echipamentului radar și a echipamentului de radioemisie s-ar fi putut fabrica peste o sută de aparate de radio. Cantitatea totală de aluminiu folosit se ridica la cinci mii de tone, sau echivalentul a unsprezece milioane de crătiți, deci, în bani gheață, și la prețurile din 1943, cu dobânzile calculate la minimum, un

¹ Time-over target = durata executării focului asupra unui obiectiv, de către aviație (engl.).

Lancaster costa cam patruzeci și două de mii de lire sterline, iar pentru pregătirea unui singur echipaj se cheltuiau cam zece mii de lire, sumă care, la acea vreme ar fi fost mai mult decât suficientă pentru a trimite fiecare membru din echipaj să studieze timp de trei ani la Oxford sau Cambridge. Dacă, la toate astea, mai adăugăm încă treisprezece mii de lire pentru muniții, combustibil, întreținerea și instruirea mecanicilor, totul calculat bineînțeles la prețuri minime, reiese că fiecare bombardier reprezenta o investiție publică în valoare de aproximativ o sută douăzeci de mii de lire sterline. Așadar, fără a mai include avioanele de tip Mosquito, prevăzute cu echipament radar pentru raidurile de hărțuire asupra Berlinului, avioanele unităților O.T.U.¹, care împrăștia manifeste deasupra orașului Ostend, zborurile de instrucție, diferitele transporturi sau orice alte acțiuni ale Comandamentului Aviației de coastă, această flotă aeriană costa aproape optzeci și cinci de milioane de lire.

Șase bombardiere se întorseseră deja - acestora li se spunea, de obicei, „bumeranguri“. Nici un membru al echipajului nu era bucuros să eșueze, căci în cazul în care nu bombardau ținta, misiunea nu se adăuga la numărul celor necesare pentru a completa un ciclu. Un Lancaster reușise să ajungă până deasupra coastei, cu un radiator care curgea; motorul interior stâng abia se mai vedea din cauza vaporilor care se formaseră. Unui Stirling i se defectase radioemitorul iar pilotul de pe un Wellington acuza dureri insuportabile de stomac așa că se întoarse chiar înainte de a ajunge deasupra coastei.

¹ Operational Training Unit = Unități de instrucție operativă (engl.).

olandeze. Un alt Lancaster, care decola de pe un aerodrom din Lincoln, se balansa atât de tare încât una din roți intră prin acoperișul unui hambar și când avionul se ridică în aer, nu-și mai putu escamota trenul de aterizare, îndoit; în plus, avea și carburanția defectă. Avionul continuă să se rotească în cercuri deasupra bazei sale, așteptând ordine de la turnul de control, ca după ce va consuma destul carburant pentru a ajunge la greutatea de siguranță la aterizare, să încerce să revină la sol.

La Warley Fen, John Munro făcu o decolare absolut perfectă, în ciuda faptului că-i explodase o roată de la trenul de aterizare. Munro corectase dezechilibrul fără nici un pic de efort și atât de lin, încât doi dintre membrii echipajului său nici măcar nu băgară de seamă ce se întâmplase. Desigur însă că Munro avea să dea de greu la întoarcere.

„Creaking Door“, „S Sweet“, „Volkswagen“ și „Joe for King“ zburau acum cam la o jumătate de milă distanță unul de altul. Avionul lui Lambert se afla, însă, cam la două mii de picioare deasupra celorlalți, iar acest lucru nu-l știa decât o singură persoană, operatorul radar de la „Ermine“, care urmărirea luminițele ce alunecau pe ecran. Lambert zbură la înălțimea maximă la care s-ar fi putut ridica avionul; în mâinile sale, manșa devenise inertă. Sus, deasupra lui, atingând aproape stratosfera, se vedeau nori lungi, cirus, întocmai ca niște funii de paie răsucite. Până acum nu zburaseră pe direcția vântului, dar acesta, continuând să bată din spate, îi devie, aducându-i pe linia sa. Deși norii prevesteau ploaia, Lambert nu se temea de ea, ci de un pericol mult mai apropiat și mai grav. Norii erau albi și strălucitori, în bătaia lunii care nu se ivise

încă deasupra liniei orizontului. În curând avea să apară, luminând cerul și destrămând perdeaua de întuneric a nopții.

Radarul „Freya“ îi înștiințase pe cei trei bărbați din echipa Würzburgului, care veșnic se plâneau de frig, de ruta coloanei de bombardiere. Aceștia înclină puțin oglinda și, deodată - de-a lungul ecranului radarului - alunecară patru impulsuri: „Door“, „Sweet“, „Volkswagen“ și „Joe for King“. Operatorul numărul unu nu observă trei dintre impulsuri, dar îl prinse pe cel de-al patrulea și se acordă la lungimea de undă a acestuia.

În sala radar de supraveghere și conducere a luptei era întuneric și nespus de cald, iar August stătea atent și nemișcat ținându-și respirația, întocmai ca un pescar, când vede că pluta undiței începe să se miște.

— Würzburgul roșu a făcut contact la „Heinz Emil 4“, Herr Ober, spuse Willi Reinecke.

Era întocmai cum prevăzuse August. Acesta urmări luminița albastră care reprezenta avionul de vânătoare pilotat de Löwenherz și care se afla la aproximativ zece mile distanță de luminița roșie.

— Întrebare: „Katze 1“ comunică altitudinea și relevmentul, spuse August, care voia doar să verifice.

Îi răspunse Sachs, operatorul radar, din spatele pilotului. Löwenherz, auzind comanda, micșoră la minimum luminozitatea la tabloul de bord și se aplecă mai în față spre ecranul întunecat. Auzea vântul care izbea în încheieturile și armăturile avionului.

— Ordin : „Katze 1“, Caruso zece stânga, spuse August și Löwenherz atinse imediat palonierul, conștient că trebuia să urmeze fiecare instrucțiune îndată ce o primea, căci un Junkers masiv, cu antenele sale imense, nu era cu mult mai rapid decât un Lancaster, și tot din același motiv, viteza sa minimă pentru portanță era mai mare.

— Este o interceptie față-n față, spuse August. Îl voi aduce ușor la nord de bombardierul englez.

— Anunțăm : film prest, spuse Löwenherz.

Erau cuvinte de cod și însemnau vizibilitate proastă. Willi Reinecke bolborosi indignat :

— Întotdeauna se plâng.

Urmări luminițele care se deplasau pe ecranul de sticlă mată, făcând însemnări cu un creion de ceară ca să poată vedea în ce măsură traseele celor două avioane erau convergente.

Luminițele erau palide și în jur destul întuneric, dar August putu să-și dea seama că încăperea începuse să se umple de personalul care nu era de serviciu în noaptea aceea, și care venise doar să vadă spectacolul.

— Fii pregătit : viraj 180 de grade întoarcere, spuse August.

— E clar, izbucni Löwenherz, confirmând ordinul primit.

— Viraj spre dreapta, îi explică August lui Willi. Dacă virează spre stânga trece aproape prin fața avionului englezesc și, fără-ndoială va fi reperat.

Löwenherz și devenise o piesă dintr-o complicată mașinărie iar cel care pilota acum avionul era August. Mulți dintre cei care veniseră doar să asiste își aruncaseră în grabă mantalele peste pijamale și arătau ciufuliți și cu fețele cârpite de somn. Îl ur-

măreau pe August cu niște chipuri pe care se zugrăvea acea imparțialitate superioară, dumnezeiască, cu care chibiții urmăresc un joc pasionant de cărți. O ordonanță își făcu loc cu coatele și urcă treptele de lemn spre podium, ducând o tavă cu cafele, ce dispărură într-o clipă ; ordonanța se întoarse la bucătărie ca să aducă altele. August sorbi din cafea fără să-i simtă gustul, nedezipindu-și privirea de pe cele două luminițe colorate care se grăbeau una spre cealaltă, și care reprezentau o viteză combinată de șase sute de mile pe oră. Știa că până și cea mai mică greșală în calcularea traiectoriei lui „Katze 1“ ar fi făcut ca cele două avioane să nu se mai întâlnească și nu era plăcut pentru un comandant să sufere un astfel de eșec în fața unei audiențe atât de numeroase, formate din subordonați.

— Căpitane, zboară puțin rectiliniu și orizontal, să mai calculez o dată dreapta de înălțime. Kosher Cohen ședea sub plexiglasul astrodromului, fixând cu atenție stelele printr-un sextant, căci era unul din puținii navigatori pe care-i avea aviația militară britanică pricepuți să mănuiască sextantul cu atâta ușurință. La școala de navigație îl întrecuse chiar și pe instructorul său.

— Unde dracu' ai învățat să te joci cu treburile astea, băiete ?

— Pe iahtul lui tata, domnule.

— Mai faci și pe glumețul cu mine. Stai jos. Următorul.

Nu mai era vreme pentru altă măsurătoare și Kosher compară rezultatele citirilor sale cu cele indicate de radarul G.e.e. Patru ridicări pentru un triumphi al erorilor de patru mile abatere ca să determine poziția, nu era rău deloc. Cohen se uită la

diagrama de pe măsura sa, pe care cădea un cerc de lumină. Pentru a determina corect ruta, trasă direcția și viteza vântului, direcția și viteza de zbor a avionului, iar cu ajutorul celei de a treia laturi a triunghiului astfel format, calculă viteza avionului față de sol.

— Mai sunt unsprezece minute până la coasta olandeză, anunță el, dar nu-i răspunse nimeni.

Lambert își frecă spatele de parașuta rigidă care-l jena puțin. Comenzile erau deosebit de grele și nici măcar nu erau servocomandate, necesitând multă forță pentru a fi manevrate, iar Lambert simțea un junghi ascuțit în umărul drept, care se adăuga la durerea obișnuită din șira spinării. Își îndreptă spattele, încercând să-și miște puțin umerii.

— Am intrat în câmpul de acțiune al radarului își avertiză el echipajul. Căsați bine ochii la avioanele de vânătoare.

Întocmai ca majoritatea radiotransmisioniștilor, Jimmy Grimm, căruia de mic îi plăcuse să-și facă de lucru în magazinul de radiouri al tatălui său de pe Highgate, își reglă aparatul de radioemisie pentru frecvențele între 7050 și 7100 kilocicli, încercând să prindă vreo voce inamică, după care ar fi putut transmite semnalul pe aceeași lungime de undă pentru a bruiia conversația dintre pilotul de pe avionul de vânătoare și conducătorul luptei. În acest scop, fiecare bombardier avea un microfon instalat pe motor. Deodată, Jimmy Grimm auzi vocea lui August.

— Ordin : executați virajul... acum.

— Virăm, răspunse Löwenherz.

Jimmy Grimm se emoționează la culme.

— Am dat peste unul dintre conducătorii de luptă, care era în legătură cu un avion de vânătoare.

Vocea lui August Bach răsuna în căști cu aceeași claritate cu care o auzise și Löwenherz.

— Ordin : viraj 097 de grade.

— Anunț : inamicul la 10 kilometri distanță.

— Avionul pe care îl urmărește zboară chiar pe direcția noastră, spuse Cohen.

— Toate avioanele din coloană sunt pe direcția noastră, răspunse Digby, care stătea întins cât era de lung în botul avionului, căznindu-se să zărească coasta olandeză.

— Ar fi fost bine să fi știut și eu nemțește mai ca lumea, spuse Jimmy Grimm. Asta-i ghinionul radioamatorului : în vreme de pace prindeam tot felul de posturi și nu înțeleg decât câteva cuvinte din fiecare limbă.

— Și-n timp ce voi pălăvrăgiți, vreun nenorocit o pățește, interveni Digby. De ce nu-l bruiezi ?

— Poate că ne urmărește chiar pe noi, spuse Binty din turela superioară.

— Putem să virăm la 080°, căpitane, ca să fim siguri că nu dăm de bucluc ? întreabă Cohen.

— Cum spui tu, doar tu ești navigatorul, zise Lambert, virând puțin.

— Este departe de bombardier, iar conducătorul continuă să-i ceară să piardă din înălțime, completă Cohen.

— Ești la o înălțime mult prea mare deasupra lui, îi comunică August lui Löwenherz. Încearcă să mai cobori vreo cinci sute de metri.

Löwenherz împinse din nou manșa și avionul de vânătoare coborî în picaaj. Lângă el, observatorul își puse binoclul în poală, renunțând să mai scruteze

în întuneric ; bombardierul se afla la o distanță prea mare și noaptea era mult prea întunecoasă pentru a avea cea mai mică șansă să-l zărească. Îndărătul lui Löwenherz, cu fața spre coada avionului, operatorul radar era înconjurat de atât de multe aparate și echipament, încât abia mai avea posibilitatea să se miște. Cele trei ecrane radar care-i dădeau distanța, poziția în înălțime și poziția în azimut erau îngrămădite în dreapta sa și, ca să le vadă, trebuia să-și aplece mereu capul într-o parte, întocmai ca o pasăre. Acum însă n-avea nici un rost să se uite la ecrane, căci aparatele nu le puteau indica ținta la o depărtare mai mare de trei mii de metri.

— Ordin : menține poziția neschimbată, îl preveni August pe Löwenherz, iar acesta trase de manete.

Flash Gordon privea țintă prin deschiderea practică în turela din spate. Era curent și se făcuse al naibii de frig, dar putea să vadă mai bine ca niciodată, iar dacă se apleca în față, aproape că reușea să-și scoată capul afară din avion ; când mișca turela, curentul mătura țevile celor patru mitraliere Browning, scoțând un suierat ușor, întocmai ca zgomotul vântului prin firele de telegraf. Flash continuă să miște turela, făcând ca mitralierele să descrie mici cercuri, ca la școala de mitraliori unde-și vârău creioane în gura țevilor, fiindcă se considera că un bun mitralior trebuia să reușească să-și scrie astfel numele. Se simțea destul de stingher în turela din spate, mai ales când se aflau avioane de vânătoare prin preajmă și li se interzicea să comunice unul cu altul prin interfon. De fapt, Flash Gordon și Löwenherz priveau unul spre celălalt cu toată puterea de

concentrare de care erau capabili, fără însă ca vreunul din ei să zărească ceva, din cauza întunericului de nepătruns. Flash îl auzi pe Cohen dând ordin de schimbare a capului la compas și privi norii care alunecau pe lângă coada avionului.

August urmări luminița roșie care își schimba direcția pe cadranul Seeburg, iar Willi făcu un semn cu creionul.

— A virat spre stânga, remarcă August.

— Ordin : virați 15° stânga. De data aceasta este foarte aproape.

— Cred că pe noi ne urmărește, spuse Cohen. Controlorul i-a spus să schimbe direcția de zbor.

— Bruiază-l imediat, ordonă Lambert nervos.

Jimmy Grimm acordă emițătorul 1154 la receptorul 1155, auzi fluieratul ușor al acestuia, apoi căută „spațiul mort“, fără zgomote și conectă microfonul care se afla pe motor, în timp ce Lambert coborî într-un picaj bruscat, pentru a schimba din nou direcția.

La bordul avionului de vânătoare, nu scotea nimeni nici o vorbă. Löwenherz executase virajul așa cum i se indicase, iar Mrosek nu-și mai dezlipea binoclul de la ochi, explorând întunericul și încercând să vadă dacă nu cumva se zărea ceva în apropierea lor, în direcțiile în care nu se putea cerceta cu ajutorul aparatului radar. Deodată, pe ecranul radar al lui Sachs apără un punct luminos chiar în marginea cercului care indica raza lor de acțiune : un tommy la limita extremă a razei de acțiune.

— Al nostru e ! exclamă Sachs, încercând cu greu să-și ascundă emoția pe care i-o trăda vocea. Deodată bruiajul îi asurzi, atât de aproape se aflau de emițătorul lui Jimmy Grimm.

— Chiar la țanc, spuse Löwenherz, reducând zgomotul la minimum. Răsuci siguranța trăgaciului în dreptul poziției „foc” și pe tabloul de bord apărură un șir întreg de luminițe roșii.

Deodată, întregul Junkers parcă se trezi din amorțeală. Avionul intră brusc într-un picaaj, aidoma unui cal nărvaș care-și apleacă îndărătnic botul, refuzând să sară peste obstacol. Vârful aripilor fu atins și Löwenherz avu nevoie de toată forța de care era în stare pentru a corecta poziția aparatului.

— Asta-i suflul elicei de la avionul englezului, spuse Löwenherz, dar echipajul știa foarte bine care era adevărata cauză. Puterea cu care îi izbise curentul le dovedea cât de aproape se aflaseră de bombardierul care avea o viteză extrem de mare.

— Virăți spre dreapta, spuse Sachs, în timp ce impulsul de pe ecranul radar începu să alerge de-a lungul liniei de bază. Englezul întoarce! Virăți! Privi spre ecran.

— Mențineți-vă la același nivel, dar continuați să virăți, ne-apropiem. Zbor rectiliniu, ne apropiem prea repede. Suntem la numai o mie două sute de metri de ei.

Löwenherz continuă să vireze spre sud, până ce bombardierul își redresă cursul și Löwenherz îl urmă.

— Din ce poziție v-ar plăcea să trageți? întrebă Sachs.

— Din dreapta.

— Sunt cam 7⁰ dreapta.

— E suficient. Dă-mi te rog distanța.

— Sub o mie de metri dar ne-apropiem ușor.

Löwenherz dorea să se apropie de bombardier cât mai încet cu putință, căci lucrul acesta i-ar fi dat o durată maximă de tragere.

— Adu-mă la același nivel cu el. Când facem contact vizual, voi începe să cobor.

— Este încă foarte întuneric și cel mai bine ar fi să-l încolțiți, când va trece prin fața norului acela strălucitor.

— Foarte bine, adu-mă puțin mai jos, sub el.

— Nouă sute, o idee la stânga. Ne apropiem prea repede, Herr Ober.

— Nu reușesc să-l văd.

— E totuși prea repede.

— La dracu', ce l-a apucat să frâneze?

Löwenherz reduse repede viteza, iar Sachs mor-măi:

— E-n ordine, Herr Ober.

— Tot nu pot să-l văd.

— Suntem foarte aproape de el, la cel mult cinci sute de metri.

— Uite-l, exclamă Löwenherz, și în aceeași secundă Mrosek dete un strigăt. Opt puncte galbene, care nu erau altceva decât flăcările de la țevile de eșapament ale bombardierului, licăreau în fața lor, prin întuneric.

Și pentru că toate ritualurile primitive, în special cele legate direct de moarte, își au vocabularul lor propriu, Löwenherz îi raportă lui Bach ceea ce văzuse, cu cuvintele:

— La atac! La atac!

— E un bombardier Lancaster, spuse Mrosek, care avea misiunea să identifice ținta înainte de atac.

— O minunăție, exclamă Löwenherz!

Flash Gordon, un individ mic de statură, de origine destul de modestă, avea un glas ce trăda neli-niștea și o fire blândă și așezată ; cu toate acestea, începuse să acumuleze în el o ură crescândă contra lui Binty Jones, ură de care nu s-ar fi crezut în stare. Arareori trecea o zi în care cei doi să nu-și arunce vreun cuvânt încărcat de venin sau vreo înțepătură. Cel mai recent afront al lui Binty era batjocorirea modificării pe care o făcuse Flash turelei sale. Dacă Binty ar fi recunoscut în mod public ce grozavă fu-sese ideea lui Gordon, poate că ofițerul cu arma-mentul ar fi ordonat ca toate turelele de pe avioanele escadrilei să fie modificate în același fel. Cine știe, poate că noua invenție ar fi fost denumită „hublou Gordon... inventat de un mitralior pe nume Gor-don“. Lumea ar spune că era unul dintre cei mai mari experți în mănuitul mitralierelor pe care i-au avut vreodată forțele aeriene !

Deși Flash nu mințea niciodată în adevăratul sens al cuvântului, ajunsese la concluzia că, uneori, o minciună convențională și inofensivă putea con-tribui la progresul tehnicii. Dacă numai spunând o minciună reușeai să obții o modificare excelentă la turela avioanelor de la Warley Fen, atunci era hotărât să nu-și facă muștrări de conștiință. Nicio-dată n-avea să fie mai multă liniște ca acum : pri-mejdia trecuse, avioanele de vânătoare dispăruseră și nu se aflau decât ei în tot înaltul cerului.

— Atenție, un avion de vânătoare ! Coboară în vrie spre stânga, strigă Flash Gordon, și fără să se mai uite prin colimator deschise focul în întunericul opac de afară. Lambert execută instinctiv co-manda pe care orice membru al echipajului avea

dreptul să i-o dea și execută un viraj la verticală, făcând avionul să cadă ca un bolovan.

Binty Jones nu se lăsă mai prejos și deschise și el focul.

Proiectilele trasoare izbucniră pe cer întoemai ca o salvă de artificii, în timp ce „Door“ se rostogolea mult mai repede decât s-ar fi putut roti tu-relele sale.

— Dumnezeule, strigă Löwenherz, văzând cum proiectilul trasor se-ndrepta spre el și, instinctiv, se feri, în clipa în care cele opt jeturi de flăcări de la țevile de eșapament ale Lancasterului coborâră perfect vertical, alunecându-i pe sub nas. Proiecti-lele de 303 trase de englezi nu erau chiar atât de periculoase, de obicei, când era vorba de masivele avioane Junkers, cu toate acestea, Löwenherz găsi că i-ar fi imposibil să se strecoare printre ele.

— Ne-a văzut, spuse Mrosek, iar Löwenherz trase o înjurătură printre dinți. Începu să urmă-rească bombardierul, încercând să distingă din nou flăcările de la țevile de eșapament ale acestuia deși, zburând acum deasupra Lancasterului, nu mai avea avantajul de a-l observa proiectat pe norii luminați de lună.

Lambert urma manevra clasică a coborârii în spirală strânsă, psalmodiind întreaga litanie a ace-steia, în timp ce o executa, pentru a-și avertiza echi-pajul : „Picaaj, pe stânga, ridicăm planul stâng, ră-sucire, ridicăm planul drept, picaaj pe dreapta, ră-sucire, picaaj pe stânga, ridicăm planul stâng...“

Löwenherz văzuse nenumărate demonstrații de felul acesta, ba de patru sau de cinci ori reușise chiar să execute aceleași manevre cu avionul urmărit și să-și ucidă victima în timpul dansului macabru. De

data asta însă n-ar fi reușit, căci o coborâre în spirală executată larg putea să ocupe aproape 10 mile de spațiu aerian (unii piloți aplicau manevra aceasta pe tot parcursul călătoriei) sau putea, tot atât de bine, să fie o simplă răsucire pe aripă, strânsă, brutală și periculoasă, întocmai ca cea pe care o execută acum Lambert.

— Am pierdut contactul, spuse Sachs.

— E vina mea, răspunse Löwenherz.

Radarul „Li C1“ al avionului de vânătoare de noapte proiecta un fascicul îngust de semnale (între 60 și 30 de grade).

Löwenherz execută o întreagă serie de manevre, încercând să cerceteze orizontul, dar totul fu în zadar. Răsuci butonul radioemitorului.

— Sunt „Katze 1“, spuse el. Anunț : am pierdut contactul.

— „Katze 1“, răspunse August, a cărui voce se auzea încă foarte neclar din cauza bruiajului. Ordin : virează 200 de grade.

August se uită pe ecran și observă că impulsul care reprezenta avionul urmărit se afla tocmai la marginea sectorului său. E norocos englezul ăsta, remarcă August. Dacă ar fi virat pe partea cealaltă, îl mai puteam urmări.

— Nu-i nimic, punem noi mâna pe altul. Mai sunt destule acolo, de unde a venit ăsta, adăugă Willi.

Lambert opri spirala nenorocită. Măinile îi tremurau și, ca să nu observe Battersby, nu și le dezlipea de pe comenzi. Deodată, durerea care-l împunsesese în umăr și-n coloana vertebrală și de care uitase în timpul primejdiei, reveni cu și mai mare intensitate.

— Dă-mi direcția spre Noordwijk, Kos, spuse el.

— 086, căpitane, răspunse imediat Cohen.

Cohen, un adevărat navigator, calculase tot timpul, anticipând întrebarea care avea să urmeze.

— Ei, ce părere aveți de hubloul meu ? întrebă Flash Gordon, căruia i se păru că așteptase destul felicitările sau cuvintele de mulțumire ce i se cuveneau.

— Un spectacol pe cinste, spuse Lambert.

— Eu tot nu cred că ai văzut ceva, zise Binty Jones.

— Cum, dar era un blestemat de avion de vânătoare uriaș. Cred că l-am și ochit.

— Prostii. N-a fost nimic.

— Atunci tu de ce-ai tras ? mârâi Flash, dar nu primi nici un răspuns. Am să-l denumesc „hubloul Gordon cu vederea perfectă“.

— Ești un mincinos afurisit, cu o... și Binty începu să declame.

— Pentru Dumnezeu, tăceți odată, îi imploră Lambert.

Avionul „S Sweet“ se abătuse din drum, din cauza direcției vântului deasupra localității Lowestoft, iar „Door“ virase și coborâse în spirală strânsă spre ocean, astfel încât, pe la miezul nopții, după orarul Europei Centrale, pe când Sweet și Lambert se aflau abia la opt mile distanță de coastă, Tommy Carter, care pilota avionul „Joe for King“ și Fleming, cu „Volkswagen“ ajunseseră deja la Noordwijk, viraseră și erau acum la numai patru mile distanță de punctul final al operațiunii. În același timp, la jumătatea distanței dintre ei, la o depărtare de două mile de Noordwijk, Löwenherz vira la 180° deasupra oceanului, după ce trecuse de două

ori la numai 100 de iarzi de „Joe for King“. Pentru câteva secunde, vârful aripii se aflase la numai douăzeci de picioare de ampenajul unui Halifax, dar nici unul din membrii echipajului nu observase rătăcirile acestea de la mică distanță, pentru ei cerul era vast și pustiu.

Noordwijk-Am-Zee fusese o stațiune turistică pe coasta Olandei, dar acum, în 1943, plaja era străbătută de sârmă ghimpată iar în apă se ascundeau stâlpi de oțel. Hotelurile deveniseră case de convalescență și sedii militare. Plaja vastă, care în timp de pace era înțesată de turiști în vacanță, roia de santinele înarmate până-n dinți. Farul se afla pe o esplanadă elegantă, cu lumina de camuflaj aprinsă, în timp ce convoiul de nave trecu pe lângă el. În frunte se găsea crucișătorul ușor, antiaerian „Held“, care reperase coloana de bombardiere. Zgomotul lui, ori de câte ori deschidea focul, făcea să zăngăne până și ultima fereastră din Noordwijk, iar flăcările scaldau toată plaja. O salvă a artileriei antiaeriene se sparse foarte aproape de avionul pilotat de Löwenherz, care săltă puternic, încercând să se ridice deasupra exploziilor. Era pentru a doua oară, în răstimp de douăsprezece ore, când „amiralul“ Pawlak trăgea în Löwenherz, fără ca vreunul din ei să cunoască acest amănunt.

— Drăguț din partea lor, luminează farul de la Noordwijk în cinstea noastră, spuse Lambert. Ceru lui Cohen capul la compas, ca să ocolească orașul Leiden, cunoscut pentru bazele sale antiaeriene. Și, în timp ce Lambert și cu Digby priveau farul care clipea de jos, de sub ei, întreaga faleză se lumina dintr-o dată, ca și când soarele s-ar fi hotărât să răsară chiar în miez de noapte, în orașelul acesta

micuț. Două avioane Lancaster de eclerare lansaseră bombe de semnalizare, pentru a marca coloanei de bombardiere punctul inițial de la Noordwijk. Paznicul farului privi pe fereastră flăcările orbitoare, colorate în galben cum cădeau încet spre pământ, explodând cu un pocnet, asurzitor și scoțând trâmbe de fum dens, colorate și ele în galben. Tot galbene păreau și hotelurile, ca și celelalte clădiri și fețele santinelilor și ale celorlalți ostași Luftwaffe care priveau îngroziți de la ferestrele caselor de convalescență.

— Uite, Kos, spuse Lambert, marcarea punctului inițial de la Noordwijk.

Cohen dădu la o parte perdeluța care proteja harta de navigație; lumina de la mäsută se reflectă timp de câteva secunde în parbrizul lui Lambert, înainte ca Cohen să o stingă. Așteptă puțin ca ochii să i se obișnuiască cu întunericul, apoi se aplecă să privească linia de coastă, cu hotelurile și farul cunoscut, scaldate toate în lumină.

— Cred că așa e cel mai bine, spuse Cohen și mai privi pentru câteva clipe, înainte de a se întoarce la hărțile și diagramele sale.

Löwenherz, care zbura cu numai două mile mai la nord, văzuse și el bombe de iluminare.

— „Katze 1“ către „Ermine“, anunță el. Semnalizatoare și marcaje pentru punctul inițial, lansate deasupra orașului Noordwijk. Mă îndrept spre ei, până-mi dai un contact.

La „Ermine“, Willi Reinecke șterse grăbit semnele făcute cu creionul de ceară pe sticla mată a ecranului.

Ordonanța se întoarse de la bucătărie cu un nou rând de cafele. Tânărul cu ochi mari îi servi mai

întâi pe August și pe Willi apoi întinse câte o ceașcă și operatorilor radar, care ședeau sub ecran, și-i dădu una și telefonistului. Ordonanța văzuse afară cerul puternic luminat și-i destăinui telefonistului :

— E foc mare, la nord, cred că în Leiden.

Acesta din urmă îl privi batjocoritor :

— Aștia sunt englezii, care aruncă bombe de semnalizare, ca bombardierele să poată găsi drumul înapoi spre casă.

— Raidul nici n-a început încă, Junge¹. Luă apoi ceașca de cafea fierbinte și-și puse în ea trei bucăți de zahăr. Avea să fie o noapte lungă, dacă se întorceau pe aici.

Sus, la o înălțime foarte mare deasupra orașului Noordwijk, un Mosquito rapid, aparținând aviației britanice, văzuse și el marcarea punctului inițial. Antiaeriana de 8,8 cm nu reușea să atingă avioanele de tipul acesta, pentru că zburau mult prea sus față de bătaia ei, iar Würzburgurile nu reușeau să le depisteze, deoarece fuselajul lor era construit din lemn. Pe de altă parte, avioanele germane de vânătoare nu le puteau ajunge, datorită faptului că Mosquitourile erau extrem de rapide. Avionul în cauză zbura spre Ahaus, unde avea să vireze spre sud, continuând să mai parcurgă încă cincizeci de mile, apoi, zburând sub control electronic, avea să lanseze patru bombe indicatoare roșii, deasupra orașului Krefeld, ca repere pentru bombardierele uriașe. Cel puțin, acesta era planul.

Trecuse exact cu un minut de miezul nopții, după ora germană, când bombele de semnalizare și marcarea căzură peste Noordwijk. În următoarele secunde, cei de la „Opera“ din Deelen, informați te-

¹ Tinere (germ.).

lefonice de lansarea bombelor de semnalizare și marcarea, făceau însemnările pe harta gigantică. Santinelele din corpurile de pază a coastei le zăriseră și ei, întocmai ca și voluntarii de la apărarea antiaeriană, cocoțați pe acoperișurile fabricilor. Punctul de control radar de pe crucișătorul „Held“ comunică relevmentul acestora, iar mitraliorii „Hitler Jugend“ din Ahaus dădură raportul în legătură cu intensitatea luminoasă.

La sediul comandamentului de supraveghere și control al zborului de la Duisburg, experții așteptau să vadă dacă avioanele aveau să execute într-adevăr o manevră de obiectiv, la Noordwijk. Era un truc cunoscut al aviației britanice, să lanseze bombe de marcarea punctului inițial, deși își instruiseră echipajele să facă abstracție de ele. Din această cauză se întâmplase de multe ori ca „Fluko“ să înștiințeze un alt district decât cel care trebuia, iar muncitorii să-și irosească noaptea ascunși prin pivnițe în loc să doarmă, înjurând Luftwaffeul sau, și mai grav, forțele apărării și populația aflată în zona cu adevărat vizată să fie luate prin surprindere.

Într-un răstimp de câteva minute se strânseseră însă destule rapoarte pentru a-i convinge că bombardierele executau o manevră de obiectiv. Comandantul sediului principal de alarmă antiaeriană nu avea decât să facă un semn din cap către adjunctul care-l privea atent și cu stăruință. În secunde imediat următoare, zonele P.A.Z.¹ deveniră zone A.Z.² pe măsură ce bombardierele se deplasau spre est. Regiunea deasupra căreia zburau acestea fu imediat

¹ Zonă de prealarmă sau prealertă (germ.).

² Zonă de alarmă sau alertă (germ.).

total camuflată, trenurile oprite, luminile din gări stinse iar muncitorii intrară în adăposturi.

— Pericol aerian 30 pentru întreaga provincie Ruhr.

Pericol aerian 30 : toate orașelele și satele din regiune, până la Köln și Dortmund, fură înștiințate să fie pregătite împotriva unui atac în decurs de treizeci de minute.

La unitățile artileriei antiaeriene țigările fură stinse și cafelele abandonate, în timp ce oamenii ieșeau din barăcile unde se odihniseră, mormăind, râzând sau căscând și încheindu-și nasturii mantalelor groase, pentru a se feri de frigul nopții. Țevile mitralierelor erau ridicate, proiectoarele gata înclinate, aparatele radar încălzite, iar proiectilele amorțate.

Fură avertizate, de asemenea, echipele de apărare civilă, poliția, pompierii și spitalele. Se descuiară adăposturile, iar organizația Partidului Nazist care se îngrijea de sinistrați începu pregătirile, aprinse focul la cazanele de supă, aranjă păturile și pregăti giulgiurile și fâșiile de pânză, șampilă cartelele pentru provizii și desfăcu baloturile cu haine vechi. Orașul Altgarten deveni zonă de pre-alarmă.

CAPITOLUL 5

A i văzut ce frumos a apus soarele ? îl întrebă Gerda Pippert pe bărbatul care ședea în stânga sa. Scăpa de-acum de spaima că vreunul din cei prezenți ar mai fi putut să-și dea seama că nu era adevărata Frau Pippert de pe lista invitaților, și-apoi, toți erau mult prea apăsăți de grijile lor personale, pentru a-și mai face probleme și cu astfel de fleacuri.

— Oh, suspină tovarășul ei, noi doi ar fi trebuit să fim acum pe pajiștea de la Koller, ținându-ne de mână și făcând pneumonie.

Gerda Pippert roși. Omulețul chel, lângă care șezuse la masă, era de-a dreptul oribil și, cu toate acestea, lumea îi primea amuzată glumele sale batjocoritoare, motiv pentru care Gerda nu îndrăzni să protesteze, deși, ferească Dumnezeu de ce se spunea despre pajiștea Koller, cea din spatele spitalului și al Centrului de pregătire a infirmierelor, mai ales în nopțile acestea calde și senine de vară. În oraș circula chiar o glumă : de câte ori cineva voia să justifice vreo julitură sau vânătaie, spunea că s-a împiedicat de o infirmieră în timp ce traversa pajiștea în timpul camuflajului.

Soția arhitectului, care insistase să rămână la masă cu capa de blană, deși era o seară nespus de caldă, se aplecă în față spre ei și spuse :

— Am auzit că au și caviar.

— N-am mâncat niciodată caviar, mărturisii Gerda Pippert.

— Nu-i nici o afacere, remarcă Gerd Böll. Mai bine mănânc câțiva țipari afumați.

— Ce noroc ai că poți să mănânci din toate minunile astea, afirmă Frau Hinkelburg, nescăpându-l din ochi pe bărbatul ei care ședea la celălalt capăt al mesei și discuta plin de însuflețire cu o tânără cu părul roșu, verișoară de-a primarului. Mai avusese probleme cu el și altădată din cauza unor roșcate.

— Sunt destule minuni prin preajmă, spuse Gerd Böll, vesel. Se-ntinse după încă o porție de tartă, făcându-i Gerdei cu ochiul și aceasta zâmbi. Lui Böll nu-i prea păsa ce le spunea oamenilor, lucru pe care ea îl admirase întotdeauna la un bărbat.

Își roti privirile împrejurul mesei, uitându-se lung la ceilalți invitați și întârziind mai ales asupra cucoanelor. Era și mama primarului aici, o doamnă foarte distinsă, în vârstă de optzeci și șase de ani, purtând o bluză de dantelă cu guler înalt, până sub bărbie, în timp ce mâinile albe, stropite de pistrui, erau încărcate de inele. Venea apoi nevasta primarului, cu părul alb pieptănat spre spate, în stilul acela de coafură la modă : „aeroplan“, considerat acum și foarte adecvat. O femeie cu adevărat frumoasă, cu mult farmec și infinit de multă blândețe, virtuți ce sub nici un motiv nu i s-ar fi putut atribui soțului ei.

— Și doamna cu tiara de diamante ? întrebă Gerda Pippert.

— Este Gräfin von Linck.

— Astroloaga ?

— Chiar ea, răspunse Gerd.

— Se vorbește că până și Reichsführer Himmler o consultă. După spusele ei, la anu' câștigăm războiul.

— Da, în fiecare an prezice același lucru.

Gerda Pippert privi cu atenție și plină de îngrijorare fața lui Böll, iar Frau Hinkelburg își exprimă prin exclamații dezaprobarea.

Se lăsase întunericul și chelnerii își făceau de lucru cu perdelele. Gerd se întinse spre frapieră și le mai turnă celor două doamne puțină șampanie franțuzească. Observă că pe etichetă era scris „1937. Pentru export în Anglia.“, peste care se aplicase ștampila „Rezervat pentru Wehrmacht“. Se întrebă dacă cei care tipăreau și lipeau etichetele acestea nu cumva pregătiseră unele similare și pentru americani sau chiar pentru ruși. Își mai turnă o porție, să-și înecă gândurile sumbre și amare.

Ferestrele separeului de la Frenzel le oferea tuturor invitaților primarului o vedere largă asupra orașului, acesta fiind și motivul pentru care chelnerii nu se grăbiseră să tragă perdelele.

În momentul în care se aprinse lumina, atmosfera se schimbă dintr-o dată. În noua ambianță, mult mai intimă și mai personală, invitații, înveseliți de vinul alb ales cu grijă și turnat din belșug, se cuibăriră mai bine în scaune, pregătindu-se pentru toasturile și discursurile care aveau să ocupe de acum tot restul serii. Unii dintre ei își scoaseră notițele și le așezară în fața lor, pe masă.

Gerd Böll își pregătise cu grijă plecarea. Se mai servi o dată din tortul cu mere făcut de Frenzel ; în ceea ce-l privea, pentru el petrecerea se încheiase. Știa foarte bine ce avea să urmeze de acum încolo :

ceștile cu cafea stăteau pregătite, pe un cărucior, și înainte ca musafirii să apuce măcar să amestece zahărul, primul dintre vorbitori avea să se ridice în picioare și să-nceapă să îndruga o întreagă colecție sforăitoare de lozinci patriotice, alese cu multă grijă. Fiecare discurs era întâmpinat cu aplauze prelungite, dar lipsite de entuziasm. Ce lipsă de inspirație, să o șteargă tocmai acum, când sosiseră țigările de foi Stumpen, cu vârful tăiat, marcă olandeză, care dispăruseră de pe piață de un car de vreme. Dar nici asta nu-l putea convinge să rămână. Îi explicase primarului că trebuia să plece mai devreme, pentru a fi pregătit în cazul unui raid aerian în regiune.

— Te-nțeleg, dragul meu, spusese primarul. Datoria înainte de toate! Cu ani în urmă, i se făceau complimente legate de vocea sa care avea un timbru plăcut, și vorbea întotdeauna într-o germană literară, foarte sofisticată, pronunțând răspicat fiecare cuvânt de parcă ar fi vorbit unui copil de altă naționalitate și, pe deasupra, și debil mintal.

Gerd Böll pleca de fapt la bufetul gării, să joace un skat cu prietenii săi din T.E.N.O. Le promisese acestora că avea să ajungă înainte de ora zece și, cum se făcuse destul de târziu, începu să îndruga scuzele de rigoare vecinilor sale, limbuta soție a arhitectului și învățătoarea cea modestă care șezuse în dreapta sa.

— La revedere, Frau Pippert, spuse el. Mă bucur nespun că v-am văzut și îmi pare bine că nu mai aveți necazuri cu piciorul.

Frau Pippert zâmbi încurcată. Așadar, adevărata Frau Pippert suferea de picioare.

— Da, spuse ea timid, mă simt mult mai bine acum. Se decisese deodată să mai înflorească puțin ceea ce spusese, ca să sune mai convingător. Deși, câteodată mai simt junghiuri la degete.

— Ei, asta nu-i un motiv să ne plângem, spuse Gerd vesel. Dacă ne gândim bine, nu oricine are în ziua de azi norocul să-i crească la loc piciorul, după ce i-a fost amputat. Gerd zâmbi și-i sărută mâna. Vă urez să petreceți în continuare o seară minunată, Frau Pippert, spuse el. Un băcan trebuie să aibă grijă să nu confunde notele de plată a două doamne cu același nume, dar, din fericire, în seara asta nu au mai fost invitați și alți băcani.

Îndată ce apărură cafeaua, Oberwachtmeister¹ Müller se și ridică în picioare, dar Gerd, iute, și ajunsesese la ușă. Müller își aranjă gulerul cămășii albastre de uniformă și își dresă nervos glasul. Era o onoare deosebită să toastezi primul, dar, în același timp, era și foarte dificil. Chelnerii nu terminaseră încă de servit cafeaua și observă că mulți dintre cei prezenți se uitau cu invidie la tipul acela Böll, care de-acum aproape că alerga spre ieșire. Cineva bătu cu o linguriță în masă și când, în sfârșit, începu să vorbească, audiența era cu atenția îndreptată spre el.

Șeful poliției pomeni de realizările primarului și de contribuția orașului Altgarten, și el o părticică a marelui angrenaj ce era cel de-al Treilea Reich, la câștigarea războiului și la respectarea strictă a legilor. Șeful de poliție se pricepu s-o aducă din condei, în așa fel, încât discursul să reflecte, printre altele, și meritele sale personale. Urmară și alte persoane oficiale care aduseră laude primarului, iar directorii

¹ Șeful poliției (germ.).

uzinei de gaz și centralei electrice ținură și ei scurte alocuțiuni.

Mulți dintre vorbitori profitară de ocazia aceasta pentru a se referi din nou la progresul Germaniei care, dintr-o națiune demoralizată ce ieșise învinsă din primul război mondial, ajunsese cea mai de temut putere în Europa anului 1943. Schott - directorul centralei electrice - îl cunoștea pe primar cam de la începutul perioadei de renaștere a Germaniei. Prin 1933 lucraseră împreună la același strung, într-una din fabricile care înarmau pe ascuns noul Wehrmacht. De acele vremuri vorbi Schott, neștiind că se referea la o perioadă de care primarului nu-i făcea de loc plăcere să i se amintească.

— Un bătrân de la atelierul de vopsitorie fura în fiecare zi câte o piesă de la un cărucior de copil. Când adună acasă toate piesele de care avea nevoie, se apucă să-l monteze. „Curios, mi-a spus el într-o zi, oricum aș încerca să-l montez, tot mitralieră îmi iese.“

Lumea râse și aplaudă, iar primarul zâmbi afectat. Majoritatea bărbaților purtau uniformă. Începu să vorbească un cadru de conducere al Partidului, venit tocmai de la Berlin. Gângav și cu vocea plângăreată, acesta era îmbrăcat în uniformă completă S.A., cu pumnalul de ceremonie prins la șold și cu banderola pe braț, iar pe piept cu o întreagă colecție de panglici și medalii. Pe deasupra, mai oferi și o placă gravată unei școli locale „Adolf Hitler“, pentru a sublinia activitatea depusă de primar în comitul acestuia.

Se ridică apoi Obersturmführer¹ Berger, reprezentant superior permanent al S.S.-ului din localitate. Își potrivea nodul de la cravata de culoare neagră și-și îndepărta grăbit o scamă de pe tunică de culoare cenușie, apoi, mulțumit de felul cum arăta, zâmbi candid vecinilor săi și își începu toastul. Anunță avansarea primarului la gradul onorific de Obersturmführer S.S. și țină un discurs foarte spiritual în care povesti cu lux de amănunte toate aranjamentele care au trebuit să fie făcute pentru ca avansarea să-i poată fi comunicată primarului cu ocazia zilei sale de naștere. Glumi de asemenea spunând că de vreme ce primarul îl ajunsese în grad, el personal ar fi trebuit să fie făcut primar cu titlul onorific. Nu era chiar o glumă, ceea ce spusese Berger, numai că în seara aceasta se făcuseră atât de puține glume încât invitații nu scăpară prilejul să tușească și să moară de râs.

Seara se scurgea pe nesimțite, datorită într-o foarte mare măsură și felului în care harnicii chelneri ai lui Frenzel se conformaseră ordinului dat de primar, care avusese grijă să-i instruiască : „Turnați continuu șampanie ca fiecare să aibă din belșug și până când vă spun eu să vă opriți“. În încăperea plutea un miros de boboc de rață fript, amestecat cu cel de șnaps, spermanțet și trabucuri de calitate, miros care pătrundea adânc în lambriurile vechi de stejar ce răscoleau la rândul lor amintirile unor vremuri de mult apuse.

Discursurile, pentru care vorbitorii făcuseră atâtea repetiții cu multe zile în urmă, luară sfârșit în jurul orei unsprezece și cinci, moment în care cel

¹ Comandant de companie (germ.).

mai mic băiețel din „Jungvolk“ îi oferi primarului un buchet uriaș de flori din partea organizației naziste de tineret din regiune. Mai urmărea câteva scurte toasturi improvizate pe loc, apoi vechile cântece de rigoare.

— O seară de neuitat, cu adevărat minunată, spuse Berger, care-și scosese tunică și conducea un cor cu glasul său pe cât de puternic pe atât de discordant.

Standartenführer S.S. Wörth - comandantul unității S.S. de la hotelul Wald - îi zâmbi lui Berger cu indulgență, văzând cu cât entuziasm intona acesta vechile cântece ale Partidului. Intră și el în cor, la un cântec pe care și-l amintea de pe vremea când fusese făcut ofițer, deși vocea bătrânului era atât de slabă, încât abia se auzea. Cu douăzeci de minute înainte de miezul nopții, Wörth se ridică, declarând că venise vremea să se ducă la culcare. Arăta întocmai ca un câine de rasă Barzoi crescut prea mult, cu membre lungi și subțiri, ascuțit la față și cu niște ochi cenușii și triști, ce priveau speriați în jurul său, ca și când s-ar fi temut de un atac imprevizibil. Bătrânul ofițer S.S. se mișca încet, pipăind mai întâi podeaua cu bastonul, de parcă i-ar fi fost frică să-și lase toată greutatea pe ea. Salută cu o mișcare a capului pe ceilalți invitați și se îndreptă către ușă. Dieter Witting, un subofițer mă-tăhălos, stătea în spatele lui, gata să-l sprijine în caz de nevoie, să tragă vreun scaun din față, sau să dea la o parte vreo persoană ce i-ar fi stat în drum, într-o manieră politicoasă și discretă, pentru ca lumea să nu-și dea seama cât de suferind era de fapt Wörth.

Mașina era trasă în fața intrării și șoferul înfășură genunchii comandantului său în niște pături groase din lână, înainte de a închide respectuos portiera. Wörth se prăbuși pe bancheta de piele și închise ochii, pregătit să dea piept cu durerea. Brațul stâng, pe jumătate amputat, îl chinuia mai rău decât rănilor de la picioare.

Trecuse cu câteva minute de miezul nopții când un curier de la Rathaus sosi în fugă, ceru să-l vadă pe primar și-i șopti acestuia ceva la ureche. Până la sosirea tânărului cu cască de oțel, mănuși groase și manta oficială, toți cei de față uitaseră aproape cu totul că se aflau de fapt în plin război.

— Aș dori să mă ascultați o clipă cu atenție, spuse primarul, și întreaga asistență deveni numai ochi și urechi. Chelnerii luară poziția de drepți, așa cum făceau în fiecare dimineață când Herr Frenzel îi controla să vadă dacă au mâinile curate și unghiile tăiate.

— Am fost informat, în mod oficial, că o concentrare masivă de avioane britanice vor ataca în noaptea aceasta teritoriul Germaniei. „Flukoul“ nostru de la Duisburg ne-a dat alarma de avertizare. Ei consideră că va fi atacată provincia Ruhr. Oaspeții mei cu siguranță că doresc să fie pregătiți să răspundă cât mai prompt cu putință chemării patriei. Vă spun deci, tuturor, noapte bună. Heil Hitler !

— Heil Hitler ! repetară în cor invitații, cu sobrietate. Primarul își sărută soția, apoi mama și se înclină în fața oaspeților săi. Primii dintre invitații care plecară de la Frenzel putură zări lumini de proiectoare spre nord-vest și, la scurt timp după aceea, începu să sune prealarma.

Gara din Altgarten era vestită nu atât pentru traficul încărcat al trenurilor ci mai ales pentru animația care domnea la bodegă. Aceasta devenise spelunca preferată a polițiștilor de la primăria de peste drum de Bismarckplatz și a celor din T.E.N.O., ca și a proprietarului fabricii de bere și a ajutorului acestuia și, bineînțeles, a celor care lucrau la gară și care o aveau tot timpul în preajmă.

În orice zi, de dimineată până seara, bodega răsună de zgomot iar înăuntru plutea tot timpul un fum gros și albastru și mirosea a bere fermentată, a tutun ieftin și a cârnați. Câteodată, cârciuma nu închidea până pe la trei dimineată, deși ultimul tren care trecea pe-aici era cel de miezul nopții. De multe ori, când linia principală era bombardată, opreau trenuri încărcate cu trupe, iar cele două doamne mai în vârstă ce țineau bodega nu mai pridideau să servească bere, cafea și sandvișuri până ce-și terminau toate proviziile.

Încăperea principală a bodegii aducea cu un salon victorian, cu duzini întregi de ghivece cu cele mai diverse plante, cu galantarele sale de sticlă pline cu pahare șterse cu grijă, iar într-un colț cu un pian vechi pe care se afla bustul lui Beethoven. Pe pereți atârnavă un desen reprezentându-l pe Wagner și o reproducere colorată după un portret al Führerului, iar pe raftul cel mai de sus al barului erau așezate în ordine șepcile de la uniforma școlară dăruite de liceenii care plecaseră pe front. De acum devenise un obicei, căci pe raft se găseau douăzeci și opt de șepci prăfuite, neatrinse din ziua în care fuseseră așezate acolo. Pe același raft se aflau patru sticle de whisky golite de foarte multă vreme și rar se întâmpla să treacă mai mult de o săptămână fără

ca vreun zurbagiu pus pe șotii să nu vină și să comande niște whisky „White Horse” sau „Black & White”, dar bătrâna Frau Klein zâmbea de fiecare dată amuzată, de parcă atunci auzea gluma pentru prima oară.

Cele trei mese de lângă pian erau cele mai favorizate, căci câte una din cele două doamne se putea apleca peste tejghea să așeze pe masă cele comandate sau să mai aducă pâine, bere, cârnați sau cartofi, pe când clienții care ședeau lângă ușă aveau de obicei de așteptat, mai ales în câte-o seară mai aglomerată. Atunci puteau să strige mult și bine până să fie serviți. Cele trei mese mai bune erau întotdeauna rezervate, având niște stegulețe pe care scria „Stammtisch”, astfel încât numai obișnuiții casei îndrăzneau să se așeze acolo. În seara aceasta, masa din mijloc era ocupată de un grup de bărbați care jucau skat pe sume mici iar împrejurul lor se strânsese un număr impresionant de chibiți. Jucătorii nu erau alții decât Gerd Böll și cei doi prieteni ai săi din T.E.N.O.

Lui Fuchs Ueberall nu-i mai tăcea gura. Își scoșese tunică de la uniformă și și-o atârănase de spătarul scaunului. Cele două trese de la guler arătau că este Zugwachtmeister¹, titlu foarte important pentru un subofițer. Bretelele trăgeau în sus niște pantaloni prost croiți, de culoare cenușie, care aproape că-i acopereau tot pieptul. Fuchs vorbea cu un pronunțat accent saxon, care la Altgarten părea cu atât mai comic cu cât localnicii foloseau un dialect repezit, foarte asemănător celui flamand. Dar nimeni nu râdea de el și, de altfel, ar fi fost o totală

¹ Conducător de coloană (germ.).

lipsă de tact să-l superi pe acest uriaș plin de bună-voință.

— Nu se apucă ei să joace popice aici, la Altgarten, spuse Fuchs. E prea aproape de granița olandeză și tommilor, nu le place niciodată să riște.

— Dacă te referi la bombe, atunci zi-le bombe! Nu poți să sufăr jargonul acesta, spuse iritat Bodo Reuter, cerând încă o carte. Discuția aceasta se purta din ce în ce mai des în ultima vreme. E un gând ce-aduce alinare.

— Se interzice și se pedepsește cu moartea bombardarea obiectivelor aflate la mai puțin de douăzeci de kilometri de frontiera foștilor aliați, spuse Fuchs Ueberall, apăsând pe cuvântul bombardare.

— De unde știi tu asta? întrebă Bodo Reuter. Am auzit că americanii și englezii nu-și execută niciodată soldații.

— Ne aflăm aici la numai unsprezece kilometri de granița cu Olanda. Ai auzit tu, vreodată, de bombe care să cadă atât de aproape de vreo graniță?

— Da, spuse Gerd. Câștigase și tocmai își aranja teancul de cărți în față.

— Bine, am auzit și eu de avionul acela care și-a aruncat bombele peste ferma Kersten. Dar asta nu are prea mare importanță.

— Ai face mai bine să încerci să-i explici și ei chestiunea asta și să ne spui și nouă dacă o să te creadă, remarcă Gerd și câțiva bărbați din jur izbucniră în râs.

— Jucați odată, spuse Bodo nervos. Fuchs nu era decât un lansator de zvonuri.

— Frau Kersten e prea ocupată să învețe francezește, ca să mă mai lase să-i explic ceva, remarcă Fuchs și hohotele de râs se întetiră.

Era aproape timpul să sosească trenul de miezul nopții, când Jürgen Löwe, unul din curierii de la „Hitler Jugend“ sosi grăbit pe bicicletă, dădu buzna în cârciumă și, refuzând orice îndemn să stea jos și să-și tragă puțin sufletul, declară că are un mesaj cât se poate de urgent pentru Andi Niels și că nu reușește să dea de el nicăieri.

— Provincia Ruhr o să încaseze o bătaie soră cu moartea, în noaptea asta, spuse el. Peste șapte sute de Terror-flieger¹, așa sună mesajul.

Unul din bărbații care jucau cărți remarcă:

— Ar fi al doilea raid masiv din săptămâna asta.

Doi muncitori de la fabrica de bere, îmbrăcați în uniforme de la apărarea civilă, cu căști luate de la armata franceză și cu mănuși groase, jucau șah într-un colț.

— Măine dimineată o să dormim mai mult, spuse unul dintre ei, căci ori de câte ori se dădea alarma în timpul nopții, primeau câte o gratificație de două mărci și puteau să întârzie primele două ore dimineată.

— Cine pierde partida asta se duce să telefoneze la Rathaus.

— Îmi convine, răspunse celălalt, mutându-și nebunul și amenințându-i celuilalt pionul din fața regelui.

Herr Holländer, ofițerul stării civile, care era totodată și administrator de bloc, își sorbi grăbit ul-

¹ În traducere, ar însemna teroriștii aerului, teroriștii zburători (germ.).

tima înghițitură de bere și se ridică imediat când auzi vestea. Era de datoria lui să deschidă adăpostul și să strângă toate cheile de la apartamentele celor care locuiau în bloc, pentru a se putea interveni în cazul în care s-ar fi produs incendii. Tot el trebuia să aibă grijă ca Frau Klietman, cea bătrână și care mai era și surdă pe deasupra, să fie trează atunci când avea să sune alarma. În pofida regulamentului, cei mai mulți locatari din bloc refuzau să coboare în adăposturi. Majoritatea erau angajați la fabrica de bere, începând lucrul la ora șapte fără un sfert dimineața și era nevoie de o mare putere de convingere pentru a-i face să-și întrerupă somnul, să-și părăsească așternuturile calde și să coboare în beciul rece și neprimitor. Blockwart Holländer se strecură tiptil, în vârful picioarelor, afară.

Trenul de miezul nopții sosi la timp, cu un fluierat strident și opri scrâșnind din frâne și scoțând aburi albi din locomotivă. Șase bărbați din T.E.N.O., care plecau în permisie, ieșiră din cârciumă, petrecuți de urările de bine și glumele tovarășilor lor. Nu se închisese încă bine ușa în urma lor, când unul dintre ei se întoarse și strigă :

— Veniți să vedeți bombele luminoase ale tomilor căzând pe undeva, pe lângă Neukirchen.

Nici n-apucă să rostească bine aceste cuvinte, că începu să sune prealarma, ca un ecou sinistru și amenințător. Dar nici atunci nu se mișcă nimeni din cârciumă, prealarma fiind doar o măsură suplimentară de avertizare a celor ce se aflau pe stradă sau la o distanță mare de adăposturi. Și chiar dacă ar fi sunat alarma generală, care, lucru știut, anunța o primejdie iminentă, aici la Altgarten n-aveau de ce să se teamă, căci bombele nu erau pentru ei

- aici n-aveau ce să distrugă - ci pentru vreunul din marile orașe ale provinciei Ruhr.

Gerd Böll, cu cărțile de joc încă în mână, ieși să vadă și el bombele luminoase. Acestea păreau a fi la o distanță destul de mare de ei, aidoma unor artificii ce pocneau, producând o lumină intensă, ca aceea dată de vechile lămpi cu acetilenă. Gerd ajunse la concluzia că era timpul să se prezinte cu mașina la postul de conducere a apărării antiaeriene civile de la primărie. Îndată ce „Fluko“ le preciza locul unde avea să se dea atacul, el Gerd, o pornea imediat spre orașul bombardat pentru a da ajutor răniților. Acesta era avantajul de a nu fi însurat. Dacă ar fi avut soție și copii de care să aibă grijă, situația ar fi stat cu totul altfel. Asta îl făcu să-și amintească de Hansl și de fata aceea care-l îngrijea. Dacă avea să fie vreun atac puternic - peste șapte sute de avioane, parcă așa spusese curierul - atunci poate că era mai bine să dea o fugă până la locuința lui August și să-i trimită pe amândoi la adăpost. Bineînțeles că aveau să se opună, dar era hotărât să insiste. Se întoarse din ușa, mai aruncă o ultimă privire la cărțile pe care le ținea în mână, apoi ridică din sprâncene, întrebându-l din ochi pe Bodo Reuter ce părere avea de ceea ce era pe cale să se întâmple.

Bodo Reuter era neîntrecut la skat, pe care începuse să-l joace de pe la cincisprezece ani, pe front, în timpul primului război mondial. Jucase skat și în perioada în care făcuse parte din marina comercială, iar acum, după nenumărate seri petrecute la Bahnhofscke și în care jucase cu parteneri ca Gerd Böll și bătrânul Fuchs pe mize de câte un pfening, se părea că își recăpătase în totalitate vechea mă-

iestrie. După ce sorbea câteva păhărele din șnap-sul făcut de Gerd, Bodo se apuca să-și istorisească aventurile de pe vremea când se afla pe un doc plutitor, aproape de Capul Horn, sau pe un trauler spaniol, pe lângă Grand Banks, în tranșeele din iarna anului 1917, sau la Paris, în vara lui '40, sau povestea despre încăierările de stradă de la Boston și bordelurile din Shanghai. Oberzugführerul Reuter trecuse prin multe și era uns cu toate alifiile, „cu unele chiar de două ori“, cum îi plăcea să remarce.

Originar din Hamburg, Bodo era o persoană irascibilă, înalt și slab, cu ochi albaștri, duși în fundul capului, tras la față, cu pomeții pronunțați, și o frunte lată, cu un păr moale și blond și un început de chelie frontală. Arăta mai mult a critic de artă decât a genist, căci majoritatea celor din T.E.N.O. erau aidoma lui Fuchs, niște indivizi robuști și bine făcuți, zgomotoși și foarte veseli.

Multora dintre cei care frecventau în mod regulat bufetul gării le venea greu să-și închipuie că bărbatul acesta tăcut și singuratic fusese capabil de toate faptele pe care le povestea, deși Reuter avea pieptul încărcat de medalii și, după cum spusese odată unor bolșevici, mâinile sale vorbeau mai mult decât ar fi putut-o face el. Erau niște mâini roșii, brăzdate de cicatrice lucioase, cu degetele noduroase și pline de energie și palmele îngroșate de bătă-turi făcute de odgoane și parâme, pe vremea când naviga pe navele cu vele pătrate.

Bodo își aruncă cărțile pe masă, arătând în felul acesta că jocul nu mai putea să continue. Gerd și le etală una, lângă cealaltă, cu o grijă de maniac, iar Fuchs Ueberall adună trist cărțile, le făcu pachet și

le puse înapoi în cutie. Timp de o oră, Fuchs se simțise din nou civil, dar acum, că Altgartenul era atacat, se pomeni aruncat din nou în realitatea crudă a vieții de militar.

— Ia duba mea, îi spuse Gerd lui Bodo. Am să împrumut de undeva o bicicletă și vă ajung din urmă, înainte de a primi ordin să plecați.

Nu era vreme de argumentat. Bodo prinse din zbor cheile și făcând un semn din cap celorlalți colegi așezați la bar, se grăbi să iasă. Fuchs se așează pe bancheta din față, lângă ofițerul său și, câteva minute mai târziu, îl avertiză la timp pe Bodo pentru a evita să se răstoarne cu mașina în pâlnia mare făcută de un obuz, chiar lângă trecerea de cale ferată.

Gerd împrumută o bicicletă de damă de la Frau Klein. Luminițele mici și albastre de pe stradă, aidoma unor licurici, fuseseră stinse, dar albul varului de pe copaci și stâlpii de telegraf îl ajutau să dibuiască drumul prin orașul întunecat.

Când ajunse la sediul partidului se opri și intră pentru o clipă, cu gândul să le spună că în noaptea aceea avea să fie un raid serios. O privire aruncată înăuntru îl făcu însă să-și dea seama că se ostenise degeaba. Bucătăriile gemeau de voluntari cu șorturi în față și de membrii ai partidului, în uniforme lor elegante. Era tot o strategie politică și faptul că despăgubirile pentru pierderile suferite de pe urma bombardamentelor, îmbrăcămintea, alimentele din care se fierbea supa pentru sinistrați și ajutoarele de urgență pentru cei rămași fără adăpost să fie suportate din fonduri la care contribuiau membrii partidului.

Își croi drum printre munții de cartofi, a căror miros de crud umpluse toată bucătăria. Gerd nu putea să suporte mirosul acesta. Flăcările albastre, în formă de evantai, dansau grăbite sub cazanele în care fierbea supa, în timp ce mașinile de curățat cartofi nu se opreau o clipă.

— Doriți cafea, Herr Böll ? întrebă Frau Grundel.

— N-am dreptul să întrerup o muncă atât de utilă, răspunse Gerd. Femeia zâmbi. Cu mulți ani în urmă se plimbaseră pe sub castanii înfloriți, ținându-se de mână, iar în nopți de vară, cum era aceasta, rătăciseră de-a lungul pârauului, până aproape de moara Kersten, care căzuse apoi în paragină și fusese dărâmată. Acum, Frau Grundel avea aproape cincizeci de ani și era văduvă, cu trei fete de măritat și un fiu soldat, lucru care n-o împiedica să-și gospodărească în continuare brutăria și să facă muncă voluntară. Frau Grundel luă o cană emailată, cu smalțul sărit, de pe raftul de lângă sobă. Turnă în ea cafea neagră și fierbinte și i-o întinse.

— Pentru ajutorarea sinistraților ? întrebă Gerd Böll.

— Exact, răspunse femeia. Camioanele așteaptă. E ciudat, când te gândești că, în mai puțin de trei ore, sărmanii oameni rămași fără adăpost vor sorbi din supa asta bună și ferbinte de cartofi, făcută de noi. Își netezi șorțul alb și scrobît de la uniformă.

— Avem destul motive să-i mulțumim lui Dumnezeu.

— Lui Dumnezeu și Führerului, Gerd, spuse femeia.

— Înspre nord se zăresc bombe luminoase, spuse Gerd. Sunt și proiectoare aprinse.

— Ești al treilea care ne spune asta. Nu-i nevoie să ne alarmăm atât de tare din cauza Terrorfliegerilor. Bravii noștri tineri vor porni imediat după ei.

— Trebuie să plec, spuse Böll. Își înghiți repede cafeaua, strângând din buze din cauza gustului amar pe care i-l lăsase în gură. Frau Grundel îi observă grimasa.

— N-are de ce să-ți fie teamă, apărarea antiaeriană din provincia Ruhr este cea mai formidabilă din lume.

— La revedere, Frau Grundel, spuse Gerd, iar femeia se întoarse și porni din nou mașina de curățat cartofi, al cărui zgomot făcea să se cutremure casa.

Anna-Luisa își peria cu grijă părul, de trei sute de ori, așa cum făcea în fiecare seară, când auzi vocea micului Hansl, din camera de alături.

— Fräulein, Fäulein¹ !

— Da, Hansl. De ce nu te culci ? Copilul își dăduse la o parte perdelele patului.

— Ia privește, Fräulein, luminițele acelea drăguțe. Uite ce frumoase sunt ! Întocmai ca niște brazi de Crăciun, atârnați de cer.

Anna-Luisa se-ndreptă spre fereastră.

— Da, spuse ea, întocmai ca niște brazi de Crăciun, Hansl.

— Tăticu' face asta ?

— Nu, drăguțele. Luminile colorate se apropiau de ei, erau din ce în ce mai aproape. Anna-Luisa luă

¹ Domnișoară (germ.).

copilul în brațe. Te-ai făcut greu, Hansl. În curând n-am să te mai pot ridica.

— Când am să fiu mare, am să te ridic eu, Fräulein, spuse băiețelul.

— Va fi extraordinar, spuse Anna-Luisa, sărutându-l. Deodată se auzi un ciocănit în ușă și fata se duse să deschidă, ținând încă copilul în brațe.

— Herr Böll ! S-a întâmplat ceva ?

— Slavă Domnului că ești îmbrăcată.

— De ce ?

— În noaptea asta, vreau neapărat să mergeți la adăpost.

— La adăpost ?

— Da, alături, la Herr Voss. Luna trecută a vorbit cu August și i-a spus că în cazul vreunui bombardament aerian, dumneata și copilul să vă adăpostiți la el. Pivnița sa a fost întărită de curând și are și guri de aerisire cu ventilator. Știți doar că primejdia cea mai mare este lipsa de aer.

— Și să merg în seara asta ?

— Deja cad bombe de semnalizare, care marchează ținta. Trebuie să vă grăbiți.

— Dar n-au de ce să bombardeze orașul Altgarten.

— Te rog, grăbește-te.

— Să-mi iau pantofii și un paltonaș pentru Hansl.

— Nu pot să aștept, Fräulein, spuse Gerd Böll. Grăbește-te și bate cu putere în ușa lui Herr Voss. Știu că e acasă fiindcă camuflajul său are întotdeauna mici crăpături prin care se vede lumină, dar de cele mai multe ori ascultă plăci de gramofon și s-ar putea să nu te audă.

— Drăguț din partea dumneavoastră, Herr Böll. Sunteți foarte amabil.

— I-am promis lui August, răspunse Gerd cu răceală. Se aruncă pe bicicleta împrumutată de la Frau Klein și pedală grăbit spre tabăra T.E.N.O.

Când începură să cadă primele bombe, zgomotul lor era complet nou pentru Anna-Luisa : un fluierat intens și strident, asemenea celui făcut de un pachet greu ce alunecă pe un jgheab de metal. Fiecare șuierătură se termina cu o explozie. Dar nu în genul celor pe care le mai auzise, de artificii sau de pistol. Deosebirea era atât de mare, ca aceea dintre sunetele unei tube și cele ale unui piculine. Erau niște zgomote metalice joase care plesneau timpane, zguduiau pământul și făceau să zăngăne ferestrele.

— Trebuie să ne grăbim, dragul meu Hans !

CAPITOLUL 6

Luminile de marș ale ultimului Lancaster dispărură dincolo de marginea aerodromului de la Warley Fen. Zgomotul deveni din ce în ce mai slab, până se pierdu cu totul, lăsând în urmă, pentru câteva clipe, o liniște ireală, care-i făcu să vorbească în șoaptă și pe cei mai insensibili dintre ostașii rămași pe aerodrom. Colonelul însă era departe de a fi o persoană insensibilă. Termină de semnat documentele pe care le avea în față și stinse lampa de pe masa de lucru, înainte de a da la o parte perdelele de camuflaj și a deschide ferestrele. O rafală de vânt rece împrăstie hârtiile de pe birou, făcându-le să foșnească. Luminile de balizare a pistei fuseseră stinse cu excepția lămpilor blindate de la colțurile fiecărei clădiri; se mai strecura ceva lumină prin ferestrele prost camuflate de la Biroul informații și operații. Noaptea era liniștită și întunecată.

De câte ori plecau avioanele, colonelul se simțea singur și abandonat. În suflet i se cuibărise teama că într-o noapte nu se vor mai întoarce, iar el avea să rămână până la sfârșitul vieții pe un aerodrom pustiu. Acesta era cel de-al doisprezecelea raid făcut în ultima lună. Mult prea dese, aceste raiduri! Oamenii erau extenuați, la fel și el. Încercase toate metodele posibile și intervenise la toate nive-

lurile pentru ca escadrila pe care o comanda să fie folosită doar la zboruri de eclerare, dar adevărul era că oamenii săi nici nu erau suficient de bine pregătiți pentru așa ceva. Niște bieți aviatori obișnuiți! De altfel, nici el nu era decât un comandant oarecare, fără cea mai mică sclipire de geniu.

Ar fi dorit din tot sufletul să fie în stare să reziste doar cu câte patru ore de somn pe noapte, așa cum făceau majoritatea celor tineri, dar când nu dormea suficient se simțea obosit, uita ce avea de făcut și se enerva fără motiv. Cu toate acestea, aștepta de fiecare dată plin de răbdare întoarcerea avioanelor, căci nici prin gând nu i-ar fi trecut să rămână în dormitor și să încerce s-adoarmă. Ura camera aceasta, mult prea mare și pustie pentru o singură persoană. Predecesorul său avea soție și trei copii și atât de multă mobilă, încât la plecare insistase să-i lase jumătate din ea, în clipa în care aflase că Jarman nu avea nici un fel de mobilă cu care să se instaleze la unitate. Ar fi dorit ca Helen să mai fi trăit încă, ca să-l vadă primindu-și galoanele și încredințându-i-se comanda unei unități.

Mulți dintre camarazii săi și soțiile acestora îl compătimeau că nu avea măcar copii. Laurie și Daphne i-o spusese chiar în față. Și asta numai din cauză că nu-și dădeau seama de felul relațiilor care existau între un comandant și subordonații săi, la o unitate combatantă. Comanda unei unități! Cât de mult și-o dorise și câte glume nu făcuse cu privire la asta, pe vremea când nu era decât un tânăr căpitan activ în cadrul forțelor aeriene, atât de redate ca proporții în timp de pace. Pe atunci avansarea părea o adevărată utopie. „Mai repede vine moartea decât avansarea“, obișnuiau să glumească

la popotă. Acum, oh, Doamne, venea mult prea repede. Niște bieți copii erau făcuți peste noapte comandori, și îi vedeai apoi agitându-se în stânga și-n dreapta și dându-și importanță - copii !

Pe măsură ce ochii i se obișnuiau cu întunericul, colonelul reușea să vadă tot mai bine în jurul său. Privi spre barăcile de metal ce adăposteau dispensarul și comanda patrului „B“, unde cei ce făceau de pază se ghemuiseră în jurul unor sobițe, în care ardea cu flăcări vii câte un foc de lemne ce izbutea să mai alunge din răcoarea nopții. Colonelul adulmecă mirosul de fum, amintindu-și dintr-o dată de cele șapte zile petrecute în linia întâia, în primăvara lui 1917 și care, de fapt, fuseseră zilele lui de permisie. Acei bravi îl crezuseră nebun, neputându-și închipui ce se petrecea în sufletul unui ofițer de infanterie obligat să petreacă tot războiul închis într-o magazie. Și aceasta într-o vreme când, pe front, un ofițer nu reușea să rămână în viață mai mult de trei săptămâni !

Membrii echipajelor sale erau selecționați după niște criterii și mai severe decât tinerii ofițeri ai lui Haig și, cu toate acestea, numai într-o lună pierduse trei echipaje aflate la prima lor misiune. Unii dintre ei veniseră în unitate cu numai opt zile în urmă. Erau curajoși ca niște lei și nimic nu i-ar fi umbrit plăcerea și onoarea pe care le simțea de a fi alături de ei, în prima linie. Inhală cu putere aerul rece al nopții, trase la loc perdelele de camuflaj și aprinse din nou lampa de pe birou. Aghiotantul îi aduse o mulțime de hârtii la semnat, activitate pe care colonelul continuă să o facă în mod mecanic, fără să se mai ostenească a citi conținutul.

Se simțea întocmai ca un primar într-un mic orașel de provincie ; abia dacă mai zărea și avioanele, din când în când.

Apucă din nou biletul trimis de Laurie, de la Besteridge, cu cele câteva rânduri scrise în grabă.

Dragă Jar

Care va fi scorul de sâmbătă ? Oricum, nu asta contează, eu n-am fost niciodată de părere că „rezultatele sportive oglindesc priceperea comandantului“. Dar poate mă faci să-mi schimb punctul de vedere, la o halbă cu bere.

LAURIE

De bilet era atașată o tăietură din ziar, reprezentând un faimos jucător de crichet în uniformă de aviator, cu un bombardier Wellington în spate și cu Laurie râzând ștrengărește alături. Nota de sub fotografie explica că jucătorul la bătaie lovea acum cu bombe, aruncându-le spre granițele Germaniei și se mândrea cu faptul că făcea parte din cea mai bună echipă de crichet din lume, Forțele Aeriene ale Marii Britanii.

Colonelul Jarman mormăi. Niciodată nu regretase mai aprig ceva decât remarca, mult pomenită după aceea, pe care o făcuse după meciul la care echipa sa de crichet câștigase cupa, dar asta se întâmplase cu mulți ani înainte de război, când nu era decât un copil andru ce comanda pentru prima oară în viață o mică și neînsemnată unitate.

Dar numai de când Laurie reușise să-l aducă pe profesionistul acela afurisit la el în unitate, începuse să manifeste interes pentru crichet și să-i adune în echipa sa pe cei mai buni jucători din tot coman-

damentul. Aceasta îi făcea, bineînțeles, plăcere comodului care, întocmai ca și Laurie, devenise cumplit de încuiat în ultima vreme. Laurie vedea un talent deosebit când era vorba de indiscreții, dar nu din cele care l-ar fi privit pe el personal, ci pe rivalii săi. Dumnezeu știe ce se mai trezise vorbind la popotă sâmbătă, după ce îi bătuseră măr pe cei unsprezece entuziaști dar amatori de la Warley. Sweet preluase rolul de căpitan în actualul sezon și făcuse o treabă destul de bună cu ei, cu o singură excepție, jucătorul acela la bătaie - se uită în agendă - pe nume Lambert, care nici măcar nu apăruse la ultimele meciuri. Colonelul își umplu cu grijă pipa și și-o aprinse.

Se auzi o bătaie în ușă și apăru furierul.

— Caporalul Taylor, anunță ea. Tocmai și-a terminat serviciul pe ziua de azi.

— Bună seara, caporal Taylor. E-n ordine, pe loc repaos. Nu cred că am avut plăcerea să ne cunoaștem până acum, spuse colonelul și zâmbi. Dar cu siguranță că m-ai văzut pe-aici. Ești la „Echipamente de protecție“ pare-mi-se?

— Da, domnule.

— Și probabil că te întrebi de ce am trimis să te cheme. Caporalul Taylor nu răspunse.

— Ia loc, caporal. Ai aflat probabil că, în aviație, tradiția permite ca, în anumite împrejurări, ofițerii și oamenii lor să discute ca „de la om la om“. Probabil că știi ce-nseamnă asta. Caporalul Taylor continua să tacă.

— Înseamnă că ceea ce ne vom spune acum unul altuia rămâne între noi, că este neoficial și că nu trebuie să-ți cântărești fiecare cuvânt pe care-l rostești ca nu cumva să cazi în greșeala pe care noi

o numim „comportament ce aduce prejudicii ordinii și disciplinei“. Zâmbi părintește. Mi s-a întâmplat să-ntâlnesc persoane care și-au ieșit rău de tot din fire, în clipe din astea. Bineînțeles că am avut eu grijă să regrete ce-au făcut, dar măcar am pătruns în miezul problemei care-i frământa. Fumezi, caporal?

— Nu, mulțumesc, domnule.

— De cât timp ești căsătorită cu sergentul Lambert?

— De trei luni, domnule.

— Și ești fericită aici, caporal?

„De ce nu ești fericită, acolo, fata mea? E vreo deosebire între aerodromuri?“ Colonelul îi punea aceleași întrebări pe care i le pusese și tatăl său. Cum ar fi putut să-i explice? Lămpi de camuflaj în timpul nopții, paturi de fier, așternuturi murdare, pereți plini de igrasie și o ușă care se trântea în continuu, cu un scârțâit dezolant. Îndărătul ei, câte o fată care suferise de curând o pierdere ireparabilă, face o baie insuportabil de fierbinte și se îmbată cu gin. „Războiul e de vină, tată.“

— Sunt aproape de soțul meu.

— Exact. Dar, în același timp, în registrele W.A.F.F. figurezi sub alt nume, cel avut înainte de căsătorie.

— Da, domnule. Am avut de gând să mă ocup și de problema asta, dar...

— Dar șefa de secție Holroyd n-a insistat prea mult, iar ție ți-e frică să nu fii mutată în altă parte, dacă cumva se-ntâmplă să afle cei de la administrativ.

— Da, domnule.

— Ei bine, am vorbit cu domnișoara Holroyd, care m-a spus că ești conștiincioasă și îți faci datoria și că, după părerea ei, eficiența este lucrul cel mai important în cadrul unei unități combatante.

— Da, domnule.

— Așa este, în zilele noastre nimic nu valorează mai mult decât eficiența. Nimic nu-i mai important decât să-i ucizi pe friți. R.A.F.-ul nu are ofițeri de paie, ci este o forță tânără și viguroasă, cu idei noi și vederi largi, fără închistări și regulamente rigide, dar se conduce după principiul „a da și a primi”. Înțelegi ce vreau să spun.

— Cred că am să iau totuși o țigară, domnule.

— Te rog. Vezi că pe birou sunt chibrituri. Cu toate acestea, „a da și a primi” înseamnă că aviația așteaptă de la oameni multă solitudine și mult devotament. Despre asta voiam să-ți vorbesc.

— Vă ascult, domnule.

— Soțul dumitale, doamnă Lambert, este unul dintre cei mai experimentați căpitani pe care-i am în unitate. Nu sunt mulți ca el, pe aici, care să fi pilotat avioane încă din 1937; bineînțeles, în afară de mine, de locotenent-colonelul Munro...

Ceva îi spunea că nu adoptase o tactică bună.

— Totuși, când o asemenea persoană... un aviator de nădejde, se apucă să scrie lozinci comuniste pe avionul său, ce exemplu mai poate da el celorlalți oameni ai săi?

— Lozinci comuniste, domnule?

— Da, doamnă Lambert, lozinci comuniste. „Joe Stalin for King” cred că se poate numi o lozincă comunistă, nu?

— Aș numi-o mai degrabă glumă, domnule. Oamenii glumesc, pur și simplu. Toată lumea vor-

bește așa, am auzit adesea numele ăsta, chiar și la radio.

— Tocmai de aceea trebuie să ne ferim și să fim cu băgare de seamă.

— Dar nici nu este avionul soțului meu, ci al sergentului Carter, avionul „L Love”.

— Permite-mi să-ți atrag atenția că-mi cunosc avioanele, doamnă Lambert. Ar trebui să mă crezi când spun asta. Zâmbi, compătimit-o în gând pentru îngustimea tipică a minții ei de femeie.

— De asta m-ați chemat, domnule?

— Nu, nu de asta, caporal. Te-am chemat ca să-ncercăm să demonstrăm ce-l frământă pe soțul dumitale. Doamnă Lambert, soțul dumitale pare hotărât să pună autoritatea din această unitate sub semnul întrebării. Și pe acest aerodrom, autoritatea sunt eu!

— Și el nu recunoaște autoritatea dumneavoastră, domnule?!

Colonelul se lăsă pe spate în scaun, neștiind cum era mai bine să continue. Când vorbi din nou, vocea îi era schimbată, de parcă s-ar fi hotărât într-o clipă să asculte de glasul rațiunii și să-și deschidă sufletul în fața lui Ruth.

— Poate știi, doamnă Lambert, că nu sunt încântat să fiu membru în diverse comitete. N-am ce-i face, întotdeauna am fost așa și așa voi rămâne. Dobândești o anumită reputație că ai ajutat cât de cât un grup de oameni, și pe urmă fiecare dintre aceștia se simte obligat să te vâre în alt comitet. Dar dacă există vreunul din care îmi face realmente plăcere să fac parte, acesta este comitetul de crichet. A mea a fost ideea să se apeleze la donații de echipament vechi din partea populației.

iar anul trecut am organizat parade, am trimis un Lancaster să zboare peste Peterborough și să arunce afișe în acest sens, ba am organizat chiar și chete la cinematografele din localitate, ori de câte ori rula un film despre aviație. Rezultatul a fost că am primit un vagon întreg de echipament de crichet, ceea ce este un lucru lăudabil, nu-i așa, doamnă Lambert. Băieții se distrează și, în același timp, se mențin în formă. Întotdeauna am fost de părere că crichetul seamănă întrucâtva cu misiunea de zbor: după perioade lungi de acalmie, urmează câteva minute scurte în care individul se află pus în fața unei lovituri rapide. Al dracului crichetul ăsta, scuzați-mi expresia, doamnă Lambert. Ați înțeles?

— Nu cred că am înțeles, domnule.

— Mă refer la meciul de crichet de sâmbătă, dintre R.A.F. Warley Fen și echipa celor de la unitatea R.A.F. Little Besteridge. Țin cu tot dinadinsul ca Warley să câștige, doamnă Lambert. Și cred că este o dorință normală, nu?

Ruth zâmbi. I se părea stupid că Jarman își făcea atâtea probleme din cauza unui simplu meci.

— Și doriți ca să fie și soțul meu în echipă?

— Bineînțeles. Toată lumea știe că are cel mai bun serviciu din întreg grupul. Dacă joacă, îi batem măr, însă fără el, sincer să fiu, nu știu ce vom face, nu mai avem nici un alt jucător care să-și merite numele.

— Dar e-atât de important meciul ăsta? Vreau să spun că în ultima vreme n-a prea jucat și, totuși, nu i-ați prea simțit lipsa.

— Văd că-mi ghiciți gândurile, doamnă Lambert. Mama avea dreptate, nu există femeie pe lume care să nu-mi poată citi gândurile. Da, co-

mandantul bazei aeriene de la Little Besteridge e un tip pe care-l cunosc de ani de zile, pe vremuri a jucat și pentru Grupul 3. Dacă unitatea sa micuță de intenție de la Besteridge ne bate, îmi va face zile fripte de acum încolo la toate ședințele de comitet care or să urmeze. Râse și pufăi din pipă.

— Mă flatați, domnule, sugerând că am influență asupra soțului meu. Și chiar dacă ar fi așa, nu sunt sigură că ar fi cel mai înțelept lucru pe care l-ași face.

— Haide, haide, doamnă Lambert. Știți prea bine că nici unul din noi nu este un naiv. „A da și a primi“, acesta este principiul. „A da și a primi.“ În aviație, asta e o regulă de bază. În definitiv, dumneata locuiești aici în sat, în mod neoficial, împreună cu soțul dumitale, când știm că regulamentul interzice cu desăvârșire acest lucru, dar șefa dumitale de secție și cu mine am vrut să fim rezonabili.

Ruth privi împrejur, prin cameră, căutând parcă o portiță de scăpare. În încăpere era întuneric și predomina o atmosferă ostilă, inospitalieră, iar aerul era încărcat cu miresme de ierburi de la tutunul de pipă al colonelului. De lampa de birou atârna o hârtie pentru muște, ce strălucea în lumina galbuie. Pe ea se aflau aproape o duzină de muște, unele zbătându-se, moarte doar pe jumătate. Ruth știa că nu fusese chemată aici nici pentru a i se cere sfatul, nici pentru a i se da vreun ordin. Nici măcar confesiunile colonelului despre slăbiciunea morală n-o putuseră convinge că acesta nu era altceva decât ipoărit. Colonelul o chemase pentru a încerca să-i demonstreze că era un om înțelept și plin de

o infinită putere de compasiune, lipsit cu desăvârșire de ambiții personale sau prejudecăți, care dorea din toată inima ca soțul ei să nu fie pedepsit pentru atitudinea sa refractară. Și tatăl ei era la fel. Își aminti cum îl umilise pe primul ei iubit, susținând după aceea că nici prin gând nu-i trecuse să facă așa ceva.

Ruth își infipse o unghie adânc în palmă, până ce simți că îi dă sângele; voia să uite de tot ce-o înconjură, cu excepția acestei dureri mărunte. Își închipui, întocmai ca în copilărie, că dacă rămânea stoică și suporta durerea, bătrânul acesta înfricoșător avea să dispară o dată cu întrebările sale insinuante. Dar când ridică privirea, îl văzu tot acolo.

— Nu știu ce doriți de la mine, spuse ea. Spera ca el să răspundă „Nimic”.

— Tot ce te rog, caporal, este să-i transmiți soțului dumitale un mesaj neoficial. Își lovi pipa de scrumieră. Mă gândeam chiar să-l retrag de la zboruri. O cercetă cu atenție pe Ruth, în timp ce-i dădea aceasfă lovitură premeditată, dar nu văzu nici o schimbare, pe fața ei calmă. Începea să-și piardă răbdarea cu găsculița asta. Orice soție credincioasă și-ar fi dat imediat seama de pericolul care-l amenința pe soțul ei. Prostia fetei însă devenea aproape comică și colonelul își ascunse cu greu un zâmbet. Știi ce-nseamnă să fii retras de la zboruri, doamnă Lambert, nu?

Ruth se temuse ca nu cumva colonelul să observe că-i tremurau mâinile, atât era de nervoasă, dar zâmbetul acestuia îi schimbă imediat starea de spirit. Era un zâmbet scurt, abia perceptibil, pe care unii bărbați îl au gata pregătit pentru femei, copi-

lași și cerșetori respectabili. Un zâmbet plin de superioritate și, în același timp, mulțumit de sine, care declanșă în ea o ură îndreptățită. Făcu un efort să-și mențină vocea calmă și coborâtă, dar când îi răspunse colonelului, furia din glas izbucni, fără să și-o mai poată ascunde.

— Știi ce-nseamnă asta, domnule. Este pedeapsa supremă în aviație. Dar nu mă sperie. Ce credeți că simt în clipa în care văd că avionul lui decolează? Zac în pat, îndopată cu somnifere ce nu-și mai fac de mult efectul, așteptându-mă să aud soneria în loc de zgomotul cheii cu care descuie ușa. Iar când se-ntâmplă ca avionelor să le fie schimbat traseul din cauza vremii nefavorabile e și mai rău. Aștept nemișcată lângă telefon, în speranța că vreuna din fetele de la turnul de control al zborurilor a aflat ceva legat de pierderi. N-aveți decât să-l retraceți de la zboruri, dacă asta vă este hotărârea și după terminarea războiului voi avea un soț viu, întreg și nevătămat.

Colonelul își făcu de lucru cu hârtiile de pe birou.

— Nu știu dacă-ți dai seama cât e de rușinos să fii reținut la sol. Ți dai seama?

Ruth era hotărâtă să nu mai ridice din nou vocea.

— Rușinea și dizgrația sunt făcute pentru oameni mărunți. Păstrați-vă cuvintele acestea mari pentru școlile și cluburile dumneavoastră și pentru dineurile date de vechii dumneavoastră camarazi. Păstrați-vă discursul despre dizgrație pentru clipa în care veți pierde meciul sau pe următorul erou nehotărât.

Colonelul își ridică privirea.

— Așa vrei să-ți crești copiii, doamnă Lambert ? Lipsiți de simțul mândriei și al onoarei ? O spuse ca și când era sigur că așa avea să se întâmple.

— Întrebați-le pe văduvele aviatorilor care-au murit în această unitate cum le explică copiilor rămași fără tată ce este onoarea. Sau cum îi explică percepătorului.

Își răsuci nervoasă verigheta și privi fix în ochii bătrânului, pentru a vedea ce efect avuseseră asupra lui cuvintele pe care tocmai le rostise. Ca și tatăl său, colonelul refuza să-și arate tulburarea, chiar și în momente ca acesta, când ea promitea să tacă. Ei bine, n-avea de gând să tacă !

— Dacă doriți să aflați ce cred eu despre dizgrație, ei bine, aflați că mi se face silă când vă aud vorbind de „uciderea friților“, de parcă asta n-ar fi decât un duel între bărbați și nu uciderea cu premeditare și cu sânge rece a unor nevinovați, care sunt aruncați în aer, cu case cu tot.

Cum ar putea bătrânul acesta să înțeleagă, se gândi ea, el care nu are nici nevastă, nici casă, nici copii ! ?

— Ai grijă să afle și soțul dumitale ce-l așteaptă, caporal !

— Nu vă fie teamă, domnule, orice persoană din unitatea aceasta știe ce-o așteaptă. Nu suntem decât niște marionete, nu ? ! Și jucăm cu toții în meciul dumneavoastră de crichet. Mă întreb ce scor va avea echipa dumneavoastră la Krefeld, în noaptea asta. Și mă mai întreb dacă țe va isprăvi și cu soțul meu.

Colonelul i-o reteză scurt.

— Asta-i tot, caporal. Vom revedea poziția dumitale referitoare la căsătorie.

— Puteți să alegeți între mine și el pe care îl faceți nefericit. Dar unul din noi doi va fi foarte mulțumit, în mod sigur.

— Poți să pleci, caporal.

Ea se ridică încet și salută cu o corectitudine în care se citea insolența. Văzu o muscă dând din aripi bezmetică, încercând în zadar să scape de pe hârtia lipicioasă.

„E adevărat că existau și femei isterice pe lume, dar toate aveau o limită și se puteau aplica și măsuri disciplinare.“ Aici însă era mai greu. Dacă vreun bărbat ar fi gândit măcar toate lucrurile acestea, colonelul l-ar fi degradat numaidecât, dar pe femei nu le putea trata astfel. Nu erau decât niște civili în uniformă și aveau întotdeauna pregătită câte o scuză, sau plecau un timp în permisie și se întorceau însărcinate. La ce bun ? Fusesse un nă-tărău, crezând că poate discuta cu ea, mai ales noaptea. Un colonel de la Comandamentul Aviației de coastă făcuse observație unui sergent W.A.A.F. că rătăcise niște materiale și aceasta începuse să țipe de-i ieșeau ochii din cap, răcnind că o violează. În final, colonelul fusese obligat să-și ceară scuze !

După ce plecă Ruth, colonelul apăsă pe butonul soneriei de pe biroul său.

— Măine dimineată vreau să vorbesc cu șefa de secție Holroyd.

— Să vin acum să iau notițe pentru mâine ? întrebă furierul.

— Nu, am să țin minte ce am de discutat cu ea.

Ar fi putut, bineînțeles, să fie în altă parte, în sâmbăta în care Laurie își adusese aici blestemata aia de echipă. Era al naibii de dizgrațios ca fata aceasta isterică să-și dea drumul în așa hal, tocmai atunci când băieții lui își riscau viața, plini de abnegație și curaj.

CAPITOLUL 7

Levator Labii Superioris Aloequae Nasi.“ Fără să-și poată explica de ce, Fleming, pilotul care se afla la comenzile „Volkswagenului“ rostea cuvintele de parcă ar fi spus o rugăciune. Dealtfel, o spusese odată în loc de Tatăl Nostru la popota ofițerilor, având bineînțeles grijă ca doctorul să nu fie la masă, și incidentul nu fusese remarcat.

— Ce-nseamnă asta, domnule ? întrebă Bertie, mecanicul de bord, care-și închipui că era vreun termen care lui îi scăpase. Fleming închise ochii și clătină din cap.

— Este cel mai lung nume care poate fi dat vreunui mușchi din corpul omenesc.

→ Dar numele celui mai scurt care e ? întrebă aproape imediat mitraliorul din turela superioară și i se răspunse pe loc, de o manieră total neștiințifică și plină de reproșuri, de către telegrafist.

— O.K., băieți, spuse Fleming. Hai să facem puțină liniște.

Patru proiectoare de la Leiden începură să scruteze cerul întunecat al nopții și imediat după aceea se mai aprinseră încă șase.

— Ia priviți, spuse Fleming.

— Proiectoare, remarcă mecanicul. În fiecare grup de proiectoare se afla câte unul principal, ce

lumina în poziție verticală și era condus de un radar Würzburg.

— Mă gândesc să virez puțin spre nord, Mac, îi spuse Fleming navigatorului său. N-are nici un rost să mergem orbește, drept înainte, tocmai în-spre porcăria aceea care se zărește jos.

— Nici măcar să ne-apropiem de ea n-ar trebui remarcă mecanicul. Fleming râse. La urma urmelor, poate că băiatul nu era așa de idiot cum părea. Sistemul acesta, de a pregăti mecanicii izolați de ceilalți membri ai echipajului, i se părea de-a dreptul prostesc. Fleming îi cunoștea pe cei câțiva camarazi ai săi de săptămâni întregi, dar copilul acesta, care în fond îl ajuta și asista la pilotaj abia dacă zburase câteva ore. Își puse întrebarea dacă băiatul stăpânea suficient de bine tehnica pilotajului pentru a se duce fără grijă la toaletă, măcar pentru câteva clipe. Trebuia să primească afurisita aceea de cutie de tablă și să-i fie recunoscător mentorului care i-o pusese la îndemână. Asta era învățătură de minte. Oare frica să fi fost de vină? Mecanicul și bombardierul se și duseseră la locul cu pricina. Pentru ei era simplu, însă el, legat de scaunul de pilot, trebuia să se chinuie o grămadă ca să poată ieși de acolo.

Frica ar fi trebuit să-i contracte vezica și mușchii rectali, nu să-i relaxeze, sau cel puțin așa își aducea aminte că învățase pe vremea când era încă student la medicină. În timpul instructajului, observase cum camarazii săi deveneau palizi la față, datorită spaimei care le gonia sângele proaspăt subțiat din piele și viscere, pompându-l înspre creier. Acesta fusese de fapt motivul pentru care majoritatea își lăsaseră cina neatinsă. Își simțea pulsul

din ce în ce mai accelerat, pe măsură ce sângele - cu tot bagajul său de globule roșii, bogat în zahăruri și încărcat cu adrenalină, începu să curgă mai repede prin artere. Acționează comenzile grele, cu forțe noi, știind că frica îi sporise cantitatea de sânge din țesutul muscular și ficat, deversând hidrocarbonații în vene. Plămânii beneficiaseră și ei de pe urma acestei situații nou apărute, primind o cantitate mai mare de oxigen în timpul respirației mai complete și mai dese.

În clipa în care zărise proiectoarele remarcă și mai multe semne fiziologice legate de ficat: diminuarea mișcărilor peristaltice și dispariția sucului gastric îl făceau să simtă ca un fel de ghem în stomac, unde mâncarea înghițită la cină rămăsese nedigerată, iar lipsa salivei îi înăsprise limba care se freca dureros de cerul gurii, în timp ce scrotul era și el foarte contractat. Fleming avu, pentru o clipă, impresia că sesizează și o ușoară creștere a temperaturii, ca urmare a creșterii metabolismului bazal. Ca pentru a-i confirma această părere, de-a lungul șirei spinării i se rostogoli o picătură de sudoare. Tatăl său, medic dedicat cu trup și suflet profesiei pe care și-o alesese, ar fi ascultat cu mult interes toate observațiile acestea.

— Păstrează capul la compas, căpitane, spuse navigatorul. În loc să întoarcem deasupra orașului Noordwijk, o vom face pur și simplu cu cinci mile mai în interior. Asta ne va permite să ocolim și orașul Leiden.

— S-a făcut, spuse Fleming și pentru prima dată de când pusese piciorul în avion se simți cu adevărat căpitan.

Robin, ofițer și el, cu funcția de observator bombardier, șezuse până atunci la masa navigatorului, completându-și jurnalul de bord. Își apucă parașuta, harta cu țintele, jurnalul și termosul, își desprinsă și racordul de la butelia cu oxigen și veni în față. Îl împinse cu blândețe de-o parte pe mecanicul de bord, îl salută pe Fleming, care era la comenzi, făcându-i semn cu mâna; se aplecă, întinzându-și piciorul înainte până atinse treapta formată de butelia cu glicol și își vârî cu grijă capul sub afetul inelar al turelei frontale, cu cele două mitraliere jumelate, de tip Browning. Aici era lumea lui și se simțea în largul său; era liniște și pace. Își desfăcu harta în față și se întinse cât era de lung peste trapa de evacuare, cu capul îndreptat spre vârful avionului. Afară, întunericul se destrăma din ce în ce, alungat de lumina proiectoarelor și de luna care tocmai apăruse. Privi împrejur cu interes, dar deloc surprins de ceea ce vedea: întotdeauna își imaginase că așa avea să arate noaptea, în prima sa misiune.

La dreapta, fascicolul unuia dintre proiectoare era mai scurt decât celelalte și se termina brusc, semănând de la distanță cu coada unui ciocan.

— Priviți, strigă Robin, au luat pe cineva în obiectiv!

— Sărmanul, spuse Fleming, privind cum mai multe proiectoare își fixară deodată fasciculele de raze pe același avion. Acesta se învârtea și se clătina întocmai ca un animal hăituit, care, după ce a fost înconjurat, e supus și la chinuri, reușind, din când în când, să scape, apoi căzând iar în capcană. Începu să tragă și artileria antiaeriană; câteva dintre proiectile explodară atât de aproape de ei, că, pen-

tru câteva secunde, fumul îi împiedica să mai vadă ceva, dar îndată observară că avionul urmărit continua să zboare.

— Am pus gheara pe el, spuse Löwenherz.

— Unde-l doriți?

— La dreapta și la același nivel cu noi.

— Dați-mi voie să-l aduc o idee mai sus, Herr Oberleutnant.

— Foarte bine.

— Iar ne-apropiem prea repede.

La lumina proiectoarelor, totul devenise dintr-o dată alb. Alte două proiectoare fixară avionul pe cer, de parcă un puștan mai năzdrăvan s-ar fi jucat cu niște ace strălucitoare de pălărie, împungând cu ele o biată molie captivă ce se zbătea într-o cutie neagră de catifea. Zăriră un fulger scurt, sub fuselaj, și avionul se cutremură ușor.

— E lovit!

— Este „B Beer“¹, pilotat de ofițerul șef cu navigația, „Lud cel fără de moarte“.

Navigatorul nu mai putea să vadă nimic.

— Fuge?

— Nu, își lansează bombe.

Pe măsură ce-l priveau bombardierul părea că se umflă cu un zgomot înfundat ce răzbătu pînă departe, în văzduh, și, deodată, se transformă într-un glob de flăcări, din benzină, ulei și tot soiul de alți compuși inflamabili. Indicatorul galben, care ar fi trebuit să marcheze reperul de referință la apropierea de Krefeld, ardea cu flacără vie iar în timp ce cădea, întocmai ca o cometă, lăsând în urmă dăre subțiri de scântei, globul de foc își schimba culoarea, roșul devenind mai palid, pe măsură ce

¹ Bere (engl.).

temperatura crescândă permitea flăcărilor să devozeze tot felul de alte substanțe, începând cu lichidul hidraulic și grăsimile umane și terminând cu manganul, cuprul și vanadiul. În final se aprinse și fuselajul. Zece tone de aliaj de magneziu luminară cerul nopții cu o flăcăură stranie, de culoare albastră-verzuie, care luci o clipă aidoma unui fulger, apoi se stinse, lăsând pe cer un nor de praf și fum luminat de proiectoare. Pluti lin câteva secunde, după care dispăru.

— Dumnezeule, exclamă Fleming, îngrozit.

— Nu se zărește nici o parașută, strigă Robin, din bordul avionului. Proiectoarele începură să se miște din nou, în căutarea altei prăzi.

— Antiaeriana a făcut toată isprava asta, spuse mitraliorul din turela superioară, care avea posibilitatea să vadă cel mai bine.

Depart, lângă Utrecht, Fleming zări un alt reflector principal, aplecându-se din poziția verticală în care se afla; vârful fascicolului de raze părea că face explozie peste peticele de nori, scormonind cerul până la șapte mii înălțime. Negreșit, avea să descopere vreo nouă victimă.

— Traseul coloanei de bombardiere nu este prin Leiden, le spuse Fleming celor din echipajul său. Tonul cu care pronunțase aceste cuvinte nu era doar afectat, ci și acuzator, dar până să-și îndulcească puțin remarcă, mitraliorul din turela superioară replică:

— Nu-mi pasă câtuși de puțin cine sunt, dar ne mai scutesc pe noi de probleme și pentru asta le sunt adânc recunoscător. Amin!

— Începe petrecerea, spuse Löwenherz.

— E un Lancaster, remarcă observatorul său, punându-și deoparte binoclul.

Löwenherz mări ușor viteza; se apropia metru cu metru, încercând să pătrundă pe cât putea de încet sub bombardierul uriaș. Privi în sus și prin plexiglasul de la carlingă zări până și cele mai mici detalii ale avionului britanic. Luminile de la țevile de eșapament, încălzite la roșu, alunecau ușor înapoi, înspre avionul de vânătoare. Se afla exact sub fuselajul bombardierului. Cele două aparate vuiau pe cer, zburând în formație strânsă, ca de concurs. Aplicând manevra clasică a avioanelor de vânătoare de noapte, Löwenherz trase de manșă cu toată forța de care era în stare. Avionul cabră imediat, apropiindu-se din ce în ce mai mult de bombardierul inamic. Avionul de vânătoare icnea, atingând viteza minimă pentru portanță, agățat numai în elice și comportându-se întocmai ca un naufragiat istovit: rămase nemișcat pentru o clipă, în timp ce bombardierul trecea deasupra lui.

— Horrido, rosti Löwenherz, pentru a-l înștiința pe Bach de cele ce aveau să urmeze, și apăsând pe butoanele de declanșare a tunurilor, spintecă de la un capăt la altul cu proiectilele pânțele Lancasterului. Focul scaldă ambele avioane într-o lumină palidă, verzuie. Löwenherz clipi des, pentru ca lumina prea puternică să nu-i scadă capacitatea de a vedea pe întuneric. Richardsurile acestea nu erau altceva decât niște platforme pentru armament de mare putere; bubuitul demential al tunurilor reușea să-i asurzească de-a binelea pe aviatori, în pofida căștilor de protecție pe care le purtau, iar mirosul de cordită le umplea nările, ca și când măștile de oxigen de pe față ar fi fost de pomană. Acționând întocmai cum scrie la carte, Löwenherz continuă să tragă, chiar și atunci când avionul de vânătoare începu să

alunece pe o aripă spre pământ. Deodată focul încetă. Încărcătoarele erau goale.

În botul Junkersului se aflau instalate trei tunuri M.G.F.F. de 20 mm. Fiecare salvă de trei conținca câte un proiectil cu cămașă subțire, umplut cu 19,5 grame de exploziv de mare putere, hexogen Al, câte un proiectil perforant cu vârful ranforsat și blindat și câte un proiectil incendiar care putea să degaje, într-o secundă, o temperatură cuprinsă între 2.000 și 3.000 de grade Celsius. Fiecare tun avea o cadență de tragere de aproape 520 de lovituri pe minut și era prevăzut cu un încărcător cu 60 de proiectile. Astfel, în mai puțin de șapte secunde, încărcătoarele tunurilor fură golite și 180 de proiectile fulgerară spre fuselajul „Volkswagenu-lui”. Ținta măsoara 300 de picioare pătrate și, cu toate că numai 38 de proiectile o perforară, teoretic 20 ar fi fost suficiente pentru a-i da avionului o lovitură mortală.

— Picioarele mele ! răzni Fleming. Doamne ! Ajutor ! Mamă, oh, mamă !

Primul proiectil pătrunse în avion prin trapa de evacuare din față și, trecând pe lângă observatorul bombardier la o distanță de numai doi, trei centimetri, lovi afetul inelar al turelei frontale și explodă, dizlocând turela din locul ei, smulse manetele și palonierul și sparse rezervorul de aer comprimat și containerul cu glicol. Datorită curentului de aer, lichidul de răcire se pulveriza, formând un nor alb, ca o ceață deasă. O fracțiune de secundă mai târziu pătrunse și cel de-al doilea proiectil, perforă camera lansatoarelor de bombe și explodă chiar sub scaunul navigatorului ; în mod paradoxal, suflul îl aspiră pe acesta în jos, după ce aruncă în

aer astrodromul. Telegrafistul care ședea sub el fu zvârlit afară, nevătămat de curent, dar fără parașută. Trei proiectile - unul exploziv, altul perforant și celălalt incendiar - explodară la simpla atingere de exteriorul părții din dreapta a fuselajului, chiar în spatele turelei superioare mediane.

Suflul și schijele proiectilului îl omorâră pe loc pe mitralior și tăiară grinzile de metal în zona de îmbinare a fuselajului cu ampenajul. - Proiectilul incendiar completă ruptura și, în aceeași clipă, „Volkswagenul” se frânse în două, în timp ce pierdu cam două mii de picioare din înălțime. Cu mult înainte însă ca avionul să se desfacă, un alt proiectil exploziv pătrunse prin brațul articulat al profundorului de pe ampenaj și aruncase o parte din ansamblul dispozitivului de compensare a acestuia peste turela din spate cu atâta forță, încât mitraliorul de acolo fu decapitat. Aceste șase lovituri, grave și dezastruoase prin efectul produs, fură urmate la scurt timp de alte treizeci și două, multe dintre ele ricoșând pe lângă motoare și aripi, iar altele pătrunzând în interiorul fuselajului pe o direcție aproape orizontală.

Sărmanul Fleming nu mai putea controla avionul, nu mai putea face nimic ! Brațele și picioarele îi erau ca de plumb. Se prăbușea în noapte, întocmai ca avionul de hârtie cu care se jucase la popotă.

— Îmi pare rău, băieți, strigă el, simțindu-se deodată teribil de vinovat. În mod involuntar, intestinele și vezica se destinseseră și simți doar cum se murdărește. Îmi pare rău, mai șopti el.

Nu era însă nevoie ca Fleming să-și ceară iertare, nu mai rămăsese nimeni în avion, era unicul supraviețuitor din tot echipajul. Telegrafistul se

prăbușea de la o înălțime de 16.000 de picioare, cu o vizită finală de 120 de mile pe oră. Ajunse pe sol la numai nouăzeci de secunde după ce fusese azvârlit din avion, făcând o groapă de 120 inci adâncime, ceea ce reprezenta o decelerație echivalentă cu de 450 de ori forța gravitațională. În momentul impactului, telegrafistul se desfăcu în bucăți ca un animal măcelărit. Fleming, legat încă de scaunul pilotului, înfricoșat și scârbit de neputința sa, se izbi de pământ (împreună cu partea frontală a fuselajului, cu cele două motoare Rolls-Royce și cu o bună parte din lonjeronul principal) în mai puțin de patru minute, care lui i se păruseră ore.

Instalația de aer condiționat din sala radar de supraveghere și conducere a luptei de la „Ermine” nu reușea să facă față unei astfel de aglomerări; auditoriul cel mai numeros era format din persoanele care nu erau de serviciu în noaptea aceea, adunate în calitate de spectatori împrejurul controlorului. Pe de altă parte, concentrarea și tensiunea nervoasă ridicau temperatura corpului întocmai ca după un prânz opulent. August, care tocmai își ștergea fruntea de sudoare, auzi strigătul tradițional „Sieg Heil !” al lui Löwenherz.

— Sieg Heil ! răspunse August.

Willi luă poziția de drepti și-i prezentă lui August salutul oficial, însoțit de felicitările de rigoare, într-o situație în care mai nimerit ar fi fost să-i strângă mâna. Spectatorii fremătară, tușiră și murmurară și ei felicitări. Se auzi un hârșăit în microfon.

¹ 1 inch = 2,54 cm.

² În traducere liberă : trăiască victoria ! (germ.).

— Se rupe, raportă Löwenherz. Lonjeronul principal a plesnit, iar fuselajul se desface în două, întocmai ca o agrafă.

Willi șterse urmele făcute cu creionul de ceară pe ecran.

— Ordin : mergi la „Heinz Gustav 1”, spuse August.

— Prin Noordwijk ?

— Anunț : da, „Katze 1”. Se întoarse către Willi. S-ar putea să fie văzut, până la urmă, dacă ăia continuă să lanseze bombe de semnalizare, dar nu pot da ordin artileriei antiaeriane să nu tragă doar pentru că zboară el pe deasupra lor.

— Nu va mai dura mult, spuse Willi. Și, de altfel, e un tip deștept.

— Toți suntem niște tipi deștepți, spuse August și Willi îi oferă un zâmbet larg, încrețindu-și fața roșcovană și plină de riduri, la fel cum ai storce o portocală.

Löwenherz coborî în picaj din poziția verticală în care se afla, iar după ce câștigă puțină viteză, acționă asupra stabilizatorului și începu să urce, încercând să ajungă din urmă avioanele din coloană. Mrosek își desfăcu legăturile care-l țineau de scaun. Își aprinse lanterna și se târî spre partea din față a avionului, pentru a schimba încărcătoarele tunurilor cu șazece de proiectile de fiecare încărcător. Löwenherz continua să urce la fel de cabrat, dar un vârtej de aer îl făcu pe Mrosek să-și zdrelească mâna de închizător. Schimbatul încărcătoarelor era o operație destul de dificilă chiar și pe sol, la lumina zilei, dar Mrosek nu se plângea niciodată. Zburară mai departe, trecând de Noordwijk, fără să mai întâlnească și alte bombardiere pe drum, cu

toate că artileria antiaeriană trăgea cu furie, iar de pe aerodromul din Valkenburg deschisera focul niște tunuri viu colorate de 3,7 cm. Avionul Junkers continuă să zboare spre dreapta, către limita vestică a perimetrului de acțiune al stației „Ermine”. Primele două interceptări fuseseră ușoare și rapide, dar cine știe, se putea întâmpla să fie nevoie de traversarea întregului sector controlat de August pentru a mai face vreun contact.

În „Joe for King”, Roland Pembroke, tânărul navigator scoțian inclusese în calculele sale și eroarea legată de direcția vântului. G.e.e.-ul era nefolosibil, datorită bruiajului făcut de nemți, dar greșeala de navigație aduse avionul pe deasupra coastei olandeze, depășind cu cinci mile spre sud punctul inițial. În fața lui, zburând printre proiectilele trimise de antiaeriană și strecurându-se printre luminile proiectoarelor se aflau alte câteva avioane care făcuseră aceeași greșeală de calcul.

— Mergem spre sud, spuse Tommy Carter.

— Spre sud de Leiden ? întrebă Roland, care-și calculase cu precizie ruta. În voce i se trăda nemulțumirea la gândul că planul său de zbor fusese abandonat.

— La sud de toată porcăria asta, spuse Tommy, arătând spre artileria antiaeriană și proiectoarele din fața lor.

— O.K., șefule, răspunse Roland.

În interiorul avionului nou-nouț plutea un miros pregnant de lac și vopsea proaspătă. Comenzile erau ușor blocate și greu de mișcat, iar roata de comandă a fletnerilor scârțâia ușor ; în rest totul mergea strună. Vechiul aparat pe care zburase avea câteva instrumente defecte, motiv pentru care ră-

măneau mereu în urmă sau trebuiau să se țină după alții. Într-un fel, Tommy se bucura de avionul acesta nou și sănătos, întrebându-se dacă aveau să i-l lase lui și pe mai departe.

Din clipa în care viră spre țintă, Tommy își dădu seama că avusese o idee proastă, căci nu numai orașul Leiden, ci și toată această zonă peste care zburau, lăsând în dreapta orașul Haga, își pusese în mișcare artileria antiaeriană. Erau baterii mari, dotate cu duzini de tunuri și proiectoare dirijate de stații radar. Întreaga zonă strălucea de focul salvelor. Tommy își îndreptă privirea spre peticul întunecat de pământ de dincolo de focul artileriei și puse motoarele în plin.

— Închideți ochii și strângeți din dinți ; spuse Tommy. Trece și asta imediat. Motoarele urlau cu toată puterea. Izbucni o explozie și mai apropiată decât cele dinainte, împrăștiind un miros acru și făcând ca cele două planuri să se clatine.

— Aici e și mai multă lumină, remarcă Tapper Collins, observatorul bombardier, care se afla în vârful avionului, privind dărele de gloanțe trasoare roșii și galbene ce se arcuiau înspre ei, căzând la mii de picioare distanță sub avion, distanță care de sus părea atât de mică, încât parcă puteau să atingă pământul cu mâna. Cam prea multă lumină pe aici, și chiar sub noi !

— Asta trebuie să fie aerodromul de la Valkenburg, spuse Roland Pembroke.

— Isuse Cristoase ! strigă Tommy. La stânga Leidenul, la dreapta Haga, iar noi zburăm în linie dreaptă și la aceeași înălțime peste un afurisit de aerodrom de-al friților. Da' ce dracu' suntem noi, țintă de antrenament ? !

— Îmi pare rău, Tommy, spuse Roland politicos. Se abținu să-i amintească că ideea cu schimbarea rutei îi aparținuse în totalitate lui Tommy Carter. Acesta nu răspunse, atenția fiindu-i îndreptată asupra unui proiector care, după ce rămăsese un timp în poziție verticală și absolut imobil, începuse acum să se îndrepte spre ei.

— Vine spre noi, urlă Collins, din poziția în care se afla la vizorul de bombardament.

— Ești un nerod, Tommy ! strigă Ben Gallacher și Carter se-nfurie că era acuzat pe nedrept de un lucru care nici lui nu-i convenea, dar care nu-i mai stătea în putere să-l schimbe.

— Intră în glisadă pe direcția fascicolului, strigă Collins. Acesta era un adevărat veteran și experiența acumulată în nenumăratele misiuni la care luase parte era demnă de luat în seamă. Avionul cerea însă un efort destul de mare, pentru a-i acționa comenzile. Tommy făcu o efortare să deplaseze manșa și avionul se înclină, alunecând pe o parte, dar lumina deveni orbitoare. Fuseseră văzuți. Carlinga era atât de puternic luminată, încât începură să-l doară ochii, și doar dacă-i închidea pe jumătate mai putea zări ceva în jurul său.

Teoria spunea că alunecând pe direcția fascicolului luminos, proiectorul (care ar fi continuat să se miște) ar fi pierdut până la urmă avionul. Cei ce se ocupau de proiector, însă, păreau să cunoască și ei șmecheria aceasta. De altfel, glisada executată de Tommy Carter nu fusese suficient de violentă ca să demonstreze teoria.

— Trageți în lumină ! ordonă Tommy.

— Mai virează puțin, suntem în poziție oblică și nu pot să-i nimeresc, strigă mitraliorul.

Deodată lumina se stinse brusc. Tommy și Ben smuciră de comenzi și bombardierul ieși lin din poziția sa, foarte înclinată. Lumina proiecteurului dispăruse și artileria antiaeriană încetase să mai tragă noaptea devenind din nou liniștită și neagră. Avionul începu din nou să urce. Trecură câteva minute, fără ca vreunul să îndrăznească să scoată vreo vorbă, apoi, deodată, începură să pălăvrăgească cu toții în același timp, isteric, încercând să glumească.

— Faceți liniște, spuse Tommy Carter, cu un glas pe care-l folosea când n-avea chef de ceartă și pe care echipajul său îl numea „vocea de aramă”.

— Navigator, interveni din nou Tommy, pe un ton neobișnuit de oficial, dă-mi capul la compas să ne putem întâlni cu coloana de bombardiere dincolo de Leiden.

— 085, spuse Roland, cu accentul său elegant și prețios, căpătat încă din școală.

Zburară o vreme în tăcere, liniștea nefiind tulburată decât de uruitul motoarelor.

— Iertați-mă băieți, spuse Tommy într-un târziu, intimidat de faptul că întregul echipaj amuțise. Mare tâmpenie din partea mea s-o iau pe la sud de Leiden.

— A fost un proiector ghid, spuse Collins, expertul. Cele cu lumina albastră sunt întotdeauna conduse prin radar.

Lămpile cu arc par, de obicei, mult mai albastre, atunci când sunt îndreptate spre cel care le privește, aceasta fiind și motivul pentru care echipajele britanice își închipuiau că toate proiectoarele îndreptate spre ei aveau culoarea albastruie, adică erau dirijate prin radar. Același lucru și-l imaginau și echipajele din Luftwaffe, care zburau deasupra

Marii Britanii, deși, de fapt, nici nu existau proiectoare albastre.

— Atunci de ce-a fost stinsă drăcia aia ? întrebă țăfnos Gallacher.

— Eram prea mici și prea neînsemnați pentru ei, îi răspunse Tommy, zâmbind, și, până la urmă, s-au hotărât să ne arunce la loc, pe cer, și să aștepte un Stirling.

— Tare sunt curios să știu de ce, continuă Ben.

— Avioanele noastre sunt înzestrate cu o nouă armă secretă, trase concluzia Collins.

— N-o să știm niciodată adevăratul motiv, așa că țineți-vă gura și fiți bucuroși, că s-a terminat cu bine.

Pe când membrii echipajului lui Tommy Carter continuau să facă supoziții, jos, lângă Valkenburg, un tânăr Feldwebel indian injura de mama focului în hindustană, limbă ce pare anume făcută pentru așa ceva. El urmărea cum trei mecanici de la Regimentul de transmisiuni Luftwaffe - pe chipurile cărora era zugrăvită o totală lipsă de interes - se apucaseră să demonteze rama proiecteurului lor. Pe vremuri, când luptau în armata britanică, indienii erau separați pe caste, însă Wehrmachtul adunase toți voluntarii laolaltă, amestecându-i unii cu alții astfel încât numai turbanele viu colorate în liliachiu, ocru, verde sau roz și alb cu picouri albastre mai arătau diferența dintre unul ca el și cel din urmă paria. Rosti o nouă injură pe care o știa din bătrâni, la adresa mecanicilor. Unul dintre proștii aceștia declarase că întâmplarea cu proiectorul era de rău augur. Îi venea foarte greu să-l contrazică, cu

atât mai mult cu cât, chiar în aceeași zi, li se adusese la cunoștință că civilii olandezi protestaseră împotriva prezenței Kafersilor și că aveau să fie mutați imediat în Franța, împreună cu tot echipamentul lor nou de artilerie antiaeriană.

Acesta era unul dintre primele proiectoare de 200 cm cu performanțe ridicate pe care le avea armata germană, o adevărată bijuterie, cu o intensitate de 2,7 milioane candel¹. La dracu' ! Izbi furios în cablu. Așa avea el noroc întotdeauna, 'ca după ce făcuse un contact de înaltă clasă pe Würzburg și depistase un „tommi“, să i se strice cărbunii de la reflector. În astfel de clipe, dorința cea mai arzătoare era să se întoarcă din nou acasă, la Delhi.

Pe câmpul semănat cu cartofi, câteva mile mai la vest de Ahaus, tânărul locotenent care discutasese cu Max și cu August își inspecta bateria de artilerie antiaeriană pe care o avea sub comandă. Cele două tunuri aparținând companiei „Hitler Jugend“ erau pregătite, cu servanții alături, băieții aceștia fiind întotdeauna cei mai pătimiși ; multe dintre celelalte tunuri nu erau încă instalate iar unele nici măcar nu erau decuplate de mașinile care le aduseseră până aici. Fusese o zi lungă și obositoare, cu peripeții multe, cu întârzieri și opriri pe drum, iar Oberstul fusese tot timpul nemulțumit de câte ceva, pe tot parcursul călătoriei.

Tânărul locotenent adulmecă aerul și i se păru că simte miros de fum și funingine. De câte ori bătea dinspre sud, vântul aducea cu el miasmele provin-

¹ Unitate de măsură a intensității luminii.

ciei Ruhr. În timpul raidurilor din luna care trecuse, vântul purtase mult prea des pe aripile sale mirosul de pământ răscolit, de praf de cărămidă, de cordită și arsură.

Auzi deodată zgomot de avioane. Chemă imediat la telefon comanda unității și, în timp ce ținea receptorul în mână, ridică privirea spre cer și zări, ca o străfulgerare, lumina lunii reflectată de aripa unui avion. Totul dură mai puțin de o secundă: oricum, avionul zbura mult prea sus pentru a-l putea vedea de jos ceva mai mare decât un grăunte luminos. În urma lui rămase însă o dâră de vapori condensati ce străluceau în bătaia lunii. Chiar dacă tunurile de 8,8 cm ar fi fost pregătite, tot n-ar fi reușit să bată atât de sus.

Informația fu transmisă imediat la Deelen, dar de prisos. Alte rapoarte, mult mai amănunțite și mai exacte, anunțaseră că cele două avioane erau de tip Mosquito și că zbureau la o înălțime de 32.000 de picioare.

— Vor executa manevra de obiectiv la Ahaus, remarcă ofițerul trasator.

Ofițerul cu operațiile făcu o mișcare cu mâna și descrie un arc de cerc ce trecea pe la sud de Ahaus și avea centrul deasupra stației de emisie „Oboe” de la Dover. Degetul său arătător se plimbă peste o porțiune de câmpie, până ce întâlnește zona hașurată a unui oraș mare din provincia Ruhr. Privi apoi pe hartă reprezentarea traseului coloanei de bombardiere, așa cum îi fusese comunicată. Direcțiile spre care zbureau Lancasterurile duceau spre același punct.

— Krefeld, spuse el. Fac pariu pe solda mea pe o săptămână întreagă că vor bombarda orașul Krefeld. Cealalt ofițer încuviință, dând din cap. De data aceasta nu se încumetă să parieze.

Planul părea acum destul de clar. Judecând după direcția în care zburau, bombardierele aveau să se afle pe deasupra Krefeldului cam la o jumătate de oră după miezul nopții. Avioanele Mosquito, dotate cu dispozitivul secret Oboe și care se puteau deplasa mult mai rapid (diferența fiind de circa o sută de mile pe oră), viraseră deja, venind de la nord și aveau să survoleze orașul Krefeld cu trei minute înaintea bombardierelor greoaie, încărcate cu muniții. În felul acesta vor avea suficient timp pentru lansarea bombelor indicatoare colorate, ce trebuiau să marcheze ținta.

Traseele mergeau convergent, aidoma razelor de lumină trecută printr-o lentilă. În noaptea aceasta se părea că întreaga atenție era îndreptată asupra orașului din „focăr”. Lansarea de manifeste în partea de nord a Franței, singuraticul avion Mosquito care făcuse să sune toate alarmele până la Berlin, ca și traseul întortocheat urmat de convoiul de bombardiere spre Noordwijk, înainte de a vira de punctul inițial, toate acestea nu erau decât niște diverssiuni spre a masca acțiunea principală. Ținta din noaptea aceasta nu putea fi decât orașul Krefeld. Centrul de control și conducere a bătăliei aeriene de la Deelen, și „Fluko” de la Duisburg, se grăbiră să organizeze în mod corespunzător apărarea Reichului.

În vremuri de pace, un sistem electronic atât de complicat cum era dispozitivul Oboe ar mai fi întârziat poate vreo șase-șapte luni în laboratoarele

de cercetare, apoi vreo patru-cinci luni pentru testarea prototipului și, cu siguranță, că s-ar mai fi scurs cel puțin un an pentru instalare și dare în folosință. Anglia aflându-se însă în război, se trecuse direct la fabricarea dispozitivelor Oboe în serie. Era o aparatură delicată, ce necesita supraveghere pe tot parcursul călătoriei. Pentru locotenentul aviator MacIntosh, faptul că aparatul încetă brusc să mai funcționeze, cam cu douăzeci și cinci de mile înainte de a ajunge la Krefeld, nu constitui deloc o surpriză.

— Am încurcat-o ! Ce tâmpenie ! Și doar semnalele erau limpezi și clare ca sunetul de cristal. Și, deodată, a amuțit !

— Deci va trebui să ne întoarcem.

— Așa gândesc și eu. E adevărat că suntem pe traseu, dar n-am reușit niciodată să descoperim ținta cu un aparat care nu mai face doi bani.

— Afurisită treabă ! Și aveam și o întâlnire în seara asta.

— Nu trebuia să te înrolezi.

Avionul Mosquito execută un viraj brusc și se îndreaptă spre vest, în direcția Angliei. Nu avea rost să se mai apropie nici măcar cu un iard de provincia Ruhr.

— Hai s-o ștergem de-aici, Mac.

În Anglia existau două stații de radioemisie de unde plecau semnalele pentru sistemul de navigație Oboe. Stațiile nu se puteau ocupa decât de două avioane. Mosquito la fiecare zece minute. Astfel, din cele două avioane care aveau sarcina să marcheze obiectivul pentru primele bombardiere din coloană, mai rămăse unul singur, cel pilotat de locotenentul

aviator Alan Hill și observatorul său, Peter Hutchinson.

Cei doi executară întocmai indicațiile primite. Zburară la 32.000 de picioare înălțime, căci normal la asemenea înălțimi reușeau semnalele radio să depășească orizontul radar. Într-un anumit punct, la cincizeci de mile nord de orașul Krefeld, virară spre sud. Continuând să audă în cască bătaia constantă a semnalelor primite de la prima stație, pilotul înclină lin unul din planuri pentru a descrie o curbă ușoară, iar în momentul în care avea să audă semnalul trimis de a doua stație, însemna că se află la o distanță corectă de Krefeld, pentru a permite indicatoarelor de țintă, grele de 250 de livre, să ajungă în punctele dinainte stabilite.

Cei doi n-aveau însă de unde să știe că celălalt avion Mosquito se întorcea la bază, cu echipamentul Oboe defect, după cum nu știau nici că la înălțimea la care zburau, aproape de stratosferă, erau urmăriți de un avion german, un Junkers 88 S, cu echipament special (sistemul GMI, în care se injecta protoxid de azot în compresoarele de supraalimentare), furnizând astfel o cantitate de oxigen suficientă pentru a spori performanțele motorului cu aproape douăzeci la sută. Folosirea acestui echipament, denumit în cod „Ha-Ha“ era însă limitată la câteva minute, iar cu două nopți în urmă pilotul irosise timpul respectiv doar cu puțin înainte de a fi zărit avionul Mosquito. În seara aceasta însă, nu se mai putea face nici o greșală de calcul, cu atât mai mult cu cât luna transformase straturile superioare ale atmosferei într-o adevărată arenă scaldată în lumină.

— Bombeles sunt armate, raportă observatorul.

La viteza cu care zburau, orașul Krefeld se afla la numai două minute distanță. Deodată se auzi un zgomot surd și pilotului îi fură smulse comenzile din mână. Tabloul de bord se sparse imediat, iar cioburile de sticlă de la cadranele instrumentelor zburară în toate direcțiile. În aceeași clipă, două panouri de plexiglas se opacizară, împiedicându-i să mai zărească ceva în afară. După ce împușcăturile încetară, se putu auzi la motoare un zgomot neobișnuit. Mosquitoul execută un tonou, redresă pentru moment și se menținu orizontal, apoi cabră și începu să piardă viteză. În secunde următoare, în timp ce coborau în picaj pentru a-și redobândi controlul, zăriră avionul JU 88 S, departe, în stânga, cu aripile strălucind în lumina lunii și executând un viraj pentru a-i ataca din nou.

— Foc ! țipă Peter Hutchinson.

— Cu ce dracu ? strigă furios Alan Hill, dându-și seama că motorul din stânga scuipa flăcări albastre și scânteii portocalii, iar acele indicatoare ale celor câteva instrumente care mai rămăseseră erau distruse sau blocate. Trase cu putere de dispozitivul minuscul de aruncare a indicatoarelor și-și rupse o unghie, în timp ce încerca să smulgă firele de siguranță. Avionul se zgudui puternic, în momentul în care două bombe indicatoare de țintă, cântărind câte 250 de livre fiecare și având aproape mărimea unui om, căzură din camera bombelor. Hill se luptă în continuare din răspuțuri, reușind să le lanseze și pe celelalte două. Scăpat de balast, avionul începu să răspundă mult mai prompt la comenzi.

Hill pică avionul, încercând disperat să ajungă cât mai repede la bancul de nori care se afla la apre-

ximativ două mii de pițioare sub el. Junkersul apără din nouă. Proiectilele găuriră aripa și desprinseră câteva bucăți din ea.

— Când mi-aduc aminte cum pălăvrăgeați voi doi, susținând că nemții n-au avioane de vânătoare !

— În ceea ce ne privește pe noi, n-au, tată. Noi zburăm prea sus pentru ei.

— Ei bine, nu vreau să o spun de față cu măică-ta, dar ascultă-mă pe mine, Alan, frițul e un mecanic al dracului de priceput și dacă ține cu tot dinadinsul să se urce într-o noapte până la tine, fii sigură că o va face.

— Bine, tată, bea și lasă asta. Mai avem două zile de permisie.

— Și te rog să schimbi subiectul ? Misiunea ta este prea confidențială ca s-o discuți cu tatăl tău.

— Peter, sări odată, Peter ! Se face țândări ! Peter însă nu se mișcă deloc. Probabil că ultimul atac îi venise de hac avionului. Oh, doamne, fă să nu mai apară din nou Junkersul acela !

La bordul Junkersului se aprinseră luminile de avertizare pentru alimentarea cu carburant. Pilotul se distrase prin aer timp de aproape patruzeci și cinci de minute, protoxidul de azot însă se terminase demult. Avionul se îndepărtă de Mosquito. De fapt, era distrus, pilotul își putea da seama de asta de la o poștă. Se întreabă dacă cei de la Înaltul Comandament Luftwaffe îi vor permite să și-l revendice, fiind atât de atenți să păstreze secretul sistemului „Ha-Ha“.

Alan Hill ținea cu o mână de manșă, iar cu cealaltă îl zgâlțâi înnebunit pe Peter, care nu dădea nici un semn de viață. Se repezi să-l apuce de casceta de zbor și-i răsuci capul, privind deodată în ochii

sticloși ai prietenului său. În timp ce se lupta cu el, îi căzu masca de oxigen de pe față și se căinui mult să și-o pună la loc. Observă totodată că fața lui Peter era năclăită cu sânge proaspăt.

Dacă jos, unde zbura coloana de bombardiere, era frig - mai rece decât într-un frigider, cum spuneau unii - aici erau șaiszeci de grade sub zero, aerul rarefiat, iar presiunea deosebit de scăzută devenea fatală pentru plămânii omului. Alan își desfăcu centura de siguranță, apoi o desfăcu și pe-a lui Peter, înainte de a abandona complet manșa. Când avionul se întoarse pe spate, Alan căzu afară, din scaun, încercând să-l trăgă și pe observatorul său după el, dar piciorul lui Peter era prins sub tabloul de bord, strâmbat din cauza loviturii. Îl apucă de braț, dar acesta se umplu imediat de sânge.

Alan luă o ultimă înghițitură de oxigen, apoi ținându-și respirația își dădu drumul în întunericul nopții. Căzu mult, pe o distanță foarte mare, înainte de a trage de mânerul parașutei; chiar și așa, suferi degerături grave și pierdu o falangă de la degetul arătător, care se lipise de mânerul de metal al cordonului. Parașuta se deschise, perfect deasupra lui și Alan pluti lin aterizând pe o arătură la două mile distanță de coasta olandeză. Alte răni nu avea, în afara unei tăieturi adânci la mâna dreaptă, produsă pesemne în timpul primului atac. Abia acum își dădu seama că sângele de pe fața lui Peter, ca și de pe brațul acestuia era de la el. Se întrebă dacă nu cumva l-ar fi putut salva pe Peter... Alan fu internat într-un lagăr, împreună cu aviatorii din echipajele bombardierelor și scăpă astfel de interogatoriul la care ar fi fost supus, în cazul în care nemții ar fi aflat că pilotase un avion înzestrat cu sistemul Oboe.

Își petrecu tot restul războiului într-un lagăr de prizonieri și muri la vârsta de patruzeci și nouă de ani, la Liverpool, într-un accident de mașină. Cu toate acestea, cât timp fu în viață, nu a trecut vreo zi în care să nu-și pună, mereu, aceeași și aceeași întrebare.

Jos, deasupra provinciei Ruhr, plutea un strat de aer rece, netulburat nici de cea mai mică adiere de vânt, care oprea și reținea fumul provenit de la furnale și fabrici, semănând cu o pătură cenușie. De pătura această se prinseseră picături mici de apă, formând un strat dens, plat și moale, asemeni unui aspic, sau ceea ce numim astăzi smog! Prima bombă indicatoare de țintă aruncată de Mosquito-Oboe străbătu stratul acesta, căzând la Duisburg, lângă Rin. A doua bombă indicatoare nimerise în Rin, iar un minut și jumătate mai târziu și la aproximativ nouă mile depărtare, celelalte două picară chiar în marginea de sud-est a orașului Altgarten.

Detonate de presiunea barometrică întâlnită la o mie de picioare înălțime, fiecare din aceste bombe indicatoare improșcă în toate direcțiile beton, cauciuc și fosfor, pe o suprafață de aproape o sută de iarzi, astfel încât coloana de bombardiere care zbura la patru mile înălțime putea vedea cu ușurință două bălți mari și roșii de foc. Soarta tragică a orașului Altgarten făcuse ca acesta să fie amplasat chiar pe ruta bombardierelor care zburau dinspre coastă spre Krefeld. Dacă coloana de avioane britanice s-ar fi aflat cu câteva mile mai încolo, într-o parte sau alta, ar fi existat posibilitatea ca acestea să nu zărească

¹ Amestec de fum și ceață, caracteristic marilor orașe industriale (germ.).

bombele indicatoare arzând. Faptul că bombele luminoase căzuseră dincolo de oraș nu făcea decât să sporească pericolul care amenința Altgartenul, căci din cauza creep-backului, bombele distrugătoare aveau să fie lansate chiar în centrul civic, acesta aflându-se în calea coloanei ce se apropia. Fiecare echipaj voia să scape de bombe cât mai repede cu putință, fără nici un fel de scrupule, după care să se întoarcă la bază, înainte de a fi luat în bătaia tunurilor și a proiectoarelor ce apărau provincia Ruhr, de cealaltă parte a orașului Altgarten. Echipajele cu experiență, poate că n-aveau să fie induse în eroare de indicatoare și n-aveau să bombardeze micul orășel, cu toate că serele ce se întindeau pe o suprafață de zeci de acri și care constituia mândria orașului, apăreau pe ecranul radarului H2S ca niște fabrici enorme.

Primul avion de eclerare se roti de vreo două ori, încercând o reperare vizuală înainte de a-și lansa bombele de iluminare, undeva la sud-est de indicatoare. Apoi, întâiul avion de sprijin, al cărui echipaj se afla la cea dintâi misiune, lansa un șir de bombe explozive între bombele luminoase și indicatoarele de țintă, de culoare roșie, iar un al doilea avion de sprijin îi urmă exemplul. Ultimele din șirul acestor bombe lovira șoseaua spre Venlo și o conductă de gaz, care luă foc.

„Joe for King”, pilotat de Tommy Carter, era avion de susținere iluminare a terenului. El sosi cu cinci minute mai devreme decât trebuia și-și lansa cele patru bombe de culoare verde deasupra celor roșii; la o înălțime de aproape o mie de picioare deasupra orașului Altgarten, fiecare bombă proiecta câte șaizeci de bastonașe pirotehnice, suspendate de

câte o parașută minusculă, căzând foarte aproape unele de altele. Datorită vântului și greutateii lor, acestea căpătară aspectul unui ciorchine de strugure în flăcări sau, mai bine, a unui pom de iarnă luminat de artificii.

În mai puțin de zece minute, câteva duzini de avioane de sprijin și de eclerare își lansară deasupra orașului Altgarten atât bombele explozive cât și cele luminoase purtate la bord, tendința fiind, în mod inevitabil, de a le arunca exact deasupra orașului.

În acest răstimp, la ora zero și trei minute, un avion Mosquito-Oboe ajunse deasupra orașului Krefeld exact la timpul stabilit și marcă adevărata țintă cu patru bombe indicatoare roșii, plasate perfect, care arseră și se consumară neobservate de nici un bombardier, căci întreaga atenție era concentrată asupra orașului Altgarten și planul începuse să ia o întorsătură cum nu se putea mai proastă, sau, altfel spus să eșueze.

După noaptea aceea de pomină se găsiră și unii care să pretindă că primarul era în culmea fericirii când începură să cadă primele bombe luminoase lângă Altgarten. Karl Keller, unul din chelnerii de la Stube, susținea că, după ce primise vestea, primarul ieșise de-acolo cu zâmbetul pe buze. Dar, cum bine spunea un curier de la apărarea civilă, primarul tocmai își sărbătorise ziua de naștere și, plecând de la banchetul dat în onoarea sa, era foarte posibil să nu fi fost chiar prost dispus.

O mașină oficială, trasă la scară, în fața restaurantului lui Frenzel, îl purtă pe Bürgermeister în mare viteză de-a lungul străzilor pustii către Rathaus, unde un polițist îl salută respectuos și elegant iar primarul coborî grăbit treptele care duceau spre Postul de conducere a apărării antiaeriene civile a orașului, căptușit cu saci de nisip. Înăuntru se aflau trei fete de la apărarea civilă, fiecare la biroul ei, în timp ce trei bicicliști de la „Hitler Jugend“, îmbrăcați în uniforme, așteptau în anticameră.

— Bombe de semnalizare, roșii ca niște artificii pentru pomul de Crăciun, la o milă distanță de noi, spre sud-est. Ora 0,29. Fata zâmbi, apoi urmă.

— Undeva pe câmpurile lui Frau Kersten.

— Notează pe hartă, Fräulein.

Telefonista adăugă :

— „Fluko“ raportează bombe indicatoare roșii lângă Duisburg. Ora 0,30. Probabil că sunt lansate de același avion.

— Notați și asta, spuse primarul calm. Trebuie să știm din ce parte vin avioanele.

Bürgermeisterul își agăță pălăria în cuier și se așeză la biroul său ; lampa galbenă care se afla pe masa de lucru îi încadra fața într-un nimb luminos. Își trecu degetele lungi și delicate peste cele trei telefoane și pipăi sugativa, bloc-notestul și creioanele ascuțite, de parcă ar fi vrut să se asigure că totul fusese pregătit conform ordinelor sale. Primul atac aerian la care era martor ! Primarul era ferm hotărât să acționeze ca la carte. În ultimele luni nu studiasse decât manuale cu instrucțiuni și diverse rapoarte ; în seara aceasta avea să-și folosească, în sfârșit, tot bagajul de cunoștințe acumulate. Deodată se ridică brusc. Se auzea zgomotul produs de primul avion de sprijin, care tocmai își lansa bombele explozive. Șase bombe în greutate de cinci sute de livre fiecare căzură pe aceeași linie, cam la șaptezeci de iarzi distanță una de alta. Dacă ar mai fi existat încă una, cu siguranță că cea de-a șaptea ar fi căzut peste Rathaus.

— Ce naiba bombardează acolo ? ! întrebă primarul, uitându-se spre unul din pereții biroului său, de parcă o forță magică i-ar fi dat posibilitatea să vadă prin zid și să alunge astfel misterul.

— Cartofii doamnei Kersten, spuse telefonista. Probabil că și-au pus în gând să ne aducă în situația de a muri de inanție.

Primarul îi aruncă o privire care făcu să-i înghețe fetei zâmbetul pe buze. Rămăsese încă din primul război mondial la părerea că glumele pe timp

de bombardament erau primele semne că persoana respectivă se află doar la un pas de nebunie.

Se auzi ușa și apărură un alt băiat de la „Hitler Jugend“, roșu la față și agitat de efortul făcut pe bicicletă:

— Arde șoseaua, Herr Bürgermeister.

— Cum adică, arde șoseaua ?

— Arde ca o flacără albă și subțire și înaltă cât casa; spuse băiatul gâfâind.

— Fräulein Eva, înfărmăză-i te rog pe Gasmeister. „Junge“, spune-ne exact unde ai văzut focul. Fräulein Bertha, proptește cu ceva ușa aceea, să stea tot timpul deschisă, ca oricine mai vine să poată intra direct în Postul de conducere a apărării antiaeriene. Și încă ceva - până mâine dimineață, clanta asta să fie reparată cum trebuie. Se-mplinește o săptămână de când am cerut să fie dreasă.

— Am înțeles, Herr Bürgermeister, spuse fata.

Avionul „Joe for King“ al lui Tommy Carter, venind drept peste Altgarten, dădu drumul unei încărcături de bombe, inclusiv indicatoare verzi de obiectiv.

— Fă-mi legătura cu șeful uzinei de apă.

Telefonista introduse și scoase fișa de câteva ori, dar de la uzină nu-i răspunse nimeni.

Directorul uzinei de apă se grăbea să părăsească petrecerea dată de primar, dornic să demonstreze că de bine își cunoștea îndatoririle, așa cum ar fi procedat orice cetățean adevărat, dar, în graba sa, uitase să-și ia cheile de la birou. Ajunse la filtrele de apă și la rezervorul cel mare. Nu era nimic de făcut. Dădu peste țigara de foi din buzunarul de la piept, pe jumătate fumată, o aprinse din nou și începu să pă-

șească agale. Pe cer se zăreau fulgere roșii, din ce în ce mai aproape, dar el știa bine că aparițiile acestea erau înșelătoare. Zgomotul avioanelor crescuse. Le zărise adesea, îndreptându-se spre provincia Ruhr. De câteva ori le văzuse lovite și arzând pe cer, întocmai ca niște comete.

Directorul uzinei de apă din Altgarten fu prima victimă a raidului aerian din noaptea aceea. Când începură să cadă bombele de semnalizare și marcaj, acesta o luă la fugă speriat de moarte, dar fu înghițit de cascada de focuri verzui ce păreau că inundă pământul, urmate de bombele explozive. Trupul îi fu azvârlit în aer, apoi sfârtecat în bucăți și acoperit de pământ răscolit, printre rădăcini de cartofi și așchii de copac.

Singurii pentru care raidul nu constituia o noutate erau cei din T.E.N.O. care ieșiră din cazarmile lor complet echipați, încă înainte de a cădea prima bombă de semnalizare ; camioanele lor grele aveau o bandă lată, albă, de identificare, vopsită de jur împrejur, și biciclete vopsite în alb, fixate de obloanele laterale. Membrii echipelor T.E.N.O. se urcară în grabă în mașinile grupate în convoi, așa cum mai făcuseră poate de o mie de ori până atunci. Pentru ei nu era decât un raid ca oricare altul, cu singura deosebire că, în cazul acesta, nu mai trebuiau să se deplaseze la locul atacului, în cine știe care altă localitate.

Mașina își micșorează mai întâi viteza, trecând destul de încet de-a lungul străzii, pentru ca șoferul să poată distinge numerele de la case. În sfârșit se oprește. Cei doi vorbesc foarte încet, aproape în

soaptă, iar tonul cu care se rostesc cuvintele denotă că are loc un schimb de ordine și de încuviințări. Portierele mașinii sunt trântite fără prea mult zgomot și strada, cufundată în întuneric, răsună de zgomotul cizmelor cu ținte de metal. Soneria de la ușă sună cu putere. În Europa anului 1943, urechile deveniseră extrem de sensibile la o astfel de succesiune de zgomote.

La orele 11,45, în noaptea de 31 iunie, bătrânul Voss, croitorul, își ridică capul și ascultă cu atenție.

Herr Voss era un bărbat scund și îndesat, în vârstă de cincizeci și nouă de ani, cu creștetul aproape chel, deși părul ondulat de la natură se bucla deasupra urechilor, curgând peste guler. Avea o voce plăcută de bariton, pe care, în tinerețe, și-o cultivase cu grijă. Prin 1940, cântase chiar și la un concert din localitate, iar soția sa fusese, pe vremuri, o cunoscută interpretă de lieduri. Cei doi soți iubeau orice gen de muzică și aveau o vastă colecție de discuri, începând cu jazzul american și terminând cu cvarțetele lui Beethoven, discuri printre care se numărau, bineînțeles, și foarte multe lucrări corale. În fiecare seară, Herr Voss își îmbrăca haina neagră de catifea și își puneă fesul elegant cu ciucure, apoi după ce terminau cina simplă, alcătuită din gustări reci, pe care le-o prepara menajera, Herr Voss își aprindea pipa și ascultau amândoi muzică, până aproape în zori. Acum soția era plecată să-și viziteze unica fiică, ce locuia împreună cu soțul său la Freiburg. Deși singur, Herr Voss nu renunța de fel la tabieturile și micile plăceri obișnuite.

Când răsunară bătăi în ușă, Herr Voss dădu muzica puțin mai încet și rămase pentru o clipă nemișcat, să asculte, apoi plecă, târșându-și picioarele

vărate în papuci de casă, să deschidă. Nici n-ajungă să ajungă până la intrare și bătăile se auziră din nou, de data asta insistent și mai zgomotos.

— Bine, bine, vin, strigă bătrânul enervat. Toți vă grăbiți! Afară era întuneric beznă și abia putu distinge forma incertă a unei căști de oțel.

— Iar e vorba de perdeaua de la camera din față, nu? spuse bătrânul Voss, cu vocea domolită, scuzându-se parcă pentru faptul că se enervase. Pîsica o tot mișcă.

— Voss? întrebă străinul din întuneric. Bătrânul îi privi mai cu atenție, reușind abia acum să distingă casca de oțel a Wehrmachtului, pe care-o purta cel din fața lui, cu toate că se așteptase să vadă una din cele obișnuite în Luftschütz.

— Voss? repetă militarul. Avea o voce stranie.

— Da, răspunse Herr Voss, în glasul căruia se simțea o ușoară nuanță de ezitare.

— Asta-i casa, domnule, strigă o a doua persoană, și, din întuneric, apărut un soldat.

— Ia și sacul cu tine, spuse primul. Era mult mai înalt și mai slab decât celălalt și purta o mantă de piele foarte ponosită, cu coatele tocite.

— Eu v-am telefonat mai-nainte, spuse bărbatul cel înalt. Vocea sa păstra accentul melodios al dialectului vorbit în jurul Rinului.

— Intrați, spuse Voss.

Pătrunseră amândoi în salon. Hilfsfreiwilligerul¹ venea în spatele lor, purtând pe umeri trei baloturi care erau atât de grele încât îi îndoiseră spatele.

— Pune-le jos, spuse bărbatul cel înalt. Era un tânăr foarte palid la față, cu privirea obosită și cu un nas foarte corioat. „Întocmai ca o bufniță”, gân-

¹ Voluntar din trupele auxiliare (germ.).

di Voss. Tânărul își desfăcu marntaua, pipăindu-se prin buzunare, după țigări, și descoperindu-și însemnele negre S.S. Voluntarul străin era Feldwebel și purta o uniformă mult prea strâmtă pentru trupul său mătăhălos, iar pe mânecă avea un dragon galben pe un scut de un albastru strălucitor.

— Galițieni - al 14-lea, S.S., nu ? remarcă Voss.

— De unde știți ? întrebă Fischer, scoțându-și haina.

— Eu fac uniforme, spuse Voss. Asta mi-e meseria. Cred că mă pricep mult mai bine ca voi la însemnele militare. Dumneata, de pildă, ești Leibstandarte, nu ? Bătrânul zâmbi, observând epoletii L.A.H. și noua banderolă de pe brațul lui Fischer. Păreau gâteliile unui poseur. Privi mai atent la „Crucea de Cavaler“ a acestuia.

— Am fost trimiși la divizia „Hitler Jugend“, spuse Fischer iritat. Își aruncă mantaua de piele pe un scaun. Nu ținuse neapărat ca bătrânul să știe de ce unitate aparțineau, dar, în situația de față, i se părea mult prea complicat să mintă. Oricum, era foarte puțin probabil ca escrocul ăsta bătrân să aibă îndrăzneala să se plângă de un ofițer S.S. Însoțitorul trânti baloturile pe podea, își scoase baioneta și tăie cu ea pânza uneia dintre legături, apoi o desfăcu cu vârful cizmei.

— De la Muzeul Național din Harcov.

— Caucazian ?

— Din Kuban, aprobă tânărul ofițer. Cel puțin trei sute de ani vechime. Ar avea ce povesti, nu ?

Feldwebelul desfăcu un colț al carpetei, ca un adevărat negustor de covoare.

— Priviți, spuse Fischer. Uitați-vă la firele din urzeală, pe două rânduri diferite. Uitați-vă la margini.

— Kufic, zise Voss.

— Exact, confirmă Fischer. Nu s-ar putea spune că nu vă pricepeți la covoare.

— Am mai cumpărat și altele

— Am auzit, replică Fischer sec. Ați face o mare greșală dacă nu l-ați lua și pe acesta. Este o piesă de muzeu.

— Toți spun că marfa lor este piesă de muzeu, răspunse Voss, pipăind un colț al carpetei.

— Da, replică Fischer iritat, dar nu toți le scot dintr-un muzeu de-al rusnacilor, sub amenințarea cu arma.

Feldwebelul îl privea cu atenție pe Voss, în timpul discuției, încercând să înțeleagă dialectul Plattdeutsch, vorbit repede și gutural, la fel de asemănător cu flamanda ca și cu germana. Deodată înțelese și începu să râdă prosteste, dând la iveală o grămadă de dinți stricați și îngălbeniți.

Fischer urmărea atent expresia așternută pe chipul lui Voss, care se aplecase și examina cu grijă țesătura.

— Ia priviți ce urzeală groasă are !

— Cât vrei ?

— Zece mii.

— Zece mii de mărci ? !

— Nu, de pfeningi, i-o reteză Fischer, sarcastic.

Voss își plimbă degetele peste păsările și florile țesute în covor. Nuanțe moi de roșu și verde. Culoarele străluceau în lumina artificială.

— Face, admise el.

— Face de două ori pe-atât, spuse Fischer. Zări o casetă de argint pe măsuta joasă, de cafea. Am să iau o țigară, anunță el.

— Te rog, te rog, răspunse Voss. Privi înspre celelalte baloturi, împrăștiate pe jos. Astea ce sunt ?

— Niște carpete Shirvan moderne. N-or să vă prea intereseze, știți prea multe despre covoare.

Bătrânul zâmbi la auzul complimentului care i se făcea, dar zâmbetul îi îngheță pe buze.

Începeau să cadă primele bombe. La scurt timp după aceea auziră a doua salvă. Cea mai îndepărtată era la un sfert de milă de ferma doamnei Kers-ten, iar ultima căzu peste maghernițele din spatele uzinei de gaz. Voss și cei doi soldați se repeziră la ușă. Afară era lumină ca ziua. Bombele de semnalizare verzi, lansate din avionul pilotat de Tommy Carter, atârnavă pe cer ca niște pomi împodobiți. Una deasupra fabricii de bere, alta foarte aproape de biserică. Spre sud-est cerul era înroșit de bombele indicatoare de țintă, lansate de avionul Mosquito.

— Ia te uită, bombe de semnalizare ! exclamă Fischer. Bombele acelea verzi formaseră colțurile unui pătrat în interiorul căruia își vor arunca bombele celelalte avioane.

Era o apreciere greșită pe care o făceau foarte des cei de jos, neștiind ce erori grosolane săvârșeau bombardierele. De fapt, „Tapper“ Collins ar fi vrut să arunce toți pomii de Crăciun în același loc. Nici nu termină Fischer bine de vorbit, când un șir de bombe lovi partea de nord a orașului. Printre cele mici, care nu depășeau cinci sute de livre, se găsea și o bombă de calibru mare, în greutate de patru mii de livre, ce făcu pământul să se cutremure. Suflul se rostogoli pe străzile înguste ale vechiului oraș, iar

Voss și cei doi soldați se pomeniră întinși, cât erau de lungi în mijlocul drumului, fără să-și poată da seama cum ajunseseră acolo. Un al doilea Lancaster începu să-și arunce și el încărcătura. Voss îi văzu pe cei doi soldați ducându-și mâinile la urechi, pentru a-și proteja timpanele. Îi imită și așteaptă până ce următoarea explozie asurzitoare zgudui pământul.

— Ai vreo pivniță ? strigă Fischer.

— Da, răspunse Voss.

— Haideți repede acolo !

Voss privi Kübelwagenul parcat lângă bordură. La un moment dat sperase ca cei doi să o ia repede din loc, înspăimântați, dar, pe de altă parte, râvnea cu ardoare să intre în posesia covorului. Nu mai văzuse niciodată o lucrătură atât de fină, de perfectă, decât poate doar la cele expuse în muzee.

Fereastra casei de alături se deschise cu zgomot.

— Herr Voss, dumneavoastră sunteți ?

— Da, eu sunt, răspunse Voss.

— Ne bombardează ? întrebă Anna-Luisa.

Ofițerul începu să râdă.

— Ne bombardează, draga mea, spuse bătrânul.

Ai face mai bine să iei copilul și să veniți repede la mine în pivniță.

— Vă mulțumesc, Herr Voss.

— Și grăbește-te, strigă Fischer. Se ridicară cu greu în picioare, și alergară spre adăpost.

Lancasterul lui Sandy Sanderson, inginerul șef și Don-Juanul escadrilei, lansase zece bombe-mamă cu bastonașe incendiare, drept în punctul de ochire, din fiecare rostogolindu-se afară câte nouăzeci de bastonașe de magneziu. Pentru câteva secunde, cele nouă sute de bastonașe incendiare rămaseră atârna-te laolaltă sub trapele căscate de la camera lansatoa-

relor de bombe, aidoma unei grămăjoare de pilitură de fier agățată de un magnet. Apoi, curentul de aer le desprinse și bastonașele se răspândiră pe deasupra orașului, de la Mauerstrasse până dincolo de sediul Partidului, lângă biserică. Fiecare bombă-bastonaș incendiar, în greutate de patru livre, produse, la contactul cu pământul, un zgomot asemănător plesniturii de bici și o lumină albă și puternică, ca un fulger. Apoi începură să ardă și să împrăstie foc.

Cei trei bărbați priveau din ușă îngroziți.

Unul din bastonașele incendiare se izbi de pământ la numai un iard distanță de Kübelwagen și Feldwebelul alergă să lovească bulgărele de foc, rostogolindu-l pe trotuar și încercând să stingă bucățile albe și roșii de magneziu pe care le-împrăștiase acesta.

— Unde e pivnița, Herr Voss ? întrebă ofițerul, iar bătrânul scoase la iveală o legătură mare de chei, alese una dintre ele și porni spre ușa ce ducea la beci, cu cheile zornăindu-i între degetele nervoase, în timp ce încerca să nimerească broasca. Cei trei bărbați îi călăuziră pe fată și pe copil pe treptele de piatră ce duceau sub pământ. Odată ajunși jos, soldații își dădură seama de ce pregetase bătrânul să coboare în adăpostul antiaerian. Încăperea aducea cu o peșteră a comorilor. Se aflau aici un dulap cu geamuri de sticlă, umplut cu argintărie, și o ladă plină cu cristaluri, toate învelite cu grijă în bucăți de ziar. Înghesuite printre celelalte obiecte, ba chiar și un telefon. Faptul că pivnița fusese amenajată ca adăpost antiaerian constituia doar o garanție în plus pentru bătrân că-și va păstra în siguranță comorile.

Voss aprinse lampa de petrol cu toate că becul atârnat de tavan dădea o lumină îndeajmă de pu-

ternică. Anna-Luisa îl puse binișor și cu grijă pe Hansl într-un fotoliu. Copilul era încă somnoros și fata îi înfășură o cuvertură în jurul capului, pentru a mai atenua din zgomot.

Bomba explozivă de 2.000 de livre, lansată din avionul lui Tommy Carter, căzu drept la intersecția străzilor Mönchenstrasse cu Postgasse, la numai câteva sute de metri distanță de casa lui Voss. În pivniță, lovitura stârni colbul de pe rafturi. Bătrânul Voss începu să tușească, iar Feldwebelul strănută, apoi se porni să rădă cu sughițuri. Afară, strada confundată în întuneric era acoperită de nori de praf, de la zidăria dărâmată. Bomba tăia o felie din blocul de alături, întocmai ca dintr-o prăjitură, cam pe o distanță de treizeci de iarzi, dând la iveală straturi viu colorate de tapet. Dintre mormanele de moloz și cărămidă ieșeau la iveală fragmente de mobilă distrusă, o cadă de baie întoarsă cu fundul în sus și bucăți întregi de zid rămase, ca prin minune, în poziție verticală. Mai erau și alte obiecte ce scăpaseră neatinse, ca printr-un capriciu al sorții : o oglindă veche de perete și câteva tablouri intacte, iar, printre ele, o cameristă complet dezbrăcată, altfel teafără și nevătămată, care locuise într-o odăiță de la mansardă, privea speriată în jurul ei, încercând să se dezmeticească.

Bătrânul Storp, administratorul de bloc, își croi drum prin întuneric și praf cu haina aruncată peste pijama și ochii ieșiți din orbite de spaimă, spre echipa T.E.N.O. care tocmai sosea. Avea în mână un petec de hârtie și striga să se poată face auzit pe deasupra zgomotului produs de explozii.

— Optsprezece oameni în total. Sunt adăpostiți cu toții în pivniță;

Genistul privi muntele de cărămizi, moloz și bucăți de zidărie.

— N-o să-i putem scoate vii de-acolo, niciodată! spuse el scurt, apoi, ca-ntr-un epilog macabru, scrise cu creta numărul optsprezece pe o bucată de zid rămasă în picioare, îi întoarse spatele și se îndepărtă.

— Dar trebuie să-i scoateți, urlă bătrânul administrator. E și soția mea acolo.

— N-are nici un rost, strigă cel de la T.E.N.O. O bombă explodează în apropiere, făcându-l să se ghemuiască la pământ. Trebuie să reparăm mai întâi conducta de apă. Bătrânul încercă să ridice singur una din grinzile grele de lemn, să o dea la o parte, dar văzând că aceasta rămâne nemișcată, se repezi la cărămizile împrăștiate peste tot.

— Vin acum, Bertha, striga el. Nu te teme, dragostea mea!

Părea să nu mai audă cum cădeau în jurul său bombele. Lucra aprig să poată ajunge la pivniță, dar înăuntru se aflau doar optsprezece cadavre. Din cei ce se adăpostiseră aici, nu supraviețuise nimeni.

Bufnitura aceleiași bombe îl făcu și pe Herr Voss să urce îngrijorat înapoi, în casă. Suflul stricase conducta de apă cu diametrul de nouă inci, din fontă de presiune, care trecea pe lângă casa lui; îmbinările ștemuite cu plumb se stricaseră destul de rău, iar în pivnița lui Voss începu să pătrundă apă. La început nu-l depăși pe cel al unui robinet obișnuit, dar presiunea largi orificiile, distrugând în continuare ștemuirile și apa care pătrundea prin pereți formă în curând o baltă destul de mare, curgând în suvoaie pe sub scaunele stil și udând lăzile de lemn stivuite cu grijă. În pivniță nu exista sifon de pardoseală,

iar bătrânul Voss știa că, în cazul în care echipele de intervenții n-ar fi reparat cât mai repede conducta, pivnița avea să fie în scurt timp sub apă.

Se grăbi să urce treptele îngrijorat peste măsură de stricăciunile pe care apa le-ar fi putut aduce tablourilor și covoarelor sale.

Cei doi militari rămaseră în pivniță, împreună cu Anna-Luisa. Deasupra capetelor lor, clădirea era zguduită din temelii de explozii. Hansl se trezi și începu să plângă încetitor.

— O să plecăm imediat, anunță ofițerul. Se ridică în picioare și începu să desfacă zierele, dând la iveală argintăria și cristalurile dintr-una din lăzi. Alese trei ceainice de argint, georgiene, și un vas pentru smântână și le așeză cu grijă pe un fotoliu. Deși nici unul nu rosti un cuvânt, Feldwebelul se grăbi să aducă un sac în care aruncară împreună argintăria. Ofițerul desprinsese de pe perete o pușcă foarte veche cu cremene iar de pe unul din rafturi apucă o carpetă de mătase roșie, de Kashan, înfășurată în ziar, și le-nghesui peste covoare, în sacul cu care veniseră.

— Ce faceți? întrebă Anna-Luisa zâmbind, închipuindu-și că cei doi încercau să-i facă bătrânului vreo farsă.

— Suntem niște amici de-ai lui Herr Voss, spuse ofițerul. Tocmai cumpărasem lucrurile astea de la el.

— Nu vă cred, răspunse Anna-Luisa. Traversă pivnița, venind până în dreptul scării și începu să-l strige pe Herr Voss, dar nu primi nici un răspuns.

— Probabil că e mort, remarcă ofițerul.

— Să-l așteptăm, sugeră Anna-Luisa, punându-se în calea lui și ridicând mâna ca să-l împiedice să treacă, dar pumnul lui Fischer o lovi cu toată pu-

terea drept în față. Chiar mai înainte de a simți durerea, fata își dădu seama că rămăsese fără dinții din față și se prăbuși pe spate, peste lăzile de lemn, aruncată de lovitura deosebit de violentă. În căzătură își scrânti glezna iar una din carafele vechi de pe poliță, căzu cu zgomot și se făcu țândări. Anna-Luisa gemu, mișcându-și capul dintr-o parte-ntr-alta, ținându-se cu mâinile de obraji și încercând să-și aline durerea. Hansl începu să plângă și mai tare și fata deschise încet, încet, ochii. Cei doi bărbați dispăruseră, luând cu ei covorul și sacul cu argintărie. Îl trase pe Hansl mai aproape de ea.

— Nu-i nimic, puiule, o să fie bine. Gura i se umflase iar vocea părea schimbată și stranie, din cauza dinților spărți, dar fata continuă să repete, de câteva ori, mai mult ca să se liniștească pe ea însăși, că totul avea să fie bine. Apa șiroia în continuare cu furie, dar nu-i mai păsa. Nimănui nu-i mai păsa acum de-așa ceva.

Sus, cei doi bărbați se mișcau cu iuțeală prin toată casa. Era un moment de acalmie printre rafalele mitralierelor și exploziile bombelor aruncate de primele avioane. Totul era cufundat în întuneric și plutea un miros acru de moloz și canale desfundate. Își aruncară boccelele pe bancheta din spate a mașinii și porțiră motorul. În rigolă, la numai câțiva iarzi distanță de casă, zăcea trupul neînsuflețit al lui Herr Voss. Fischer și ordonanța sa nu-l recunoscuseră. Pe stradă se aflau o mulțime de cadavre, dar pentru ei, lucrul acesta n-avea nici o importanță. Văzuseră destui morți în viața lor.

CAPITOLUL 9

Descendenți ai norvegienilor, cei din clanul Munro, din insula Nichuish, erau un neam de luptători aprigi și dârji și cu frica lui Dumnezeu. Se povestea despre ei că nu s-ar fi așezat niciodată la masă înainte de a spune o rugăciune și a-i mulțumi Domnului și nici înainte de a deschide porțile celor flămânzi și fără adăpost. Dar milostenia n-o făceau decât cu spada alături. Punga și sabia nu-l părăsiseră niciodată pe bătrânul Andrew, din ziua în care și le prinsese la cingătoare și până în clipa în care-și aflase sfârșitul, pe îndepărtata câmpie de la Lützen, unde comanda una din brigăzile scoțiene ale lui Gustav Adolf. Un pistol damaschinat¹, cu butoiș, vârât mișelește pe sub platoșe deschise atunci atât puna cât și pânțele bătrânului împrăștiind pe câmp deopotrivă măruntaie și aur. Fratele lui, Ian, fugise la Cromwell, după bătălia de la Dunbar, înveșmântat în straie de arendaș, alăturându-se armatei acestuia. Un alt Munro fusese sfârtecat și îngropat de băștinașii din America sub glia rece a muntelui Lookout mai înainte să înceapă bătălia de la Chattanooga.

Andrew, căpitan în Regimentul de pușcași scoțieni fusese primul din neamul Munro care luptase, în 1784, de partea englezilor și, începând de la acea

¹ Pistol încrustat cu firicele de aur și argint.

dată, armata britanică avu întotdeauna în rândurile sale bărbați din neamul celor din Nichuish. Istoria clanului Munro sunt ca o înșiruire de onoruri militare pe un stindard prăfuit : Fontenoy, Waterloo, Inkerman, Abokir, Koodoosberg.

În 1918, unchiul lui John luase parte la luptele contra turcilor, de la Basra și până la Kirkuk, iar tatăl său petrecuse patru ani în Franța, întorcându-se cu ordinul D.S.O.¹ dobândit la Ypres. După terminarea războiului, amândoi frații se înapoiaseră la moșie. Unchiul Ian luase asupra sa îndatoririle de ordin administrativ, de care se ocupă cu grijă și pricepere până în ziua în care muri răpus de o boală tropicală necunoscută ; tatăl lui John, pe de altă parte, se dedicase cu o adevărată pasiune cultivării pământului și creșterii animalelor. De câte ori se întâmplase să vină acasă în vacanță, împreună cu colegi și prieteni de școală, aceștia îl luau, din greșeală, pe tatăl său drept paznic de cirezi. Bătrânul se stinsese și el și, din pricină că atât John cât și fratele său mai tânăr Ian luptau acum în rândurile aviației, ferma rămăsese doar în grija Sarahei. Era foarte posibil ca tradiția militară a neamului să se oprească aici, gândi John Munro.

Oricum, el unul nu și-ar fi sfătuit fiul să urmeze cariera militară. Nu mai departe decât cu o săptămână în urmă fuseseră aduși în fața lui doi soldați de aviație care nu-și văzuseră de treabă, producând agitație în sala de mese. Unul dintre ei făcuse, se pare, următoarea remarcă : „Judecând după tot ce se-ntâmplă aici, nu cred că mai apuc Crăciunul“, la care, celălalt ar fi răspuns : „Eu cred că nu mai apuc

¹ „Distinguished Service Order“ = echivalent cu ordinul de merit (engl.).

nici să-mi încrucieșez mâinile pe piept.“ Munro le dăduse trei zile de arest pentru „comportament ce prejudiciază ordinea și disciplina“, dar, în sinea lui, gândea de fapt același lucru. Poate că, într-o bună zi, după război, avea să-i întâlnească pe stradă și să le spună că-i pare rău și că le dăduse dreptate, cu toate că, în adâncul sufletului, Munro era convins că pentru el n-avea să existe acest „după război“. Nu-și amintea ca presimțirea apropierei sfârșitului să-i fi fost vreodată atât de acută și de obsedantă. Încercă să se convingă că era ultima misiune, dar starea de apăsare nu dispăru. Cu o noapte în urmă completase până-n zori cecuri pentru croitor, dentist și popotă și scrisese soției și copilului o lungă scrisoare, pe care o rezemase de pernă, în pat, apoi își refăcuse testamentul. Totul era în ordine, în afară de testament. Corectă puțin capul la compas, apăsând ușor pe palonier, apoi privi liniștit peisajul întunecat ce se desfășura jos, pe pământ. Pentru aviatorii mai noi, proiectoarele și exploziile constituiau o sursă continuă și derutantă de pericol, dar unui vechi și experimentat pilot cum era Munro, concentrările de artilerie antiaeriană nu-i apăreau decât ca simple determinări de poziții, niște puncte de reper în întuneric.

— Vreun tâmpit care o fi ajuns până deasupra orașului Nijmegen, spuse Munro, urmărind antiaeriana care scăpăra în stânga.

— Și Arnhemul este destul de activ, domnule, remarcă bombardierul. Cu toate că nu mai sunt atât de multe proiectoare ca mai-nainte.

— Friții se retrag înspre Ruhr. Pesemne că-și vor trimite avioanele de vânătoare să-ncerce să ac-

ționeze în zona țintei și-și folosesc proiectoarele pentru a le ajuta să descopere coloana de bombardiere.

— Asta-i ușurează navigatorului misiunea, observă mecanicul de bord. Jock Hamilton, navigatorul, își avea întotdeauna răspunsul pregătit, dar de data asta se făcu că n-aude.

— Circulă chiar zvonul că se va renunța la navigatori, fiindcă se poate zbura și fără ei, continuă bombardierul. În locul lor, am putea căra mai multe bombe incendiare.

— Vezi, poate nu mai găsești dracului drumul să te-ntorci acasă, mărâi Jock. Ceilalți răsără forțat, dar lui Munro aluzia aceasta care suna ca o amenințare nu făcu decât să-i redeștepte temerile. Observă pozițiile artileriei antiaeriene în continuă schimbare. Era surprinzător cât de departe se putea vedea de la înălțimea aceasta. În alte nopți, mult mai senine, ajuns până aproape de Ruhr reușea să zărească coasta Angliei. Acum, slavă Domnului, nu putea să vadă până acolo, dar, pe măsură ce înaintau spre interior, norii deveneau din ce în ce mai răzleți. Nu-i plăcea treaba asta. În fața lor, unde ar fi trebuit să fie ținta, nu se mai vedea nici o dâră de reflector și nici nu se mai simțea prezența artileriei. Își strigă navigatorul.

— Vezi ceva pe H2S, Jock ? Cum e imaginea ?

— Nu-i chiar atât de rea.

— Poți să observi și râul Maas ?

— Da, domnule. E pe-aproape. O să aduc avionul în poziție de zbor rectiliniu deasupra orașului Kleve.

Peisajul era cufundat în întuneric și lipsit de formă, însă Munro zări departe, sub ei, conturul râului Maas, care își ondula lin apele la vale.

— Afurisit mai e ăla din stânga, domnule !

— Da, ăsta da proiector ! Celelalte nu par decât niște biete lanterne, pe lângă el. De-acum, nu mai aveau mult de mers.

Mitraliorul din turela superioară mediană avea sarcina, foarte obositoare de altfel, de a supraveghea în permanență tot ce se petrece în jurul lui, scrutând cerul în fiecare clipă, ceea ce-l obliga să-și răsucească capul într-un mod nefiresc.

Lofty, mitraliorul lui Munro, își făcu observațiile de rigoare și aruncă o ultimă privire pe deasupra lor, pe cer. În clipa aceea, văzu o umbră, mai întunecată decât restul cerului, prelungindu-se cu o înclineală îngrozitoare și întinzându-și aripile spre a-i prinde în îmbrățișarea sa. Omul nu poate să țipe cu masca de oxigen pe față, dar Lofty nu știa acest lucru și scoase un țipăt. Aproape că se înecă, tușind și trăgând intens aerul în plămâni, ceea ce-i produse în torace o senzație de durere. Deschise interfonul pentru a-l înștiința pe Munro, dar abia putu să îngaime cu vocea tremurată :

— Un Lancaster, domnule ! A trecut atât de aproape de noi, încât mai că mi-a făcut cărare în păr.

— Direcția ? întrebă Munro.

— Același relevment ca și al nostru, domnule, poate doar cu câteva picioare mai sus. Nu știu cum de nu ne-am ciocnit.

— Câtă vreme coloana își păstrează direcția... ? spuse Munro. Jock râse în sinea lui. Era tipic pentru Munro, ca și cum, când fuseseră atât de aproape de o coliziune în aer, el să se intereseze dacă avionul era pe ruta corectă.

— Ești sigur că afacerea avea patru motoare, Lofty ?

— Da, domnule.

— E-n ordine. Stai acolo și cască bine ochii.

Nimeni de la bordul Lancasterului „Q for Queen“¹ nu văzuse bombardierul lui Munro trecând atât de aproape de ei. De altfel, singurul din echipaj care ar fi putut să-l observe, Jammy Giles, bombardierul, nu se afla întins, la locul lui, în botul avionului, ci înțepenit în scaunul pilotului, luptându-se din răspuțeri cu comenzile. Nu mai preluase niciodată conducerea avionului în timpul unui zbor operațional și, la început, refuzase cu îndârjire, până ce pilotul, un canadian, Peterson, cunoscut amicilor sub numele de Roddy, îl forță, ordonându-i să treacă în locul lui. În pofida gradului superior al lui Jammy, pilotul, un șofer de taxi din Montreal, era căpitanul avionului.

— O.K. canadian bețiv și haimana ce ești, spuse Jammy, dar de-acum ar fi trebuit să fiu „couchant“².

Haimana și „couchant“ erau două din cuvintele preferate ale lui Jammy și așa cum pe primul îl pomenea mereu în viața intimă și ori de câte ori era vorba de echipajul său, tot așa îl folosea neîncetat pe cel de-al doilea în funcția pe care o îndeplinea și în viața particulară. Nu era chiar atât de simplu să se înlocuiască piloții pe cât își închipuiseră. O gheață lovise din întâmplare manșele și, o bună bucată de timp, pe palonier nu apăsă nici un picior, motiv pentru care avionul luă niște poziții de zbor din ce în ce mai ciudate.

Totul începuse printr-o glumă. Jammy își bătu-se joc de Roddy, care avea diaree, rezultat firesc al

¹ Regină (engl.).

² Culcat (franc.).

chefului la care, susținea Jammy, luase parte pilotul. Pe măsură ce se apropiau de țintă, însă, Jammy devenea din ce în ce mai îngrijorat și mai nervos.

— Roddy, știi cine are un IQ¹ de 100 ?

— Nu, cine ?

— Zece canadieni împreună. Buuun ! Acuma ridică-ți fundul ăla afurisit de pe closet și vino să pilotezi avionul !

— Nu pot, sunt bolnav.

— Canadian zevzec !

— Cizmă englezească !

— Vorbesc foarte serios.

— Și eu vorbesc serios.

— Roddy, eu sunt bombardier șef !

— Iar eu îți spun că sunt bolnav ! Ce dracu', omule, nu-nțelegi ?

— Bine, și cât ai de gând să mai zaci pe fund ?

— Tu ai să pilotezi avionul deasupra țintei, Jammy !

— Și „couchant“ cine-o să stea, găgăuță de dincolo de ocean ?

— Lasă-l pe Al să bombardeze, întotdeauna a fost mai bun ca tine. Pilotul, ajuns deodată în inferioritate fizică, își adăugă răutăcios un punct în plus la scor, căci Alun Davies, navigatorul, căzuse la examenul de bombardieri și, cu toate acestea, se pricepea tot atât de bine ca și Jammy la găsirea țintei, la derivă, la bombe indicatoare și comutatoare selective. Jammy dăduse ordin ca ținta să fie identificată atât vizual cât și prin radar înainte de lansarea bombelor.

¹ Intelligence Quotient = cifră care arată coeficientul de inteligență al unui individ comparativ cu media normală.

— Poate cineva să mențină „Reginuța“ în zbor până încerc eu să identific ținta ? întrebă Jammy, disperat.

Indiferent cine s-ar fi aflat la comenzi, cu greu ar fi reușit să scape de furia care îl apuca pe Jammy, atunci când cel care pilota nu urma întocmai indicațiile lui de manevră deasupra obiectivului. Știa asta cu toții și nu se oferă nimeni.

Jammy suspină.

— Bine, Alun, las-o baltă cu H2S-ul și încearcă să observi câte ceva prin vizorul de bombardament.

— Desigur, domnule, răspunse Alun, fost director de cinematograf în Ffestiniog, cu accentul său elegant, dobândit la școala particulară la care-și făcuse educația. Strânse toate hărțile sub lumina lămpii și începu să le studieze cu atenție.

Pe vremea când bombardase el ultima dată, hărțile cu obiective erau viu colorate și prezentau multe detalii, semănând cu cele pe care le-ar fi luat cu sine un turist plecat prin țară cu autostopul. Acestea, însă, erau cenușii și întunecate : păduri menite să cadă pradă incendiilor și zone de aglomerație urbană apăreau aïdoma unor blocuri cenușii sau a unor forme unghiulare, întunecate. Singurele marcaje albe erau, de data aceasta, cursurile mici de apă și petele ca niște bobițe luminoase, ce reprezentau lacurile. Drumurile apăreau sub forma unor vene purpurii, astfel că întregul desen semăna cu un trunchi de om mutilat, și cu pielea smulsă. Pe vechile hărți, râurile erau colorate în albastru strălucitor, pădurile în verde, iar spiralele marcate de o mică cruce roșie. De fapt, pe ecranul radarului H2S, zonele urbane apăreau ca niște simple umbre întunecate și informe, acesta fiind motivul pentru care se folosea o

nouă prezentare a hărților căci cele vechi erau la fel de demodate ca și procedeul de a te apleca afară din carlingă să-ți vezi inamicul pe care-l bombardezi. Hărțile închise la culoare și fără formă nu constituiau decât unul din aspectele noului gen de război care se purta.

Alun Davies renunță la radar. Era jucăria lui Jammy, el personal nu se omorâse niciodată după așa ceva. Își adună hărțile și însemnările la un loc și se mută în față. Era întuneric beznă. Zări cu greu capul lui Jammy, cu caschetă, profilându-se nemișcat pe hubloul din plexiglas dar, în secunda următoare, avionul se zgudui rău de tot, din cauza manevrelor stângace ale acestuia din urmă și Alun se repezi să se agațe de ceva. Când trecu pe lângă scaunul pilotului, Jammy îl bătu încurajator pe umăr.

— Nu uita de siguranța focosului, Al, și uită-te mai întâi după bombele indicatoare roșii, lansate de Mosquito-Oboe și apoi după cele verzi. Ai înțeles ?

— Da, domnule.

— Tu cum te mai simți acolo, în spate, Roddy ?

— Al dracului de rău, Jammy. Pilotul trăise clipe de agonie înainte de a reuși să-și dezbrace costumul de zbor și să poată folosi toaleta Elsan. Se vede treaba că cel ce hotărâse ca meniul aviatorului să cuprindă și fasole, nu suferise niciodată de crampe, la mare altitudine, unde dilatarea stomacului și a intestinelor, care la sol este doar neplăcută, poate deveni de-a dreptul chinuitoare. Durerea pe care o încerca Roddy Peterson aici, la 16.000 de picioare înălțime, era sporită și de inflamația intestinului. La început simți nevoia să vomite, apoi urmară frisoanele și diareea. Aici, în coada avionului, reuși cu greu să-și conecteze interfonul și tubul de oxigen, dar,

cu pantalonii în vine și neajutorat cum era, simțea că-l cuprinde un frig pătrunzător. Cu toate că înghețase până în măduva oaselor, continua să transpire și simțea broboanele de sudoare alunecându-i pe gât și pe spate. Îi era încă greață și simțea nevoia să zacă, cu atât mai mult cu cât, în locul în care se afla, orice manevră incorectă de-a lui Jammy, cel lipsit complet de experiență, era amplificată, iar mișcările de rulu și căderile în spațiu îi dădeau o senzație continuă de amețelă și-l făceau să vomite.

Nu realizase niciodată, până atunci, cât de întuneric era în locul acela și cât de departe se afla de restul echipajului. Tot ce putea să vadă erau picioarele mitraliorului din turela superioară mediană care, se mișcau încoace și încolo cu zgomote bruște dar constante, o dată cu turela, iar când treceau pe lângă câte un nor, lumina reflectată era destul de puternică pentru a-i zări și brațele acestuia. Mai departe, tunelul de aluminiu și lăcașurile pentru muniții păreau că se desfășoară pe o distanță de kilometri întregi. Arareori vedea mijind câte o lumină galbenă pe masa navigatorului, așa cum întrezești o frântură de lumină la capătul unui tunel de cale ferată. Mai era și huruitul asurzitor. Zgomotul motoarelor este mult mai puternic în spate, iar curentul care izbește cu furie coada avionului urla înfricoșător printre longrine. Când și când auzea prin apropiere explozia câte unui proiectil de artilerie antiaeriană, ba odată i se păru chiar că distinge zgomotul produs de un șrapnel care zgăria carcasa metalică a avionului. Umilit și frustrat, se simțea în pragul disperării pentru că nu putea și

ce se petrece în jurul lui și nici care era soarta avionului.

— Ți-ai uitat parașuta aici, pe scaun, Roddy, spuse Jammy Giles, în interfon. Trimite pe unul din băieți să-ți aducă harnașamentul meu, iar parașuta o găsești în magazia din spate. Bine ? Roddy încuviință din cap. Mă auzi, Roddy ?

O nouă durere îl străbătu ca un cuțit. I se păru că viața se scurge din el, lăsându-l stors de vlagă. Gemu, abia reușind, cu un ultim dram de putere, să răsucescă butonul interfonului.

— N-am nevoie de nici o parașută. Lăsați-mă să mor.

Jammy zări un proiector uriaș, care îi urmărea pe cer cu fasciculul său. Părea foarte albastru, așa cum aflase că arată proiectoarele ghid. Apăsă imediat pe palomer. Fără să se incline, avionul începu să derapeze într-o parte de pe direcția prestabilită, poticnindu-se și continuând să plutească, în timp ce elicele încercau cu disperare să se agațe din nou de aer.

— Da. Bine, rămâi în closetul ăla al tău, spuse Jammy. S-ar putea să fie unica ta scăpare. Hohoti zgomotos, în felul său caracteristic, dar vocea-i era alterată de masca de oxigen pe care o purta.

Himmel observă și el proiectoarele mari, luminând pâlcul de nori pe lângă care trecea, întocmai ca pe un ciob de sticlă mată. Și pe ciobul acesta se profila silueta întunecată a unui avion ca un gândac pe o cuvertură. Peste puțin timp, apărură un al doilea bombardier, ceva mai mic.

— Anunț : la atac, la atac ! Se dispensa astfel de serviciile stației sale de radar. Himmel urmărise fără succes un avion, chiar pe deasupra razei de ac-

țiune a Würzburgului și tocmai se pregătea să se întoarcă în preajma coloanei de bombardiere, ca să-și încerce iar norocul. Conectă colimatorul Revi. În față apăru imediat cercul luminos, cu o mică cruce la mijloc.

Cobori într-un picaj abrupt, pe traiectoria prăzii pe care o urmărea. Bombardierul se afla la cel puțin o mie de picioare sub el, când îl observase prima dată, și Himmel cercetă cu atenție cerul în căutarea unui petic de nori, în speranța că avea să-i fie mai ușor să-l depisteze, proiectat pe un fundal alb și luminos. Ajunse la înălțimea de 15.000 de picioare și începu să zboare orizontal, menținându-și direcția neschimbată. Abia dacă zărise bombardierul pentru o secundă sau două și se temea să nu se fi înșelat în legătură cu direcția acestuia. Immediat însă, observatorul său îl văzu din nou, la mai mult de o sută de iarzi distanță de el, spre dreapta.

— Uite-l ! Himmel aruncă o privire înspre avion. Zburau mult prea repede. Viteza acumulată în timpul picajului continua să-i grăbească nepotrivit apropierea de avionul inamic ; reduse motoarele, dar nu reuși să schimbe nimic. Era al naibii de aproape. Himmel cabră. Viteza se micșoră. S-ar fi ridicat pentru o secundă deasupra orizontului, dar era de preferat ca cei din bombardier să nu observe flăcările de la țevile de eșapament.

— Spirală stânga, strigă Lofty Lee din turela superioară și începu numaidecât să tragă, iar Munro bruscă manșa, înclinând avionul aproape la verticală. Mitralierele lui Lofty se înclină și ele, încercând să mențină avionul de vânătoare în colimator. În timp ce propriul său avion alunecă acum pe verticală. Nu era posibil. Munro apucă grăbit manetele

și reduse viteza de înaintare ; în acest fel, flăcările de la eșapament erau reduse și ele la minimum. Immediat după aceea avu satisfacția să vadă Junkerul trecând rapid pe deasupra. Jetul de flăcări din țevile de eșapament ale acestuia străluceau tot mai puternic, pe măsură ce unghiul se micșora și avionul de vânătoare ajunse în fața lor.

— Nu trage nimeni, ordonă Munro. Ne-a pierdut. Îl văzuse pe observatorul bombardier strecurându-se încet sub afetul metalic al turelei frontale. Era desigur tentant căci pozițiile se inversaseră : de data aceasta avionul lui Himmel era cel proiectat pe fundalul de nori luminoși ce acopereau cerul.

Munro menținu aparatul într-un unghi mort în spatele Junkerului și se făcu nevăzut, mai cu seamă că acum se confunda cu pământul, pe fondul întunecat pe care se profila. Himmel înclină ușor avionul pentru a vedea mai bine în jurul său. Munro îi observă manevra și nu-i fu greu să-și dea seama că neamțul îi căuta. Își ținu răsufllarea, temându-se în mod absurd să nu-l audă friții.

— Toată lumea teafără ? întrebă Himmel.

— Un glonte a găurit plexiglasul de la carlingă, răspunse observatorul său.

— Fleacurile alea nu fac cine știe ce pagube, remarcă operatorul radar.

— Ție-ți convine să vorbești, aparat de tot mal-dărul acela de aparate mormăi observatorul.

— Conținuăți căutarea, le spuse Himmel.

— N-o să-l mai găsim niciodată, în bezna asta, răspunse observatorul.

— A știut el ce face, interveni și operatorul radar.

— Greșeala a fost a mea, recunosc Himmel. Se-ntîmplă așa de rar să ne zărească vreun tommy încât am devenit un încrezut. Am urcat, deși ar fi trebuit să cobor în picaj și să mă învârt în cercuri, în spatele lui.

— Au avut noroc, tommy ăștia. Nu scapă mulți așa, cu una, cu două.

— Probabil că erau niște adevărați veterani.

— Pune altcineva mâna pe ei, fiți fără grijă, spuse Himmel. Încercați totuși să-i găsiți, ordonă el, imediat. Continuă să caute, dar toate încercările se dovediră a fi zadarnice și în final Himmel se văzu nevoit să raporteze controlorului de zbor și conducătorului de luptă că a pierdut contactul.

— Bravo, Lofty, îl laudă Munro pe mitraliorul slăbuț, care îi avertizase de apropierea lui Himmel. Ai făcut o treabă bună.

— La început mi s-a părut că este un Wellington din convoiul nostru, răspunse acesta, dar abia când s-a ridicat puțin mai sus am reușit să văd ce formă avea afurisitul.

— Ai făcut o treabă foarte bună, repetă Munro. Căsați bine ochii cu toții. Pe o noapte ca asta, friții sunt în stare să-și scoată toate avioanele de vânătoare pe care le au.

Precaut, Munro cabră, începând să urce la înălțimea de bombardament stabilită.

Unii bombardieri vedeau pentru prima oară în viața lor un oraș atacat. În avionul lui Jammy, navigatorul Alun Davies zburase în atâtea misiuni ascuns complet în spatele perdeluței sale, încât aproape că uitase cum arată o țintă. Battersby, în „Creaking Door“, privea, la rândul său, cu ochii măriți de groază flăcările peste care zburau și fulgerele

ce brăzdau întunericul de sub ei, uitându-și pe moment îndatoririle. Se așteptase ca focurile și lumina bombelor indicatoare să fie mult mai mari, așa cum arătau în filmele de instruire, numai că acelea erau fotografiate cu teleobiectivul. De la o înălțime de patru mile, un întreg oraș incendiat semăna cu o mărgică roșie, plutind într-un cazan imens de întunecime. Un viermișor minuscul și înroșit de flăcări - asta era tot ce putea să distingă din focurile ce țineau de la uzina de gaz și până la fabrica de bere. Era o încurcătură cumplită! La ședința de instructaj, totul păruse din cale-afară de simplu: indicatoarele roșii, urmate de indicatoarele verzi și apoi de cele galbene, însoțite de avioanele de sprijin cu bombe explozive. Avioanele de iluminare erau programate să ajungă deasupra obiectivului înaintea celor de eclerare. Dar când privea în jos, ceea ce îi apărea înaintea ochilor părea o debandadă de nedescris. Poate cei cu mai multă experiență știau ce se întâmplă. Battersby nu putea distinge un incendiu de un indicator sau explozia unei bombe de un bliț.

Previziunile greșite, legate de direcția vântului, împinseseră cea mai mare parte a coloanei de bombardiere spre nord, lucru care ar fi decalat ora la care fusese stabilit că trebuia să înceapă bombardarea, chiar dacă avioanele n-ar fi greșit ținta. Altgarten se afla cu nouă mile înainte de Krefeld, dar indicatorul galben lansat de „Lud nemuritorul“ nu marcase nici unul dintre orașe. Avioane Stirling, din forța principală, ajunseră aici înaintea avioanelor de iluminare; piloții câtorva avioane de iluminare și semnalizare principală avuseseră dubii asupra poziției corecte a indicatoarelor și zburaseră de

câteva ori în cercuri, verificând și cu ajutorul ecranului H2S, și deci întârziind mult. Orașul Altgarten devenise dintr-o dată o enigmă, un haos de neînțeles, în care se amestecau indicatoare verzi și galbene, focuri, bombe de iluminare și explozii.

— Radarul H2S a început să dea semne de viață, domnule. Am de gând să lansez bombe drept în mijlocul incendiului din centrul orașului, spuse bombardierul de pe avionul lui Munro.

— O.K., bombardier, răspunse acesta. De-acum avionul e al tău.

— Stânga, stânga, încă puțin. Acum e bine. Fiți gata. Pregătiți-vă. Stânga !

Focurile păreau niște mici animale acoperite cu blană, cu marginile difuze din cauza fumului. Și tot aidoma unor animale, păreau că respiră, mărindu-se și micșorându-se în ritmul în care flăcările erau stimulate de curenții de aer dimprejur. Când și când se putea zări licărul îndepărtat al câtorva duzini de bombe incendiare care, atunci când ajungeau la pământ, împrăstiau o lumină de culoare trandafirie. Bombele explozive, mult mai mari, luminau brusc, apoi dispăreau. Din fiecare avion cădea câte o bombă de iluminare, ce exploda deasupra obiectivului, emanând o lumină de aproape șapte milioane candelî intensitate, ce persista mult timp după explozie și era suficient de puternică pentru a putea vedea avioanele din jur. Bombe de acest gen explodau la fiecare trei-patru secunde. Munro, care urma cu atenție instrucțiunile date de observatorul său, reuși să zărească, la lumina unei astfel de bombe, opt avioane zburând atât de aproape de-al său și în formație atât de strânsă, încât privi înspăimântat numai la tabloul de bord.

— Stânga, stânga, drept, mențineți așa. Instrucțiunile nu puteau fi confundate, iar cuvântul „stânga“ era rostit întotdeauna de două ori. Faptul că se adăuga și cuvântul „drept“ fără pauză după „stânga“, însemna că Munro n-avea decât să atingă doar, cât putea de ușor, palonierul stâng. „Drept, drept“ Zăriră în sfârșit o concentrare puternică de artilerie antiaeriană : șirul de focuri mici se strecura pe lângă vizorul de bombardament cu o înclinare agonizantă. Incendiile de la Volksschule și de la uzina de gaz, cel de pe Nehringstrasse, apoi cel de la Altmark, pulsau ca niște tăciuni aprinși într-un șemineu înecat în funingine. Bombardierul așteptă până ce ajunseră în dreptul celui mai mare dintre focuri - anexa spitalului :

— Stânga, stânga, drept.

Bombele au fost lansate. Dispozitivul de declanșare a bombelor era potrivit în dreptul indicatorului „salvă“. Întreaga încărcătură de bombe căzu, iar avionul Lancaster săltă ușurat în aer. Munro cabră și continuă zborul rectiliniu și orizontal, așteptând să explodeze bomba de iluminare, moment în care diafragma aparatului de fotografiat F 24 avea să se desfacă pentru a înregistra gradul de corectitudine a bombardării.

— O.K. Munro viră ușor. Haideți acasă.

La numai o sută de iarzi distanță în spatele lor, Jammy Giles făcea toate eforturile posibile pentru a urma instrucțiunile date de observatorul bombardier, corectându-l pe acesta fără încetare.

— Stânga, stânga, spuse Alun. Dreapta. Prea mult, stânga, stânga. Drept. Da, așa e bine. Ține-l

aşa. Drept. Stânga, stânga. Jammy, virează mai mult spre stânga, omule, ce naiba !

Avionul pluti peste țintă, iar indicatoarele galbene alunecară în spate pe partea stângă, mult deviate față de ceea ce indica vizorul de bombardament. Sub ei apăru biserica Liebefrau. Manșa zvâcni în strânsoarea mâinii ude de transpirație a lui Jammy.

— Bombele au fost largate, Jammy. Cel puțin așa indică dispozitivul de declanșare și largare, dar nu cred să fi fost prea bine.

— Hai să plecăm odată de aici, spuse Jammy.

Înclină unul din planuri, și cu ajutorul mecanismului, mări viteza.

— Așteaptă să explodeze bomba de iluminare, strigă Roddy, în timp ce avionul se înclină pe o parte.

— La dracu', spuse Jammy. Am uitat cu totul de ea. În sfârșit, las-o baltă ! Dă-mi direcția să ajungem mai repede acasă, Alun.

Alun privi în spate prin ferestruica camerei de bombe, vrând să se asigure că suporturile erau goale. Atât bombele incendiare cât și cele explozive de 1.000 și 2.000 de livre dispăruseră până la una. Încercă să-și reamintească planul, așa cum le fusese comunicat la ședința de instructaj.

— Virează 280 timp de patru minute, nu mai mult, Jammy. Până atunci reușesc să calculez direcția spre casă.

— Închide trapele lansatoarelor, istețule !

— Am uitat de asta.

— Nici nu mă mir, spuse Roddy, viclean.

— Ascultă Roddy, haimana ce ești. Să știi că n-am zbughit-o imediat fiindcă mi-era frică de fotografie ! Așa să știi !

— Bastard neisprăvit !

— Dezertorule !

— Jammy, tu ai băut ceva ? întrebă Roddy. Urmă un moment de ezitare.

— Doar câteva păhărele, spuse Jammy, cu o urmă de vinovăție în glas, și deodată echipajul își dădu seama de adevăratul secret al indiferenței plină de dezinvoltură și umor pe care o afișase Jammy în fața primejdiei. Timp de aproape cinci minute nu scoase nimeni nici un cuvânt, fiecare în parte încercând, în tăcere, să facă un legământ cu el însuși ca nimeni din escadrilă să nu mai afle de fapta lui Jammy. Vina pe care tocmai și-o mărturisise deveni astfel un fel de secret de familie.

În scaunul pilotului, Jammy, copleșit pentru prima oară în viață de un sentiment de adâncă rușine, simți cum îi ard obraji. Oricum, era mai bine că aflaseră și camarazii săi.

CAPITOLUL 10

La primărie, telefoanele zbârnâiau continuu : „Ora 0,39. Florastrasse. Exploziv perforant. Cincisprezece răniți și doi morți. Rețelele de alimentare cu electricitate intacte. Accesul blocat“. Telefonista comunică de urgență mesajul scris și celorlalți, apoi rămase tăcută, mușcându-și buzele. Locuia pe Florastrasse.

„0.40. Linia de cale ferată din apropierea fabricii de bere. Exploziv perforant. Numărul victimelor încă necunoscut. Rețelele de alimentare cu electricitate intacte. Accesul blocat.“

Bomba de calibru mare a lui Munro lovi spitalul „St. Antonius“, căzând chiar pe treptele de la fațada în stil neo-clasic. Coloanele impunătoare și frontonul principal se prăbușiră, urmate de câteva grinzi. Din fericire, partea din față a clădirii adăpostea birourile administrației, scara principală, liftul, recepția și încăperile în care erau păstrate medicamente, pansamente și diverse ustensile medicale. Una din sălile de operație fu de asemenea avariata, cu toate că sala cazanelor, de la subsol, scăpă nevătămată. Sistemul de încălzire și de alimentare cu apă caldă rămase în stare de funcționare, iar robinețele de trecere ale conductelor sparte fură imediat închise. Portarului îi fu sfârtecat un picior iar unul din doctori suferi arsuri grave la partea superioară

a corpului, provocate de aburii ce ieșeau dintr-un radiator spart. Două surori ce se aflau în sala de operații avură nevoie de tratament de urgență pentru stare de șoc și se aleseră cu multiple răni minore, iar patru pacienți se tăiară în cioburi de la geamurile sparte. În primul moment, faptul că spitalul nu suferise decât câteva avarii nesemnificative de la o bombă de asemenea calibru păru un adevărat miracol.

Pe de altă parte, însă, raidul abia începuse, iar stricăciunile produse structurii metalice făcuseră ca întreaga clădire să nu mai prezinte nici un fel de siguranță. Mai grav era că fuseseră distruse rampele înclinate și casa liftului mare - în care putea să încapă un pat - fapt care înlătura orice posibilitate de a-i evacua pe bolnavii condamnați la pat, de la etajele superioare. În saloane, flăcările produse de explozii luminau fețele îngrozite ale suferinzilor prinși aici ca-ntr-o capcană. Bombele indicatoare lansate de avioane colorau așternuturile în galben și verde, iar cele de iluminare ce pluteau deasupra orașului, proiectau pe pereți umbre și forme confuze, într-o mișcare fantomatică. Fiecare striga după ajutor, fiecare voia să i se dea atenție : ploscă, somnifere, o gură de apă sau cel puțin un cuvânt de alinare. Cei ce se puteau deplasa singuri insistau să meargă la toaletă, deși folosirea ei fusese interzisă, o dată cu intrarea schimbului de noapte. Cei câțiva privilegiați care se puteau mișca se îngămădiseră unul peste altul, îngroziți, la ferestre. Un avion Lancaster din patrula „A“ lansă o salvă de bombe lângă biserica Liebefrau. Apoi apăru Jamny Giles.

— Bombele au fost aruncate, mi-e teamă că n-a ieșit prea bine!

Explozia sparse geamurile la spital și trânti vreo duzină de pacienți la podea. Capătul opus al lui Dorfstrasse devenise un munte de moloz și ruine încinse.

— Cheamă vreo douăzeci și patru de infirmiere de la dans, ordonă sora șefă.

— Sunt la adăpost, răspunse infirmiera de salon.

— Am nevoie aici de ele, nu în adăpost, replică sora șefă.

Pe umerii celor cu experiență, din Altgarten, căzuse, o mare răspundere. Funcționarii de la Luftschütz, cei din domeniul transportului, inginerii de la uzina de gaz, instalatorii și cei care se ocupau de repararea liniilor de telefon, cu toții începuseră să-și primească ordinele de la cei ce mai fuseseră martorii unor raiduri aeriene la fel de dure și de feroce, petrecute în alte localități. Șeful pompierilor, de pildă, se baza în mare măsură pentru găsirea soluțiilor la problemele care se iviseră în noaptea aceea, pe experiența câștigată de Johannes Ilfa în cele optsprezece luni de serviciu la Köln, cu toate că Ilfa știa bine că pentru foarte multe dintre ele nu exista nici o soluție.

Populația orașului Altgarten număra în jur de 5 000 de locuitori. Pentru fiecare dintre aceștia erau asigurate 30 de galoane de apă pe zi. Dacă calculul avea în vedere un număr de cincisprezece ore pe zi, debitul ce trebuia asigurat ar fi fost de 10 000 de galoane pe oră. Capacitatea de stingere a unui incendiu într-un oraș este determinată de cantitatea suplimentară de apă pe care o primesc echipele de pompieri, iar pentru Altgarten aceasta echivala cu dublul cantității obișnuite. Într-adevăr, uzina de apă

a orașului putea să furnizeze 20 000 de galoane pe oră. Acest debit părea a fi suficient până în momentul în care exploziile bombelor perforante secționară conductele de apă, iar bombe incendiare, lansate cu miile, dădură naștere unor incendii de nedescris. Pentru a asigura alimentarea cu apă, majoritatea conductelor aveau un diametru de 25 centimetri, în timp ce noile și elegantele edificii de pe Dorfstrasse și Mönchenstrasse, dotate cu baie, erau alimentate de conducte cu diametrul de 35 centimetri. În noaptea aceasta conductele de mare capacitate de pe Mönchenstrasse și Dorfstrasse deveniră de importanță vitală în cadrul apărării orașului.

Îndată ce bombe de mare putere, în greutate de 2 000 de livre fiecare, căzură pe Mönchenstrasse la intersecția cu Postgasse, primarul ordonă să se acorde prioritate reparării conductelor de apă, chiar înaintea îngrijirii răniților sau a salvării supraviețuitorilor îngropați prin câte o pivniță, sub dărâmaturi. Echipele T.E.N.O. sosiră aici în mai puțin de patru minute și, constatând că cele optsprezece persoane îngropate în pivniță se aflaseră prea aproape de centrul exploziei și nu mai era posibil să fi rămas vreuna în viață, aduseră imediat furtunurile de pânză cu secțiune transversală mare și se puseră pe treabă, menținând totuși un debit redus de apă, până în momentul în care o bombă căzută în Liebfrauplatz distruse racordurile. Conducta trebuia reparată. Se apucară să lucreze în cavitatea largă care se formase, în schimburi de câte patru, fiind imposibil să reziste sub pământ mai mult de cinci minute. Săpară un tunel adânc sub conducta afectată, proptiră conducta rămasă, ridicând-o pe suporturi

în poziție inițială, apoi o manșonară cu bandă izolatoare și material de lipit. Oamenii stăteau practic cu totul în noroiul moale, mocirlos, produs de scurgerea apei, căci a acționa vana de închidere ar fi însemnat cam o jumătate de oră de alergat în cerc aproape pe loc. Apa continua să țâșnească din conductă în timp ce lucrau, iar noroiul devenea din ce în ce mai fluid și Gerd Böll, intrat până la subțiori în băltoacă, scăpă cu greu din ea, ajutat de macaragiul care stătea pregătit în apropiere, așteptându-i ordinele.

Era ora 0.46 când, în sfârșit, Jürgen Löwe, un tânăr curier de la „Hitler Jugend“ sosi la Rathaus. Își propti bicicleta în fața intrării protejate cu saci de nisip, apoi raportă :

— Conducta de apă de pe Mönchenstrasse a fost reparată.

Primarul încuviință, dând din cap.

— Heil Hitler ! strigă băiatul.

— Heil Hitler, răspunse primarul, absent.

Directorul uzinei de apă era mort. Principala conductă fusese reparată, iar acum primarului i se cerea să ia o hotărâre, pentru care nu era însă cătuși de puțin pregătit. Orașul era străbătut de un pârâiaș care pătrundea pe lângă uzina de apă, făcea un ocol și revenea în același loc, formând ceea ce, pe vremuri, fusese șanțul de apă ce înconjura cetatea. Acum pârâiașul devenise una dintre atracțiile Altgartenului. Pe oglinda apelor sale pluteau maiestuos lebede, trecând alene pe lângă vechile case de lemn, unde, un fotograf răbdător ar fi fost răsplătit cu una dintre cele mai frumoase priveliști din regiune. În timpul verii, pârâiașul curgea obosit, abia

zărindu-se un fir de apă în albia lui și din cauză că în ultimele săptămâni nu căzuse un strop de ploaie, pe fund se puteau vedea doar rădăcini și buruieni acoperite de măr. Oricum, canalul de piatră era intact, dacă li se putea da crezare rapoartelor mai recente primite la Rathaus. Mai mult decât atât, vana stăvilă a sistemului de irigații ar fi putut separa secțiunea canalului care trecea prin oraș de restul pârâului. Dacă primarul ar fi dat ordin să se pompeze în șanțul de apărare cantitatea de apă rămasă în rezervoare, pompierii ar fi avut o surșă de apă la îndemână chiar în inima orașului, unde incendiile luaseră proporții de temut. Pompele ar fi putut deci să se alimenteze direct din pârâu, montându-se fiecare cât mai aproape de foc.

Primarul se uită atent pe hartă. Izbucniseră atât de multe incendii : biserica Liebefrau, casele din apropierea uzinei de gaz, Volksschule, Nehringstrasse, piața cea veche și anexa spitalului, toate ardeau. Pesemne că cele mai multe dintre ele s-ar fi putut salva dacă ar fi fost inundat pârâiașul. Acum, după ce se reparase conducta de pe Mönchenstrasse, primarul ar fi trebuit să dea ordin ca apa, de la un capăt al străzii, să o pompeze prin conducta de mare capacitate de pe Mönchenstrasse, pentru a o folosi la celălalt capăt al străzii, unde se aflau spitalele.

Pe de altă parte însă, apa pârâiașului era infectată și dacă ar fi trecut-o prin conductele curate de pe Mönchenstrasse, primarul ar fi trebuit să dea ordin ca apa pentru băut să fie fiartă timp de douăzeci de minute, înainte de folosire, lucru care ar fi îngreunat și mai mult situația spitalului, a bucătăriilor în care se fierbea supă pentru sinistrați și, în general, a oricărui locuitor din Altgarten rămas în

viață. Mai mult decât atât, țevile de apă ar fi trebuit dezinfectate în săptămâna care urma, iar el, primarul, trebuia să se ocupe personal de îndeplinirea acestei operațiuni. Și asta nu era decât una din problemele care apăsau pe umerii săi. Răsfoi notițele pe care le avea pe birou. Directorul uzinei de gaz încetase să-i mai trimită rapoarte. Alimentarea cu gaz fusese întreruptă, iar zonele din oraș în care se mai folosea în continuare gaz pentru iluminat erau cufundate acum în întuneric. Ici și colo, din conductele sparte țâșneau vâlvătăi destul de mari, care, în curând, aveau să se domolească. Cu siguranță că orașul avea să rămână fără gaz timp de vreo trei zile. De câteva ori fusese chemat la telefon de către cei de la sediul Partidului, care încercau să-l informeze că uriașele cazane cu supă pentru sinistrați n-aveau șanse să mai fiarbă vreodată, dat fiind faptul că se închiseseră gazele. „Atunci să mănânce supă rece”, i-o reteză primarul până la urmă furios, închizându-i telefonul în nas.

Ryessman îl chemă la telefon pe Schott, directorul centralei electrice, al cărui raport fu clar, scurt și concis. În cazul în care incendiile de pe Florastrasse nu se stingeau și nu ajungeau până la uzină și dacă generatoarele de curent electric ale spitalului continuau să funcționeze, alimentarea prin rețeaua principală, adică cea a blocurilor de locuințe aflate de-o parte și de alta a străzii Dorf, de la spital și până la fabrica de bere, putea continua ca și până atunci. Restul orașului era sortit să rămână cufundat în întuneric, cu excepția hotelului Wald și a taberei T.E.N.O., dotate cu generatoare proprii.

— În felul acesta cel puțin garantăm un camuflaj corect pentru aproape optzeci la sută din oraș,

adăugă directorul centralei electrice pe un ton vag glumeț.

— Nu știu când ai ieșit ultima oară din adăpost, replică primarul cu răceală, dar jumătate din oraș este în flăcări. Poți să citești ziarul la lumina incendiilor, care se întind până departe, la barăcile cumetrei Kersten.

— Dacă Herr Bürgermeister dorește să mă duc să-mi citesc ziarul la barăcile cumetrei Kersten, o voi face fără întârziere. Dar, în prezent, mă străduiesc să asigur alimentarea orașului cu energie electrică, în ciuda faptului că mi-am pierdut inginerul șef și pe cel mai experimentat dintre maiștri.

— Te rog să continui. Herr Schott, spuse Ryessman, furios.

De fapt, Schott era destul de reținut în răspunsuri fiindcă atât inginerul șef cât și maistrul erau lungiți pe jos, fără suflare, chiar în biroul său, iar pentru a ajunge la dulapul în care își ținea planurile, Schott a trebuit să treacă peste cadavrele lor. Cei doi fuseseră uciși de explozia uneia din bombele de capacitate medie, de 1 000 de livre, aruncate de Jammy Giles și se prăvăliseră pe spate, unul peste celălalt, drept în ușa biroului. Neavând ca ajutor decât un băiat din „Hitler Jugend”, Schott nu reușise să-i urce pe scările abrupte ale pivniței, astfel încât trăsese cele două corpuri neînsuflete în biroul său de la subsol, așteptând vreo echipă de salvare, dotată cu târgi, care să-i poată scoate de-acolo.

La Rathaus, primarul, cu planul orașului în față, urmărea cu degetul cursul pâraiașului ce curgea prin oraș; o simplă dâră albastră pe o hartă. O fată în uniformă făcea însemnări pe hartă cu un creion de

ceară, pe măsură ce soseau noi și noi rapoarte : aripa de sud a Centrului de pregătire a infirmierelor era cuprinsă de flăcări, iar din clădirea în care erau internați răniții cu diverse amputații nu mai sosise de mult nici un raport. Primarul bănuia că fuseseră întrerupte legăturile telefonice și speră ca echipajul T.E.N.O. să instaleze o linie telefonică de urgență. Dacă focul se întindea și la clădirile vechi, spitalul „St. Antonius” avea să fie cuprins în întregime de flăcări, așa ticsit de bolnavi cum era. Unii dintre aceștia erau foarte greu sau chiar imposibil de transportat. Își aminti brusc că directorul uzinei electrice se referise la condiția esențială de care ar fi depins alimentarea în continuare cu energie electrică a rețelei principale, ca fiind legată de soarta generatorului de curent de la uzină, iar focul nu trebuia cu nici un preț să se extindă și la uzina electrică.

Totuși, curentul electric nu se întrerupsese încă în zonele mai importante ale orașului : la Postul de conducere a apărării antiaeriene civile de la primărie, la sediul poliției, la Comandamentul T.E.N.O., înființat alături, la sediul Partidului, la cei cu supa, cartelele, păturile și banii pentru oamenii rămași fără adăpost. Atâta timp cât exista curent în rețeaua principală, aveau să funcționeze și telefoanele și rămânea o unică șansă ca orașul să supraviețuiască. Se-n-toarse spre fată :

— Să se dea drumul la apă în pârau și apoi prin conductele de pe Mönchenstrasse, spuse el. Iar cei de la uzina de apă să pompeze continuu, pentru a menține nivelul ridicat.

Echipele T.E.N.O. erau de mult în acțiune la uzina de apă, iar primarul nutrea speranța că acestea aveau să reușească.

Fata în uniformă dădu din cap. Fusese convinsă că primarul avea să procedeze astfel. Erau atât de multe hotărâri care se cereau luate în grabă, ca și aceasta ! Fata făcuse legătura cu comandamentul T.E.N.O. încă înainte ca primarul să fi terminat ce avea de spus. Echipele de intervenții realizaseră joncțiunea la intersecția dintre Mönchenstrasse și Zillerstrasse, acolo unde conducta era stricată, iar acum începură să pompeze apă în șanțul de apărare. Apa prinse să curgă prin albia pâraului, așa cum se întâmpla pe timp de iarnă. Un membru al echipei T.E.N.O. stătea sus, lângă cimitir, și supraveghea ca nu cumva șuvoiul de apă să-și schimbe cursul, lucrul deosebit de primejdios, căci din punctul acela apa s-ar fi amestecat cu cea din canalele de scurgere. Un biciclist de la „Hitler Jugend” dădu fuga să le comunice pompierilor că cei de la spital aveau nevoie de o bucată mai lungă de furtun, apoi îi informă pe cei de la cinematograful că de acum încolo puteau să folosească o gură de incendiu rămasă până atunci nefolosită, în dorința de a păstra o presiune suficient de mare pentru cei care acționau la complexul spitalicesc.

Timp de aproape un minut fură răsplătiți cu un jet ce țâșnea viguros cu o presiune nebănuită, care, trecând printr-o fereastră spartă ajungea la flăcările de la etajul al treilea al Centrului de pregătire a infirmierelor. Un „ura” înăbușit se desprinsese din piepturile polițiștilor și ale pompierilor, dar, în curând, strigătul se transformă în geamăt. Ceea ce n-avusese de unde să știe primarul, era că bomba de 2000 de livre lansată de avio-

nul lui Tommy Carter și căzută în colțul străzii, alături de casa lui Herr Voss, zdruncinase puternic toată Mönchenstrasse. Din cauza pavajului, nu se putea spune cu exactitate cât de mult se modificase convexitatea părții carosabile a străzii, a cărei suprafață fusese întotdeauna deformată și plină de gropi. Acum, câteva pietre fuseseră smulse și aruncate întocmai ca sămburii dintr-o lămâie. Sub aceste pietre, în șapte sau opt locuri, îmbinările ștemuite ale conductelor de apă se stricaseră, iar fisurile formate erau lărgite acum de apa pompată din pâraul orașului. Fără ca cineva să bănuiască ce lucru grav se petrecea, rezervele de apă ale Altgartenului se scurgeau la canal și se isprăveau încetul cu încetul. Furtunurile se muieră, dintr-o dată, apoi se goliră cu totul.

În timp ce zestrea de apă se irosea și un curier de-al pompierilor alerga înapoi pentru a opri pompele, băieții de la „Hitler Jugend“ lipeau afișe pe stâlpii de telegraf de pe străzi, avertizând populația de pericolul febrei tifoide. Toți cetățenii erau obligați să fiarbă atât apa de la robinete cât și laptele înainte de a le bea.

Începu chiar să se simtă mirosul dulceag de cadavru, plutind peste străzile înfierbântate. Puțini dintre locuitorii orașului recunoșteau acest iz caracteristic, iar mulți dintre ei își închipuiau că era vorba de vreun dezinfectant mai nou. Soldații mai în vârstă și cei din echipele T.E.N.O. se priviră unii pe alții cu groaza zugrăvită pe chip și se apucară să pregătească bidoanele cu hipoclorit de calciu.

CAPITOLUL 11

Orașul Altgarten devenise scena unui spectacol înfricoșător, pe care aviatorii îl observau de la o distanță de aproape o sută de mile. O bombă luminoasă trosni cu zgomot, lăsând în urma sa o dâră de fum alb, întocmai ca un cârlig. Lumina scaldă o parte din turla bisericii Liebefrau într-un alb strălucitor, proiectând peste piață o umbră de forma unei lame de cuțit. Cinci dintre bombe incendiare de patru livre ale lui Jammy pătrunseră prin acoperișul spitalului, douăsprezece despicară pur și simplu restaurantul lui Frenzel de peste drum, altele nu luară foc sau ardeau mocnit în câte o mansardă de prin apropiere. Văzute de sus, din aer, incendiile păreau niște simple boabe roșii, moi și alungite, orientarea lor fiind dată de direcția în care zburau bombardierele din pânțelele cărora se rostogoleau sute de bastoane incendiare care se aprindeau și ardeau, până ce focurile de pe sol ajungeau să se unească. Apoi, deodată, cerul fu brăzdat de un fulger mare, liliachiu, produs de scurt-circuitul de la una din rețelele electrice.

În pofida eforturilor făcute de artileria antiaeriană, Redenbacher urmări coloana de bombardiere, calculându-i direcția după cum erau orientate incendiile. Stia bine că procedând astfel stârnea mânia controlorului său de zbor și conducătorului de

luptă radar, din cauză că nu se limita la zona de acțiune a Würzburgului ce-i fusese încredințată, dar bineînțeles că nimeni n-avea să se mai supere dacă doboră un tommy. Iată unul și încă unul. Trebuia să se grăbească. Se afla chiar în coloana de bombardiere. În jurul lui erau numai tommy în avioane pân-tecoase cafenii, pline până la refuz cu combustibil și bombe.

Maiorul Redenbacher viră ușor la dreapta, venind prin spate sub cel mai aproape dintre ele. O bufnitură surdă și o ușoară zvâcnire îi dădură de știre că trecuse prin curentul produs de suflul elicei. Deci era un Stirling. Zburau atât de aproape, încât Redenbacher se hotări să-l atace din spate, în loc să se plaseze sub el. Aici, deasupra țintei, mitraliorii de spate de pe Stirling aveau să-l confunde cu unul de-ai lor. Redenbacher pipăi cu mâna stângă în spatele său și conectă colimatorul Revi, reducând în același timp lumina la minimum. Modificase aparatul, lipind pe el fâșii de hârtie, astfel încât cercul de distanță cu cruce arăta doar patru forme roșii, neclare, ca niște T-uri, îndreptate spre centru. Se afla atât de aproape, încât două dintre T-uri se intersectau cu vârful aripilor avionului din față. Redenbacher își potrivea cu îndemânare viteza de zbor proprie în raport cu cea a țintei pe care o urmărea și puse tunurile pe „foc”. Apăsă butonul de declanșare. Tunurile pocniră ca niște ciocane pneumatice și proiectilele lor sfredeliră cerul nopții, negru ca smoala. Redenbacher urmări cu indiferență proiectilele care pătrundeau în carnea bombardierului. Flăcările țâsnite din țevile tunurilor luminau pentru o secundă ampenajul avionului urmărit. Văzu cum turela din spate a acestuia se roti iar o

bucată din ea se desprinsese și porni cu viteză spre el, devenind din ce în ce mai mare și mai înfricoșătoare până ce, cu o lovitură teribilă, zgudui avionul său din încheieturi și acoperi complet parbrizul, întunecându-l. Redenbacher era incapabil să mai vadă ceva, dar instinctul și stăpânirea de sine îl ajutară să nu scape controlul aparatului. Urcă vertiginos printre bombardierele din coloană, ce pluteau ca niște umbre greoaie prin ceața ce se lăsase și care-l împiedica să vadă mai mult decât niște simple pete confuze și fără contur.

— Oh, Doamnă ! exclamă Redenbacher.

Urmărea câteva lovituri, apoi o vibrație puternică a elicei și un pârâit ce venea dinspre fuselaj. Acul termometrului motorului arăta acum „pericol”. Asta era nenorocirea acestor B.M.W-uri răcite cu aer.

În carlinga Stirlingului, ofițerul Ian Munro, aflat la cea de-a patra misiune, trase cu putere de levierul ce acționa dispozitivul de largare. Partea exterioară din stânga vibra cu putere și se părea că un eleron fusese smuls. Calm, împinse la loc manșa, reduse debitul de carburant și apăsă pe butonul de reglare a elicei. Lamele rupte ale acesteia ajunseră perpendicular pe direcția curentului de aer, astfel că nemaifiind forțate să se învâртеască, elicea se opri. Dacă se întorceau acasă, exista șansa ca motorul să mai poată fi salvat. Își chemă pe rând toți membrii echipajului, dar de la mitraliorul de spate nu primi nici un răspuns.

— Căpitanul către mitraliorul de spate. Repet întrebarea : ești teafăr ?

— Aici Monty, sir. Tocmai m-am întors de la turela de spate. A fost răsucită, iar acum e goală, sir.

— Vrei să spui că Chris a căzut afară ?

— Așa cred, domnule.

— Urâtă treabă. Mi s-a părut mie că nu prea era în apele lui în noaptea asta ; poți să te strecoari în turelă ?

— Mă tem că nu, domnule. Este complet răsucită, cu ușile din spate deschise și bălăbănindu-se. Pot să privesc înăuntru dar nu pot s-o mișc.

— Las-o, Monty, dă-o-ncolo ! Țineți pumnii strânși, băieți !

Nu departe de ei, Lancasterul căpitanului Sweet se pregătea să largheze.

— Stânga, stânga, drept. Ușor, ușor. Sweet își viră capul în turela transparentă care-i permitea să vadă pământul sub el. Nu le vreau acolo, bombardier. Le vreau în peticul acela mai întunecat, în spre vest. Hai să-i punem puțin la treabă pe pompierii lui Hitler. Doar știi lecția !

— Foarte bine, domnule, spuse bombardierul grăbit. Cred că mai pot să nimeresc încă. Dreapta ?

— Hai să nu lucrăm la întâmplare. Facem un ocol și ne întoarcem. Dacă tot am bătut atâta drum până-aici, măcar s-o facem cum scrie la carte, ce zici ?

Sweet aduse avionul într-o poziție foarte înclinată.

— Și fără comentarii, cârteli și vaiete, băieți ! Vaietele mă distrug. Vă faceți treaba ca lumea, ne întoarcem acasă și nu mai venim aici câte zile vom avea.

Sweet ocoli cu grijă Lancasterul din fața lor, în timp ce traversa convoiul pentru a se învârti în cerc. Incendiile și bombele de iluminare dădeau o lumină suficientă pentru a distinge clar avioanele din vecinătate. Lumina pâlpaia ca într-un film mut.

Pip Speke, observatorul lui Sweet, urmărea plin de necaz și invidie țevile de evacuare ale avioanelor care se îndreptau către casă. Sweet execută un viraj peste câmp, la sud de locul incendiilor. Aici era întuneric și liniște, dar la câteva mile mai încolo se zăreau focurile și exploziile bombelor sclipind una după alta, formând mici linii drepte, întocmai ca beculuțele ce se aprind pe o tabelă electrică de marcaj. Umbra făcută de capul lui Pip dansa pe pereții interiori ai avionului. Acesta privea îngrijorat incendiile și exploziile ce apărură în fața lor, târându-se spre el asemeni unei larve. Nici unul din ceilalți membri ai echipajului nu realiza cât de vulnerabil se simțea cel ce zbura întins complet pe burtă, urmărind focurile de mitralieră care păreau că îi sfârtecă abdomenul. Speke își mută pachetul cu parașuta sub el, acoperindu-și sexul. Era stupid, știa asta, dar întotdeauna făcea în mod inevitabil la fel.

— Da, domnule, peticul acela întunecat, spre vest.

— Exact. Ai făcut contactul ? Ai pregătit largarea ? Acum venim dinspre vest.

— Da, domnule.

— Foarte bine, bombardier. Vezi, poate de data asta reușești să faci treabă bună.

Aerul comprimat era eliberat de supapele electropneumatice cu un zgomot asemănător unui oftat adânc, urmat de o scurtă vibrație neplăcută, pe când

închizătoarele a trei mitraliere Oerlikon și a trei mitraliere de tip MG17 aduseră armamentul în poziție de încărcare. Pip puse selectorul la „Foc continuu”. Luminile de pe cadranul roșu clipiră, trezite deodată la viață.

— La atac ! La atac ! exclamă Himmel. Acolo, în fața lui, se afla un avion.

Zgomotul făcut de proiectilele de mitralieră îi întrerupsese lui Sweet perorația. Himmel își alesese o poziție extraordinară ; zona care îi era desemnată se întindea până aproape de Altgarten, iar controlorul de zbor, dibaci, văzuse impulsul scurt dat de avionul lui Sweet pe ecranul radar și-și dăduse seama imediat că acesta se întorcea pentru a bombarda. Mitraliorul de spate de pe avionul lui Sweet nu apucă să tragă decât 146 de cartușe, înainte de a se întrerupe alimentarea cu energie a turelei ; motorul care îi furniza energie se stricase. Încet, încet, mitraliorul începu să învârtă turela, dar manevrarea nu mai putea fi făcută decât manual. Încercă să zărească Junkersul la lumina orbitoare a gloanțelor incendiare și a proiectilelor ce se îndreptau spre el. Perspexul turelei se sfărâmă în mici cioburi unghiulare, iar din țevile tunurilor și mitralierelor țâșniră scântei. Mitraliorul de spate muri primul. Proiectilele incendiare ale lui Himmel loviră motorul exterior stâng al avionului lui Sweet, iar lichidul de răcire izbucni în flăcări. Sweet împinse ușor manetele de alimentare cu carburant înainte, apoi le trase de tot înapoi.

— Închide robinetul principal de la țeava de alimentare a motorului stâng exterior, îi strigă lui Murphy.

— E stricat, răspunse acesta.

Sweet împinse manșa înainte, încercând să mențină viteza de zbor, dar avionul nu răspunse comenzii. Apăsă pe buton, punând elicea în drapel și închise radiatorul. Așteptară ca elicea să se oprească. Focul împrăstia destulă lumină pentru a o putea distinge cu ușurință.

Sweet se lupta cu comenzile. Eleroanele erau rupte în bucăți, făcând ca avionul să se încline cu aproape cincisprezece grade, iar palonierele avariate îl sileau să vireze continuu spre stânga ; pe deasupra, avionul se mai și zguduia din încheieturi, amenințând să se despice în orice clipă în bucăți. Sweet apăsă pe fiecare manetă în parte și constată că vibrația dispărea brusc, o dată cu oprirea motorului de dreapta exterior.

— Taie alimentarea principală pentru motorul de dreapta exterior, ordonă Sweet.

— Motorul de dreapta exterior oprit, raportă Murphy. Vibrația se mai redusese puțin, dar diferența nu era perceptibilă.

— Nu reușesc să pun elicea în drapel și să aduc avionul în zbor orizontal.

— Pierdem combustibil din rezervoarele de stânga și asta dezechilibrează aparatul, spuse Murphy. Cauza acestor vibrații este elicea ruptă. Cei doi priveră focul de-afară. Începea într-o linie perfect dreaptă, de-a lungul aripilor, foarte aproape de bordul de fugă și se termina într-un evantai, în spate, lângă ampenaj. Deocamdată nu ardeau decât stropii de benzină ce se scurgeau din rezervorul spart. Sweet apăsă butonul de acționare a stingătoarelor Gravi-ner, dar fără să observe vreo ameliorare. Se aplecă cu toată puterea în față, peste manșă și, încet, încet, avionul începu să pice.

— Nu coborî în picaj, căpitane, îl avertiză Micky Murphy, dar Sweet ascultase poveștile prea multor piloți care se lăudaseră că au stins un foc de motor coborând în picaj, pentru a mai putea fi împiedicat să o facă. Din nefericire, la fel de mulți piloți constataseră că viteza mărită nu făcea decât să atâte flăcările și, uneori începeau să ardă chiar în părțile de metal, dar, din păcate, aceștia din urmă nu se mai întorseseră niciodată la popotă să-și împărtășească experiența și să-și impresioneze asistența. Micky Murphy se uita îngrozit la motorul cuprins de flăcări. Mai văzuse aliaje arzând și aștepta să se iște vâlvătaia albă ce anunță că metalul începe să se topească. Își trase cu vârful bocancului parașuta mai aproape de el. Curentul de aer, sporit datorită picajului, înțețea încet focul și îl transmitea de la țevile de evacuare pe toată suprafața superioară a aripii, într-un fel de evantai ce-și trimitea, din când, în când, văpăile și spre carlingă.

Era un picaj destul de vertiginos : acul vitezometrului sări brusc la 390 de mile pe oră. Sweet acționează fletnerele profundorului și trase de manșă cu toată puterea, dar nu reuși să o urnească decât cu ajutorul lui Murphy. Avionul își redresă încet poziția, dar rămase ușor cabrat. Acul vitezometrului coborî amețit la primejdioasa cifră de 100 de mile pe oră și curând începu să oscileze între 80 și 120.

— N-ar trebui să ne încredem în viteză. Tubul Pitot¹ este probabil îndoit sau poate încălzitorul s-a defectat și îngheață.

¹ Tub cilindric, deschis la unul din capete și îndreptat în sus, folosit la măsurarea vitezei de zbor în funcție de presiunea dinamică a aerului. (Nu funcționează corespunzător la viteze mai mari de 200 mile pe oră.)

— S-a defectat radiatorul ! mormăi Sweet. Mă faci să râd.

Motoarele scoteau un zgomot atât de puternic, încât, acum, profitând de câteva clipe de acalmie, erau în stare să-și mai elibereze câte o mână, cu care-și apăsau căștile pe urechi, să poată conversa. Altimetrul indica o pierdere din înălțime de aproape două mii de picioare, dar Murphy nu mai avea încredere în aparatura de bord. Vârful acului care indica „viraj și înclinare“ era înțepenit într-o parte și nu se mai mișca.

Sweet reuși să aducă avionul în zbor rectiliniu și orizontal, dar o dată cu micșorarea vitezei, începură să crească vibrațiile. Capota motorului era încinsă la roșu. Lipitura din aliaj a uneia din clame cedă și capota începu să salte, ridicată de suflul elicei, lăsând să se vadă vâlvătaia galbenă ce cuprinsese motorul, iar prin deschizătura formată pătrundea un curent de aer, de o forță extraordinară, ce atâtea flăcările, făcându-le să capete o culoare mai deschisă. În sfârșit cedă și lipitura celei de-a doua clame ce fixa capota și, pentru o secundă, aceasta începu să bată peste motorul cuprins de flăcări, întocmai ca aripile, de un roșu intens, ale unei uriașe păsări de pradă. Capota se îndoi, izbindu-se de trei ori de marginea aripii și se desfăcu complet, căzând cu un pocnet surd peste partea superioară a planului, apoi, ridicată de forța puternică a curentului de aer, se balansă ușor peste ampenaj.

— O bucată de aripă ! Isuse, s-a rupt o bucată de aripă ! Am văzut-o cu ochii mei cum trecea pe lângă mine, întocmai ca un zmeu, strigă telegrafistul îngrozit.

— Linișteți-vă cu toții, spuse Sweet. Încă mai sunt în stare să mă ocup de avion. Se întoarse apoi calm către Murphy.

— Parcă tu răspunzi de capotele motoarelor, mecanic, nu-i așa ? Pe asta ai verificat-o înainte de decolare ?

Murphy își întoarse privirile către căpitan. Lumina galbenă și strălucitoare din carlingă era destul de puternică pentru ca mecanicul să poată zări fața lui Sweet, scăldată în sudoare de efortul depus în lupta cu comenzile.

— Când am plecat era în regulă, domnule, răspunse Murphy, și, de altfel, nici motorul stâng nu ardea când am făcut verificarea.

— Să știi că nu mă amuză glumele tale sarcastice, i-o reteză Sweet.

Acum, după ce capota dispăruse, flăcările de la motor parcă scăzuseră în intensitate, dar lipsa ei stricase profilul aerodinamic al aripilor, făcând avionul să salte ușor și să icnească. Sweet avea ambele picioare pe paloniere, luptându-se să împiedice aparatul să se prăbușească.

Se auzi o pâraitură, un scâncet și-i izbi mirosul de cordită de la un proiectil ce explodează în apropiere. Deveniseră de-acum o țintă luminoasă pentru artileria antiaeriană.

— Flăcările de la bordul de fugă arată foarte urât, domnule Sweet și mă tem că s-ar putea să explodeze rezervoarele de benzină, îl avertiză mecanicul.

— Din punct de vedere tehnic, este practic imposibil, spuse Sweet, zâmbind. Chiar și într-un rezervor gol, amestecul de combustibil și aer e mult prea bogat ca să se aprindă și să explodeze.

— Dar am mai văzut chestia asta, insistă Murphy. Sweet privi înapoi, peste umăr și scutură calm din cap înspre mecanicul său, pentru a-l liniști. Reușise, în sfârșit, să stăpânească avionul și, cu toate că flăcările erau destul de mari, din câte își dădea el seama, situația rămânea cel puțin constantă.

— Și încă ceva, Murphy... adăugă Sweet. Te rog să-ți ștergi numele acela de pe caschetă. Membrii echipajului meu nu-și iau unul altuia echipamentul.

Murphy îl strigă pe mitraliorul de spate, întrebându-l dacă avionul de vânatoare se mai afla încă în urma lor.

— Îl vezi, mitralior ? întrebă Murphy.

— David e mort, răspunse canadianul din turela superioară de mijloc.

— Tu poți să-l vezi din turela ta, Kit ?

— Focul este atât de puternic încât văd perfect ampenajul, dar mai încolo, Dumnezeu știe ce-o mai fi. De aici se vede doar o flăcără. Cu toate că nu-mi dau seama cum a putut să ne piardă, Micky, ardem ca o torță. Ambele paloniere sunt lovite, iar cel de stânga mai este și înclinat într-o parte.

— Vom arunca munițiile, îl anunță Sweet. Deschideți trapele de la lansatoarele de bombe.

— Idiotule, mormăi Kit Pepper, mitraliorul, încă n-ai aruncat afurisitele acelea de ouă de struț ?

— Bombele au fost lansate, spuse Speke, iar avionul săltă ca pentru a-i confirma vorbele.

— Tâmpitule, strigă Sweet. Ți-am spus eu să le dai drumul ? !

Murphy urmări cum elicea își schimbă pasul în drapel și se oprește brusc.

— Motorul stâng a murit, domnule.

— N-o să ți se conteze zborul acesta ca misiune îndeplinită, îl preveni Sweet, răutăcios. A lansa bombe la întâmplare înseamnă o misiune eșuată.

— Dar cine-a spus că le-am aruncat la întâmplare ? întrebă Kit Pepper.

— Am ochit ținta, spuse bombardierul, cu voce supusă.

— Mincinosule, strigă Sweet, suntem la câteva mile distanță de țintă. Nu primi nici un răspuns. Asta se cheamă sabotaj și, când ne întoarcem, am să te dau pe mâna curții marțiale.

— La dracu', măcar dacă ne-am mai întoarce, răspunse Speke.

— Închideți trapele de la lansatorul de bombe ordonă Sweet. Navigator, dă-mi direcția spre Warley. Dacă v-ați speriat chiar așa de tare încât nu mai puteți face treabă, mai bine mergem acasă.

— Virăți 283, domnule, spuse Billy Pace, arhitectul cu firea blândă, care zbura acum ca navigator în echipajul lui Sweet.

— Busola e moartă, domnule, îl anunță Micky Murphy. Era pentru prima oară când remarcă și Sweet că busola nu mai funcționa.

— Atunci mergem după stele. Se aplecă într-o parte, pentru a-l vedea mai bine pe observatorul bombardier. Ce dracu' faci acolo jos, bombardier ?

— Încerc să ies naibii de-aici răspunse Speke, luptându-se cu trapa de evacuare. Dacă și-au pus cumva în gând să decerneze nenorocita aceea de „Cruce a Victoriei“ piloților care se pârlănesc în Lancasteruri în flăcări, în nici un caz n-or să le-o dea bombardierilor.

— Ai să încapi pe mâinile curții marțiale !

— Iar dumneata ai să mori, răspunse Speke. Murphy se uită la el. Posibilitatea de salvare a echipajelor aflate în avioanele de tip Lancaster, în cazul în care acestea erau lovite, era foarte redusă : numai unsprezece la sută din echipaje supraviețuiau, în comparație cu cifra de douăzeci și nouă la sută ce reprezenta procentul echipajelor salvate de pe avioanele de tip Halifax.

Pip Speke reuși să deschidă trapa de evacuare și, de teamă ca nu cumva Sweet să lase din mâini comenzile și să vină să-l oprească, se aruncă prin deschizătură cu capul înainte. Se auzi o bufnitură, când lovi cu picioarele partea laterală a trapei, iar una din cizmele de zbor îi rămase în avion. O rafală puternică de vânt pătrunse prin deschizătură, zdruncinându-l pe Sweet. Mai în spate, spre coada avionului, Kit Pepper împreună cu telegrafistul se căzneau să deschidă ușa de acces în avion. Amândoi se luptaseră, plini de curaj, să stingă cartușele de iluminare și semnalizare ce amenințau să aprindă bomba luminoasă, lovindu-le cu putere. Unul dintre proiectilele lui Himmel îndoise închizătoarea de la ușa, dar cei doi ciocăniră în ea cu un topor de incendiu, reușind, până la urmă să o întredeschidă. Loviturile de topor dădeau vibrații în tot fuselajul. Sweet simți cum greutatea celor doi se deplasează spre coada avionului și învârti roata de comandă a fletnerelor pentru a restabili echilibrul. Ghicindu-le intenția, strigă imediat :

— Nimeni nu părăsește avionul. E ordin ! Și nu-mi pasă dacă am să vă dau pe toți pe mâna tribunalului militar !

— În regulă, căpitane, spuse Kit Pepper, dar continuă să forțeze ușa de la fuselaj. Îi făcu semn

telegrafistului că are de gând să se strecoare afară, prin ușa avariata, pe care reușiseră să o deblocheze. Celălalt încuviință, dând din cap. Avionul i se clătină sub picioare și Pepper se agăță repede de turela din apropiere, pentru a-și ține echilibrul, în timp ce își prindea cu grijă parașuta de hamurile de la piept.

— Vom reuși băieți, spuse Sweet. Dar când rostea aceste cuvinte, din motorul din dreapta țâșniră scânteii. Îl țin pe 283.

— Busola nu mai funcționează, strigă Murphy. Ne învârtim în cerc. Uitați ținta, acolo, în dreapta. Direcțiile s-au strâmbat. N-o să mai ajungem nici odată acasă cu avionul ăsta. Arde ca o tortă, nu vedeți ?

Acum se aflau mai jos iar incendiile din Altgarten păreau de-aici și mai mari și mai îngrozitoare. Majoritatea focurilor aveau culoarea galbenă ca lămaia sau trandafirie, iar în locurile unde incendiile luaseră amploare și nu mai puteau fi controlate, apăruseră flăcări de un roșu intens.

Himmel mai făcu o încercare. Exploziile proiectilelor răsunară ca un ecou în interiorul fuselajului de metal al bombardierului, întocmai ca o lovitură dată cu ciocanul într-o cutie de tablă. Trei din hublourile lui Sweet plesniră, iar focul de la motor se vedea prin ele, aidoma unui jăratric trandafiriu. Lângă picioarele lui Murphy apărură trei discuri negre, ca niște plăci de gramofon îndoite. Murphy tocmai se întreba la ce-ar fi putut oare folosi acestea, când văzu lumina unui proiector strecurându-se, pe rând, prin fiecare și-și dădu seama că nu erau decât găuri făcute de proiectile, în partea de metal, cea mai solicitată, a avionului.

Proiectilele explodau în apropiere. Murphy auzi ca un țipăt și văzu bucăți de metal zburând în toate părțile. Cam în jurul orei patru zări spre dreapta, sus, un alt Lancaster zburând rectiliniu și orizontal. Focul de la motorul stâng exterior al avionului „Sweet” lumina cel de-al doilea bombardier pe dedesubt, într-un fel straniu, semănând cu o machetă din cele folosite în filme. Avionul zboară prea perfect, prea aproape nemișcat, gândi Murphy. Flăcările străluceau pe palele elicelor, care în mișcare păreau ca niște discuri de argint și mecanicul zări micul pete alb care nu era decât botul avionului. I se păru chiar că vede și ochii pilotului, ba știa și ce rostea acesta în gând : „Bine că mor ei și nu noi. Îți mulțumim din inimă, Sfântă Fecioară”.

Murphy lovi ușor indicatorul de ulei : optzeci și nouă de grade. Nu stăteau prea rău, iar șaptezeci de uncii presiune pe un inci pătrat era ceva foarte normal. Temperatura și presiunea motorului drept exterior erau și ele aproape normale, deși Murphy știa că asta nu însemna decât un capriciu de moment, o ciudățenie tehnică ce în curând avea să dispară, iar presiunea și temperatura se vor ridica brusc, solicitându-l și mai mult pe Sweet, atât fizic cât și mental. Bang ! Bang ! Se auziră câteva împușcături ; Murphy o simțea pe fiecare din ele zguduind întreg fuselajul. Decise că nu mai aveau scăpare, dar groaza cumplită de a se parașuta, pe care o încercase de nenumărate ori și care îl cuprinsese din nou acum, îl paraliza.

Piloții de pe avioanele de vânătoare germane se împărțeau în două categorii : cei care distrugneau câte un bombardier imediat ce erau afectați la vreo escadrilă (așa cum doborâse Himmel un bombardier

polonez lângă Lodz), adăugându-și apoi victorie după victorie la palmares, și cei care nici măcar nu apucau să zgârie vopseaua de pe avionul inamic, indiferent cât de des erau trimiși în misiune și care, dacă mai rămâneau în viață după cincizeci de ieșiri, se puteau socoti norocoși.

„Expertii” erau ușor de recunoscut : cu atenția trează în fiecare clipă, cu reflexe excelente și cu o viteză de reacție de-a dreptul remarcabilă. Pe deasupra erau niște ochitori de elită, capabili să determine cu precizie corecția față de țintă, apreciind viteza inamicului și poziția viitoare. Un „expert” avea întotdeauna avionul „în mână” ; el știa să se apropie foarte mult de prada sa și era capabil să mențină linia de tragere nemișcată timp îndelungat, pentru a ucide. Dealtfel și trei secunde puteau fi de ajuns.

Himmel era un „expert” în adevăratul înțeles al cuvântului, pe când indivizi ca Beer nu aveau să reușească niciodată. Mașina sa de curse îi dezvoltase îndrăzneala și curajul dar nu în același grad și inteligența. Beer își împrăstia proiectilele la întâmplare, pe unde apuca, scăpa avionul de sub control, pierdea din înălțime și își modifica direcția, iar când, în sfârșit, reușea să-și corecteze zborul, inamicul era destul de departe și gata să execute o altă manevră. Bunăoară, dacă avionul inamic ar fi zburat rectiliniu și orizontal, în fața lui, Beer l-ar fi nimerit cu siguranță, atât doar că nu s-ar fi apropiat suficient de mult și numai zece la sută din proiectilele sale ar fi ajuns la țintă. Din nefericire însă, pentru Sweet și pentru Murphy, nu Beer era cel care-i ataca acum, ci Himmel.

Acesta privi în colimator imaginea bombardierului ce se mărea încetul cu încetul, apropiindu-se vertiginos ca un bolid. Prada, care părea că s-a împăcat cu soarta implacabilă, își întinse în cercul de distanță al colimatorului vârful aripilor ca și cum era gata să-și primească lovitura de grație. Poc ! Poc ! Poc ! Explozia dură patru secunde, timp în care din țevile mitralierelor lui Himmel tăsniră aproape patruzeci și șapte de livre de oțel și exploziv perforant ce pătrunseră, în cea mai mare parte a lor, în „S Sugar”. Cei doi aviatori care se luptau să deschidă ușa văzură din dreapta avionul de vânătoare al lui Himmel apropiindu-se vertiginos de ei și pregătindu-se pentru cel de-al treilea atac. Kit își conectă interfonul, să-l prevină pe Sweet, dar nu reuși să mai scoată decât un urlet înspăimântător. Un proiectil îi explodă în stomac, rupându-l în două. Sângele se împrăstie întocmai ca o spumă roșie, ce acoperi toată partea interioară a fuselajului, până aproape de lonjeronul posterior. Telegrafistul ce se aflase lângă el își recăpătă, pentru câteva momente, cunoștința, în timp ce plutea prin aer, sub voalura unei parașute. Îi era teribil de frig și îl cuprinsese o stare de somnolență. Artera femurală îi era deschisă și băiatul își pierdea cu repeziciune sângele pe care inima ce bătea cu putere îl expulza în aerul rece și întunecat al nopții. Muri la patru mii de picioare înălțime, deasupra orașului Altgarten.

Bombardierul agoniza într-o ultimă scuturare convulsivă. Până atunci, Billy Pace, navigatorul, își păstrase calmul, dar supraviețuind și celei de-a treia încercări a lui Himmel de a-i nimici, simți, deodată, nevoia de a avea sub picioare o platformă solidă, bine construită și tare ca pământul. „S Sugar” înco-

voindu-se ca sub povara unei mari greutate, se prăbuși în spațiu, pe o distanță de cincizeci de picioare ce păru nesfârșită. Avionul își recâștigă cu greu stabilitatea cu un scrâșnet de metal strivit. Partea din spate a fuselajului era răsucită când într-o parte când într-alta, de curentul de aer rece care lovea în cele două direcții greu avariate de la ampenaj. La fiecare răsucire se mai desprindea, cu zgomot, câte o grămadă de nituri. Curentul de aer ce mătura marginile zdrențuite de metal a cel puțin două duzini de găuri făcute în fuselaj, producea un șuierat puternic și constant, asemenea scâncetului de flaut.

Billy Pace se lupta instinctiv să iasă prin trapa de evacuare de deasupra. Parașuta prinsă de carabinele de metal de pe piept îl împiedica să se strecoare prin trapa destul de îngustă. Încet și cu răbdare, Pace își vârî umerii înapoi în avion și-și desfăcu parașuta. Apoi se cățăără pe avion, ținând strâns în mâini parașuta salvatoare. Curentul de aer îl izbi întocmai ca un ciocan. Aerul rece al nopții îl lovi în față și în piept cu o viteză de 230 de mile pe oră, presându-i picioarele de marginea trapei. Centimetru cu centimetru, Pace se trase afară, copleșit de forța de uragan a curentului. Presiunea aerului îi turtea corpul, împiedicându-l să respire în voie. Deodată, curentul de aer îl învălui cu totul, învingându-i forța brațelor, trântindu-l cu partea superioară a corpului de fuselaj și răsucindu-i genunchii, apoi îl smulse cu totul în afară. Flăcările de la motorul stâng exterior îi permiteau să vadă în jurul său ca-n plină zi. Încercă să se agațe cu mâinile de ceva, dar nu reuși. Suflul elicei îl făcu să alunece ca un bănuț de tinichea pe lângă porțiunile vopsite și aspre. Se lovi de

turela superioară, julindu-și foarte rău amândoi genunchii, apoi se rostogoli de pe avion cu legătura în care se afla parașuta încă în mână.

Se prăbuși în spațiul nemărginit, atras de forța gravitațională. Se rostogolea. Văzu avionul, care trecea pe deasupra lui, apoi zări luna. Ampenajul se găsi la numai un iard de fața lui și datorită inerției, pentru câteva clipe viteza cu care cădea fu aproape egală cu cea de deplasare a avionului, iar ampenajul părea că se îndepărtează extrem de încet. Știa bine că parașuta nu i-ar fi folosit la nimic, dacă nu era fixată în clame și avu câteva momente de furie și disperare, încercând să nimerească cataramele de metal. Căzu pe o distanță de patru mii cinci sute de picioare înainte de a-și da seama că se putea folosi de mâini. Izbuti să fixeze un cârlig fără nici o dificultate, dar, oricât se căzni, nu reuși să-l prindă și pe-al doilea. Nici măcar nu îndrăznea să privească spre pământ, deși cu coada ochiului observase incendiile din Altgarten și fasciculele luminoase ale proiectoarelor care se roteau încet în jurul picioarelor sale și a căror intensitate luminoasă creștea cu fiecare secundă. Se hotărâ să-și țină parașuta lângă corp cu o mână, iar cu cealaltă să tragă de mâner, lăsându-se în nădejdea unui singur cârlig. O smucitură puternică îl împinse într-o parte. Parașuta se deschise brusc, cu o plesnitură și Billy Pace pluti ușor, viu și nevătămat, pe aripile vântului cald, ca un zefir, ce adia pe deasupra orașului Altgarten.

În avionul cuprins de flăcări, doar Sweet și cu Murphy mai erau în viață. După ce sărise și bombardierul, prin trapa rămasă deschisă pătrunsese în carlingă un curent de aer care măturase totul în cale.

— Abandonăm, spuse Sweet. Dă-i drumul, Murphy. Știu că n-aștepți decât să ți-o spun eu.

Micky Murphy încuviință, dând din cap, Sweet continuă :

— Ieși prin trapa din față. Așteaptă până îți spun eu să sări.

Murphy apucă o butelie de oxigen și se-ndreptă spre partea din față. Se prinse de tabloul de comandă al pilotului și se aruncă disperat sub el. Avu nevoie de toată forța de care era în stare pentru a se deplasa în contra curentului de aer ce pătrundea cu o viteză de 200 de mile pe oră. Reuși să ajungă pe treapta de jos, apoi se apropie de trapa deschisă, prin care zări incendiile și lumina proiectoarelor de jos. Conectă interfonul și anunță :

— Sunt gata să sar, domnule.

Sweet mormăi ceva nedeslușit. Avionul se prăbușea în mod îngrijorător și, deodată, cablul fletnerului de la eleronul din dreapta plesni și se înfășură împrejurul articulației eleronului, blocând-o într-un ghem încurcat de fire rupte, planul drept se ridică brusc la un unghi de patruzeci de grade. Neștiind dacă să sară sau nu și cu interfonul deconectat. Murphy aplecă puțin capul încercând să vadă ce face Sweet. Abia atunci îl zări pe acesta cu umerii lipiți de partea laterală a fuselajului, aprins la față și împingând cu toată puterea comenzile. În clipa în care renunță să se mai chinuie cu ele, cablul răsucit al fletnerului se desprinse și eliberă deodată eleronul, începând să izbească aripa, răsucit de suflul elicei. Comenzile erau din nou libere. Dându-și seama că numai un miracol salvase avionul să se prăbușească în continuare până la pământ, Sweet corectă înclinația. Încet, foarte încet, avionul începu să zboare din nou rectiliniu și orizontal.

Murphy își conectă interfonul de bombardier și întrebă :

— Nu veniți și dumneavoastră, domnule ?

— Eu l-am urcat până aici, eu îl duc înapoi !

— Sper că nu la Warley !

— Undeva, pe vreun petec de pământ.

— N-o să reușiți singur !

Sweet mormăi din nou :

— S-ar putea să-mi fii de folos.

Lui Murphy îi era frică să sară prin trapa de evacuare. În avionul în flăcări se simțea totuși mai în siguranță.

— Mai bine cu dracu' decât cu tat'su ! spuse Murphy. Se întoarse să urce treapta, dar curentul de aer îl împinse înapoi. Își lipi mâna de bara de metal. Folosiți fletnerul manual.

— Tocmai mă pregăteam s-o fac, răspunse Sweet.

— Și măriți turația motorului. Doar n-o să ne-a-pucăm să facem economie de combustibil.

— Să distrug dispozitivul secret ?

— M-am ocupat eu de asta, spuse Murphy.

— Și acum ce să mai fac ?

— Vă mai amintiți care era direcția vântului ?

— Îmi pare rău, nu mai știu. Era treaba afurisitului acela de navigator. Bănuiesc că a întins-o. Ori-cum, niciodată nu mi-a fost de prea mare ajutor.

— Asta-i situația, nu suntem decât noi doi.

— Dar cu avionul de vânătoare cum rămâne ? întrebă Sweet nervos.

— Ah, da, am uitat complet de el, răspunse Murphy sec. Da, în cazul acesta, suntem trei.

Himmel se afla, într-adevăr, foarte aproape de ei, privind la bombardierul în flăcări cu teamă și fascinație.

— Sărmanii de ei, spuse observatorul. Era clar că echipajul se lupta din răspuțuri să-l mențină în zbor.

— Țștia sunt cei care ne pustiesc orașele și îi îngroapă pe-ai noștri de vii, spuse Himmel. Se pregăti să dea bombardierului lovitura de grație. Urcă, foarte puțin spre dreapta și privi vrăjit motorul în flăcări. Un proiectil trimis de artileria antiaeriană explodă aproape de vârful planului drept al Lancasterului și ambele aparate se zdruncinară.

— Cu siguranță că antiaeriana o să ți-l revendice, spuse observatorul.

— Ei își revendică tot, zise Himmel. Totuși, nu deschise încă focul asupra bombardierului lovit. Trase de maneta de alimentare cu carburant înapoi și deodată, din țevile de eșapament țîșniră scânteii albastre și galbene.

Himmel știa dinainte că turațiile motorului vor scădea chiar fără să se uite la indicator. Poate că se modifica vibrația ce se transmitea prin manșă sau auzea o ușoară schimbare a zgomotului produs de motor în timp ce bujiile se ancrasau. Tot ce se petrecea era legat doar de motorul din dreapta, la care presiunea uleiului creștea vertiginos. Supapa călca din nou prost iar amestecul se aprinse în țeava de evacuare împrôșcând flăcări. Afurisitul acela de motor era de vină ! Dacă Kugel n-ar fi fost pus pe făcut economii Luftwaffeului și, în loc să-i schim-

be pistoanele, i-ar fi schimbat tot motorul, acum ar mai fi existat un omni distrus de el.

— Legați-vă bine centurile, spuse Himmel. Coboră pianul de la etajul cinci.

Ca să nu-și alarmeze echipajul, Himmel folosea termenul de jargon pentru aterizare forțată. Nu răspunse nimeni, dar își zări observatorul pipăindu-și pe furis parașuta, de parcă nu s-ar fi încrezut în ceea ce-î vedeau ochii. Motorul era pe cale să se oprească dintr-un moment într-altul, iar avionul să cadă, căci datorită antenelor radar, aveau acelalși profil aerodinamic ca și o cărămidă ciobită. Himmel pică brusc avionul, avea nevoie de fiecare strop de viteză în plus pe care ar fi putut să o obțină dacă voiau să ajungă întregi și teferi înapoi pe pământ. Acul variometrului coborî brusc. Deasupra lor, bombardierul în flăcări se restabilise și zbura din nou orizontal.

— „Katze 9“ către Butterbrot. „Katze 9“ către Butterbrot. S.O.S. Pană de motor. Referința... este...

— „Ludwig Nordpol 6“ spuse repede, operatorul radar, din spate.

— „Ludwig Nordpol 6“, transmise Himmel.

— Ordin : virați 180, sosi răspunsul. Himmel însă și executase manevra de întoarcere în direcția aceasta. Voiau să-l dirijeze cât mai departe posibil de ruta inamică. Privi îngrijorat grupurile de nori ; spre stânga, provincia Ruhr era acoperită de pătura obișnuită de smog, deși ici și colo se putea zări fumul roșiatice ce se ridica de la câte o oțelărie. Viră spre zona de câmpie.

Ofițerul de legătură de la Deelen își aruncă privirea pe harta localităților în care se aflau aerodro-

muri de ajutor înzestrate cu aparatură pentru aterizare instrumentală. Acestea se distingeau pe terenurile de necesitate și erau marcate corect și cu grijă. Mameloanele, obstacolele și liniile de înaltă tensiune - adevărate primejdii pentru un avion deteriorat și aflat în pană apăreau toate bine conturate pe hartă. Ofițerul alese repede un aerodrom. Proiectoarele deasupra cărora zbura Himmel, avertizate, își îndreptară fasciculele luminoase la orizontală, în direcția aerodromului ales. Văzute de la 15.000 de picioare înălțime, păreau niște săgeți cenușii dresate spre aerodromul pentru aterizări forțate.

— Îi văd, spuse Himmel.

— Anunț : ridichi și giulgiu, promise ofițerul de legătură.

— Am înțeles, răspunse observatorul.

— Îl vedem, spuse Himmel. Motorul din dreapta tuși de două ori, apoi se opri. Himmel puse elicea în drapel. În fața lui, fasciculul unui proiector lumina un crâmpei de nor. Acesta era giulgiul promis și urmară imediat și ridichile : rachete albe și roșii, ce explodau deasupra aerodromului unde așteptau pregătite ambulante și autocisterne cu combustibil, camioane cu muniții și instalatori.

— Să dau drumul la o rachetă roșie ? întrebă observatorul.

— De ce nu ? spuse Himmel. Doar trebuie să contribuim și noi cu ceva la petrecere, nu ? Își acordă lungimea de undă pentru aterizare instrumentală și auzi o singură notă, foarte înaltă. Se aflau deci pe ruta corectă. Himmel tocmai se pregătea să co-

boare flapsurile, dar, sub un impuls de moment, deblocă elicea și făcu contact la motor. Curentul de aer învârti palele elicei și motorul porni din nou.

— Afurisitule ! exclamă Himmel. Ceilalți doi coechipieri nu scoaseră nici un cuvânt, aproape că simțeau în gură gustul cafelei care-i aștepta. Himmel trase de manșă și viră ca să mai privească încă o dată bombardierul pe care îl omorâse pe jumătate.

Când ultimele rezerve de apă secară, Bodo Reuter, ofițerul din echipa de salvare T.E.N.O., împrumută bicicleta unuia din băieții de la „Hitler Jugend“ și se rezezi printre bombe și șrapnele spre Rathaus, pentru a-l înștiința pe primar. Se grăbi să pătrundă prin ușa protejată cu saci de nisip, trecând în fugă pe lângă șeful poliției apoi așteptă nerăbdător ca un curier ce venise din spre restaurantul lui Frenzel să termine ce avea de raportat. Acolo, explozia unei bombe omorâse douăzeci și cinci de persoane, dintre care opt erau oaspeți ai primarului, ce rămăseseră să mai bea câte un păhărel, la bar, iar parterul de la Stube fusese transformat în morgă.

— Următorul, spuse primarul, întorcând spre Bodo Reuter o privire goală și lipsită de expresie. „Poate că nu a înțeles sau nici măcar nu a auzit raportul care tocmai i s-a dat, gândi Bodo, și, la urma urmei, poate că nici nu-l interesează. Probabil că primarul dorește să aștepte până a doua zi, pentru a se familiariza cu astfel de vești.“

— De ce n-ai telefonat ?

— Telefonoanele nu mai funcționează, Herr Bürgermeister, toată partea de vest a rețelei electrice este scoasă din funcțiune. V-aș fi putut telefona de la sediul Partidului, dar mi-ar fi trebuit la fel de

mult timp ca să ajung acolo sau să vin la dumneavoastră.

— Partea de vest ? repetă primarul. Se uită la telefonistă : aceasta dădu din cap. În porțiunea de oraș unde se afla piața cea veche, firele rețelei de alimentare cu energie electrică, legate de la o clădire la alta, nu depășeau un stat de om în înălțime. Multe dintre străzile acestea erau pline de fire rupte, de oameni ce se-mbulzeau și încurcau circulația, blocând traficul și împiedicându-i pe bicicliști.

— Raportează, îi ordonă primarul.

— Rețeaua de apă e în regulă, domnule primar, iar conducta spartă de pe Mönchenstrasse a fost reparată, dar nu poate fi folosită.

— De ce ?

— Pe Mönchenstrasse au căzut patru sau cinci bombe : prima dintre ele a explodat, producând un crater uriaș în mijlocul drumului și avariind conductele de apă, iar celelalte n-au făcut decât să agraveze situația, desfăcând îmbinările țevelor în nenumărate locuri. Astfel că pe toată lungimea străzii se găsesc aproape o duzină de spărturi prin care se scurge apa și pentru a le repara ar trebui săpat timp de câteva ore.

Primarul ascultă cele relatate de Bodo cu un calm olimpiu. Se întoarse spre hartă. Când începuse bombardamentul, se apucase să înfigă câte o pioneză mare, roșie, pe locul unde făcea explozie fiecare bombă, dar după numai zece minute rezerva de pioneze se terminase. Trecu cu degetul peste Mönchenstrasse și întrebă, deodată, fără să întoarcă capul :

— Casa lui Voss a fost lovită ?

— Voss este mort, domnule primar. Tocmai se apropia să arunce nisip peste o bombă incendiară, când a fost doborât de suflul exploziei alteia. Unele dintre ele conțin și o încărcătură de material exploziv.

— Nebun ! exclamă primarul.

Afară, bombele cădeau fără încetare.

— Întindeți furtunul pe Mönchenstrasse și alimentati-vă cu apă direct din pârâu.

— Bine, dar vă dați seama ce furtun lung ar trebui ? obiectă Bodo Reuter. Și-apoi, ce obținem ? O singură gură de apă. Decât așa, mai bine urinăm deasupra focului.

— Nu există nici o alternativă, îl repezi primarul. Părul i se ridicase în sus, vâlvoi, iar gulerul tare, scrobît de la plastron, se desfăcuse din butoni și se bălăbănea prin aer, făcându-l să semene cu un comic de revistă.

Reuter se întoarse, vrând să plece, dar primarul îl prinse de braț și-l trase cu putere spre peretele pe care era prinsă harta orașului. În clipa următoare se auzi o explozie puternică undeva, în apropiere și cu toate că restul celor care se aflau în încăperi se aruncară la pământ, cei doi bărbați nici nu se clintiră, dând impresia că nici nu auziseră explozia.

— Unde ? întrebă primarul. Arată-mi unde ! Vocea i se schimbase, îi tremura, nu mai era cea obișnuită și, pentru o secundă, pompierul se temu de epava aceasta ce arăta caraghios, întocmai ca o sperietoare îmbrăcată în haine de seară și cu praf alb de moloz pe vestă.

— Vom întinde furtunul, domnule primar, spune el.

— Nu există alternativă, îl întrerupse primarul. Pronunță cuvintele pe tonul cu care ar fi rostit unul din preceptele după care s-ar fi condus în viață și, într-adevăr, numai de dictonul acesta se lăsase condus în ultima jumătate de oră.

O fată din Luftschütz termină de bătut la mașină o notiță pe care i-o întinse primarului pentru semnătură. Acesta chemă imediat un curier de la „Hitler Jugend“. Era micul Jürgen Löwe, băiatul bărbierului.

— Urcă-te repede pe bicicletă și repede-te până pe Nehringstrasse. Știi, incendiul de la brutărie. Să dărâme casele din spate, pentru a izola focul. Ofițerul superior T.E.N.O. de acolo va avea nevoie de ordinul acesta scris.

— N-am bicicletă, domnule.

— Și cum îndrăznești să vii aici fără bicicletă ? Soarta orașului depinde și de niște curieri buni și foarte operativi care să transmită mesajele.

Micul Jürgen n-avea decât paisprezece ani. Era prima săptămână în care fusese solicitat și el, în misiuni oficiale, iar dojana primarului îl descumpăni.

— Ai să alergi tot drumul ! Și data viitoare, când te prezinți la datorie, să nu îndrăznești să-ți mai uiți bicicleta acasă ?

— Dar n-am uitat-o, domnule, se apără copilul. Am fost aruncat de pe ea la intersecția dintre Dorfstrasse și Zillerstrasse. N-am mai găsit din ea decât o roată, și aceea complet îndoită.

— Haide, dă-i drumul, spuse primarul, care se înmuiașe dintr-o dată. Și ai grijă de tine.

Băiatul fugi din odaie, strângându-și la piept șapca albastră de curier, de parcă ar fi fost „Crucea de Fier“.

— S-a sfârșit, spuse telefonista. Bombardierele au plecat. Notă ora la care primise telefonul de la postul de observații de pe șoseaua Venlo și, după puțin timp, urmară și altele, confirmând același raport.

Vestea părându-i-se de necrezut, primarul se hotărî să o verifice, ieșind din încăperea Postului de conducere a apărării antiaeriene civile a orașului. Urcă cu greu cele câteva trepte întocmai ca unul ale cărui încheieturi înțepeniseră, îmbătrânite brusc peste noapte. Ceilalți îl urmară și, în clipa în care ieșiră prin ușa protejată de saci cu nisip, flăcările îi făcură să-și acopere ochii cu mâna. Focul antrena aerul peste câmpia întinsă și pustie, dând naștere unei adieri blânde și calde, aidoma zefirului. Cu cât focul era alimentat cu mai mult oxigen, cu atât vâlvătaile deveneau mai mari și căldura din centrul incendiului mai puternică, iar flăcările erau tot mai deschise la culoare. Lăsând la o parte imaginea spectaculară a incendiului de la rezervoarele de gaze, flăcările cele mai puternice erau la clădirea Centrului de pregătire a infirmierelor, evacuat, din fericire, fără pierderi de vieți omenești. Îi învălui căldura puternică emanată de incendii și vâjâitul limbilor de foc, mistuitoare, dar bâzâitul de bondar al avioanelor aproape că dispăruse cu totul. Deodată se auzi un trosnet cumplit, venind dinspre biserica Liebfrau. O vâlvătaie izbucni și se ridică până la cer, împrăștiind peste acoperișurile caselor scânteii albe și fierbinți.

Era un fapt la care pompierii se așteptaseră însă. Factorul hotărâtor îl constituia jumătate din bombele incendiare din bomba mamă lansată de Ian, tânărul frate a lui Munro. Timp de câteva minute, pom-

pierii se adăpostiră trebuind să se ferească de plumbul topit ce se scurgea de sus, iar oamenii care se chinuiau să stingă incendiul de pe acoperișul bisericii, îndată ce văzură grinzile metalice cu zăbrele gata să cedeze, coborâră repede scările. Imediat după aceea, clopotele căzură cu un zgomot jalnic, asurzitor. Pereții exteriori, din piatră, se dilatau, cu mugeți furioase și trosnete înfricoșătoare. Naosul bisericii era în flăcări, iar renumita fereastră mare cu vitraliu nu strălucise niciodată mai frumos decât în momentele finale de agonie ale bisericii Liebfrau. Un contrafort se nărui cu o bubuitură. Construcția de piatră continua să se dilate și, în cele din urmă, acoperișul se prăbuși peste interiorul cuprins de flăcări, cu un tunet ce zgudui pământul întocmai ca un cutremur. În aer țîșniră scânteii la peste o mie de picioare înălțime, iar ferestrele sclipiră în roșu. Altarul vechi din secolul al cincisprezecelea, cu amvonul sculptat și pictura ce înfățișa suferințele martirilor, despre care se spunea că-i aparținea lui Van Der Weyden, toate dispărură, mistuite de flăcări pentru totdeauna.

Pompierii se îndepărtară de biserică și, timp de câteva minute, furtunurile se îndreptară spre casele vechi și restaurantul lui Frenzel, care se aflau de cealaltă parte a pieții. Un preot deveni aproape violent când văzu că pompierii renunțaseră la orice încercare de a mai salva sfântul lăcaș. Refuza pur și simplu să creadă că nu se mai putea face absolut nimic.

Prostul și vicleanul de Frenzel dosise cinci butoaie cu șnaps, cumpărate la bursa neagră și aproape cincisprezece saci cu zahăr, în apartamentul său, amplasat deasupra restaurantului. Datorită căldurii,

zahărul se topi și luă foc iar butoaiele cu șnaps explodară întocmai ca niște bombe, împrăștiind alcool fierbinte și stropindu-i pe cei din echipele T.E.N.O., pe pompieri și casele din apropiere. Soții Frenzel, împreună cu cele două fiice ale lor se adăpostiseră în subsolul restaurantului. Pompierii încercau să-i trimită la adăpostul care se afla după colț, la taverna studenților, dar fetele nu voiau sub nici un motiv să-și părăsească mama. La rândul ei, Frau Frenzel se încăpățâna să rămână lângă bărbatul ei, iar Herr Frenzel se codea să-și lase pivnița plină până la refuz cu vinuri franțuzești. Și așa îi făcea destul de rău să stea neputincios, simțind mirosul șuncii de Westfalia, cumpărată la negru, care se scorojea. Tăie încă o felie din plăcinta făcută de Frau Frenzel și mușcă cu poftă din umplutura dulce, cu mere. Întotdeauna i se întâmpla, când era nervos, să mănânce chiar și fără să-i fie foame.

Pompierii mai aduseră un furtun, îl ridicară peste fațada clădirii și îl îndreptară către o fereastră de la etajul al doilea, încercând astfel să împiedice focul să coboare spre nivelele inferioare. Restaurantul lui Frenzel devenise o morgă improvizată, iar pompierii își croiau cu greutate drum printre sirurile de cadavre întinse pe podeaua barului și udate de apă.

Magazinul de fierărie și chimicale, de pe partea cealaltă a pieții Liebefrau, era în întregime o jucărie în ghearele focului. Opt bidoane de vopsea aprinsă curgeau pe scară, întocmai ca o lavă vulcanică, prinzând, ca într-o capcană, vreo douăzeci de persoane care se aflau în pivniță și a căror viață era pusă în primejdie. Cei din echipele T.E.N.O. continuau

să sape neobosiți spre aceștia, prin zidăria care se înfierbântase.

Lângă uzina de gaz, aproape o sută de persoane formaseră un cordon viu de-a curmezișul drumului, iar câțiva dintre ei luaseră chiar la bătaie echipajul unei mașini de pompieri care se îndrepta spre spital, fără să ia în seamă casele lor în flăcări.

Pe Florastrasse, tinerii soți Meyer care tocmai se căsătoriseră în după-amiaza aceea, erau ascunși în pivnița părinților lor, împreună cu aproape o duzină de musafiri iar un cantor roman le intona străvechile cântece de nuntă, după cum cerea obiceiul.

Herr Holländer, ofițerul stării civile, cel care căsătorise tânăra pereche, tocmai deschidea, pentru a nu știu câta oară, ușa masivă și grea a unui adânc adăpost de pe strada Kaiserin Augusta. Era o străduță murdară, nu departe de uzina de gaz, și nu făcea notă discordantă în mahalaua care o înconjura. Corect echipat și cu o lanternă a cărei lumină abia mijea, în mână, bătrânul se uită împrejur, apoi își aruncă o privire la ceas. Majoritatea celor din adăpost erau muncitori de la fabrica de bere și, la început, refuzaseră să coboare, pe motiv că dimineața erau nevoiți să se scoale devreme. Așa cerea regulamentul, argumentase Herr Holländer. Nu era o hotărâre de-a lui, era lege.

Majoritatea sforăiau și în pivniță plutea un miros greu și acru de respirație și de trupuri nespălate. Nici unul dintre ei nu ar fi găsit de cuviință să-i mulțumească pentru grija ce le-o purta.

Bănuia chiar că îl urau, numindu-l „birocrat cu figură de rozătoare“, care, în calitate de administrator și sprijinit de autorități, își vâra nasul în tre-

burile vecinilor. Soția lui, o creatură micuță și blajină - „șobolanul și șoricelul“, cum îi numise, o dată, cineva - nu-și închipuia că lumea ar putea să aibă o astfel de părere despre soțul ei, cu atât mai puțin să-l poreclească. Dar greșea, iar cel care avea dreptate era soțul.

Holländer închise ușa în urma sa și urcă grăbit scările. Avea cheile tuturor apartamentelor în servietă. Poate că era mai nimerit să verifice dacă nu cumva căzuseră bombe în vreunul din apartamente. Pe umerii săi apăsa o răspundere foarte mare, pe care și-o îndeplinea cu sârguință și conștiinciozitate. Poate că primul apartament în care ar fi trebuit să se uite era cel al bătrânei doamne Klietmann.

Andi Niels reuși să o convingă pe vieneză cea înaltă să plece împreună de la dans, să „mai ia o gură de aer proaspăt“, dar fata refuză categoric să meargă cu el în anexă. Ajunseră, astfel, pe pajiștea Killer și se întinseră pe iarbă, pe jumătate dezbrăcați, când apărură Lancasterul lui Tommy Carter. Una dintre bombele indicatoare de țintă căzu lângă ei, arzându-i complet și făcându-i să capete acea poziție ciudată de boxer pe care o iau trupurile carbonizate, comprimându-se și devenind un morman negru de patru pe patru picioare.

Pentru locuitorii orașului Altgarten, plecarea bombardierelor aduse liniștea mult dorită la care aproape că încetaseră să mai spere. Deși curenții de aer fierbinți mai vuiau de-a lungul străzilor înguste, înviorând focurile și purtând strigătul celor răniți, muribunzi sau prinși sub dăfământuri, cea mai mare parte a orașului rămăsese în picioare. În cele douăzeci și opt de minute care se scurseseră între 0,24 și 0,52, peste două sute șazeci de bombardiere ataca-

seră orașul Altgarten, ceea ce însemna o medie de 9,3 avioane pe minut. Dintre acestea, o sută cincizeci și șase lansaseră bombe la trei mile distanță de noua țintă și numai opt ignorară incendiile din Altgarten, zburând mai departe, ghidate cu ajutorul sistemului radar H2S, pentru a ataca orașul Krefeld. Majoritatea avioanelor aveau la bord o încărcătură de bombe în greutate de 14.000 de livre și cu toate că douăzeci și cinci la sută dintre bombele lansate nu explodaseră, minute în șir în orașul Altgarten fusesse la fel de greu de deosebit detunătura fiecărei bombe, după cum ar fi fost imposibil de identificat zgomotul produs de fiecare cilindru al unui motor cu gazele în plin. Acum, după plecarea bombardierelor tăcerea deveni în mod curios apăsătoare, iar vocea primarului, răsună inutil și neașteptat de tare :

— Să-i mulțumim lui Dumnezeu că ne-a salvat ! spuse el. Toți ceilalți se-ntoarseră să-l privească. Primarul dădea dovadă de slăbiciune, ceea ce exprima el nu era un sentiment național-socialist, dar nu-i păsa.

— Mulțumesc lui Dumnezeu, spuse el din nou.

Luna era acoperită de nori citostratus ce se îngroșau văzând cu ochii și deveneau altostratus. Cu numai o jumătate de oră în urmă, astrul arătase întocmai ca un disc cu muchia ascuțită, înconjurat de halo, însă acum nu mai era decât o pată albă, moale și estompată. Pentru o clipă, se întunecă și dispăru cu totul în spatele unui nor gros. Pluteau și grupuri de nori fractostratus, alergând peste oraș atât de jos și de aproape de acoperișurile caselor încât căpătaseră o nuanță roșiatică, strălucind aidoma unor mici inferne.

— Pore scârbos, șopti, printre dinți, Oberzugführer Bodo Reuter.

— Conductele de apă de la Mönchenstrasse, ordonă primarul.

— Numaidecât, domnule primar, i-o reteză Bodo. Întinse mâna și apucă bicicleta de copil, dându-și seama, în aceeași clipă, că nu-i era ușor să pedaleze pe-așa ceva. Ciudat, însă, nu-i fusese deloc greu să vină călare pe ea, când se strecurase printre bombele ce cădeau cu nemiluita.

— Folosiți tot furtunul pe care-l aveți, pe Mönchenstrasse, zbieră primarul, în urma lui.

Câteva mile mai la vest se auzea răpăitul tunurilor antiaeriene, bateriile masate lângă frontiera olandeză încercând acum să intercepteze și să doboare bombardierele care se aflau în drum spre casă.

Pompa Diesel din curtea taberei T.E.N.O., fusese distrusă, iar rezervorul de motorină era în flăcări. O dâră subțire de fum negru se târa pe străduțele mai dosnice de lângă calea ferată, murdărind și înnegrind totul în cale cu funingine și făcându-i pe cei aflați în apropiere să tușească și să se frece la ochi de usturime. Bodo simți în gură un gust acru și înțepător, iar fumul îl gâdila în gât și îi irita plămânii. Mușcă bastista udă ce și-o pusese peste față și începu să pedaleze mai cu sârg. Ajuns la colțul străzii Neuer, se opri uluit. O perdea de praf se involbura și se rotea ca un vârtej, deplasată încet de curenții de aer către incendiile de pe Dorfstrasse. Focurile acestea, care izbucniseră la măcelăria lui Schmitt, la vechea clădire a companiei de asigurări și la magazinul de mode Becker păreau, prin per-

deaua de fum, decorul unui balet fermecat, privit prin cea mai fină pânză de mătase. La lumina lor, Reuter putu să distingă manechinele din vitrină, unele sparte, altele înțepenite în poziții stranii sau dezbrăcate de sulful exploziilor și aruncate pe pavaj, la un loc cu tot felul de rămășițe. Din păcate, însă, Bob știa că acolo unde flăcările erau mai mari, mai vii și mai strălucitoare nu ardeau manechine, ci ființe omenști.

Reuter nu era impresionat nici de vederea incendiilor și nici de-a cadavrelor, ci rămase pironit locului din primul moment când, uitându-se în fața lui, văzu doar un teren viran pe locul unde altă dată se ridica, pe o suprafață de aproape o sută de iarzi pătrați, blocul de patru etaje ce despărțea străzile Dorf și Neuer și, care, acum, devenise un morman de dărâmături, nu mai înalte de un stat de om, cu excepția câtorva coșuri rămase întregi. Aici explodase bomba de 2.000 de livre lansată din avionul lui Jammy, deși în alte părți, unde căzuseră bombe de patru ori mai grele decât aceasta, pagubele provocate nu erau nici pe departe pe măsura dezastrului din fața sa.

Bode se urcă din nou pe bicicleta fragilă de copil, grăbindu-se să-l întâlnească pe Gerd Böll. Îl găsi alături de ceea ce, pe vremuri, fusese casa bătrânului Voss.

— De ce te uiți mereu într-acolo? îl întreabă Bodo Reuter.

— Este casa lui Voss. Menajera vărului meu e jos, în pivniță.

Bodo observă că prietenul său are sprâncenele arse și își dădu seama că și ale sale erau la fel și că pielea buzelor plesnise, devenind dureroasă. Priviră

amândoi în tăcere mormanul de moloz, tot ce mai rămăsese din casa lui Voss, dărâmată de o bombă de 1.000 de livre; rămaseră tăcuți, cu durerea în suflet, știind că nu puteau interveni în nici un fel. Într-un târziu se îndreptară amândoi către groapa făcută în pavaj. Își plimbară lanternele în jurul craterului cu acea îndemânare de profesionist pe care o au chirurgii când examinează un abdomen deschis.

Totul fusese reparat cu multă grijă. Conductele de gaz erau închise ermetic cu pene, iar, ceva mai departe, cablurile electrice viu colorate și răsucite fuseseră prinse cu clama peste vârfurile carbonizate, întocmai ca niște artere rupte, strânse cu un clește. O importanță maximă fusese, de asemenea, acordată liniilor speciale de telefon ale brigăzilor de pompieri și ale poliției.

La un nivel mai jos, așezate astfel încât apa care eventual s-ar fi scurs din ele să nu provoace scurt-circuite, erau amplasate conductele pentru apă de capacitate mică, dar lanternele celor doi prieteni nu întârziară prea mult în această porțiune a gropii. Zona care îi interesa se afla în mijlocul străzii. Un strat de piatră de pavaj fusese smuls, pe o lungime de câțiva zeci de iarzi, iar pietrele dislocate se prăbușiră în groapa formată. În locul acela, conductele de gaz erau îndoit într-un mod destul de primejdios, iar o țevă de 35 cm plesnise și apa se scurgea din ea în mai multe locuri. La adâncimea cea mai mare se afla canalul colector principal, ce trecea chiar prin mijlocul străzii și care acum era descoperit, pe fundul craterului. El primea apele uzate din instalațiile clădirilor și apele de ploaie din jgheaburi, burlane și rigole. Canalul colector prin-

cipal se afla sub nivelul conductelor de apă, astfel încât să poată prinde orice eventuale scurgeri de la acestea, dar, întocmai ca majoritatea canalelor colectoare principale ce treceau prin orașul vechi, nu era decât un simplu tunel de scurgere medieval. Acum, apa de la conductele sparte curgea prin el, îndreptându-se spre sud-vest, spre canalul colector magistral.

— Cu câțiva saci de nisip se rezolvă, spuse Gerd.

— Putem încerca, căzu de acord Bodo.

— Găsește gura de vizitare a canalului colector de pe Dorfstrasse, înfundă tunelul cu câțiva saci de nisip, așteaptă până se umple canalul cu apă și folosești apoi gura de vizitare drept bazin, din care să pompezi apă.

— Și dacă nivelul se ridică în așa măsură încât o parte din apa care se va aduna în canalul colector va deversa în conducta de apă potabilă a orașului? spuse Bodo. O să fie al dracului de greu s-o cureți după aceea.

— Atunci poți să dai vina pe mine, spuse Gerd. Pentru o clipă, Reuter tăcu. Apoi zise:

— Foarte bine, Gerd, tu ești doctor inginer!

Grupul celor din echipa de intervenții T.E.N.O., rămăsese în așteptarea noilor ordine. Între timp îl ajutaseră pe Storp, care se zăpăcise cu totul, să sape o cale de acces spre pivniță. Reuter le spuse:

— Găsiți gura de vizitare a canalului colector de pe Dorfstrasse și astupați canalul în aval cu saci de nisip, apoi spuneți șefului brigăzii de pompieri de la spital că pot să se alimenteze cu apă de-acolo.

— 'raus¹! strigă Reuter și oamenii săi săriră grăbiți în camion.

¹ Afară (germ.).

Storp le strigă să se întoarcă :

— Sunt optsprezece oameni prinși aici, dedesupt, spuse el cu glasul stins. Camionul demară grăbit.

— La spital sunt trei sute, îi explică Gerd, cu blândețe. Soția ta n-are să pățească nimic până stingem incendiul de acolo. Storp dădu din cap. Sub pământ, apa continua să susure.

La numai câțiva iarzi de locul unde se afla Gerd Böll și Bodo Reuter, Anna-Luisa și micul Hansl erau și ei prinși sub dărâmături, în pivnița bătrânului Voss. Deasupra lor, la etajul al treilea, explodase o bombă de mare putere a cărei undă de șoc, asemenea tuturor bombelor cu pereți subțiri se propagă lateral. De aceea în pivniță, bubuitura nu se auzi chiar atât de puternic și nici nu produse prea multe pagube, așa cum se întâmplase cu bomba dinaintea ei, care intrase în pământ înainte de a face explozie.

Anna-Luisa constată că nu putea să deschidă ușa de la pivniță, dar nu se înpăimântă. Neștiind ce se întâmplă deasupra, bănuia că ofițerul Waffen S.S. care furase covorul și argintăria lui Herr Voss, o încuiase pe afară, să o împiedice să dea alarmă. Împinse din nou ușa, cu mai multă putere, dar aceasta nici nu se clinti. Era solid construită. Voss și-o alesese în mod special atât de groasă pentru a-și păstra în siguranță comoara din subteran. Anna-Luisa nici măcar nu bănuia că de partea cealaltă a ușii se afla un morman de câteva sute de tone de zidărie prăbușită. Aici, în pivniță, era liniște, cu excepția sururului-ușor al apei. Fata nu se agită prea mult. Alimentarea cu energie electrică fusese întreruptă și

singura sursă de lumină era lampa cu ulei. Flacăra pâlpaitoare a acesteia se oglindea în apa care, în locurile unde vechea pardoseală era mai coborâtă, formase niște băltoace adânci de șapte-opt centimetri. Dar nici asta n-o îngrijora pe Anna-Luisa, căci, judecând după debitul cu care curgea, ar fi fost nevoie de cel puțin câteva săptămâni ca nivelul apei să se ridice în așa măsură încât să existe pericolul de înec. Abia când echipele T.E.N.O., blocară scurgerea de pe Dorfstrasse, fata începu să se alarmeze, căci, canalul colector umplându-se, apa pătrunse în pivniță prin conducta de canalizare, iar nivelul ei crescuse îngrijorător. La casa lui Voss, contribuia la producerea inundației și apa care se scurgea din conductele sparte de deasupra pivniței. Timp de aproape zece minute, fata privi îngrozită băltoacele, ajunse, în unele locuri, la aproape doisprezece centimetri adâncime.

Deodată, apa se opri brusc, când pompierii începură să o extragă din gura de vizitare de pe Dorfstrasse, unde se și formase un fel de rezervor. Pentru cei de la spital focul devenise un inamic viu, căruia-i puteau acum să-i vină de hac, răzbuându-se pentru toate pagubele pe care le aducea. Pe Dorfstrasse, în dreptul spitalului, acționau șase echipe de pompieri. Acum, după ce pacienții fuseseră transportați în aripa clădirii rămasă intactă, era doar o chestiune de ore ca flăcările să poată fi domolite, adică incendiul să fie izolat și să se restrângă suprafața sa de acțiune.

Pentru pacienți era desigur extrem de greu. La început bolnavii intraseră în panică, ba chiar, la un moment dat colonelul medic de la Centru de recuperare a invalizilor se văzu nevoit să cheme vreo

zece soldați înarmați, cărora le ordonă să restabilească ordinea prin saloane, sub amenințarea cu arma. Hotărâtoare în îmbunătățirea stării morale a pacienților fu clipa în care Frau Thorn aruncă tot conținutul oalei sale de noapte peste un scaun în flăcări de la secția de chirurgie. Incidentul fu cunoscut în tot spitalul cu viteza fulgerului. Toți o cunoșteau pe Frau Thorn și răsăra cu poftă, ca de o întâmplare plină de umor, și, pentru o clipă, stoicul calm german păru să se fi restabilit. Saloanele erau ticsite de paturi printre care abia puteai băga mâna, iar pacienții, bărbați și femei laolaltă, erau înghesuți pe coridoare și prin magazine, dar nu se plângea nimeni. Într-un salon, bolnavii începură să cânte.

Peste drum, la Centrul de recuperare a invalizilor, colonelul răsuflă, în sfârșit, ușurat, aflând că bombardamentul se terminase. Baraca din imediata apropiere a spitalului luase foc, deoarece căldura înfierbântase scândurile subțiri, aducându-le la o temperatură la care câteva scântei fură de-ajuns pentru a le aprinde. Nu se iscă nici o panică, căci printre pacienți se aflau destul de mulți soldați în stare să anihileze temerile civililor. Infirmeriile, ajutate de pacienți cu amputații mai ușoare, reușiră să scoată paturile pe roți din barăci exact cu o clipă înainte ca peretii să ia foc. Din nefericire, bolnavii aceștia trebuiră lăsați afară pe câmp, unde schije le răniră imediat pe trei dintre ei, făcându-i pe ceilalți să nu se mai simtă în siguranță. Dar tocmai cum afirmase colonelul, și cei rămași în încăperi erau răniți de schije și cioburi de geamuri sparte. Pentru el, bombardamentul însemna un moment de grea încercare, deși nu mai era foarte tânăr și acumulase destulă experiență în carieră. Puteai să crezi că fe-

tele care urmau cursurile de infirmiere și umblau îmbrăcate în uniforme de surori posedau, cât de cât, pregătirea necesară pentru a se ocupa de răniți. Dar, în realitate, majoritatea acestora, foste vânzătoare sau femei de serviciu, aveau numai câteva zile de practică. Nici chiar pe cele care absolviseră cursul nu se putea conta. Doctorii nu îndrăzneau să le încredințeze treburi mai importante, însărcinându-le numai cu împărțitul ceștilor de ceai sau de cafea fierbinte și cu golitul ploștilor. Cine știe cât rău mai făcuseră și elevele de la Centrul de pregătire în noaptea aceea!

— Scoateți toți pacienții pe câmp, ordonă colonelul. Vom stinge focul de la barăci cu ajutorul găleților cu apă.

Între timp, pe partea cealaltă a orașului, se produse o criză nervoasă de cu totul altă natură. Hotelul Wald, o clădire frumoasă, construită în stilul epocii eduardiene, era așezat în mijlocul unui parc, ce se întindea pe o suprafață de doi acri și jumătate. Zidurile înalte care-l împrejmuiau se terminau cu sârmă ghimpată, iar lătrăturile neîntrerupte ale câinilor feroși ținuți aici făceau să se creadă că hotelul găzduia un centru S.S. de o importanță extraordinară. Circula chiar zvonul că adăpostea milionari evrei, care îi mituiseră pe S.S.-iști cu bani grei pentru a scăpa de lagărele de concentrare și trăiau acum în lux și huzur. Alte povești insinuuau că în hotel ar fi fost un simplu bordel pentru S.S.-iștii aflați în permisie, așa cum sugerase și Frau Hinkelburg, iar altele spuneau că aici se afla ținut sub stare de arest fiul lui Stalin, luat prizonier pe frontul de răsărit. În realitate, hotelul adăpostea un centru de dresaj al câinilor pentru S.S. Waffen, iar urletele

care se auzeau noaptea erau ale bietelor animale hămesite de foame.

Căinii începură să latre din clipa în care căzu prima bombă de mare putere, lângă uzina de apă, iar agitația santinelor se transmise animalelor dresate să răspundă intențiilor oamenilor.

Avionul de tip Stirling pilotat de Ian Munro tocmai reușise să-și lanseze bombe, când Redenbacher deschise focul, apoi tăie șirul de bombardiere, zburând foarte jos, dinspre sud. Numai două motoare mai continuau să funcționeze, unul fiind oprit iar celălalt avariat, uruind întocmai ca o freză dentară. Avionul dispăru după ridicătura de teren din spatele uzinei de apă, încercând să câștige din nou înălțime. Băieții care mânuiau bateria de lângă fabrica de bere, încercară să-l doboare cu tunurile ușoare, de 2 cm și, pentru o clipă, peticul de cer de deasupra copacilor fu brăzdat de proiectile trasoare. Mirosul de praf de pușcă trecu prin preajma cuștilor și sporî agitația și urletele câinilor, care începură să alerge înnebuniți în sus și în jos, în țarcurile împrejmuite cu plasă de sârmă, unde erau ținuți.

Bomba de 8.000 de livre - Blockbuster - cea mai mare aruncată de britanici în noaptea aceea, demolase un șir întreg de case noi de lângă cimitir și înnebunise pur și simplu animalele. Într-unul din țarcuri, acestea se aruncară peste împrejmuirea de sârmă, încercând să scape, fără să mai țină seama că se răneau și-i durea cumplit.

Ieșiți în grădina hotelului începură să alerge bezmetici. Mausî Scheske, care era de planton, se sperie și-l împușcă pe unul din ei, dar restul haitei îl încolți, mușcându-l cu sălbăcie. Fratele său des-

chise focul și omorî doi dintre câini, dar, electrizați de groază, ceilalți scăpară sărind peste porți. Sărmanul Mausî muri, douăzeci de minute mai târziu, din cauza rănilor, iar Hannes se duse la fiecare țarc unde se mai aflau câini și îi împușcă până la unul. În mai puțin de douăzeci și cinci de minute omorî optzeci și șapte de câini, unii dintre ei complet dresați, ce trebuiau trimiși la un regiment de vânători de munte, în Iugoslavia. Hannes fu arestat de către sergentul de gardă, dezarmat și încarcerat în vechea pivniță de vinuri, de mult golită.

Standartenführer Wörth blestema câinii care urlau, dar, cum bombardamentul încetă, bătrânul se reîntoarce la teancul său de hârtii și documente. Ședea la o masă de scris în elegantul apartament de la etajul întâi, pe care și-l alesese nu numai pentru că avea vedere spre lac, ci și pentru că zidurile îi erau mai groase și se afla la distanța cea mai mare de creșcătorii de câini. Ordonanța intră în odaie la ora 01.00, urmat de un tânăr subofițer cu pantalonii sfâșiați și o rană urâtă la piciorul scăldat în sânge. Subofițerul îi dădu raportul despre frații Scheske și despre animalele înnebunite de groază.

— Raportează-i lui Hentschel, spuse Standartenführerul.

Subofițerul nu cunoștea pe nimeni cu numele acesta. Schimbă în fugă o privire cu ordonanța care dădu din cap, făcându-i semn că era mai bine să plece.

— Heil Hitler ! strigă băiatul rănit.

— Heil Hitler, răspunse Wörth, fără să-și ridice privirea de la birou.

La zece minute după aceea, ordonanța intră din nou și colonelul începu să-i vorbească despre cal.

Witting se grăbi să coboare scările și ieși în noaptea rece, ca de iarnă, întrebându-se, fără încetare, dacă putea fi aievea.

— „Rosenknospe“, șopti Wörth. Buzunarul mi-era plin de bucățele de zahăr. Niciodată nu înceta-sem să port un cub-două de zahăr la mine, încă de când eram copil. „Rose.“ Dacă ar fi putut fi și tânărul Hentschel refăcut întocmai precum calul. Cine oare îl mai ținuse minte și cine recunoscuse calul? Vreun camarad trimis la o unitate veterinară, probabil, „Rosenknospe. Nu mai ești nici tu așa tânăr cum erai, băiete!“ Calul necheză, mă recunoscuse după voce și după miros. Oare cât timp a trecut de când nu mă mai urcasem în sa? Un cal atât de frumos! Va fi, în sfârșit, îngrijit cum trebuie.

După ce încetară exploziile, Dieter Witting, ordonanța bătrânului Standartenführer, moțai câteva minute. Îl trezi soneria și se uită la ceas. Faptul că Wörth, comandantul, nu putea merge la toaletă decât însoțit de ordonanța sa era un secret păstrat cu strâșnicie. Witting își aruncă mantaua peste pijama și apucă pentru orice eventualitate cutia în care se aflau seringă, fiolele și tabletele. Pătrunse în cameră fără să mai ciocănească la ușă, așa cum făcea în ultima vreme, când era chemat la ordin. Wörth ședea drept în scaun, privind fix către ușă. Witting nu se sperie și nici nu intră în panică. Comandan-tul încercă să vorbească și ordonanța se aplecă mai aproape de gura acestuia.

— Rosenknospe, șopti Wörth.

— Boboc de floare.

Witting văzuse mulți oameni murind și adesea ultimele lor cuvinte erau de neînțeles.

— De-acum o să fie totul bine, domnule.

— Da, răspunse Wörth și-și dădu sufletul din pricina degerăturilor și rănilor suferite cu optspre-zece luni în urmă.

Primarul nu se mai întoarse la Postul de conducere a apărării antiaeriene civile a orașului. Avioanele plecaseră, iar telefoanele oricum nu mai funcționau. De acum încolo, serviciile de apărare locală antiaeriană trebuiau să lucreze din proprie inițiativă. Apucă un extingtor aflat lângă intrare și se îndreptă către vâlvătaia ce mistuia orașul vechi. Străbătu străzile, privind în jur cu groază și neîncredere. La lumina flăcărilor mari de lângă uzina de gaz, reuși să vadă un șir întreg de maghernițe din care mai rămăsese câte un singur perete, la fațadă, întocmai ca un decor de film. Casele dispăruseră. La gară, o locomotivă sărită de pe șine se afla la câteva picioare distanță de linie. Pe când cotea spre partea de nord a orașului, spre Nehringstrasse, observă că întreaga stradă era măturată de valuri întregi de flăcări. Zări pentru prima dată un cadavru - chiar dincolo de tipografia lui Tornow - și se opri să-l privească. Era fiul lui Tornow, îmbrăcat în uniformă de ofițer de marină. Recunoscuse și cadavrul unei furiere. Abia după ce trecu pe lângă aproape cincizeci de trupuri fără viață, încetă să le mai dea importanță.

La numai trei minute după ce primarul părăsi Postul de conducere a apărării antiaeriene sosi în grabă un curier pe motocicletă. Cei de la „Fluko“ din Duisburg încercaseră să ia legătura cu orașul Altgarten prin intermediul telefonului direct, dar, constatând că era practic imposibil să dea de pri-

mar, ordonaseră unui curier de la sediul Partidului să se deplaseze personal la Altgarten. Mesajul transmis era scurt : un al doilea val de avioane britanice, numărând aproape patru sute de bombardiere se îndrepta spre Altgarten. Se ordona ca incendiile să fie stinse imediat, iar persoanele care nu erau angajate în acordarea asistenței de urgență să se adăpostească.

CAPITOLUL 13

Lambert abia dacă zărise șase bombardiere, de când părăsise aerodromul de la Warley Fen. Până atunci călătoria decursese normal, fără nici un fel de peripeții. I se întâmplase de multe ori să se întoarcă din misiuni și să-i asculte pe membrii altor echipaje povestind cu lux de amănunte tot felul de aventuri legate de „jocuri de artificii” și „dueluri aeriene”, în timp ce el abia se putea lăuda că zărise vreun avion inamic, pe tot parcursul călătoriei. Cu toate acestea, existaseră și numeroase misiuni care se dovediseră a fi un adevărat coșmar.

— Schimbăm rezervoarele, spuse Battersby:

— OK, răspunse Lambert.

Mecanicul de bord lăsă rezervorul să se golească până la ultima picătură, iar când motorul începu să tușească, făcu legătura cu un rezervor plin. Era cel mai eficient mod de a stabili cu exactitate consumul de carburant și de a evita pungile de aer.

— Ia priviți înspre stânga, spuse Binty. Pesemne că proiectoarele au luat în obiectiv vreun sărman nenorocit, iar artileria antiaeriană trage de parcă ar zvârli cu confeti.

Instinctiv, Lambert atinse palonierul, modificând direcția care i-ar fi condus deasupra bateriei antiaeriene.

Digby se afla tot în botul avionului. Ținta era înțesată de lumini colorate, ce străluceau și clipeau, pe măsură ce căldura se ridică tot mai sus. Se vedea și un nor de fum căruia bombe luminoase și incendiile îi confereau o strălucire mată, incandescentă, iar curenții de aer îl făceau să se onduleze și să clocotească întocmai ca laptele într-un vas. Din spre rezervorul cu motorină al echipei T.E.N.O., lovit de o bombă, plutea un fum dens și negru, iar, la un moment dat, Digby putu să observe chiar unda de șoc dansând peste cel mai strălucitor dintre incendii și tremurând întocmai ca piftia.

— Mi-ar place să-i bombardez pe afurisiții aceia de la antiaeriană. Ce zici, căpitane? Ce-ar fi să opresc câteva bombe de 1.000 pentru antiaeriană. Am putea...

— Avion de vânătoare la stânga, tipă Flash Gordon și cele patru mitraliere ale sale își uniră glasul pentru o clipă cu cele două din turela superioară mediană.

— Atacă pe altcineva, spuse Binty. La numai câteva sute de iarzi¹ distanță spre stânga, dâra îngustă de proiectile trasoare se deplasa întocmai ca secundarul unui ceas, pe măsură ce avionul de vânătoare se apropia tot mai mult de victima sa, schimbându-și unghiul de atac și urcând apoi în întuneric.

— Deschideți trapele camerei de bombe.

Distracția începuse. Erau obligați să zboare pe o traiectorie fixă, asemeni unui tramvai, ce avea să-i poarte peste incendiile din jurul țintei, adică drept în bătaia artileriei antiaeriene. De sus, totul arăta aidoma unui tort pentru ziua de naștere a unui copil,

¹ 1 iard = 0,91 m.

cu o jumătate de duzină de lumânări aprinse, înfipite în el, sclipind într-o cameră învăluită în întuneric. Tortul pentru ziua de naștere a unui puști... „Stânga, stânga, drept.“ Avionul din față luă foc. Palele elicelor începură să se rotească din ce în ce mai încet, dar flăcările deveneau tot mai strălucitoare, cu fiecare secundă. „Înainte, la dreapta, țin-l așa.“ Avionul de vânătoare va reveni, de asta era la fel de convins pe cât era de sigur că a doua zi avea să răsară din nou soarele, iar când se întorcea, „Creaking Door“ avea să fie luminat complet de flăcările acelea afurisite și să devină și mai strălucitor.

Capota motorului s-a desprins „Drept înainte, stânga, stânga. Te rog, Doamne, trimite-l mai jos! Nu să se prăbușească, fă-l doar să ajungă puțin mai jos. Te rog, Doamne, măcar o mie de picioare! Dreapta. Drept înainte. Dacă nu, cel puțin cinci sute de picioare!“

O salvă de antiaeriană făcu să se salte unul din planuri, apoi se auzi un răpăit de șrapnele, ca o bătaie în ușă.

— Intră, strigă Jimmy.

— Îți schimbi direcția, căpitane. Ține-o mult spre stânga. Chiar de-ar fi Micky Murphy în avionul acela, Doamne, fă-l să coboare! În clipa asta avionul de vânătoare trebuie să fie în spatele nostru. Drept înainte, orice s-ar întâmpla, și mama dac-ar fi!

Lumina de la avionul Lancaster care ardea deveni și mai periculoasă. De acum nu-l mai puteau salva.

— Isuse, iar încercă ! Asta sunt proiectilele avionului de vânătoare, care parcă smulg bucăți din el. Ieșiți ! Săriți, săriți odată, idioților !

Turela de spate era turtită. Poate nu mai au parașute ! ? Avionul se-mpleticește întocmai ca un boxer amețit. Se vede că elicele sunt rupte. Stânga, stânga. Fum peste, tot, căpitane, nu pot să văd nimic. OK, ține-l așa !

Pilotul avionului în flăcări încerca să reducă viteza. Distanța dintre ei se micșoră iar vârfurile, limbile flăcărilor se arcuiau, părând că încearcă să pătrundă în propriul lor curent de aer.

Mai aproape. Atunci, cel puțin nu te mai uita. Uită-te la instrumente și la mecanicul de bord.

Battersby îl privi îngrozit. Lambert dădu din cap încurajator și mecanicul se întoarse la locul său. „Crede că eu îl pot salva, gândi Sam. Toți își închiuie asta. La dracu', de ce se bazează toți pe mine ? Drept înainte, doar o fracțiune la stânga. Drept înainte. Așa !”

— Arde bine, spuse Digby calm. Se referea la țintă. A, da, ținta, uitasem complet de ea. Au probleme cu sicriul acela în flăcări să-l facă să zboare și dintr-o clipă într-alta va pierde brusc din viteză și-o să intrăm drept în el. Drept înainte. Dumnezeu, se apropie și mai mult.

— Aruncă afurisitele acelea de bombe, strigă careva. Era o voce ascuțită și temătoare, ce nu făcea parte din echipajul său. Strigătul se repetă și Digby o recunoscuse.

— Uite-l căpitane. Ține-te bine, îi spuse Digby calm.

„Oare e atât de fascinat de ceea ce vede prin vizorul de bombardament încât nu-și mai dă seama că

tot cerul e înroșit de flăcările aceluia afurisit de Lancaster în agonie, de care aproape că ne atingem cu vârful aripii ? Fă-l să coboare. Trage în el și fă-l să coboare. Orice numai să fie întuneric. Oh, Doamne, de s-ar face odată întuneric. Nimic din toate astea nu se va întâmpla. N-ar trebui să dureze atât, e de-a dreptul odios. Poate că în avion sunt morți cu toții și avionul este pe pilot automat și va continua să zboare în convoi până în Anglia, împreună cu noi. Dar cine îți garantează ție că ai să ajungi până acolo, Lambert ? Pesemne că așa a fost să fie, noapte bună, soră, adio, poți să suflă în lumânări.”

— Bombele au fost lansate, spuse Digby. Vocea îi era absolut calmă, dar, deodată, zări și el bombardierul în flăcări, alături, pierzând din înălțime. Sfinte Sisoe !

Combustibilul celui de-al doilea bombardier era pulverizat în afară prin bordul de fugă al aripii și ardea cu o flacără vie, asemenea unei lămpi de gaz. Se aprinse un cartuș de iluminare atât de alb încât părea aproape albastru, într-o lume vopsită în roșu, galben și trandafiri.

— Ține-l drept, căpitane, să scoatem fotografiile, spuse Digby.

Lambert zări bombe de semnalizare, roșii și verzi, aproape aprinse în timp ce erau lansate, formând un șirag de mărgelile viu colorate. Se uită la Battersby, care era ocupat la tabloul mecanicului. Carlinga căpătase o culoare aurie din cauza luminii flăcărilor în cele treizeci de secunde care se scurseră și care lui Lambert i se părură cele mai lungi din istoria omenirii.

— Prostule ! Bomba luminoasă este îndoită, căpitane, iar afurisita de bombă foto este și ea blocată înăuntru. Era vocea lui Jimmy.

— Dă-i un picior, să iasă de-acolo. Nu pot să-l mai țin multă vreme așa.

— Nici nu se clintește.

— La dracu, spuse Lambert. Fă-o să se urnească. După ce trecuse prin tot calvarul acesta să n-aibă măcar o fotografie pentru panou ! Oftă, virând într-o parte și alunecând în întuneric, cât putu mai departe de torța aceea aprinsă pe care Murphy cu Sweet încercau s-o facă să se reîntoarcă pe pământ.

— Chestia asta m-a îmbătrânit cu un an de zile, spuse Jimmy Grimm, care privise tot timpul bombardierul arzând.

— Ai făcut ceva cu bomba foto, Jimmy ?

— Mai încerc, căpitane.

Grimm fusese ecoul gândurilor sale, dar căpitani nu recunosc niciodată așa ceva. Ar fi fost pentru a doua oară într-o lună când se întorceau fără o fotografie. Pe panoul ofițerului șef cu informațiile cele trei șiruri de fotografii ale obiectivului, dispuse în ordine cronologică, aveau să cuprindă și un cartonaș complet alb și strălucitor. Și fără detalii, ca și când „Creaking Door“ cu echipajul său și încărcătura de bombe nici nu existaseră vreodată.

— Fiți atenți cu toții la avioanele de vânătoare, îi preveni Lambert.

— Bine, căpitane, aprobară supuși membrii echipajului care nu încetaseră nici o clipă să scruteze cerul.

Lambert simți miros de cauciuc în masca de oxigen și știu imediat că din cauza fricii trecuse prin-

tr-o criză de transpirație cu ridicări bruște de temperatură. Își desfăcu masca, ștergându-și broboanele de sudoare de pe față. Își simțea maxilarul inferior înțepenit iar bărbia îi devenise deodată aspră și țepoasă.

— O singură bombă de mare putere, în seara asta. Restul au fost bombe incendiare și cu fosfor, îi anunță Digby.

— Mă bucur că n-am știut de când am plecat, răspunse Battersby.

— Concentrați-vă, băieți, îi sfătui Lambert. Acesta era un moment foarte periculos. Tensiunea nervoasă excesivă pe care o încercaseră înainte de a bombarda ținta lăsa locul unei stări de mare ușurare și de surpriză că mai sunt încă în viață, departe de artileria antiaeriană. Aviatorii erau întotdeauna cuprinși de o oboseală cumplită, ce aducea cu ea indiferența totală, diminuarea înconștientă a fricii, lipsa de concentrare și dorința, aproape copleșitoare, de a se cufunda într-un somn greu. Mulți povesteau despre membrii echipajelor uneori chiar și piloți, care adormiseră complet pe drumul de întoarcere. Unele echipaje nici măcar nu se mai întorseseră, pentru a povesti astfel de întâmplări.

— Concentrați-vă, repetă Lambert. Cincizeci de milioane de nemți, plini de dăruire și abnegație, se străduiesc să facă tot ce le stă-n putință ca să ne ucidă. Așa încât, fiți atenți și concentrați-vă !

Întotdeauna le spunea asta sau ceva asemănător. Jimmy Grimm dădu din cap, pe deasupra aparatului sale de radio și, ca să rămână treaz, își turnă o ceașcă de cafea din termos și începu să o soarbă cu înghițituri mici. Era înăbușitor de cald. Din turela sa, Flash nu scăpa din ochi ținta, unde se zăreau in-

cendiile : o învălmășeală de bobite trandafirii. Deodată, una din bobite se umflă și, pentru o clipă, deveni complet albă. Era acoperișul bisericii Liebe-frau, care se prăbușea.

Lambert simți o durere vie și ascuțită la tâmplă. Își vârî în gură o aspirină. Binty își înghiți benzedrina. Battersby își nota în jurnalul de bord consumul de carburant. În caietul său de navigator, Kosher scrisese : „Avion cu patru motoare, neidentificat, în flăcări, deasupra țintei“.

Luna se ridicase de-acum foarte sus. Nu mai era discul acela auriu, văzut de cei de pe pământ printr-o perdea formată din milioane de particole de praf. Aici astrul avea cu totul altă înfățișare, așa cum era de fapt în realitate : un glob albastru și rece, înconjurat de cerul întunecat. Peisajul terestru ce li se înfățișa înaintea ochilor era și el bicolor, albastru și negru, ici colo cu pete mai întunecate, în realitate orașe, lanuri sau păduri. Zări râul Maas sclipind în bătaia lunii, iar mai încolo, pe mal, ca un petic mai întunecat, Venlo, care începu a clipi în beznă, deschizând focul. Pământul era din loc în loc mascat de crâmpoie de nori albaștri-cenușii, ce pluteau la numai 500 de picioare sub ei.

— Virează la 271, spuse Kosher. Ruta aceasta ne duce o idee mai la sud de coloană, cu Eindhoven în stânga și Tilburg și Breda în dreapta. În regulă ?

— Dacă cei din Eindhoven se obrăznesc, va trebui să mă duci și mai la nord de ei.

— S-a făcut, căpitane. Pot să urc și eu să privesc ?

— Nici o problemă, adu-ți și prietena.

— Eindhovenul era cunoscut pentru concentrațiile sale masive de artilerie antiaeriană, dar de data aceasta rămase liniștit, în timp ce echipajul lui Lambert îi survolă împrejurimile. Abia când se apropiară mai mult de Tilburg zăriră din nou antiaeriana trăgând cu mult sârg.

— Afacerea aceea unde se văd multe lumini colorate trebuie să fie aerodromul Gilze-Rijn și după el vine Breda. Asta înseamnă că mai sunt vreo cincizeci de mile până la coasta olandeză... cu vântul ăsta... să zicem vreo șaisprezece minute.

— Am de gând să pierd din înălțime, spuse Lambert. Dacă coborâm puțin în picaaj, vom mai câștiga ceva viteză.

La nord de Breda, antiaeriana își concentrase gurile de foc asupra unei anumite porțiuni de pe cer și în tot acest timp reflectoarele se mișcau fără încetare, printre proiectile. Deodată izbucni o flăcără roșie, mult mai amplă decât celelalte, care rămase foarte luminoasă un timp mai îndelungat.

„Proiectile-sperietoare“, spuse Digby. Cei de la Comandamentul Aviației de bombardament erau la curent cu aceste „proiectile-sperietoare“, invenție aparținând unui artilerist german cu multă experiență și menită să imite un avion ce explodează în aer. Cu toate acestea, cei ce au supraviețuit războiului pretind că puteau face deosebirea între „proiectilele-sperietoare“ și adevăratele avioane. Din păcate însă, de data aceasta cele care explodau erau chiar avioane adevărate.

— Da, „proiectile-sperietoare“, spuse Lambert.

Mulțumit de faptul că reușise să recunoască Breda, Kosher se reîntoarce la măsuta de navigație dindărătul perdeluței. Battersby nu-și lua ochii de la mâinile lui Lambert, care încerca să mențină capul la compas.

Battersby reușea cu ușurință să mențină un avion Lancaster pe o rută corectă, dar aterizarea fusese un coșmar, încă de pe vremea când era elev la școala de pregătire. Comenzile erau îngrozitor de greu de manevrat și, cu toate acestea, Lambert părea să le atingă doar cu vârful degetelor. Băiatul îl urmărea fascinat cum împinge ușor comenzile înainte.

— Începem să coborâm, căpitane ?

— Vreau să mă adăpostesc după norul acela, spuse Lambert. Batters il aprobă din cap, absent. Lambert continuă : Dacă reușim, nu ni se mai poate înfige nimeni în spate.

— Și cu radarul cum rămâne ? întrebă Battersby.

— Friții vor interceptie vizuală înainte de a trage, spuse Lambert. — E-n regulă, mitralior ?

— Bineînțeles, șefule !

— Hubloul acesta e fantastic, căpitane, spuse Flash.

— Bine, băieți, zise Lambert. Erau niște băieți buni, cu toții. Lambert avea noroc. Lăsă avionul să se stabilizeze încet și să coboare, până când intrară într-o pătură albăstrie-cenușie de nori cumulus. Crâmpoie de nori se prelinseră peste aripi, iar pâlcuri albe ca de vată astupară complet parbrizul,

făcându-l să devină opac. Lambert se jucă cu avionul printre nori, lăsându-l să se bălăcească în mijlocul acestora, când zburând deasupra, când alunecând pe dedesubt, aidoma unui copil printre așternuturi. „Profită cât poți, gândi Lambert, în fața se întinde coasta olandeză, unde norul acesta zdrențuit și pământul de sub el se termină.“ O întindere nesfârșită și calmă apăru tremurând și sclipind în lumina lunii. Era Marea Nordului.

CAPITOLUL 14

Când orașul Altgarten deveni ținta celui de-al doilea val de bombardiere, sentimentul pe care-l încercară locuitorii săi nu fu de frică și nici de furie în fața sortii nedrepte, care îi alesese drept victime. Starea generală fu acel gen de disparare și panică ce se declanșează în clipa în care individul este forțat să facă un lucru ce-i depășește posibilitățile fizice și mintale. Întâmplările care aveau loc scăpaseră deodată de sub control, viața devenise un haos, iar cei ce aveau de îndeplinit câte o misiune își dădeau seama că li se cerea un lucru peste puterile lor. Ofițerii brigăzilor de pompieri, în timpul activității de până acum trebuiseră, în cel mai rău caz, să stingă câte un singur incendiu o dată, având la dispoziție rezerve de apă din belșug, iar telefoanele funcționaseră fără probleme. În noaptea aceasta însă, se văzură dintr-o dată puși în fața a peste o sută de incendii, majoritatea întinse și greu de stăpânit. La toate astea se mai adăugau conductele de apă sparte, telefoanele care nu mai funcționau și a căror fire erau rupte și bombele ce explodau neconținut în jurul lor. Iar acum, când în sfârșit, reușiseră să aibă curent electric pentru cazuri de urgență, când liniile de telefon fuseseră în parte reparate și, în sfârșit, li se oferea posibilitatea să pom-

peze apă din canalul colector de pe Mönchenstrasse, totul era luat de la capăt.

Nevroza această, cu multiplele ei forme de manifestare, însemna pentru majoritatea supraviețuitorilor acelei nopți începutul unei prăbușiri psihice, de pe urma căreia n-aveau să-și mai revină niciodată! Șeful unei brigăzi de pompieri fredona la nesfârșit un vechi text de café-concert, făcându-și de lucru cu o pompă. Câțiva pompieri cu furtunurile în mână începură să converseze cu focul, proferând injurii la adresa lui într-un murmur continuu, nedeslușit și obscen. La Volkschule, un administrator de bloc care avertiza un grup de persoane cum că era pericolos să se arunce apă peste o bombă incendiară care arde, o luă în final în mână, de parcă ar fi fost o machetă și se alese cu arsuri grave.

Când cel de-al doilea val de bombardiere britanice își începură atacul, atât Gerd Böll cât și prietenul său Bodo Reuter știau că acesta avea să fie mult mai puternic decât primul. Era tipic pentru tommy, întotdeauna făceau așa. Motoarele în plin ale avioanelor uruiau ca un roi de viespi întăritate. Cărduri de bombe începură să cadă peste incendiile abia domolite. Zgomotul le izbea dureros timpanele, iar suflul le zguduia trupurile. Știau amândoi că un om cât de cât inteligent s-ar fi adăpostit imediat și cu toate acestea o luară în sus, pe Mönchenstrasse, spre spital, sărind și alergând, cu scurte momente de pauză, când așteptau, întinși cu fața în jos, pe caldarâm. Pe stradă se aflau o droaie de camioane distruse, iar o mașină militară ardea în flăcări. Trecură pe lângă ea cu multă grijă, cât mai aproape de zidurile caselor, apoi ajunseră la ultimul bloc de pe Dorfstrasse rămas în picioare, unde civili de la apă-

rarea locală aruncau în stradă mobilă, covoare și așternuturi de pat, încercând să le salveze de un incendiu izbucnit la ultimul etaj.

Înainte de a da colțul pe Dorfstrasse, zăriră incendiul de la spital ce se reflecta în pavajul ud. Strada principală părea că e inundată de sânge, iar apa, viu colorată de flăcări, curgea prin rigole. Aerul era împânzit de scântei, iar pământul plin de bucăți de lemn arzând și de bombe incendiare, lăsate să își consume conținutul, iar Reuter călcă într-o baltă, pe fundul căreia se afla fosfor. Acesta se aprinse imediat ce Bodo încercă să-l curețe de pe talpa cizmei. Era o substanță afurisită și periculoasă, care se lipea întocmai ca un clei. Își cufundă cizma în apa din rigolă și flacăra se stinse pe moment, pentru a se aprinde din nou, în contact cu aerul. În cele din urmă Gerd reuși să i-o curețe cu o bucată de cărămidă spartă, apoi porniră din nou. Acum călcau mai cu grijă pe bucățile de lemn care ardeau și pe lângă fragmentele de magneziu și fosfor, albe și fierbinți, de la bombe incendiare.

Trecură pe lângă mai mult de cinci sute de incendii, în scurta lor călătorie și de vreo șapte sau opt ori se aruncară la pământ, înfricoșați de bombe de mare capacitate ce cădeau la tot pasul. În câteva rânduri fură implorați să ajute la salvarea unor persoane prinse sub dărâmături, dar cei doi refuzară categoric și fără prea multe discuții, căci și cel mai arțagos civil știa că ar fi săvârșit o mare greșală dacă s-ar fi luat la harță cu un ofițer de la T.E.N.O. Mulți dintre ei, de fapt, îl luară pe Bodo drept ofițer Waffen S.S. văzându-i uniforma cu guler înalt, banderola și tresele negre ce indicau gradul.

În timpul celui de-al doilea atac, incendiile scăpară de sub control. Nici cel mai curajos dintre pompieri nu putea înfrunta un astfel de baraj de bombe explozive, iar încărcăturile avioanelor celui de-al doilea val fuseseră concepute astfel tocmai pentru că britanicii știau și ei acest lucru. Chiar după ce dispăru și ultimul bombardier, eficiența celor care luptau să stingă focurile și a echipelor de salvare fu diminuată de exploziile bombelor cu acțiune întârziată, care mai continuară încă două zile.

Gerd Böll și Bodo Reuter erau întotdeauna împreună. Dezamorsaseră zeci de bombe, săpaseră nenumărate tuneluri de acces pe sub dărâmături și se urcaseră pe bârne la înălțimi destul de mari, fiecare plin de încredere în celălalt și convins că nu va fi părăsit, atunci când îi va fi greu. Gerd Böll rămase în continuare nedespărțit de Bodo Reuter, iar locul acestuia din urmă era alături de năpăstuiții din spital.

— Cel puțin două sute, domnule, îi spuse Hauptwachtmeisterul¹ lui Reuter. Poate chiar ceva mai mulți dacă punem la socoteală și infirmierele care sunt acolo, cu ei.

— Și subsolul ? întrebă Gerd.

— Încă o sută. Aceștia pot fi scoși, dar n-avem unde să-i ducem și nu-s nici prea ușor de transportat. Mulți dintre ei abia dacă sunt în stare să umble, darmită să mai și alerge.

— Și la ultimul etaj nu e nimeni ?

— Ultimul etaj s-a dus de mult, domnule, n-a mai rămas decât cenușa din el.

— Da' ce-i zgomotul acesta, de parcă ar cânta cineva ? întrebă Reuter.

¹ Plutonier major (germ.).

— Sunt urlete, răspunse bătrânul subofițer. De câte ori se produce vreo explozie în apropiere sau când văd vreo bombă incendiară, încep cu toții să urle. Nu sunt cuprinși încă de panică, dar trebuie să fie destul de trist, în noaptea asta, să fii condamnat la pat, acolo sus, și cu fața spre fereastră. Zămbetul său semăna cu un rânjet.

— Și structura de rezistență a clădirii ? întreba Reuter.

— Toată fațada este distrusă și deci și stâlpii de rezistență metalici din ea. Ultimul etaj se cam clatină, dacă e să dăm crezare vorbelor unuia care tocmai a coborât.

— Ai fost și tu sus ?

— Da, am fost acum o jumătate de oră, Herr Oberzugführer.

— Hai să mai urcăm o dată. Ia cu tine și câțiva brancardieri și câțiva bărbați solizi, cu frânghii și topoare.

Drumul până la etajul al patrulea al spitalului dură mult și fu anevoios și întortocheat, deși nu atât de periculos. Se folosiră de scara de serviciu până la al doilea etaj și, cu toate că era un întuneric beznă și totul era acoperit de dărâmături, structura clădirii părea intactă. Trecură printr-un salon de copii, supraîncărcat de la etajul al doilea, apoi parcurseră un coridor plin cu pături arse și ude. Printr-o ușă de birou de pe partea stângă zăriră un chirurg care opera. Imaginea semăna cu cele din tablourile lui Rembrandt, căci lumina săracă era dată de două lămpi cu ulei, o lanternă și cinci lumânări. Pătrunseră prin ușile sfărâmate în clădirea veche și urcară scărița întortocheată, deosebit de periculoasă, cu treptele stricate, rămase din loc în loc doar niște cio-

turi în consolă, pe care abia puteai să pui vârful piciorului. Când te uitai în jos, în casa scării, imaginea era înspăimântătoare, căci în hăul care se căsca se vedeau bucăți ascuțite de piatră sau beton.

Din când în când de sus cădeau stropi de apă ce se spărgeau în picături fine, pulverizate, de rămășițele treptelor și îi udară până la piele. Așteptară cu răbdare o altă echipă T.E.N.O. și câțiva pompieri ce coborau cu multă grijă o ușă. Când trecu prin drep-tul lor, Gerd zări fața albă ca varul a unui bătrân, strâns legat de ușă. Brațele îi erau ușor desfăcute ca acelea ale unei păpuși de lemn. Fu coborât pe lângă ei în tăcere, cu mici salturi și zgâlțâieli ușoare. Întorcându-și încet fața transfigurată când într-o parte, când într-alta, cu ochii mari și gura deschisă, bătrânul părea că încearcă să-și amintească cum să țipe.

După ce coborâse subalternul lui Bodo de la ultimul etaj, într-una din încăperi acoperișul se prăbușise strivind patru radiologi. Podeaua se zguduia și mai tare iar în perete apărură crăpături suficient de mari pentru a putea vedea prin ele. La fiecare două-trei minute, întreaga clădire gemea, aidoma unui bătrân care a stat prea mult într-o singură poziție și, tot ca un bătrân, se apleca din ce în ce mai mult într-o parte. Din nefericire, întotdeauna în aceeași parte.

— Stați aproape de peretele acesta, le ordonă Reuter oamenilor săi.

Podeaua se zdruncină brusc sub picioare. Pereții se curbau din pricina zidăriei, care se dilata din ce în ce mai tare din cauza căldurii. Grinzile metalice se dilatau și ele, presând tavanul, răsucindu-se în tot felul, rupând niturile fierbinți, și proiectându-le asemenea gloanțelor.

— În cât timp pot fi coborâți oamenii acesăit ?
întrebă Bodo.

— O echipă se află pe scări și alta lângă curtea
de lumină. Cam șapte minute de fiecare.

— Scoateți infirmierele de aici, ordonă Bodo.

— Și pacienții ?

— Scoateți mai întâi infirmierele !

Hauptwachtmeisterul îl salută scurt, de formă,
și se întoarce repede pentru a zbiera la oamenii săi.

— Ați auzit ce-a spus Oberzugführerul ! Eva-
cuați toate infirmierele la parter. Începem cu etajul
acesta.

Fără să mai piardă nici o clipă, cei din echipa sa
îl urmară grăbiți, adunând toate infirmierele și or-
donându-le să-și părăsească pacienții. Femeile în-
cerară să se împotrivească, dar ordinul era ordin.

— Cât crezi că mai rezistă, Bodo ?

— Nu mai mult de zece minute, Gerd.

Nici unul din ei nu observară momentul în care
căzu, primul rând de paturi. Unul din curierii
T.E.N.O. înjură, o soră dădu un țipăt și jumătate din
salon rămase gol. Flăcările din curte luminau acum
tavanul, căci peretele dispăruse, se prăbușise în
curtea spitalului împreună cu paturile în care se aflau
bolnavi. Cel de al doilea rând de paturi alunecă cu un
scrâșnet îngrozitor pe linoleumul care se înclina, căci
deși roțile aveau frânele puse, forța gravitațională
era prea puternică pentru astfel de dispozitive. Pa-
turile se izbiră și se încălciră, unele peste altele. Gră-
măjoare învelite în pături se loveau și se agățau de
bare, strivindu-și degetele. O soră își pierdu echili-
brul și căzu. Alunecă pe spate, pe suprafața foarte
lustruită a podelei, întocmai ca pe un tobogan, în-

cercând să-și țină cu mâinile fustele care fluturau,
până ce se prăbușiră în curte.

De-acum, lumea începuse să urle. Răcnete iste-
rice, ce nu mai exprimau nici groaza și nici nu mai
cereau ajutor. Urlete fataliste și țipete ascuțite, ul-
tima denunțare a unei lumi nedrepte.

Membrii echipei T.E.N.O. se apucară de mâini.
făcând lanț. Gerd, Bodo și încă un membru al echi-
pei luară fiecare în brațe câte un bolnav din pat și
încet, împărțindu-și greutatea trupurilor inerte ale
acestora, cu șase bărbați din echipa de salvare, îm-
preună cu Gerd, înaintară pas cu pas de la un punct
de sprijin la altul, de-a lungul zidului fierbinte și
curbat. Afară explodau bombe, iar unele luminau ca
ziua. Umbre se mișcau amețitor printre ruine și se
auzea şuieratul continuu al schijelor. Clădirea scrâș-
nea și gemea, acum după ce unul din reazemele struc-
turii metalice se dărâmasese, clătînându-se la fiecare
explozie, întocmai ca un castel din cărți de joc peste
care suflă vântul. De fiecare dată, din tavan cădeau
cu zgomot bucăți mari de tencuială, ridicând nori în-
tregi de praf. Bolnavii abandonați făceau o gălăgie
de nedescris, dar cei din T.E.N.O. se străduiau să nu
dea importanță țipetelor ce păreau că vin de departe,
de pe altă lume. Îi legară pe fiecare din cei trei pa-
cienți cu frânghii și le dădură drumul de sus, iar doi
bărbați din echipa de salvare stăteau la capătul de
jos al scărilor, pentru a lua în brațe trupurile astfel
coborâte. Casa scărilor era cufundată în întuneric.
Valuri de căldură se ridicau întocmai ca pe un coș și
bucăți de țesătură arsă și hârtii zburau pe lângă ei,
în sus, spre cer, în timp ce bărbații pipăiau cu cizma
un loc unde să poată pune piciorul. Pentru o secun-
dă, o bombă de culoare verde lumină scările întoc-

mai ca ziua - căci acoperişul nu mai exista de mult - apoi pluti pe lângă spital şi trecu mai departe, lăsându-i într-o beznă şi mai derutantă.

— Lăsaţi-mă să mor, repeta încontinuu un bătrân cu părul complet alb, pe când îi petrecuseră frânghia pe la subţiori. Pardoseala îi frigea picioarele goale şi era dureros să-l vezi cum topăie pe ultima treaptă. Lăsaţi-mă să mor, lăsaţi-mă o dată să mor !

— Mai taci din gură, prost bătrân, strigă Bodo până la urmă, scos din răbdări. Am să-ţi spun eu când ai să poţi să mori.

— Da, Herr Leutnant, răspunse bătrânul, cu o voce sacadată pe care n-o mai folosisese din 1918.

Cei din echipa T.E.N.O. lucrau fără grabă, verificând fiecare nod şi examinând fiecare porţiune de care se puteau apuca cu mâna, dar feţele le erau congestionate de efort şi concentrare şi de pe bărbie le picurau stropi de sudoare. Unul dintre ei îşi scoase casca şi încercă să şi-o agăte de centură, dar, pe întuneric, nu nimeri cârligul şi casca se rostogoli în casa scărilor, sunând întocmai ca un clopot dogit, lovindu-se de treptele sparte şi din perete în perete.

Una câte una, surorile de la ultimul etaj fură convinse cu vorbe ademenitoare, ajutate şi coborâte prin casa scărilor. Urmară pacienţii, duşi cu frânghiile. În sfârşit, veni şi rândul ultimului supravieţuitor. Era o femeie semi-conştientă, care scânci uşor când legară frânghia în jurul ei.

— Acuşi te jucem jos măicuţă, o încurajă Gerd. Bolnava-i zâmbi prietenos, dar cu neîncredere. Când femeia ajunsese la jumătatea distanţei pe care o avea de parcurs până jos, frânghia scripetelui luă foc şi bolnava începu să se învântească, iar frânghiile care

o legau continuau să fumege. Gerd se grăbi să ajungă în dreptul femeii care se rotea, îşi înţepeni cizmele sale cu placheuri groase de oţel de bucăţile ce mai rămăseseră din scări, nu mai lungi de cinci-şase centimetri, în timp ce pipăia peretele, încercând să găsească ceva de care să se poată agăta ; întinse o mână pentru a apuca trupul care se învârtea şi reuşi să-i încetinească mişcarea ameţitoare. Coborârea continuă. În timp ce trecea pe lângă el, femeia continua să-i zâmbească.

— Aproape că ai ajuns, o linişti Gerd.

Ajutorul său, care aştepta jos, în capul scărilor, îi strigă că femeia murise. Vocea îi răsună în casa strâmtă a scărilor, întocmai ca a unui paznic al Infernului. În clipa următoare, vechea clădire se prăbuşi, aruncând în curte paturile şi pe cei care mai zăceau neputincioşi în ele.

— Şase minute, spuse Bodo.

— Aşa este, îl aprobă Gerd. La dracu', am fi putut goli saloanele acelea dacă mai aveam măcar un sfert de oră la dispoziţie.

La parter ardea camera în care se aflau depozitate filmele pentru radiografii. Fumul gros se scurgea în rotocoale pe scări spre subsol şi multe dintre infirmiere îşi pusese răşchii de tifon ud pe faţă.

În curte, lanternele îşi purtau dărele luminoase peste paturile de fier şi păturile încălzite în sânge, îngrămadite pe lespezile de piatră. Era de prisos ca cineva să se mai gândească la camuflaj, când întregul oraş ardea ca o torţă şi flăcările se puteau vedea de la sute de mile distanţă. Ici şi colo, infirmiere ajutate de bărbaţi încercau să scoată de sub dărâmaturi câte un trup în care mai pălpăia o urmă de viaţă.

— Aduceți targa, strigară unii, dar nu era o treabă prea ușoară să-ți croiești drum cu targa printr-o grămadă de peste două sute de trupuri, fără să-i calci pe cei ce se mai mișcau încă, gemând de durere.

— Bombele au fost lansate, spuse Digby, cu o voce perfect calmă.

Cele două bombe cu fosfor de 250 de livre se rostogoliră afară din „Creaking Door“, lovind vechea clădire a spitalului iar conținutul lor se împrăstie peste trupurile celor îngrămădiți în curte. Bombele cu fosfor își aruncaseră jerbele de scânteii albe la șazeci de picioare înălțime, apoi coborâră aidoma unor artificii, zvâcnind în toate părțile fragmente de fosfor aprins. Tânărul pompier Johannes Ilfa se pomeni și el cu câteva bucăți pe picioare. Se grăbi să și le dezlipească cu cuțitul de pe țesătura pantalonilor și de pe coapsă, dar fosforul pătrunsese destul de adânc în carne. În jurul său, oamenii urlau și așteptau de vii și se zbăteau să supraviețuiască. Se răsuceau ca peștii în plasă, zvârcolindu-se înnebuniți de durere și câțiva dintre ei reușiră chiar să se ridice în picioare, ca niște fantome dintr-un mormânt uriaș. Apa nu avea nici un efect asupra fosforului. Instrucțiunile oficiale spuneau că fosforul, pentru a fi stins, trebuia acoperit cu nisip, dar oare poți să acoperi fața unui om care mai respiră încă, cu nisip ? ! Lui Ilfa nu-i mai venea greu să respingă implorările celor mult prea grav răniți pentru a mai putea fi salvați. Așa era firesc și logic, dar Ilfa își spuse că acesta nu era decât un nou pas pe drumul pierderii oricărui sentiment de umanitate. Reuși în final să-și desprindă cu cuțitul cea mai mare parte din bucățelele de fosfor și veni tușind, scuipând și

înecându-se, prin fumul gros și aburii ce-nvăluiau totul în jur. Dârzul pompier îl privi întâi lung pe ofițerul T.E.N.O. mai în vârstă, înainte de a-l saluta.

— Oamenii dumneavoastră au măști de gaze, Herr Oberzugführer ?

— Nici pomeneală, răspunse Bodo. Simți că proteza îi sapă în gingii și mușcă tare din pumn.

— În cazul acesta, cu permisiunea dumneavoastră, voi aduce oamenii mei să-i aleagă dintre cadavre pe cei care au mai rămas în viață. Ilfa tuși din nou.

— Dacă am putea stinge flăcările care le ard carnea !

— Nu există apă suficientă pentru așa ceva. Doar dacă renunțăm să mai stingem incendiul de la poștă, răspunse Johannes Ilfa.

— Dar bazinele ?

Ilfa își șterse mustața care, ca și obrazul, îi strălucea de stropi de apă, de la furtunuri. Folosise toată apa de la băile municipale încă de la început, când rămăseseră în pană. Îl privi pe bătrânul și scofâlcitul ofițer T.E.N.O. și rânji.

— Păcat, spuse Bodo Reuter. Întocmai ca niște membri ai unei organizații secrete, cei doi bărbați recunoscuseră unul în celălalt priceperea, experiența și logica atât de rare și de greu de găsit în noaptea aceea. Priviră clădirea de peste drum, unde cantități uriașe de apă încercau să împiedice incendiul să se extindă la blocul alăturat.

— Mare porcărie, spuse Ilfa, prudent.

— La dracu', așa este, îl aprobă Bodo. Nu te învidiez de loc că încerci să alegi din mormanul acela de trupuri, care mai continuă să ardă.

— Pompierii mei nu sunt decât niște copii, spuse Ilfa. Bodo dădu aprobator din cap, întrebându-se

ce vârstă putea să aibă cel din fața lui. Nu mai mult de douăzeci și cinci de ani și, totuși, uite-l cum pășește peste duzini de cadavre fără cea mai mică ezitare, în timp ce sub pașii săi troznesc mâini și picioare ca mangelul aprins.

Cineva tuși timid, în spatele lor. Fuchs Ueberall se afla lângă Bodo. Fața lui roșie și ochii mari, aproape ieșiți din orbite, dovedeau că își stăpânea cu greu starea de isterie și panică care-l cuprinsese. Vocea îi devenise grotesc de subțire și ascuțită.

— Eu unul nu mai pot, Bodo. Pur și simplu nu mai pot. Am ridicat în brațe un copil și s-a desfăcut în bucăți, în mâinile mele, Bodo! Lasă-mă să ajut la săpături! Am să trimit aici pe unul din băieți. S-a desfăcut în bucăți, înțelegi?

Bodo Reuter își înșfăcă de guler tovarășul de băutură și-l strânse atât de tare, că aproape îl strangula.

— Eu nu sunt Bodo, idiotule. Eu sunt Oberzugführer Reuter și-ai să-mi spui „domnule” de-acum încolo, și-ai să-ți apropii călcâiele și-ai să mă saluți corect. Și vrei să-ți mai spun ceva? Ai să faci tot ce ți se ordonă fără să crâcnești, sau să refuzi, sau să te eschivezi, pentru că, îți jur, Ueberall, pe tot ce crezi tu în clipa asta că mai merită să fie numit sfânt, că scot pistolul și-ți zbor creierii dacă te văd că te-ai oprit chiar și numai ca să-ți ștergi de sudoare mura aia mare și grasă. Și-acum, cară-te!

Îl aruncă înapoi spre maldărul de cadavre. Ueberall se poticni și căzu și, pe când încerca să se ridice în picioare, Reuter zbieră:

— Ai înțeles?

Întocmai ca un tânăr recrutar, Ueberall zvâcni în picioare, în poziție de drept și urlă:

— Da, Herr Oberzugführer. Heil Hitler!

— Heil Hitler, răspunse Bodo Reuter, apoi rosti ca pentru sine: Nu e de glumit!

— Nu, nu e de loc de glumit, repetă Gerd Böll.

Peste tot zburau bucăți de fosfor, care aprindeau tot ce întâlneau în cale și emanau atâta căldură încât grăsimea din trupurile cadavrelor începu să se topească. Morți și muribunzi ardeau cu aceleași vâlvătaii strălucitoare, întocmai ca o tigaie în mâinile unui bucătar neîndemânatic. Părul ardea și mai repede, iar în combinație cu fosforul, părul și carnea arsă emanau un fum gros și negru ce-i făceau pe oameni să tușească și să se înece. Căldura devenea de nesuportat, până și veteranii cu experiență mai bogată erau descurajați și dădeau semne de epuizare. Cel mai mare morman de cadavre tocmai luase foc și nu se putea apropia nimeni de el.

— Masca de gaze, spuse Johannes Ilfa. Își fixă masca pe față, încercând, așa cum se aștepta, o senzație de durere. Trebuia să inhaleze cu putere pentru a trage aer prin filtrele măștii și din cauza plămânului bolnav, fiecare respirație i se părea un calvar.

Pompierii, cu măști pe față, se mișcau aidoma unor scafandri, iar surorile, cei din echipele de intervenții, studenții la medicină și ajutoarele la stinsul incendiilor, împreună cu polițiștii, administratorii de bloc, soldații și răniții care încercaseră să-i ajute pe muribunzi se retraseră sărind peste maldărul de rămășițe fierbinți, un adevărat eșafod din lemn, cărămizi încinse și cadavre. Pașii le erau luminați de fragmente de fosfor încă arzând, lipite de încălțăminte. În curte continuau să cadă bucăți de cărămidă spartă și plumb topit de pe acoperiș. Toți

cei care dăduseră o mână de ajutor trecură de partea cealaltă a drumului, în afară de vreo șapte bărbați și opt surori care se aflau lângă peretele de vest al vechii clădiri, când anexa se prăbuși peste ei.

Johannes Ilfa se ocupa de furtunuri, se luptase cu pompele și se cățăraseră pe acoperișuri în flăcări. Avea picioarele împestrițate de fosforul care sărea din toate părțile și, deși se căznea să-l răcâie cu cuțitul, fosforul continua să îi pătrundă adânc în carne, sfârâind și răspândind un miros de putred. Unul dintre tinerii care își făceau ucenicia în echipele de pompieri dădu raportul despre rănilor lui Ilfa și acesta primi ordin să se prezinte imediat la un punct de prim ajutor ca să fie pansat.

Despre cei două sute de bărbați și femei care muriseră în curtea spitalului nimeni nu mai pomenea un cuvânt. Întâmplarea aceasta funestă avea să devină un subiect interzis, doar rareori adus în discuție, de câte un martor al acelei nopți înfricoșătoare, dar, și atunci, după un număr considerabil de pahare și pomenit numai în șoaptă.

Ceea ce a mai rămas din aripa veche a spitalului fu transformată în punct de prim ajutor. Aici, curentul slab produs de un generator împărțea scena în zone de lumină și întuneric.

Doctorii îi cunoșteau pe majoritatea pacienților aduși acum la chirurgie.

— Bună seara, doctore Maurer, spuse o fată internată cu amigdalită.

— Va trebui să dăm jos brațul acela, Fräulein. Te vei simți mult mai bine fără el, crede-mă!

Camera de așteptare fusese transformată în sală de operații, în care lucrau câte opt doctori deodată. Un polițist înarmat cu o cârpă și o găleată spăla li-

noleumul de sânge. Pe o masă pe roțile se afla un coș de gunoi, plimbat de la un doctor la altul, în care se ancorau membrele amputate.

Afară, pe coridor, Johannes Ilfa, a cărui pasiune ascunsă pentru Anna-Luisa rămăsese la fel de vie, încerca să nu ia în seamă durerea ascuțită care-l chinuia. Se certă cu o soră, refuzând cu încăpățănare să o lase să-i taie pantalonii, pentru a-i examina rănilor făcute de fosfor pe coapse. Acum, că se mai relaxase puțin, își dădu seama cât era de obosit și slăbit. Plămânul îl chinuia mai tare ca niciodată. Infirmiera era o tânără care abia terminase cursurile Centrului de pregătire și nu înțelegea de loc motivul pentru care pompierul vocifera, făcând atâta tăraboii, până când apărură o soră între două vârste, cu un întreg arsenal de instrumente înfipite la centură și cu părul părilit la vârfuri din cauza valvățăilor. Aceasta își scoase masca de pe față.

— Nu fi idiot, spuse ea furioasă. Crezi că ești singurul de aici care ai chiloții murdari? Mulți, foarte mulți, în noaptea aceea își goliseră intestinul în mod involuntar, dar lui Johannes Ilfa, decența și jena exagerată aveau să-i fie fatale. Căci în clipa în care cele două surori reușiră, în sfârșit, să-i taie pantalonii și indispensabilii, constatară că Ilfa murise.

Pe coridor apărură două infirmiere în costume de carnaval, cu chimonouri și eșarfe colorate. Una dintre ele era stropită cu sânge din cap până-n picioare. Bodo Reuter o urmări pe soră cum îndepărtează trupul subțirel și plâpând al lui Ilfa de pe bancă, pentru a face loc celor care mai trăiau încă. Bodo îl apucă de mână, ca pentru a-și lua rămas bun și-l ridică pe umăr, cu un gest tipic de pompier.

— Să-l punem undeva, spuse el.

— Da, hai să ieșim repede de aici, spuse Gerd. Mă trec fiori.

Când ajunseră afară, pe Dorfstrasse, așezară trupul neînsuflețit pe bancheta din față a mașinii de pompieri Magirus, apoi se întoarseră, trecând pe lângă furtunuri.

— Își cunoștea meseria, zise Bodo.

— Da, spuse Gerd. Aceste cuvinte îi serviră lui Ilfa drept epitaf, căci cei doi nu mai reușiră să găsească nimic altceva.

Rezerva de apă care se formase după blocarea canalului principal de scurgere continua să rămână sursa cea mai importantă pentru pompieri, dar filtrele sorburilor se astupau încontinuu cu bucăți de hârtie, și alte gunoaie, iar cei care le manipulau se vedeau nevoiți să le curețe la fiecare câteva minute, în care timp furtunurile nu făceau decât să soarbă aer, până ce filtrele erau introduse din nou în apa murdară.

Cu toate că aerul nopții era fierbinte, pompierii dărdăiau de frig, iar mâinile înghețate pe furtunuri începuseră să-i doară. Un grup de membrii al echipei T.E.N.O., aflați în capătul celălalt al curții și înarmați cu trei furtunuri, stropeau de zor casele învecinate, care nu luaseră încă foc. Udară din belșug clădirea poștei și reușiră să stingă scânteile periculoase ce pluteau în apropiere și care amenințau să aprindă totul în jur. Cu toate că pompa avea un debit de cinci sute de galoane pe minut, apa țâșnea în jeturi slabe ce nu reușeau să ajungă până la acoperișul poștei.

— Renunțați la două furtunuri, spuse Bodo, sau n-o să mai ajungeți niciodată la acoperișul de alături. Oamenii se grăbiră să-i asculte ordinul.

— Și măriți presiunea până la zece atmosfere! Gerd și Bodo așteptară ca aceștia să termine treaba. Era o operațiune destul de grea, căci apa continua să fie pompată, dar le dădu o mână de ajutor un pompier tânăr de la brigada civilă. Când apa țâșni din nou cu presiunea mărită, furtunul se umflă, zvârcolindu-se ca un șarpe rănit, și sărind dintr-o parte în alta cu atâta furie încât fu nevoie de patru bărbați să-l poată stăpâni. Jetul de apă trecu întocmai ca un curent rece care sparse perdeaua groasă de fum negru și pompierii își apropiară pe rând fața de furtun să se mai răcorească și să vadă prin tunelul tăiat de tromba de apă care țâșnea cu vigoare.

Scânteile săreau în toate părțile, ca niște lăcuste luminoase iar în aer plutea căzând cenușa aprinsă de la incendiile apropiate. Fiecare fulger de la bombe luminoase sau de la explozii făceau să strălucească toate aceste mici epave zburătoare. Mult mai târziu, supraviețuitorii din Altgarten aveau să susțină că, în noaptea aceea, Forțele Aeriene ale Marii Britanii aruncaseră și manifeste. Circulau povești despre sărăcia cumplită și despre raidurile și mai îngrozitoare ce-aveau să urmeze. Dar, cu toate că în noaptea aceea se aruncaseră manifeste în nordul Franței, orașul Altgarten nu primi decât bombe. E drept că peste tot pluteau bucăți de hârtie arsă, dar până și cele care planau la o mie de picioare înălțime proveneau tot de jos de la incendiile din oraș.

Erau chitanțe, testamente, facturi, note de plată, acțiuni, dividende și scrisori de dragoste, procuri și

copii făcute cu hârtie indigo, dovezi de plată a taxelor vamale, contracte de închiriere, permise, acte și falsuri. Peticele carbonizate, pluteau ridicate de vânticelul cald, căzând înapoi peste oraș întocmai ca niște fulgi de zăpadă neagră. Dulapuri pentru dosare, cutii pentru acte, case de bani și cutii poștale, aruncate claie peste grămadă, se numărau și ele printre obiectele ciudate, ieșite la iveală în cursul acestei nopți, iar scrisoarea care se ridică în aer la aproape un sfert de milă înălțime deasupra văpăii produse de incendiul de la brutăria de pe Nehringstrasse era cea pe care o pusese la cutie Gerd Böll pentru vărul său August Bach. Se întoarse apoi în Liebfrauplatz și ajunsese sub roțile unui camion aparținând echipei T.E.N.O., strivită de cizma unui pompier, apoi pluti spre rigolă și se pierdu într-un canal. Apăru din nou în bucățele și astupă de câteva ori filtrele sorburilor, de unde fu îndepărtată în repetate rânduri, până ce se muie și se rupse fiind luată de apă și trecută prin furtun. Când apăru din nou, din ea nu mai rămăseseră decât bucățele minuscule, aruncate drept în inima focului care, în pofida tuturor eforturilor izbucnise și pe acoperișul poștei.

— Priviți ! strigă cineva din întuneric, arătând în sus, pe cer. Deasupra lor, un avion Lancaster lovit exploda ca o minge de flăcări, roșie și unsuroasă. Se mai vedea un bombardier cuprins de flăcări, dar acesta continua să zboare pe ruta stabilită. Patru baterii de artilerie antiaeriană conduse prin radar trăgeau cu furie într-un bombardier și îl nimeriră chiar în clipa în care își arunca bombe de deasupra țintei.

Cu greu se poate uita mirosul ce plutește pe deasupra unui oraș bombardat. Izul ciudat care adie, de parfum, chimicale și alimente, este amestecat cu

acela de țesătură udă, lemn ars și explozibil consumat. Ceea ce predomină însă este mirosul greu și tare de pământ răscolit și mocirlos din jurul conductelor de canalizare și duhoarea acră a prafului de cărămidă veche udă. Mulți dintre cei ce lucrau în echipele de salvare își legaseră batistele ude în jurul nasului și al gurii, pe care trebuiau să și le smulgă de pe față, ori de câte ori voia să vorbească.

— Nu lua copilul de-ăici. Trebuie să ne spună unde se adăpostea familia lui, sau o să scormonim în gunoiul ăsta toată viața.

Herr Holländer avusese o noapte foarte grea. Trecuse prin douăzeci de apartamente să se convingă că nu luase foc nimic în vreunul din ele de la bombe incendiare și, din când în când, își mai vâra capul pe ușa de la pivnița unde se adăpostea „turma” sa. Își notă ora la care făcea fiecare vizită : ultima oară, văzu bombardierul în flăcări târându-se pe deasupra orașului. Strigă ca de obicei : „Raidul continuă, dar bravii noștri luptători le dau porcilor acestora o lecție de or s-o țină minte” și, tot ca de obicei, nu-i răspunse nimeni.

Bombardamentul era destul de puternic și se decise să rămână și el în pivniță, măcar pentru câteva minute. Aici era întuneric beznă și mirosea urât, iar de când căzuse bomba de mare putere, de 4.000 de livre, în partea cealaltă a străzii, nici ventilatoarele nu mai funcționau. Nu că s-ar fi plăns cineva de asta. Localnicii erau ca niște roboți, gândi Holländer. Câștigau bani frumoși la fabrica de bere, căci Wehrmachtul cumpăra tot ce se putea fabrica. Adăugând la asta și orele suplimentare, până și cel mai simplu muncitor pleca la sfârșit de săptămână cu un teanc destul de gras de bancnote. Unii erau mai bine plă-

țiți chiar decât el. Era de-a dreptul înjositor. Iar acum, nici măcar nu le trecea prin minte să-i facă și lui loc să șadă.

Se uită la mâinile lor pline de bătăături și la fețele tâmpe, greoaie. Trupurile mătăhăloase stăteau rezemate de câte o grindă, sau de umărul vecinului. O fată tânără ședea cu capul dat pe spate și cu gura deschisă, într-o poziție teribil de dizgrațioasă. De multe ori ar fi dorit să poată găsi o casă în Altmarkt sau pe Mönchenstrasse - cartierul elegant al orașului - sau chiar în districtele recent construite. Pe de altă parte, însă, locuința aceasta de pe Kaiserin Augustastrasse era la doi pași de serviciu și chiria atât de mică !

Curentul electric fusese întrerupt, iar lămpile cu ulei stropseau totul în jur. Plimbă lumina lanternei să se asigure că nu fuma nimeni, căci, în astfel de condiții, fumatul era cu desăvârșire interzis. În pivniță era o liniște de mormânt. Când Holländer își dădu, în sfârșit, seama ce se întâmplase, abia reuși să scoată un scâncet găuit de spaimă. Sau de durere ? Sau poate de milă ? Toți cei din adăpost erau morți, și ce era mai trist, erau morți de o bună bucată de vreme și, în tot acest răstimp, el supraveghea niște cadavre. Optzeci și șase de bărbați, femei și copii, toți cu plămânii perforați, muriseră făcând eforturi desperate să respire. Plămânul omului este un mecanism foarte delicat, pe care chiar și o presiune de 350 de kilograme pe un inci pătrat îl poate distruge fără nici un fel de șansă de a se mai reface. Îi omorâse pe toți bomba de mare putere ce explodase lângă fabrica de bere. Una dintre primele bombe aruncate de englezi în noaptea aceea !

moritură era...
moritură era...

Ingrozit, Holländer începu să meargă de-a-ndăratelea spre ușă și se împiedică de niște saci cu nisip. Căzu greoi ca un bolovan și, cum era destul de în vârstă, femurul său fragil se fractură și i se stinse și lanterna. Umbrele făcute de lămpile cu ulei tremurau, dând întregii încăperi un aer sinistru, dar, Holländer avea suficiente noțiuni de prim ajutor ca să-și dea seama că, în cazul în care s-ar fi târât spre ușă, risca să-și secționeze artera femurală, cu unul din capetele osului rupt iar asta ar fi însemnat hemoragie și moarte sigură. Rămase deci nemișcat. Ulterior, cei din echipele de salvare pretindeau că bătrânul scăpase ca prin urechile acului. Două zile mai târziu, un medic rămase înmărmurit privind radiografia pulmonară a lui Holländer, proaspăt făcută, pe care doctorul insistă să o trimită facultății de medicină din Köln.

Pompierii, cu măști de gaze pe față, îi scoteau cu greu pe cei rămași în viață din mormanul de cadavre care se afla în curtea spitalului. Acum era apă din belșug pentru a-i stropi cu furtunurile și pe cei din echipele de salvare. Imbrăcămintea le era atât de încinsă încât apa sfârâia și ieșeau aburi din ea.

Pe Kaiserin Augustastrasse, la numărul 94, un bărbat se strecură în propria sa locuință cuprinsă de flăcări să-și salveze polițele de asigurare din ghearele focului și muri ars. La ora unu, în partea de nord a străzii Dorf, trei bărbați găsiți cu geamantanele pline cu cămăși noi, nouțe și cârnați, fură executați pe loc, cioburile de sticlă înfipte în mezeluri îl convinseră pe polițistul care îi arestase că avea de-a face cu niște hoți. Nimic din restaurantul lui Frenzel nu mai putu fi salvat. Familia Frenzel fu evacuată până la urmă cu forța, dar cele patruzeci

și trei de persoane adăpostite în pivniță își găsiră moartea și fură arse de vii în clipa în care coniacul franțuzesc făcu explozie.

Frau Pippert, care plecase de la banchet pe jos, pe Nehringstrasse, dădu o mână de ajutor la salvarea unui tânăr polițist care se afla într-o clădire cuprinsă de flăcări, apoi îl ținu în brațe, cât timp un student la medicină îi ampută cu un briceag mâna prinsă între ruine. Tânărul polițist scăpă astfel cu viață și după un timp se vindecă.

Patru bombe incendiare, de patru livre fiecare, loviră secția de poliție de alături de primărie, dar, deși depistate, nu putură fi stinse din păcate la timp. Un pompier de grad superior, care se zăpăcise cu totul, își îndreptă jetul furtunului spre un cablu de înaltă tensiune. Muri pe loc, iar alți doi camarazi zăcură fără cunoștință timp de aproape un sfert de oră. Șocul le zdrențui pantalonii și tot restul nopții lucrară despuiați, numai în chiloți și cu picioarele goale.

Un polițist pe motocicletă își croi cu greu drum pe străzile pline de dărâmături și înțesate de cadavre, încercând să-l găsească pe Bodo.

— Herr Oberzugführer Reuter ! Salută și, înainte ca Bodo să apuce să-i răspundă, începu să rostească mesajul pe care-l avea de transmis, trăgând cu coada ochiului la mormanul de dărâmături și cadavre și întrebându-se dacă ar fi avut suficient loc să-și întoarcă motocicletă cu ataș.

— Un tommy a căzut la ferma cumetrei Kerten. Este de o importanță covârșitoare ca echipajul să nu-și distrugă avionul înainte de a putea fi examinat. Bodo încuviință din cap. Știa că anumite părți ale avionului, trebuiau trimise unui laborator special de electronică, înființat de Luftwaffe, care funcționa

în cadrul lagărului de concentrare de la Dachau. Oamenii de știință evrei încercau să descopere cel mai scump secret al R.A.F.-ului : magnetronul radarului centimetric.

— Imediat, încuviință el.

— Eu nu merg cu tine, spuse Gerd Böll. Încercă să mă întorc la casa vărului meu. Copilul și menajera lui se află încă în pivniță, sub dărâmături.

— E important, îl zori Bodo, dar amândoi știau perfect de bine că Gerd avea să spună : „Nu și pentru mine“. Gerd dădu din cap.

— O clipă te rog ! Bodo chemă un polițist. Du-l pe dânsul pe Mönchenstrasse, te rog.

— Am înțeles, Herr Oberzugführer, răspunse polițistul. Gerd se sui în atașul motocicletei, ce se-măna cu un Zeppelin și, aprinzându-și lanterna puternică, îl ajută pe polițist să se strecoare printre maldărele de scânduri și mormanele de cărămizi sparte. Privi o secundă înapoi spre Bodo, apoi îi făcu semn cu mâna și se strâmbă la el în glumă. Bodo îi făcu și el semn cu mâna și se întoarse.

În mijlocul străzii, chiar în fața spitalului, luase foc o camionetă a echipelor T.E.N.O. Incendiul din interiorul clădirii era atât de puternic, încât flăcările de la camion erau atrase pe orizontală spre anexă. Motociclistul o coti pe lângă mașină și, la lumina acesteia, putu vedea cam la cincizeci de iarzi în față, pe drum. Când ajunseră pe Zillerstrasse, rezervorul de benzină al camionului explodă cu un bubuit asurzitor.

Îngropată sub pământ, întocmai ca într-un cavou, Anna-Luisa auzi camionul explodând, dar nici acum nu se înspăimântă. Avea copilul lângă ea și mângâindu-l și alintându-l, își domolea propria-i

teamă. Subsolul casei lui Herr Voss fusese, pe vremuri, bucătărie și fată descoperi lângă trepte un mic lift de serviciu. Casa liftului era plină de gunoaie, dar pe lângă unul din pereți trecea un tub prin care se putea comunica cu partea de sus a clădirii. Se apucă să strige în el, dar nu primi nici un răspuns. Auzea în continuare exploziile și se gândi că majoritatea locuitorilor din oraș erau ascunși, ca și ei, în adăposturi.

— Aici suntem mai în siguranță, Hansl, spuse ea. Nu e nici o grabă să plecăm de aici. Nu ne zorește nimeni. Își plimbă degetele peste argintăria delicată și peste bibelourile de Meissen, fără să râvnească câtuși de puțin la ele.

— Îl voi iubi pe tatăl tău cât voi trăi, Hansl. Toată viața !

Băiețelul zâmbi. Toată lumea îl iubea pe tatălul lui.

CAPITOLUL 15

Dacă Sweet s-ar fi putut privi în oglindă, și-ar fi dat seama că pielea obrazilor săi căpătase paloarea ușor albăstrie pe care o anunță anoxia. Racordul de la tubul de oxigen era rupt și ceea ce primea prin mască nu-i era deloc suficient. Anoxia începe de obicei cu o senzație de bine, de euforie și exuberanță ieșită din comun, nepotrivindu-se de fel cu împrejurările în care se află persoana respectivă. Anoxia este o beție cu prea mult bine iluzoriu.

Teoretic, Sweet avea dreptate când se referea la aripa care ardea. La temperaturi normale, amestecul de aer și combustibil din orice rezervoare de benzină, indiferent cât de pline, este prea bogat ca să ia foc. Dar rezervorul stâng exterior al avionului era departe de a se găsi la o temperatură normală. La înălțimea de 20.000 de picioare, chiar și pe o noapte de vară ca aceasta, temperatura aerului era foarte scăzută și, ca urmare, atât avionul cât și încărcătura sa de combustibil se răciseră, căci nici măcar flăcările de la vaporii aprinși, a căror margine zdrențuită se târa în spatele rezervorului, nu reușiră să-i ridice temperatura. În interiorul rezervorului, particolele mai puțin volatile se condensară, amestecul de aer-combustibil fiind astfel mai sărac. Din acest motiv, teoria lui Sweet nu mai corespundea :

combustibilul nu era numai inflamabil, ci devenise și foarte exploziv. Garnitura de cauciuc izolator deteriorată de la marginea din spate a rezervorului luase foc cu câteva minute înainte și topindu-se, cauciucul picura în rezervor printr-o fisură de la sudura acestuia, iar stropii de benzină care săreau în toate direcțiile (în ciuda pereților despărțitori) întâlneau din urmă o picătură de cauciuc topit, neobișnuit de mare, care fu aspirată prin gura spartă a rezervorului și produse explozia.

Sweet își închipui că îl nimerise un proiectil de artilerie antiaeriană, căci n-ar fi recunoscut pentru nimic în lume că teoria lui era greșită. Explozia sfărâma plexiglasul carlingii și-l aruncă pe Sweet într-o parte, făcându-l să se încurce în centurile și harnașamentul parașutei. Manșa și palonierul îi fură smulse pentru moment din mâini. Sweet nu era în stare să aprecieze stricăciunile produse, dar Murphy, care se așteptase la o astfel de explozie, își dădu seama numaidecât de gravitatea situației în care se aflau.

Când rezervorul de 114 galoane explodă, în același timp se frânse și aripa în dreptul motorului stâng dinspre exterior și lonjeronul principal de susținere a motorului, în punctul de legătură al acestuia cu aripa și distruse aproape complet un suport motor de pe bordul de atac al aripii fără care motorul începu să trepideze violent și, în mai puțin de cinci-sprezece secunde, se desprinsă și căzu în întuneric. Avionul reuși să mai zboare, totuși, pe o traiectorie ușor curbă, aproximativ un minut și jumătate, după ce i se rupsesă aripa, dar după desprinderea motorului, echilibrul se modifică brusc. Devenit dintr-o dată mai ușor, datorită pierderii motorului Merlin de doi-

sprezece cilindri, avionul se balansă o clipă nesigur, apoi planul stâng se săltă brusc și, căpătând astfel un puternic moment de răsturnare, bombardierul uriaș începu să se rostogolească în jurul unui ax vertical. Sweet și cu Murphy își adunară toate forțele de care erau capabili, încercând să miște manșa, dar eleronul stâng și secțiunea de aripă legată de aceasta dispăruseră în întuneric, iar din eleronul drept nu mai rămăseseră decât niște fâșii. Lipsiți de comenzi cu ajutorul cărora să poată corecta turele și salturile neprevăzute ale avionului, Sweet și cu Murphy priveau paralizați de groază cum o jumătate de duzină de păianjeni portocalii se cățarau pe hubloul din dreapta, într-o sarabandă infernală, și pe cabina din plexiglas spre hubloul din stânga. Era orașul Altgarten în flăcări. Fiecare păianjen nu era altceva decât o jumătate de bloc cuprins de vâpăi. Uriașul avion se întoarse acum complet pe spate.

Murphy întinse mâna după parașută și și-o prinse pe piept, în timp ce avionul continua să se rostogolească. Trebuia să se grăbească, căci știa că nu se mai puteau opri, până ce forța centrifugă i-ar fi împiedicat cu totul să scape din bombardier. I se îndoiseră genunchii și-și simțea întreaga greutate apăsând cu putere spre podeaua din carlingă, silindu-l să alunece înspre treapta care ducea spre vârful avionului, la câteva picioare mai jos. Se apucă de conductele ce treceau pe lângă manetele de alimentare, târându-se spre dreptunghiul de întuneric și lovindu-se de dispozitivele de prindere a scaunului pliant. Reuși să-și fixeze umerii solizi peste marginea trapei de la camera bombelor, dar forța centrifugă îl aruncă cu capul înainte, în poziția obișnuită a bombardierului. Tubul de oxigen și firul de la interfon

îl sugrumau. Le smulse îngrozit și, în aceeași clipă, îl auzi pe Sweet zicând :

— Nu intra în panică, am avionul în mână.

Bombardierul, cu motoarele uruind demente, începu o nouă dublă rostogolire. Acum se învărtea și mai repede. Luminile colorate și bombele luminoase se apropiară tot mai mult de bord. Avionul se dădea peste cap cu viteză mare. Murphy își îndoi înnebunit genunchii, încercând să-și proptească tocul de la gheată în partea anterioară, plată, a compartimentului de bombe. Fu cuprins de panică. Se simți izbit de curentul puternic de aer întocmai ca de un ciocan invizibil. Se sili să-și împingă corpul cât mai jos, centimetru cu centimetru, folosindu-se de toată forța cu care puteau să-l ajute să acționeze mușchii membrilor. Marginea trapei mușcă adânc în carne și presă fiecare curea și cataramă pe care o avea Murphy la parașută. Transpirat și stors aproape de vlagă, făcu o ultimă încercare disperată și, cu un zvâcnet, fu aruncat în noaptea neagră și rece de afară. Forța centrifugală îl proiectă pe o traiectorie curbă și, pe măsură ce căderea deveni verticală, Murphy își dădu seama că și el se rostogolea ghemuit cu fața lipită de genunchi. Știa că parașuta nu trebuia deschisă decât în momentul în care nu s-ar mai fi rostogolit peste cap, dar nu se mai putea opri. Așteptă preț de aproape o oră - cam atât i se păru lui - până ce luminile care scilipeau pe lângă el deveniră periculos de intense, apoi trase de mânerul parașutei. Voalura acesteia și suspantele care o susțineau se rostogoliră afară din sacul cafeniu, de pânză groasă, lovindu-l drept în față. Din cauza șocului, la deschiderea parașutei la următoarea rostogolire,

picioarele nu-i mai trecură printre chingile de susținere și își agăță un picior în hamuri. Smuci din nou, dar nu reuși să se desprindă. Îi era frică să tragă prea tare, ca nu cumva să încurce suspantele parașutei și să se prăbușească. Prins între chingile harnașamentului, întocmai ca un sugar suspendat de un cioc de barză, Murphy pluti ușor deasupra orașului crunt lovit. Deodată, lumina unui reflector trecu peste el și, pentru o clipă, voalura de mătase deveni orbitor de albă. Își aminti o rugăciune din copilărie și începu să o spună cu voce tare.

Sweet nu înțelegea de ce se târâse mecanicul său pe podea, cuprins de atâta panică și disperare. I se mai întâmplase să se rostogolească așa, la școala de pilotaj. Această vrie făcea parte din exercițiile obligatorii. Nu-l îngrijoră nici faptul că frecvența rotațiilor creștea din ce în ce mai mult, știind că pe măsură ce rotația era mai rapidă, creștea și viteza, ceea ce l-ar fi ajutat să redobândească controlul asupra avionului. Lăsă să apară din nou păianjenii de culoare portocalie. Aceștia aproape că dansau prin fața hubloului și Sweet înțelese că pica acum aproape la verticală. Calm, își lăsă toată greutatea pe palonier apăsând cu ambele picioare. Avea nevoie de multă forță și lovi cu toată puterea. De acum nu mai exista nici eleronul stâng și nici măcar prețioasa aripă mică din stânga. Căzu cu capul înainte, julindu-și genunchii și tăindu-se la mână. „La dracu”, șopti el. Nu se mai îndoia de faptul că trebuia să scape din avion, căci bombardierul uriaș cădea în spirală către pământ ; întreaga structură de metal a avionului trosnea și pocnea. Se auzea zgomot de metal sfâșiat. Acul altimetrului se mișcă spre zero cu o viteză amețitoare. Măinile îi apăsau piep-

tul ca niște greutate, dar reuși cu greu să-și scoată mânușile sfâșiate și să ajungă la centuri și, încet, își desfăcu cataramele. Verifică dacă parașuta era prinsă corect și se hotărî să iasă prin trapa din vârful avionului, cea mai sigură, din punct de vedere teoretic. Ciudat, dar nu reușea să se ridice cu nici un chip. Împinse cu picioarele, se zbatu și încercă să se prindă cu mâinile de ceva, dar în zadar. Forța centrifugă îl prinse de scaun, iar greutatea sa nu-i mai dădea voie să se miște nicicum. Ceva, ca o greutate nemăsurată, îl apăsa pe cap, dându-i senzația că are bărbie dublă și simți nevoia imperioasă să vomite. Sângele se scurgea din creier, vederea i se întuneca. Ce ridicol ! Și doar avea atâtea motive să trăiască ! Era tânăr, puternic și atrăgător, avea o medalie, două iubite (dintre care una cu apartament în Londra), un venit frumușel (acțiunilor sale le mergea extrem de bine), în august avea să fie avansat și era înconjurat de o mulțime de prieteni. Oare de ce nu se putea ridica de pe scaun ? Privirea i se întunecă și mai mult, pe măsură ce forța centrifugă datorată rostogolirii verticale dezordonate îi storcea tot sângele din creier.

Când avionul tip Lancaster „S Sugar“ se prăbuși peste ferma cumetrei Kersten, impactul produse o gaură cu un diametru de treizeci de picioare și adâncă, în unele locuri, de aproape opt picioare. Ampenajul, în cea mai mare parte rămas întreg, căzu la două sute de iarzi mai încolo. Mitrăliorul de spate, care murise în timpul primului atac, se mai afla încă în turela sa, care se rupsese înainte de momentul impactului. Avionul lovi un zid lateral al casei și dădămă întreaga clădire. Din mormanul de cărămizi sparte și bucăți de zidărie apărură bancnote

rupte, scorjite și arse și monezi care sclipeau în lumina lanternelor. Crățiți și oale se amestecară cu altimetre, paturi cu rezervoare de combustibil și bucăți din Frau Kersten și soldatul ei francez se împletiră în mod destul de intim cu căpitanul Sweet. Tot aici se găseau și bucăți de eleroane rupte și flapsuri îndoite. Un motor de doisprezece cilindri lăsă o dără de iarbă arsă și doborî un copac, iar un altul transformă staulul vitelor în adevărat abator. Plutea un miros greu de ulei ars și mangal încins, iar bucățile de metal înroșite de foc zornăiau aidoma clopoțelilor de la o sanie. Printre efectele personale găsite ulterior aici se numărau un cuțit cu prăsele de fildeș și lamă pentru tăiat țigări de foi, un mănunchi de chei fierbinți, cizma stângă a bombardierului și o caschetă de zbor ruptă, cu numele „Murphy“ vopsit pe ea cu oja de unghii.

Bodo Reuter și echipa sa sosiră cu camionul la locul respectiv, cam la un sfert de oră după ce căzuse avionul. Bodo ordonă să se procedeze la cercetări amănunțite în vederea descoperirii de agende, registre, caiete de însemnări sau echipament radio ce ar fi putut să cadă mai departe de locul impactului. Fuch Ueberall împreună cu încă un membru al echipei T.E.N.O. dădu peste un aviator al Forțelor Aeriene Britanice, agățat într-un copac, la numai o sută cincizeci de iarzi de locul unde se prăbușise avionul. Un tip robust. Le zâmbi încurcat, în momentul în care îl somară. Cei doi nemți îl omorâră cu cazmalele.

CAPITOLUL 16

Cei de la „Ermine“ foloseau harta luminată de mai bine de o oră. Becurile din spațele acesteia încălzeau vopseaua de pe sticlă și de pe părțile metalice, care începu să emane un miros greu ce se amesteca cu izul de ceară de podele și cu transpirația trupurilor încordate. Mirosul, care predomina de altfel în toate barăcile în formă de T - respectiv stațiile radar Luftwaffe - în toiul raidurilor aeriene, combinat cu tensiunea nervoasă și cu sclipirea ecranului Seeburg, îi dădu lui August o durere surdă de cap. Întotdeauna se întâmpla astfel. Când raidurile aeriene se terminau devreme, sau când ruta de întoarcere a bombardierelor trecea peste alt sector, Bach obișnuia să stea afară, în pragul ușii, să respire miresmele trimise de ocean și să lase briza nopții să-i alunge oboșeala și întunericul să-i odihnească pleoapele. Impulsul roșu de pe ecran se întoarse ușor, îndreptându-se către Utrecht, la limita de est a sectorului controlat de August. Acesta corectă drumul avionului de vânătoare.

— O șterge, spuse Willi Reinecke, urmărind punctișoarele de lumină cu creionul său de ceară. Ori de câte ori cele două linii se întretaiau, Willi mai adăuga încă una la numărul record de încercări de interceptare nereușite. Acum, cele două linii

aveau din nou o direcție convergentă, și creionul lui Willi ezită o clipă în aer, încercând parcă să-l îndârjească pe pilotul avionului de vânătoare în urmărirea prăzii sale.

— Ordin : mărește viteza „Katze 8“, îl avertiză August.

În întuneric, locotenentul Beer privea concentrat înaintea sa, încercând să zărească prada. Aruncă o privire plină de necaz spre nord, unde cerul era ceva mai luminat. Dacă ar fi zburat în zona aceea, bineînțeles că i-ar fi putut vedea, dar așa, în direcția în care era trimis să-i urmărească, cerul era acoperit de pături de nori cumulus ce făceau ca orizontul să pară zdrențuit și neclar, iar șansele sale de a depista un tommy proiectat pe cer și a-l dobori erau minime. Dacă indivizii aceia care îl dirijau ar fi zburat și ei vreodată într-un avion de vânătoare de noapte, i-ar fi arătat poate mai multă simpatie și înțelegere. Nu ca deșteptul acesta nervos și veșnic iritat, care vede clar impulsul roșu pe ecran și își închipuie că aici, pe cer, totul strălucește și se distinge limpede ca la lumina zilei. Era atât de întuneric și pustiu aici, de parcă s-ar fi aflat pe fundul mării, cu o singură luminiță care strălucea de la o mare depărtare, pentru a-i confirma că lumea mai există. În direcția planului stâng, jos, se zărea o întreagă baterie dotată cu vreo zece proiectoare, care se mișcau fără nici o țintă precisă, schimbându-și încet formele abstracte și desenând pentru o clipă pe cer bare verticale, apoi câte o piramidă cenușie, care se dărâma imediat pentru a deveni o îngrămădire de V-uri și X-uri. Halal ajutor ! Beer știa prea bine că dacă ar fi încercat să se aventureze în apro-

pierea fasciculelor de lumină, artileria antiaeriană n-ar fi ezitat să-l doboare.

În dreapta, la aproape optzeci de mile depărtare, se zărea ținta bombardată. Distanța mare nu mai dădea posibilitatea să se poată face distincție între culorile bombelor luminoase și cele ale exploziilor, care de aici se vedeau doar sub forma unui punct enorm, palid și nemișcat, clipind continuu.

— Nu-l va mai prinde niciodată, remarcă August cu o voce care trăda o ciudă fără margini. Ordine : zboară în jurul farului, la șase mii de metri înălțime.

Întrerupse legătura cu Beer și se adresă operatorului Würzburgului roșu :

— Dă-mi un alt tommy.

— Foarte bine, Herr Ober. Sunt o mulțime care se apropie.

Willi Reinecke își scosese de mult tunica și cravata și își întinse brațele, făcând mișcări largi, circulare, menite să-i alunge amorțeala din oase și oboșeala. Figura aspră, părul nepieptănat și umerii neobișnuit de lați îl făceau să semene cu un bufon care își executa numărul în fața unui public de circ. Atâta doar, că aici nu râdea nimeni.

— E-n regulă, Willi ?

Acesta încuviință din cap, dar după felul absent în care o făcu, August își dădu seama că ceva nu era-n ordine.

— Ce s-a întâmplat ?

August se uită îngrijorat la cadran, apoi dincolo, la diagramele ce indicau altitudinea. Oare se făcuse de râs în fața tuturor, dirijând acest ultim avion la o altitudine greșită, ca apoi să-l blameze

pe pilot că nu reușise să intercepteze ? Totuși nu găsi nimic în neregulă.

— Nu juca teatru, Reinecke, i se adresă August cu răceală. Ceva se-ntîmplase, de asta își dădea bine seama și nu avea de gând să se lase dus de nas de un subaltern. Nici chiar dacă se întâmpla ca acesta să fie adjunctul său.

Unterfeldwebel Tschol - curierul șef - îl privea și el pe August într-un fel cu totul deosebit. Willi începu să-și tragă degetele și să-și trosnească încheieturile.

— E vorba de cu totul altceva... de țintă... rosti cu greu Willi, într-un târziu.

— Ținta ? se miră August. Ce-i cu ea ?

— După informațiile primite de noi, au marcat-o cu exactitate, deși unele bombe indicatoare au căzut la Duisburg. Ar putea fi de vină ceața ce acoperă de obicei provincia Ruhr și poate că asta este explicația, dar știu eu... nu pot să-mi dau de loc seama care e adevăratul motiv.

— Ce țintă ?

— Tommii bombardează orașul Altgarten, Herr Ober. În sfârșit rostise ceea ce îi stătuse pe suflet de atâta vreme.

— Dar este imposibil !

— O eroare... direcția vântului greșită... un avion de eclerare distrus... echipament defectat...

— Altgarten ? Toate bombardierele ?

— Mă tem că da, Herr Oberleutnant.

August încercă să-și imagineze scena și timp de câteva minute nu scoase nici un cuvânt.

— Ia tu ecranul în primire, Reinecke.

— Am înțeles, domnule.

— Tschol, spune operatorului telefonic să-mi dea legătura la mine în birou cu numărul acesta.

Tschol luă bucăţica de hârtie pe care erau notate mai multe numere de telefon, dar şovăi vreme îndelungată înainte de a pleca să îndeplinească ordinul. Ştia amândoi că nu făceau decât să-i acorde lui August suficient timp să se răzgândească. Aşa ceva era strict interzis.

— La dumneavoastră în birou? întrebă, în sfârşit, curierul.

— Da, răspunse August. Şi va trebui să încerce şi celelalte numere, în caz că primul nu răspunde.

— Este un abuz care se pedepseşte de Curtea Marţială, exclamă Orth, telefonistul, un soldat reformat, când i se spuse să-i facă legătura comandantului cu un număr particular din Altgarten. Ochii săi mici şi şireţi sclipiră, urmărind reacţia lui Tschol.

— Fă în aşa fel încât să nu fie, replică Unterfeldwebel Tschol.

— Aranjez eu într-un fel, răspunse operatorul. N-aş vrea să-l bag pe sârmanul om la apă.

— Ai face foarte bine, spuse Tschol. Dacă-l pierdem pe ăsta, avem toate şansele să ni-l trimită pe nenorocitul acela de la ultima staţie la care am fost. Şi dacă o veni cine ştie ce ipocrit de grad superior, tu vei şede atunci îmbrăcat în cea mai corectă ținută, cu uniforma spălată şi călcată şi cu părul tuns scurt.

Telefonistul, îmbrăcat în vestă, şort şi sandale, îşi frecă bărbia grasă, cutremurându-se la gândul acesta sumbru. Privi împrejur, la micul său sanctuar. Pe peretele din faţă, chiar deasupra centralei, erau lipite aproape o duzină de nuduri şi atârnavau o pereche de ghetuţe de copil, un crucifix, şi o notiţă

care avertiza: „Duşmanul nu doarme“, însoţită de o caricatură a lui Winston Churchill, cu nişte urechi uriaşe.

Orth, pe lângă faptul că avea o ținută total neregulamentară, era şi cel mai notoriu afacerist de la „Ermine“. Toţi ştia, însă, că atunci când Orth îşi atârna pe uşă caricatura cu duşmanul care ascultă, asta însemna că poliţia intercepta convorbirile telefonice pe motive de securitate.

— Alo, Rotterdam? Aici Staţia radar Luftwaffe „Ermine“. Doresc o convorbire cât se poate de urgentă cu oraşul Altgarten, provincia Rinului. Este din ordinul Generalului Christiansen şi nu trebuie înregistrată. Dacă doriţi detalii, îi cereţi Stabsfeldwebelului Braun o autorizaţie scrisă. Da, aştept, dar numai pentru o clipă.

Tschol cel cu părul alb îşi muşcă îngrijorat buzele.

— Şi... or să-l întrebe pe tipul ăsta, pe Braun? Orth îi făcu cu ochiul:

— Braun este unul din oamenii noştri care ne procură ouă, îi explică el.

Când telefonul începu să sune în pivniţă, Anna-Luisa era pe jumătate adormită, căci ventilatoarele de aerisire se opriseră iar, aici, jos, nu era suficient aer şi se făcuse foarte cald.

— Aici centrala Krefeld. Primiţi o convorbire oficială prin Staţia de transmisiuni Luftwaffe Rotterdam? Mai înainte ca fata să poată răspunde, îi recunosc vocea lui August, la celălalt capăt al firului, care acoperea pârâiturile ce se auzeau în receptor din cauza telefonului stricat:

— Anna-Luisa ! Ești teafără ?

— Sunt bine, Herr Oberleutnant, răspunse Anna-Luisa. De-acum se trezise de-a binelea și realizează într-o clipă cât de mult risca August sunând-o la telefon. Eu... vreau să spun, Hansl și cu mine suntem la adăpost la Herr Voss. Treaba merge ca de obicei, adăugă ea, ca să sune mai oficial.

— Treabă ? întrebă August. Ce tot spui ? !

Fusesse gata să-i răspundă „Raidul aerian continuă, dar noi suntem în siguranță, însă își aminti că era o încălcare a regulamentului să dai la iveală faptul că o localitate a fost bombardată, mai de vreme de trei zile după atac și se pedepsea aspru. Știa, de asemenea, că reprezentanții Gestapoului ascultau probabil convorbirea.

— Totul e-n ordine, spuse ea. Totul este exact așa cum ți-am promis în după-amiaza aceasta.

— Va fi așa cum am hotărât, încuviință August, prudent din aceleași motive.

Vuietul făcut de avionul lui Sweet, care încă mai era în aer, deasupra orașului și aproape că atinge acoperișurile caselor deveni atât de puternic, încât Anna-Luisa îl auzi chiar și din adâncurile pivniței lui Voss. Urmă un zgomot asurzitor, când bombardierul se izbi de pământ, apoi se rupse în bucăți de mărimea și greutatea unui automobil, care se împrăștiară, sărind peste câmp și zguduind pământul.

— Nu vă aud, Herr Oberleutnant. Se aude doar un hârâit, iar vocea dumneavoastră este foarte slabă.

— Va fi așa cum am hotărât !

— Ce va fi ?

— Nimic, spuse August.

— Ce-ați spus după „hotărât“ ? Ați spus „va fi așa cum am hotărât...“ dar apoi ce-ați mai spus ?

— Te iubesc, strigă August disperat și închise. Slavă Domnului, șopti el încet, pentru sine și se reîntoarse la ecranul Seeburg.

— Încă unul, spuse Willi.

August luă microfonul și-i vorbi lui Beer :

— „Katze 8“. Ordin : virează 270 pentru interceptare frontală. Întrebare : înălțimea ?

— Anunț : înălțimea 4.500 de metri, răspunse Beer.

August se întoarse către Willi : Când va începe tommiul să piardă din înălțime ?

— În orice clipă, spuse Willi. Sper însă că n-apucă să ajungă deasupra coastei.

— Povestea aceea colorată este aerodromul Gilze-Rijn, iar în spatele lui se află Breda. Cincizeci de mile până la coasta irlandeză... și cu vântul ăsta, să spunem șaisprezece minute.

— Am să încep să pierd din înălțime, spuse Lambert. Mai câștigăm viteză.

Kosher se aplecă și o aranjă pe Flanagan, păpușa sașie, cât mai confortabil și lipită de parbriz.

— Nu putem să-l lăsăm pe Flan să cadă afară, spuse el.

Lambert primise păpușa în dar înainte de prima misiune în care zburase și de-atunci nu se mai despărțea de ea, luînd-o cu el de fiecare dată. Toți membrii echipajului erau convinși că dacă ar fi zburat fără Flanagan, șansele lor de supraviețuire s-ar fi diminuat considerabil, iar între zboruri, Lambert o păstra întotdeauna sub cheie, de când un

miiralior de la patrula „A“ o împrumutase fără să-i ceară permisiunea. Lambert observase că în-tregul echipaj obișnuia să atingă păpușa zdrențuită, din când în când, în timpul misiunii, mai ales când le era mai greu, iar Cohen și cu Jimmy Grimm gă-seau întotdeauna câte un motiv când o făceau, ne-admițând nici în ruptul capului că o atingeau să le poarte noroc. Cu o lună în urmă, soția lui Jimmy îi cârpise păpușii piciorul, iar acum îi confecționa pantaloni de catifea albastră.

Kosher se reîntoarce la măsuta de navigație, iar Lambert puse avionul într-un picaj pronunțat, spre pătura de nori de dedesubt.

Willi Reinecke își scui pă în palme cu zgomot. August ar fi dorit din toată inima ca adjutantul să renunțe la obiceiul acesta, sau măcar să nu-l facă atât de zgomotos, dar era un gest pe care Reinecke îl moștenise de la tatăl său și pe care-l făcea ori de câte ori se apuca de o treabă, ca să-i poarte noroc, susținând că, în evul mediu, acesta era cel mai fi-resc mijloc de a-l îndepărta pe diavol. Oare nu li s-ar fi micșorat șansele, în cazul în care i-ar fi interzis lui Reinecke să mai scuie în palme? Ori-cum, nu le strica deloc puțin noroc, indiferent prin ce mijloace l-ar fi dobândit. Willi apăsă cu vârful moale al creionului de ceară pe impulsul luminos, începându-și urmărirea. Pentru a doua oară în noaptea aceea, „Creaking Door“ avea să se plimbe pe ecranul stației radar „Ermine“.

În adăpost, o Anna-Luisa complet vrăjită puse receptorul la loc, în furcă. Începu să cânte melodia ei preferată, șlagărul zilei. Cuvintele aveau ceva

vrăjit în ele, iar ea știa că dragostea însăși era o vrajă :

Știu că-ntr-o zi va fi un miracol
 Și toate basmele din lume se vor împlini,
 Știu că o dragoste așa-mare
 Nu poate muri.
 Avem aceeași stea călăuzitoare
 Tu ești departe și totuși lângă mine,
 Iar inimile noastre bat la fel.
 De-aceea fi-va un miracol
 Și ne vom întâlni din nou.

Gerd Böll devenise un adevărat expert în noua și ciudata sa îndeletnicire, aceea de a salva oameni de sub dărâmturile clădirilor bombardate. Știa că acestea se puteau împărți în trei categorii : în primul rând erau cele care se dezintegrateau și din ele nu mai rămânea decât un morman de ruine, de moloz și cărămizi sfărâmate, sub care nu se mai putea pătrunde. Apoi veneau clădirile care se culcau pe o rână, astfel încât toate etajele de pe partea respectivă se prăbușeau la pământ. Așa se petrecuseră lucrurile cu spitalul. Mai era însă și genul acesta de ruine, cele mai dificile și mai înșelătoare dintre toate. Planșeele se prăbușiseră în mijlocul clădirii, formând nenumărate V-uri, stâlcindu-se unele pe altele și fiind gata să se dărâme peste vreo persoană mai neîndemânatică, care ar fi încercat să mai salveze ceva sau pe cineva.

Gerd, care se pricepea la ruine, știa de pildă că un scaun obișnuit putea susține câteva tone de cărămidă sau se putea îmbina cu o altă bucată de mobilă, formând un soi de peșteră miraculoasă, chiar în inima dărâmturilor. Știa, de asemenea, că gazul se putea aduna în „pungi“, ajungând câteodată la o asemenea concentrație, încât să ia imediat foc la cea mai mică scânteie, sau să omoare pe loc pe oricine ar fi făcut imprudența să-și vâre capul acolo.

Böll cunoștea și pericolul pe care îl reprezenta apa și mai știa că o persoană cuprinsă de panică avea nevoie ca să iasă de un orificiu cu un diametru de două ori mai mare decât cele necesar pentru un ins calm și prevăzător, motiv pentru care mulți dintre cei ce lucrau în echipele de salvare nu fuseseră în stare să se reîntoarcă prin propriile lor tunele. Gerd cunoștea și pericolele suplimentare pe care le prezentau tunelurile curbate sau întortocheate. Pe scurt, era un adevărat expert.

— Aici nu se fumează, îi spuse unui soldat.

Nu vedea deocamdată nici o posibilitate de a săpa vreun tunel prin grămada de dărâmturi care acoperea pivnița lui Voss. Gerd Böll cercetă îndelung mormanul de zidărie, se uită atent la grămezile de cărămizi și la bucățile rupte de lemn. Ridică câteva uși și somiere, ca să poată descoperi un loc mai ușor accesibil și să decidă pe unde se putea pătrunde. Nivelul superior al grămezii se afla cu aproape douăzeci de picioare deasupra nivelului străzii, apoi se netezea brusc, într-un soi de platou așezat într-un echilibru extrem de instabil. În mod normal, Gerd ar fi trebuit să înceapă o galerie cât mai aproape de nivelul străzii, dar aici, în vârful grămezii, o sofa veche și o masă de bucătărie păreau că astupă intrarea unei peșteri formate printre dărâmturi. Încercă cu piciorul și văzând că singurele obiecte care se mișcau erau un câine-jucărie și niște bucăți de tencuială, socoti că putea începe să-și croiască drum.

Reuși să intre cu tot corpul sub ruine, mișcând doar bucăți de scânduri și rupând piciorul unui scaun, pe care-l trecu bărbaților ce veneau în urma sa

— Herr Böll sosește numaidecât, îl auzi pe un soldat spunând și își imaginează că Anna-Luisa stătea în continuare foarte calmă. Era o fată extraordinar de blajină, gândi Gerd. Ori o mare intrigantă, ori poate o sfântă. Nu, sfântă nu era deloc cuvântul potrivit, cu siguranță că nu.

Adesea aceste rămășițe îi pun la dispoziție celui care sapă tunelul o cale naturală de pătrundere, pe care, dacă e posibil, ar face foarte bine să o folosească. Începu să se târască de-a lungul unei porțiuni foarte șubrede, cu o înclinare destul de periculoasă. Pătrunse adânc în mijlocul grămezii de ruine și se opri o clipă să asculte. Auzi niște trosnituri, apoi zgomotul făcut de niște bucăți de tencuială care se rostogoleau, dar nici unul din sunetele acestora nu i se păru primejdios. Pe vremea când era copil, suferise o vreme de claustrofobie. Doctorul le recomandase părinților să îi lase ușa de la dormitor deschisă. „Când va crește mai mare, o să-și revină.“ Gerd scăpase de multă vreme de spaima acestora și era foarte mulțumit și mândru de reușită.

— Fierăstrăul, șopti el. Întinse mâna, cât putu de încet, în spate, peste umăr, apucă mânerul fierăstrăului și lucrând cu coatele lipite de piept și cu pânza fierăstrăului mișcând-o numai opt-zece centimetri, reuși, în numai zece minute să-și croiască drum prin tâblia de lemn a bibliotecii. În spatele tăbliei se aflau cărțile și singura cale era să le scoată pe rând, una câte una, câte una. Heine, Shiller, „Comoara din Lacul de Argint“, de Karl May, „Chinurile zadarnice ale dragostei“, „Dicționar medical pentru amatori“, „O călătorie în Africa Germană de Vest“, „Cartea de bucate pentru excursii“, „Memoriile unui general de infanterie“, toate fură tre-

tute pe rând celui care stătea în spatele său și fiecare îi permise lui Gerd să mai înainteze doi-trei centimetri. Un teanc de plăci de gramofon pe care se sprijinea cu cotul trosniră cu zgomot. Un ciob de teracotă îl tăie la picior.

— Liniște ! ordonă Gerd și cuvântul fu repetat celor de la intrarea în galerie, apoi cineva trase un fluierat, pentru a atrage atenția trecătorilor să asculte cu atenție, în caz că aud tipetele celor îngropați. Dar Gerd se înșelase, căci Anna-Luisa nu plângea. Ședea într-un fotoliu, cu micul Hansl lipit de ea, legănându-l duios și mângâindu-l pe creștet, până ce acesta adormi, căci fata reușise să-i transmită o parte din calmul ei, care-l mai liniști. După ce vorbi cu August, Anna-Luisa își puse cutia muzicală să-i cânte de zece ori, examinează cu atenție porțelanurile de Meissen și argintăria și se plimbă de jur împrejur, prin pivniță, uitându-se la tot ce se afla acolo. Apoi, după ce micșoră flacăra lămpii cu gaz, știind că dacă nu făcea economie, a doua zi avea să stea pe întuneric, se așeză să aștepte liniștită echipele de salvare.

Gerd Böll făcu progrese uimitoare și, în mai puțin de o oră, ajunsese până la nivelul trotuarului. Dar înaintarea deveni din ce în ce mai anevoioasă, căci Gerd, precaut, începu să fixeze, din loc în loc, câte o bucată de lemn sau cărămidă, să sprijine bolta tunelului pe care-l săpase pentru a evita pericolul prăbușirii. La întoarcere avea să scoată aceste proprietăți, una câte una. Totuși nu reușea să ocolească resturile peste care dădea la tot pasul și în unele locuri, unde era posibil, prefera să le stivuiască bucată cu bucată. Avea destul spațiu să se miște

și să continue să înainteze printre dărâmături, cu toate că nu îndepărtase decât minimumul de obstacole pe care le întâlnea în cale. Era galeria pe care o săpase cel mai ușor, ca și când altcineva o făcuse înaintea lui, special pentru el. Întocmai ca un arheolog, Gerd recunoscuse straturile suprapuse, ce fuseseră altădată etaje : prin plăcile de faianță din baie spre covorul care acoperise scările și mai departe prin spărturile de chiuveță de la bucătărie. Pardoseala din bucătărie era de gresie și Gerd se așteptase să aibă foarte mult de spart aici, dar constată că era mult mai simplu decât crezuse. Lespezile erau crăpate, iar în betonul fărâmițat se formase o gaură destul de largă, prin care încercă să pătrundă cu grijă, dar se zgârie la picioare în colțurile de gresie. Se afla acum înclinat la patruzeci și cinci de grade, cu capul în jos și făcea un efort aproape supraomnesc să nu alunece înainte, cu picioarele peste cap, în timp ce mâinile îi erau ocupate să îndepărteze obstacolele care îi blocau drumul. Alunecă înainte de vreo două ori și trebui să folosească toată forța pe care o avea pentru a-și întinde picioarele în spate, ca să întâlnească un punct de sprijin, printre scânduri și cărămizi. Când ajunse la capătul tunelului, aproape că se afla în pivniță.

În fața lui se ridica un perete de metal vopsit în verde, cam de două picioare și jumătate în diametru și de formă circulară, înțepenit între ruinele casei, semănând cu ușa circulară a unei case de bani, montată perfect în perete. Gerd pipăi ușa de metal, întrebându-se ce fel de utilaj domestic putea să fie. Un rezervor de apă... dar fusese oare vreodată un rezervor de apă construit atât de solid ! Oțel gros, prins în nituri masive, ce puteau... Dumnezeu, era

o bombă ! Nu mai încăpea nici o îndoială. Era o bombă de mare putere, un container de oțel lung de șase picioare, o bombă cu explozie întârziată, cu un focos în interiorul căruia se afla un acid și celuloid. Când celuloidul este erodat, se acționează un percutor care detonează capsă și încărcătura explodează. Bomba căzuse peste ruine și săpase un tunel printre dărâmături, motiv pentru care lui Gerd i se păruse atât de ușor de înaintat. Practic, el nu făcuse decât să urmeze calea străbătută de bombă. Explozie întârziată, dar cât, un minut, două, douăzeci și patru de ore ? Gerd simți că-l trec nădușelile, apoi sângele îi îngheță în vine și-și auzi inima bătând cu putere. O bombă de mare putere, o „gogoasă” de o mie de livre ar fi dărâmat toată strada, iar el o mângâia acum. Pipăi bomba și i se păru că e fierbinte, deși știa bine că simțea probabil numai temperatura propriilor sale mâini, care-i ardeau din cauza tensiunii nervoase. I se păru că simte mirosul acru și pătrunzător al vopselei englezești pe care-l întâlnise și la alte bombe.

Începu să lucreze și mai îndârjit la tunel. Muncă de zor, sprijinit de bucata de metal și folosind întreaga capacitate de rezistență a containerului pentru a propti de el una din laturile tunelului, formată din bucăți de zidărie și lemn. I se părea că n-avea să mai ajungă niciodată dincolo de „gogoasă”. Depăși forma netedă, bine șlefuită, de oțel și ajunse cu șase picioare mai jos, la capătul opus. Deodată o bucată de pat cedă chiar sub cotul său, tavanul pivniței se năruie cu zgomot iar Gerd alunecă în gol. Datorită calmului și stăpânirii de sine cu totul ieșite din comun, se feri să se agațe de bombă,

în clipa în care își pierdu echilibrul, dar căzu și se lovi rău.

— Herr Böll, exclamă Anna-Luisa, deschizând ochii și zărindu-l pe omulețul sprinten, ghemuit pe podeaua udă a pivniței, după ce se ivise pe neașteptate, aidoma unui Rege al Demonilor dintr-o pantomimă. Böll era mânjit din cap până-n picioare de praf de cărămidă spartă și-și freca cotul la care se lovise.

— Asta e o bombă, spuse el, arătând stângaci spre forma întunecată și netedă care abia se zărea prin gaura făcută în tavanul pivniței.

— Seamănă cu un rezervor de apă, spuse Anna-Luisa. Veni mai aproape să privească forma de metal.

— Nu, eu cred că e o bombă, spuse Gerd Böll, care, în adâncul sufletului, nutrea speranța ca fata să aibă dreptate. Îi zâmbi stângaci și-o întrebă: Ați cumpărat inelul?

— Da, răspunse ea, e-n geantă. Vreți să-l vedeți?

— Cred că am face mai bine să ieșim la lumină.

— Îl iubesc pe Herr Bach. Fata apucă lampa cu gaz și-i mări flacăra la maximum, iar Gerda își aprinse și el lanterna.

— Este mai gros și mai solid decât orice rezervor de apă, din câte-am văzut.

— Boilerul lui Herr Bach, din apartamentul din Krefeld, arăta întocmai ca acesta.

— Ai luat tot?

— Aici în pivniță există niște comori neprețuite, Herr Böll, spuse fata. Știați că Herr Voss are lucruri atât de minunate?

Gerd își stinse lanterna. Existau o mulțime de lucruri pe care nu le știuse înainte, de pildă că fata aceasta frumoasă, Anna-Luisa, avea dantură falsă. Poate că uitase că nu-și pusese proteza. Se gândi la o modalitate de a-i spune, fără să o facă să se simtă prost.

— Voss este un om bogat, zise el.

— Îmi place de omul acesta, spuse Anna-Luisa. Am fi putut fi morți de mult, amândoi, dacă Herr Voss nu ne-ar fi forțat să ne adăpostim aici.

— Am să te ajut să te cațări prin tunel, spuse Gerd, aducând un scaun, pe care să se poată urca fata. Lasă copilul. Îmi va fi mai ușor după aceea să mă întorc să-l iau, am mai făcut de multe ori treaba asta.

— Mă bucur că ați venit dumneavoastră, Herr Böll.

— De ce?

— Întotdeauna am avut impresia că vă sunt antipatică.

— Dar n-am nimic cu tine, nu-mi displaci, răspunse Gerd, roșind. Cât despre căsătorie, e drept că nu sunt chiar atât de sigur că e bine ce faceți, dar nu te antipatizez de fel.

— Dar am să-i fiu o soție bună lui Herr Bach. Vă promit, Herr Böll vă promit. Patima cu care fata țesti aceste cuvinte și simplitatea emoțiilor ei îi dezvăluiră lui Gerd o latură a caracterului ei pe care el, unul, n-o bănuise că există. O mângâie stângaci pe braț, temându-se ca nu cumva aceasta să înceapă să plângă. Ar fi vrut să-i povestească despre scrisoarea pe care i-o trimisese în ziua aceea lui August. Luă copilul în brațe, pentru că fata să nu-i vadă expresia feței.

— Vă promit, repetă Anna-Luisa și, deodată, Gerd se simți nespul de fericit. Știa că scrisoarea sa nu va fi luată în seamă, căci cei doi erau cu adevărat îndrăgostiți. August era acela care avea dreptate. Nu are importanță ce fusese sau ce făcuse fata! Ocaziile în care puteai fi fericit erau atât de rare și trecătoare, încât e absurd să le mai și analizeze la microscop. El însuși fusese un desfrânat în tinerețe, dar asta nu-l împiedicase să devină un soț loial și iubitor. De ce n-ar fi și cu fata aceasta, la fel?

Armurierul McDonald -, al cărui tată stătea încremenit, în bucătăria casei sale din Dundee, cu trei cești de ceai care se răcise lângă el, fără ca bătrânul să se atingă de ele, și cu telegrama primită de la Forțele Aeriene încă în mână - își făcuse bine treaba în cea din urmă zi pe care o mai avusese de trăit. În dimineața aceea, asamblase încărcătura de tip 47, iar celuloidul era unul din cele mai subțiri învelișuri folosite. Când bomba părăsi avionul lui Lambert, un cordon, încă conectat de camera bombelor, trase dispozitivul de siguranță din pistol, învârtind totodată o rotiță cu șanț solidară cu un cuișurub. Prin înșurubare cuiul lovi o capsulă mică, plină cu acid. Acidul părăsi capsula, erodă, făcându-și drum prin celuloid, până la opritorul percutorului cu arc, care nu mai avea nimic să-l mențină în poziția comprimat, și deci se destinse, lovind capsula detonatoare și astfel cele șase sute de livre de explozibil distruseră întreaga pivniță, explozia fiind auzită în tot orașul Altgarten. Două case fură complet dărâmate de pe urma ei și alte patru serios avariate.

Cinci oameni scăpară totuși doar răniți, căci auziseră semnalul „Încetarea!” și se îndepărtaseră.

Alte bombe cu explozie întârziată fuseseră dezamorsate la timp dar de aceasta nu știuse nimeni. Șapte membri ai echipei T.E.N.O., trei polițiști și bătrânul Storp, administratorul de la numărul 29, care continua să sape pentru a-și salva nevasta, fură sfârtecați în bucăți, iar ceasul de mână al unuia dintre cei care făcuse parte din T.E.N.O. fu găsit la patru străzi mai încolo. Din Gerd Böll, Anna-Luisa și Hansl nu mai rămase nici o părticică care să poată fi recunoscută și nici vreo bucată de îmbrăcăminte sau alt obiect, deși, în grădinile din Altgarten se mai găsesc până în zilele noastre cioburi de cristal de Meissen și picături de argint topit.

Una din greutățile pe care le întâmpinau cei din echipele de salvare consta în transportarea morților și răniților. Numeroase cadavre se lipiseră de asfalt din cauza căldurii, făcând imposibilă ridicarea lor fără echipamente speciale. Trupul soției primarului, de pildă, blocă timp de două ore circulația pe Nehringsstrasse.

Lângă cinematograful, o echipă de salvare săpă adânc sub o grămadă de dărâmături. Se auzi un fluierat. „Faceți liniște cu toții!” Mai era încă destul zgomot, dar fiecare își aplecă urechea cât mai aproape de ruine, încercând să audă vreun geamăt slab sau vreo chemare.

— Să vină echipa cu târgi! urlă un subofițer.

— Minunat, strigă un polițist. Sunt treizeci și opt de oameni îngropați sub mormanul acela.

— Morfină, strigă subofițerul, repede.

Primele lumini ale zorilor dădură la iveală gropi adânci în pavaje și trotuare umplute de mobilă salvată de prin casele din apropiere. Pe o bucată de zid de cărămidă - tot ce mai rămăsese în picioare din

imobilul de pe Nehringstrasse no. 39 - se afla scris cu creta : „Kurt, sunt la Frau Weber. Cu drag Kate“. Curând apărură sute de astfel de mesaje, pe când locuitorii oraşului încercau să se reîmpartă pe grupuri. Texte de genul „Doresc veşti despre Herr Stroop, vă rog“, „Otto e mort“, „Peter este în permisie“, „Mamă, rămâi aici“, apăreau alături de rânduri pentru cei din echipele de salvare : „Nouă morţi în partea din spate a privniţei.“, „Doi morţi în camera din spate, la etajul întâi.“, „Pericol, conductă de gaze spartă.“ „Pericol, var nestins.“

CAPITOLUL 18

In camera de observaţii radar era atât de multă linişte, încât se auzea ticăitul ceasornicului electric, numărând fiecare secundă.

— Individul acesta e un idiot, spuse Willi Reinecke.

— Ai grijă să menţii avionul celălalt pe-aproape şi dacă ăsta dă peste cap interceptarea, n-o să-i mai oferim altă şansă.

August Bach şi subofiţerul, aghiotantul său, urmăreau pe ecranul Seeburg punctele luminoase care înaintau spre coastă. Îşi scosese amândoi hainele, dar în încăperea era zăpuşeală şi, pe măsură ce trecea noaptea, cămăşile deveneau din ce în ce mai ude de transpiraţie. Nu era deloc plăcut să constăţi că un oraş moare sub ochii tăi, chiar dacă acest lucru se observă doar sub formă de punctişoare luminoase ce apăreau pe un ecran. Willi întinse mâna după paharul cu ceai cald şi sorbi îngândurat. Cu creionul de ceară în mână, urmărea în permanenţă impulsurile care se deplasau pe ecran.

— ăsta o să-ncurce totul, spuse Willi Reinecke.

Locotenentul Beer se gândea la ceilalţi camarazi ai săi, cărora mai mult ca sigur le plăcea ce făceau, căci pentru mulţi dintre ei zborul nu constituia decât un soi de experienţă mistică şi considerau că nimic nu era mai important în viaţă decât să

dirijezi ca un expert aparatele acestea de zbor în care nu aveai nici o siguranță. Beer, fost pilot pe mașini de curse, se prezentase la vizita medicală în speranța că avea să fie făcut ofițer într-un serviciu administrativ, sau să primească vreo însărcinare legată de transporturi : doctorii considerară însă că era apt și chiar foarte potrivit pentru aviație. Testul de aptitudine și inteligență se dovedise și el corespunzător și Beer se pomeni trimis la Școala de pilotaj al Abwehrului. Judecând după aroganța cu care-l tratau cei din Luftwaffe, era clar că aceștia se așteptau la o oarecare recunoștință din partea lui Beer pentru această șansă unică pe care i-o acordaseră de a deveni aviator.

Urmă atent fiecare indicație transmisă prin radio de controlorul de zbor și conducătorul luptei de la baza „Ermine” și, după voce, nu-i fu greu să-și dea seama că acesta era foarte nervos. Aroganță prusacă ! Beer era originar din Regensburg. Atât tatăl său cât și întreaga familie erau bavarezi. De generații întregi, încă de pe vremea Sfântului Imperiu Roman, strămoșii săi se născuseră, crescuseră și trăiseră în Bavaria. Bavarezii erau diplomați în-născuți, ca și austriecii de altfel și, întocmai ca și aceștia, lumea îi considera niște simpli țărani cumsecade și niște măscărici plini de naivitate, deși lui Beer nu-i făcea plăcere să audă asta.

În căști răsună vocea lui August Bach :

— Ordin : menține avionul pe direcție.

— Anunț : imposibil, răspunse Beer.

— Acționează flapsurile, omule ! spuse August, renunțând la metoda sa. N-ai să pierzi din viteză !

„Nici, tu”, gândi Beer, „tu care stai comod în cabina confortabilă de la postul de control, fără nici o

grijă” ; dar nu modifică viteza, deși era conștient că venise momentul să țină seama de acul vitezometrului.

Operatorul radar de pe avionul lui Beer încercă să ia contactul.

— Zboară în fața noastră, o idee mai jos.

Beer împinse puțin manșele mai în față.

— La atac, la atac ! spuse el.

— Mare deștept, spuse Willi disprețuitor și pu-se creionul deoparte.

— Nuuu... strigă disperat operatorul radar. E prea jos. Îl pierde din ecran.

Observatorul nu-și lua binoclul de la ochi.

— Uite-l !

Beer acoperi cu mâna o parte din plexiglasul carlingei încercând să împiedice lumina ce venea de la tabloul de bord să-i bată în ochi, dar din greșeală atinse manșa și avionul se înclină virând într-o parte. Beer se lăsă din nou pe spate și readuse comenzile în poziție normală.

— Acum e prea la stânga, remarcă operatorul radar. Și, cu toate acestea, este extrem de aproape de noi. Cred că ar trebuie să-l zărești deja.

— Eu am impresia că îl văd, spuse observatorul.

— Stânga, sus ? întrebă operatorul radar.

— Da.

Beer tot nu putea să zărească avionul, dar, pentru orice eventualitate, pregăti tunurile de tragere. Aerul comprimat sâsâi cu anticipație.

— Iar zburăm cu viteză prea mare, remarcă observatorul.

— Da, și eu am senzația asta, fu de acord operatorul radar, din coada avionului.

„Să-i ia dracu“, se gândi Beer. Nu-i arătau nici un fel de respect cuvenit gradului său. Discutau între ei ca și când prezența lui ar fi fost inutilă și întâmplătoare. Trase puțin de manșă, urmărind cum cobora acul vitezometrului, dar variometrul ajunsese aproape de limită, ceea ce însemna că urcau. Era nu numai foarte dificil, ci și deosebit de periculos să-ți potrivești viteza cu aceea a avionului pe care-l urmăreai.

— A virat la stânga.

— Cred că ne-a văzut.

— Nu, părerea mea e că încearcă să-și schimbe drumul.

— Încetați o dată cu vorbăria asta fără rost, le-o reteză Beer. Eu comand.

În privirea observatorului se citea un dispreț fără margini. Subofițerii îl porecliseră pe Beer „Ciclistul“, fiindcă își călca în picioare subalternii, exact cum ai pedala pe o bicicletă, și se ploconează în fața superiorilor. Observatorul se întrebă dacă Beer auzise de poreclă și-l privi din nou, dar acesta nu băgă de seamă, pentru că se uita înainte, încercând să zărească bombardierul. Cu toate că scruta întunericul prin parbriz, nu-și vedea decât chipul reflectat ca într-o oglindă, roșu la față și cu fruntea încărcată de broboane de transpirație. Simți în nări mirosul acru de fum. „La dracu’ și cu afurisitul acela de englez!“

În primul moment nu putu distinge decât becurile instrumentelor de la tabloul avionului său, dar îndată două luminițe se detașară clar de celelalte. Beer înțelese că nu puteau fi altceva decât luminile de la țevile de eșapament ale unui Lancaster aparținând Forțelor Aeriene ale Marii Britanii.

— Zburăm chiar în spatele lui, îi anunță Beer, privind în jos, la acul vitezometrului care oscila aproape de viteza critică. „Poate c-ar trebui să modific viteza“, gândi el. Deodată, un suflu puternic aruncă Junkersul într-o parte și aproape că-i smulse lui Beer comenzile din mână, dar acesta își restabili imediat controlul asupra avionului.

— Să ne apropiem mai mult, spuse observatorul cu insolență.

Beer întinse mâna după maneta de gaze, dar se răzgândi. Nu mări viteza, căci știa ce putea să însemne o coliziune în aer. Un gigant de tipul acestui Lancaster i-ar fi sfărtecat în două, fără să se clințească măcar.

— Mai aproape ! insistă observatorul și în vocea lui se distinse o ușoară undă de reproș.

„Prusac afurisit“ ! gândi Beer. „Doar eu comand aici !“

Chiar dacă avionul pe care-l urmărea nu se încăldra încă în limitele cercului de distanță din colimator, era exact pe centru. Zburau la o distanță destul de mică. Lancasterul părea uriaș și extrem de aproape de ei.

— Horrido ! strigă el și apăsă pe dispozitivul de declanșare a tunurilor. O ușoară deplasare unghiulară și ținta alunecă într-o parte în câmpul colimatorului. Corectă poziția, atingând ușor palonierul. „Nu prea mult, se avertiză singur. Atenție la viteza de zbor !“

Ju 88 era un avion delicat, o mașină de înaltă clasă, care ar fi zburat și fără comenzi și s-ar fi supus blând tuturor intențiilor pe care le-ar fi avut pilotul, dar, cu toate acestea, la viraje era nevoie de multă forță ca să fie acționate palonierele. Beer nu

viră suficient și, în clipa când încercă să urmeze traseul Lancasterului, Junkersul lunecă într-o parte și Beer își reveni abia după ce, cu un efort suprem de voință, reuși să cabreze.

Flash Gordon zări avionul german, care zbura în momentul acela destul de sus și nu intrase încă în raza lor vizuală. Remarcă forma întunecată în clipa în care Junkersul trecu prin fața unui nor luminat, din partea opusă de lună, și pe care se proiectă întocmai ca pe un ecran. Îl anunță imediat pe Lambert și întregul echipaj intră în alarmă, în vreme ce pilotul englez și cel german își încercau măiestria - și norocul.

— E un adevărat as, spuse Flash. Se vede după felul în care așteaptă.

— Aș, e speriat de moarte, îl contrazise Binty, care privea și el avionul, dar o spuse cu un glas lipsit de convingere.

— Dă-te la o parte ! zise Lambert. Flash, dă-mi te rog distanța până la el.

— O mie cinci sute de iarzi. Se cam apropie. Vocea sa căpătă o notă disperată. O mie două sute. Pentru o clipă ambii mitraliori zăriră avionul german, discurile elicelor strălucind în bătaia lunii, întocmai ca niște lentile de ochelari în care se reflecta flacăra unei lumânări.

— Se apropie cu viteză mare acum. Deodată, dintre cele două discuri luminoase țâșni un jet de stropi albi care se-mprăștiară în întuneric întocmai ca argintul viu.

— Trage, strigă Flash. Spirală stânga, Binty. Vocile lor se amestecară în interfon.

Lambert însă nu pică în spirală. Cu o loviătură de palonier și cu gazele complet reduse la motorul

din dreapta, Lancasterul se răsuci brusc spre dreapta, icnind ca și când ar fi fost pe cale să se oprească. Lambert se ruga în gând, așteptând înfricoșat impactul. Avionul lui Beer apărură deasupra lor, continuând să tragă ; distanța dintre vârful elicelor sale și vârful direcțiilor de la ampenajul Lancasterului era de numai douăzeci de picioare, iar zgomotul motoarelor avionului de vânătoare făcea să vibreze întreg fuselajul bombardierului. Urmă apoi o scuturătură puternică, datorată suflului elicelor.

— Se-ndepărtează, căpitane, spuse Binty, vesel, din turela superioară, dar Lambert era mult prea ocupat ca să-i mai răspundă.

Battersby renunță să mai privească afară, fascinat de mâinile lui Lambert, a căror mișcare o urmărea tot timpul și de care nu-și mai putea dezlipi privirea. Ceea ce vedea el acuma cuprindea tot repertoriul mișcărilor ce nu trebuiau făcute la pilotarea unui avion. Teoretic, ampenajul lui „Creaking Door“ ar fi fost smuls de mult. Battersby se repezi să apuce maneta de gaze, îndată ce Lambert își ridică mâna de pe ea. Acesta dădu din cap aprobator și, cu un suspin de ușurare, Battersby readuse motoarele din dreapta la puterea lor normală. Lancasterul se prăbușea amenințător într-o parte și acul busolei începu să se învâртеască haotic, iar bordul anterior să alunece când de-o parte când de cealaltă a orizontului, depășind traseul inițial. Avionul cabra mereu, iar acul vitezometrului coborî aproape de viteza limită ; Battersby înțelese că ceva nu era-n regulă cu comenzile. Nu-și lua ochii de pe instrumente, în timp ce Lambert împinse cu putere manșa înainte

și puse avionul în picaj. Acul vitezometrului ajunse la o sută șaiszeci de mile pe oră ; avionul se târa cu greu, obosit și pierzându-și navigabilitatea. Bordul anterior coborî parcă cu părere de rău, iar acul indicatorului începu să facă cale-ntoarsă.

Lambert își eliberă o mână și apucă interfonul.

— Mitrălior de spate, s-a-ntâmpnat ceva la ampenaj ?

— N-a apucat să se-ndoaie prea mult, căpitane.

— Acum e-n regulă ?

— Așa se pare, căpitane.

— Mecanic, ai ceva de obiectat ?

— Nu, căpitane, dar cei de la școală nu prea ne recomandau să facem așa ceva, spunând că în condițiile astea ne putem pierde ampenajul pe drum.

— Ține minte, asta se întâmplă numai când acționezi prea puternic palonierele.

— Am înțeles, căpitane, răspunse Battersby.

— Ce se aude cu avionul de vânătoare, știe careva ?

— L-am pierdut, cred, spuse Digby. Frumos lucrat, căpitane !

— Al dracului de frumos, spuse Binty. Să-l fi văzut pe friș cum fugea. Era la o mie de iarzi de noi, în stânga și încă mai continua să tragă.

Beer nu încetă să tragă, nici după ce bombardierul păru că se oprește, ca prin farmec, în aer, după care dispăru în viteză pe sub aripa dreaptă a avionului de vânătoare. Nu se mai auzea acum decât zgomotul motoarelor și al curentului de aer. Costumul de zbor al lui Beer era learcă de sudoare. Evitaseră o ciocnire în aer, la numai câteva picioare distanță.

— Cred că l-am nimerit, spuse Beer.

— Nu cred, Herr Leutnant.

— Am văzut traiectoria proiectilelor. L-am lovit. Nu primi nici un răspuns. Beer dorea victoria din tot sufletul. Adăugă : Dar au fost și explozii, doar le-ați văzut cu ochii voștri !

— Erau proiectilele dumneavoastră care explodau singure, la o distanță de opt sute de metri. Le-am văzut bine doar.

„Ești tu în stare să împuști așa un pilot, tu fiu de cârnătar cu prăvălie într-o mahala sărăcăcioasă a Nurnbergului, cu podele de lemn acoperite de rumeguș și scuipat, unde lumea mănâncă stând în picioare la mese !” Observatorul terminase școala de pilotaj cu calificative de zbor mai bune decât și-ar fi putut dori Beer în cele mai fericite vise ale sale și cu greu își putea ascunde disprețul pe care i-l inspira acest țaran bavarez, în uniformă de ofițer.

Willi Reinecke nutrea aceleași sentimente.

— Idiotul a dat totul peste cap ! remarcă el.

Pe ecranul radar, cele două puncte luminoase se contopiră pentru câteva momente, apoi, când se despărțiră, cu greu îți mai puteai da seama care dintre ele era bombardierul și care avionul de vânătoare.

— Englezul zboară spre nord-vest, remarcă August, la treizeci kilometri de coloană.

— Se teme ca nu cumva avionul de vânătoare să facă contact vizual. Să-l anunț ?

— Dă-l încolo, spuse August. Cheamă-l pe celălalt.

— Tommi zboară la o distanță foarte mare de coloană, spre nord.

— S-a cam speriat.

— Să i se fi defectat busola ?

- S-ar putea.
- Ar cam trebui să fie pe aici, deasupra noastră.
- Se va întoarce.
- Da, uite-l !
- Adu-l pe „Katze 1“, Willi.

Victor von Löwenherz aruncă o privire la ceasul de la mână. N-avea încredere în ceasul din carlingă, întrucât mecanicii de sol nu se prea omorau cu firea să-l potrivească. Comută pe rezervorul principal de combustibil și schimbă amestecul pe economic. Se putea întâmpla să aibă nevoie de benzină până la ultima picătură, căci englezii care pătrundeau în acest sector mai zburau vreo oră tot pe aici, în drum spre casă. Bombardierele din coada coloanei erau cele mai vulnerabile. Simplă chestiune de selecție naturală : piloții mai iscusiți erau avansați și aveau la dispoziție avioanele cele mai bune. Aceștia, la rândul lor, își alegeau cei mai buni navigatori și se aflau întotdeauna în fruntea coloanei, conducând atacul. Piloții mai slabi rămâneau în urmă, ratau aterizări, se rătăceau, încurcau semnalele radio sau li se defecta echipamentul pe care înainte de zbor îl verificaseră în pripă și de mântuială. Câteodată, avioanele acestea nici măcar nu reușeau să ajungă deasupra obiectivului și mult timp după ce forțele principale se întorceau la bază, codașele mai rătăceau încă singure deasupra vreunei zone îndepărtate, care se-ntâmpla să fie și foarte bine apărată, dând astfel posibilitatea Würzburgului să repereze și el o țintă în noaptea aceea. Dacă, totuși, ajungeau deasupra obiectivului, soseau în orice caz ultimele, într-un moment în care apărarea antiaeriană se afla în alertă și avioanele de vână-

toare, cu piloți obișnuiți să ochească pe întuneric, erau pornite pe urmele lor. Echipajele avioanelor de acest fel primeau întotdeauna cele mai lente aparate de zbor, îndeobște dintre cele ce nu se ridicau foarte sus, constituind și din acest motiv ținte foarte vulnerabile. Pe acestea le aștepta Löwenherz, vrând să fie sigur că are combustibil suficient pentru a rămâne în aer când se vor ivi.

Löwenherz se afla încă în sectorul ce-i fusese încredințat zburând chiar deasupra farului-baliză. Alți piloți, ca Himmel sau chiar Redenbacher, ignoraseră ordinele primite și urmăriseră coloana de bombardiere, zburând de-a lungul rutei acesteia, rută care ducea spre obiectivul ce trebuia bombardat. Löwenherz însă nu se-ndepărtase de fel, urmând întru totul indicațiile date de controlorul de zbor și conducătorul luptei aeriene. August Bach îl chemă din nou, informându-l că se ivise un avion englezesc cu patru motoare:

— Anunț : o jucărie mare. Virează trei sute de grade.

— Înțeles, răspunse Löwenherz. Mări viteza să ajungă din urmă bombardierul și să nu-i dea răgaz să iasă din raza de acțiune a radarului.

La bordul crucișătorului „Held“, Pawlak și servantul lui petrecuseră o noapte plină de peripeții, întocmai cum prevăzuse „Amiralul“ care-i reamintea acum prietenului său pentru a opta oară de acest lucru. Dinspre sud-est, unde se zăreau norii irizați de lumina lunii, se auzise zgomotul unui motor de avion. Apoi urmară și altel și altele.

— Vin dinspre sud-est, spuse Pawlak. De ce oare ?

— Pare a fi un avion de vânătoare.

— Așa cred și eu.

— Trage. Cred că l-a nimerit.

— Nimerit ? îl batjocori Pawlak. Vrei să spui că l-a pierdut. Începu să danseze, prefăcându-se că aruncă un proiectil în dispozitivul de încărcare, acționă închizătorul, învârti roata de înălțare a țevii, mimând în continuare că ochește și trase. Klaus îl privea amuzat.

Alarma îi făcu să alerge repede înapoi la turela lor, iar Pawlak se izbi de capacul de bocaport ce se mișca liber încoace și-ncolo și-njură printre dinți.

În cele cincizeci și cinci de minute în care Lambert parcursese o sută de mile, distanță ce reprezenta drumul de la punctul de deasupra convoiului german de vase până la obiectiv și înapoi, navele nu înaintaseră mai mult de nouă mile marine de-a lungul coastei, deși crucișătorul „Held” făcuse ceva mai mult și, de unde până atunci navigase în coada convoiului, acum se afla în frunte și la aproape o milă distanță de celelalte nave.

Felul în care Lambert manevrase avionul îl adusesese mai la nord de traseul prevăzut în Ordinul de operații. Nici chiar cei de la marginea extremă a coloanei de bombardiere nu trecuseră peste Scheveningen și singurul impuls care apărui pe ecranul Würzburgului de pe crucișătorul „Held” fu „Creaking Door” și apoi avionul lui Löwenherz, care își urmărea prada.

— Foc ! Tragerea era condusă prin radar și existau douăsprezece tunuri antiaeriene de calibrul 10,5, întocmai ca cel pe care-l manevra Pawlak. Exploziile izbucniră ca un foc de artificii. Computerul radar bâzâi ușor, corectând traiectoria proiectilului,

tilelor, pentru ca următoarea ochire să includă și viteza avionului. Aparatul de ochire se mișcă, urmărit de servanți. Tunurile traseră în salve, iar Pawlak nu câștigă nimic din faptul că le încărcă pe ale sale de două ori mai repede decât ceilalți. Aștepta. Făcea totul doar pentru a-i demonstra prietenului său Klaus Munte cât de rapid se putea executa pe viitor încărcarea. Graba sa se soldă însă cu un deznodământ tragic. Medicul de pe vas îl privea neputincios.

— Afurisitul acela de închizător i-a amputat mâna ca la carte. Prinse repede venele și cusu încheietura pe cât se pricepu mai bine, apoi îl lăsă pe Pawlak cufundat într-un somn adânc, provocat de injecția cu morfină.

Klaus Munte refuză cu încăpățânare să acționeze închizătorul. Locotenentul care supraveghea tragerea aproape că-l somă, dar, în cele din urmă, se-n-duplecă și deschise singur culata. Extraseră cu mare greutate proiectilul nefolosit, ce rămăsese lipit înăuntru cu o substanță care semăna cu gemul de zmeură. Artileria antiaeriană condusă prin radar trage întotdeauna în salve, cu întreaga baterie, câte o lovitură pentru fiecare tun. Câteva echipaje R.A.F. reușiră să-și păstreze calmul într-o serie de experiențe și făcură diverse observații referitoare la explozii, observații pe care aveau să le predea ulterior secției de informații din Statul Major. Salva aceasta fusese destul de bine amplasată în spațiu, cu axa principală pe direcția sud-est. Următoarea salvă fu și mai bună iar o a treia aproape perfectă.

Indiferent dacă se folosește radarul sau ochirea la vedere, reglajul făcut pentru un tun antiaerian este o operațiune foarte complexă și extrem de di-

ficilă. Atât Lambert cât și Löwenherz zburau cu aproape două sute patruzeci de mile pe oră, aceasta însemnând că tunurile aveau de ochit un obiectiv în mișcare la peste o milă și jumătate distanță în fața lor, care în plus mai apărea și sub forma unui punctișor. Înainte de fiecare tragere, focosul trebuia reglat cu multă precizie și chiar dacă cursul avionului rămânea constant, se făceau corecții atât la direcție cât și la unghiul de tragere al tunului. Cel din urmă proiectil al salvei explodează la aproape șaptezeci și una de picioare distanță de motorul stâng al lui Löwenherz. Teoretic, raza mortală a unui proiectil de 10,5 cm care explodează în aer este de cincizeci de picioare. Proiectilul acesta exploda în patru mii cinci sute șaptezeci și trei de segmente, dintre care aproape douăsprezece cântăreau peste o uncie și a cincizecea parte dintr-o uncie iar trei mii treizeci și șase de bucățele aveau o greutate sub a cincizecea parte dintr-o uncie. Din această multitudine de schije, douăzeci și opt loviră Junkersul lui Löwenherz. Patru schije se-nfipseră în motorul stâng, iar restul pătrunseră în aripă și în fuselaj. Manșa îi fu smulsă din mână iar eleroanele izbite și îndoite de unda de șoc. Presiunea uleiului și presiunea la admisie de la motorul stâng scăzură brusc, iar acul indicatorului pentru temperatura și presiunea uleiului își părăsi poziția normală și-ncepu să se rotească în direcția acelor unui ceasornic. Motorul pierdea ulei cu repeziciune. Mrosek îl vedea cum curge ca un jet în aer și, curios lucru, nu arăta deloc așa cum te-ai fi așteptat, un lichid negricios și tulbure, ci alb și cristalin ca zahărul.

Löwenherz puse avionul în picaj și închise robinetul de benzină. Trase maneta de gaze și tură mo-

torul stâng la maximum, pentru a consuma și ultima picătură de carburant și a scăpa de pericolul unui incendiu. „Elicea în drapel, contactul tăiat, acționat stingătorul.“ Făcu mecanic toate aceste operațiuni pe când, undeva, în subconștient, încerca să-și amintească pozițiile aerodroamelor din jur. Nu se afla nici unul prin apropiere. Cel mai simplu ar fi fost să încerce să ajungă la aerodromul Valkenburg, dar acesta se afla chiar pe ruta coloanei de bombardiere. Zări în față, la lumina lunii, întregul lanț de insule și estuare ce țineau de Zeeland, unde marile râuri ale Europei care se vărsau aici duceau o bătălie continuă cu câmpiile joase ale Olandei pe care le străbăteau în meandre. Cunoștea zona aceasta de coastă. Făcuse multe aterizări forțate aici - numai în somn, e adevărat, când era bântuit de coșmaruri. Întrerupse complet alimentarea cu combustibil. Acționă golirea rezervoarelor de la cutia de avarii care se afla lângă scaunul pilotului și combustibilul țâșni din coada avionului, întocmai ca o pană argintie, elegantă și lungă de cincizeci de picioare ce sclipi în lumina rece a lunii. Închise voletii de răcire ai motorului deteriorat și ambală mai mult motorul al doilea, care continua să funcționeze. Apoi acționă stabilizatorul pentru a menține avionul puțin cabrat. Totul fusese făcut exact ca în manualele cu instrucțiuni pentru cazuri de urgență, cu singura deosebire că probabil autorul manualului nu zburase niciodată cu un bimotor rămas într-un singur motor și cu antene radar montate în bordul anterior al avionului, întocmai ca o imensă furculiță de prăjit pâine. Urmări indicatorul de viraj și glisadă și-și dădu seama că Junkersul era înclinat într-o parte. Însemna că avionul pierdea din înălțime cu o viteză

de aproximativ cinci metri pe secundă, după cum arăta variometrul, iar Löwenherz n-avea cum să micșoreze viteza căderii. Acul altimetrului se târî înapoi.

— Prindeți-vă centurile, le spuse Löwenherz celor doi coechipieri care se albiseră la față de groază. Ju 88 nu era un avion pe care să-l faci cu ușurință să aterizeze forțat și, mai ales, cu un singur motor. Doar văzuseră cu toții un avion izbucnind în flăcări, la capătul pistei principale la Kroonsdijk, cu numai șapte săptămâni în urmă.

Löwenherz îl cercetă pe cel de lângă el. Nu schimbă un cuvânt, dar Löwenherz înțelese ce exprima privirea acestuia.

— Săriți, ordonă Löwenherz. Mrosek încerca să deschidă trapa de podea deteriorată, care se blocase. Îi aruncă lui Löwenherz o privire disperată. Acesta ejectă peretele de plexiglas, din spate, și de pe stânga carlingei, care zbură cu un zgomot asurzitor, lăsându-i în curentul de gheață al nopții ce scrâșnea și șuiera peste marginile hubloului. Disparația învelitoarei de carlingă strică însă echilibrul avionului și Löwenherz acționează roata stabilizatorului pentru a aduce aparatul în picaj. Mrosek fu primul. Își vârî cu grijă binoclul Zeiss în buzunarul de la tunică. „Pierdut în misiune.“ Nu-l va întreba nimeni de el. Mai sprinten ca niciodată, se urcă și ieși prin trapa de evacuare din partea de sus, întocmai ca un acrobat în arenă. Un picior se legănă periculos pe deasupra capului lui Löwenherz, apoi se desprinse. La început părea că Mrosek scăpase cu bine, dar bufnitura înfundată care urmă imediat le dădu să înțeleagă celor rămași în avion că acesta fusese furat de curentul de aer și izbit de ampenaj; binoclul îl îm-

punse în coaste și-i zdrobi patru dintre ele. Rostogolindu-se cu capul în jos, Mrosek se lovi cu încheietura mâinii de bordul de atac al stabilizatorului stâng, iar deriva îl lovi puternic la cap, înainte de a fi acoperit de un jet de combustibil pulverizat de conducta de golire. Stropit de benzină și amețit de lovitură, Mrosek se prăbuși cam vreo trei mii de picioare, aerul nopții înghețându-i pe trup hainele ude de transpirație. Pe jumătate amețit, Mrosek trase de mânerul parașutei și începu să plutească sub voalura de mătase a acesteia, ajungând cu bine jos, într-un câmp de cartofi.

Sachs fusese întotdeauna un timid. Löwenherz îi cunoștea dosarul și știa bine că acesta era singurul motiv pentru care nu ajunsese pilot și nu candidase pentru gradul de ofițer. Löwenherz mai știa, de asemenea, că pentru Sachs nu ajungea un simplu ordin, cu atât mai mult cu cât trebuia să se folosească de trapa de salvare de pe partea superioară a avionului.

— Dacă nu sări imediat, sar eu în locul tău și te las aici cu avion cu tot. Ascultător, Sachs se cățăără și ieși. Înarmat cu norocul pe care viața îl rezervă acestor tineri bogați, Sachs pluti lin și făcu o aterizare perfectă.

Junghiul ascuțit pe care Löwenherz îl simțise în momentul exploziei dăduse acum o durere vie și persistentă, ca și cum cineva i-ar fi apăsât pe abdomen un prosop ud și fierbinte pe care l-ar fi înfășurat apoi în jurul său. Cauza era un fragment de schijă de alamă, provenind de la focosul proiectilului. Schija pătrunsese prin învelișul de metal al bordului anterior și plesnise în trei, după ce lovisese mai întâi o

busolă giroscopică. Fragmentul acesta, care nu cântărea mai mult de a șazecea parte dintr-o uncie, îi pătrunse lui Löwenherz în abdomen și, trecând prin peretele abdominal și cavitatea peritoneală, îi perforă colonul ; apoi, pe măsură ce pierdea din viteză, începu să se rostogolească, croindu-și drum printr-o serie de artere mai mici, străpunse un rinichi și deschise o arteră lombară, oprindu-se în cele din urmă în coloana vertebrală.

Nu era ușor să menții planul drept al avionului înclinat, cu motorul de pe partea aceea avariat, trepidând și producând vibrații, aripile metalice lovite, iar pânza eleroanelor zdrențuită. Löwenherz zâmbi plin de amărăciune : era avaria cea mai groaznică și mai de temut. Când reduse puțin gazele, începu imediat să piardă din înălțime. Cu ajutorul motorului rămas întreg și cu maneta acestuia acționată la maximum pentru a nu pierde înălțimea, zbură în cercuri largi, dar oricât se strădui, nu izbuti să corecteze direcția cu ajutorul eleroanelor. Avioanele Ju 88 trebuiau acționate cu multă forță pentru ca palonierul să facă aparatul să vireze, iar Löwenherz începea să nu-și mai simtă picioarele. Își apucă piciorul stâng cu amândouă mâinile și-l apăsă cu toată puterea care-i mai rămăsese, folosindu-se de el întocmai ca de un lemn ca să poată mișca palonierul, dar în clipa aceea durerea din șira spinării deveni de nesuportat. Continuă să apese până ce își pierdu aproape cunoștința.

Chemă controlorul de zbor și conducătorul luptei și-l informă în câteva cuvinte că avionul fusese lovit iar el rănit grav și că se îndrepta spre vest, pe deasupra Ținutului din insulele mari de la sud de Rotterdam.

— Sări „Katze¹⁴“, spuse August Bach, nerăbdător.

— Anunț : imposibil, spuse Löwenherz. Sunt rănit la spate.

— Ordin : întoarce-te.

— Pierd foarte repede din înălțime. Afurisitele acestea de antene sunt de vină.

— Ordin : rămâi pe recepție, spuse August. Am contactat în circuit Serviciul de salvare. Te vor urmări, ca să poată trimite bărci de salvare, iar Würzburgul o să te ghideze.

— Mulțumesc, mai spuse Löwenherz. Picioarele îi erau paralizate și de altfel, doar jumătatea de sus a corpului mai rămăsese vie. Vedeă tot mai slab : luminile roșii și verzi de la tabloul de bord și lumina albastră, strălucitoare a lunii deveniră toate cenușii. Zgomotul motorului, care mai funcționa se auzea din ce în ce mai surd și mai îndepărtat, iar Löwenherz se întreabă dacă nu cumva acesta era motivul pentru care Junkersul cel greu nu se putea menține în aer. Avionul cenușiu se prăbuși spre oceanul imens și involburat, iar explozia ce urmă ridică o trombă la fel de întunecată ca și apa care-l înghiți.

Würzburgul de la stația de radar „Ermine“ urmări cu părere de rău avionul de vânătoare pe deasupra oceanului, până ce impulsul luminos deveni o sclipire fosforescentă, ce dispăru și ea, lăsând ecranul complet alb, cu excepția unei ploi de paraziți.

O santinelă zări explozia puternică și trâmba roșie ce se stârni deasupra apei întunecate și anunță stația de radar „Ermine“.

— De-acuma s-a isprăvit, spuse Willi, cu tristețe. A văzut o santinelă explozia.

— Îi pierdem întotdeauna pe cei mai buni dintre ei.

— Era de fapt Staffelkapitanul, spuse Willi. I-am recunoscut vocea.

— Unul dintre cei mai buni piloți cu care am lucrat.

— Mi se pare că era conte sau baron.

— Ce ghinion pe capul lui !

— Nenorocita aceea de navă antiaeriană !

— N-aveau cum să știe în cine trag, Willie.

— Probabil că acum își mai vopsesc un inel în jurul tunului.

— Posibil.

Fiecare contact al lui „Creaking Door“ cu avionul de vânătoare nu durase mai mult de câteva secunde, dar peste tensiunea nervoasă provocată echipajului de această întâlnire, se instalase și oboseala unui zbor instrumental pe o distanță de mai bine de o sută de mii, executat în afara traseului prevăzut. După ce-l evitase pe Beer, virând brusc spre dreapta, Lambert continuă să zboare scrutând nervos fiecare colțișor de cer și, în curând își dădu seama că scăpaseră de urmăritori. Auzi vocea lui Binty Jones, care i se adresă :

— Căpitane, îi permiți lui Jimmy să mă înlocuiască pentru câteva minute ? Simt niște crampe.

— De acord, Jimmy ? întreabă Lambert.

— O.K., căpitane.

— Bine, fugi repede.

Lambert simți cum avionul se dezechilibrează, în momentul în care telegrafistul se îndreptă spre turela superioară, iar Binty coborî de pe scaunul său, de sus, croindu-și drum spre WC-ul Elsan, care se afla tocmai în coada avionului. La fel ca majorita-

tea telegrafiștilor, Jimmy Grimm era și un experimentat mitralior și, pe deasupra, îi mai și plăcea nespul de mult să privească din turelă. Pipăi mânerul mitralierelor care se mișcă ascultătoare, înclinându-se la cea mai mică atingere. Unul din inconveniente pe care le întâmpina telegrafistul de la bordul avionului lui Lancaster era faptul că ședea întotdeauna lângă ieșirea aerului cald de la motoare. Chiar și dezbrăcat cum era, lui Jimmy îi fusese îngrozitor de cald. Își potrivi casca pe-o parte și-și lipi obrazul înfierbântat de plexiglasul rece ca gheața, al turelei, încercând o senzație nespul de plăcută, asemănătoare celei pe care ți-o dă o înghițitură de bere rece.

— O.K., Jimmy ?

— În regulă, căpitane.

Lambert zări sclipind lumina de la măsura navigatorului când perdeaua de la cabina acestuia fu dată la o parte, și-și închipui că Binty revenise pentru o clipă în carlingă. Binty nutrea convingerea că între a pilota un bombardier și a conduce o motocicletă nu era o diferență prea mare și, ori de câte ori avea ocazia, urmărirea cu multă plăcere gesturile făcute de căpitanul său, întipărindu-și în minte fiecare mișcare. Lambert observă că altimetrul continua să se rotească, deci pierdeau din înălțime. Era un procedeu obișnuit al piloților de a micșora înălțimea, mărinde viteza de zbor, ori de câte ori treceau la întoarcere peste porțiunea de coastă ocupată de trupele inamice.

— Și cu bomba luminoasă cum rămâne, Binty ? Vezi dacă poți s-o dai afară.

— Cine mă ajută, căpitane ?

— Îl ajut eu, căpitane, se oferi Cohen.

— O.K., spuse Lambert. Vedeți ce se poate face.

Lumina lunii, care descoperise bombardierele, făcându-le o țintă mai ușoară pentru avioanele de vânătoare, avea acum darul de a-i mai liniști puțin echipajul aflat continuu în alertă. Löwenherz mai băntuia încă printre nori, deasupra orașului Rotterdam, la o distanță considerabilă de avionul lui Lambert și fără ca vreunul din cei aflați la bordul lui „Creaking Door“ să-i bănuiască măcar prezența. Beer fusese îndreptat către zona de sud a sectorului de care se ocupa stația „Ermine“, pe scurt, nu exista nici un avion inamic la vedere. Mai mult decât atât, era foarte puțin probabil ca deasupra oceanului să existe vreo artilerie antiaeriană de 8,8 cm deși, chiar dacă judecând prin absurd, ea ar fi existat, „Door“ zbura cu trei mii de picioare mai sus de bătaia unei astfel de mitraliere. Lambert tocmai își recapitula în minte aceste argumente când un proiectil de 10,5 cu bătaia foarte lungă, explodează chiar lângă stabilizatorul avionului. Explozia veni dinspre coada avionului și se auzi întocmai ca o lovitură puternică și înfundată, ce-și croi drum, cu zgomot, printre lonjeroanele și cadrele de metal. Urmă mirosul greu de cordită și de ars, apoi șocul, care-l împinse pe Lambert înainte, aruncându-l peste comenzi, desprinzând extinctoarele și împrăștiind hârțile, diagramele și notele de calcul ale lui Kosher peste tot prin carlingă, pe care o umplu cu foi albe și foșnitoare. În clipa următoare, în interiorul fuselajului se produse o explozie luminoasă ce albi ecranul și-l orbi pe Lambert, care abia se obișnuise cu întunericul. Manșa îl lovi în stomac, deși încercase din răspuț să se ferească. Bordul anterior al avionului se ridică brusc întocmai ca botul unui cal speriat, iar zgomotul mo-

toarelor deveni dintr-o dată strident ca țipătul unei ființe cuprinse de panică.

— Micky ! strigă Lambert. Micky ! Battersby se grăbi să-i vină în ajutor, știind că în clipele acelea el era cel de care căpitanul avea cea mai mare nevoie. Pe Binty Jones explozia îl aruncă cu putere pe jos și pe când încerca să se ridice, acesta își dădu seama că avionul primise o lovitură de moarte, după care urmase o altă - de data aceasta mai puternică decât ar fi putut-o provoca un proiectil antiaerian obișnuit - o explozie amplă, albă și fără zgomot, chiar în inima fuselajului.

— Ia te uită, îi spuse Lambert lui Binty. O explozie, chiar aici, în spate !

Binty se adună cu greu de pe jos, iar Battersby își propti un picior de suporturile de la scaunul pilotului, încercând să împingă cât putea de tare manșele. Fața i se făcu roșie ca sfecla, iar pe frunte venele umflate străluceau din cauza efortului. Manșa rămase însă neclintită, dar cu ajutorul micului Batters, Lambert reuși, în cele din urmă, să mențină controlul asupra avionului. Verifică în grabă și celelalte comenzi ; palonierul se mișcă liber dintr-o parte în alta, iar roțile de manevrare a flapsurilor erau blocate. Profundoarele rămăseseră înțepenite, motiv pentru care bordul anterior avea încontinuu tendința să cabreze. Efortul era cumplit pentru amândoi, iar Lambert nici nu spera să poată menține aparatul în poziția aceasta pe toată distanța pe care o mai aveau de parcurs, deasupra Mării Nordului.

Binty dădu la o parte perdeaua de la cabina navigatorului și fu orbit de o lumină puternică, de culoare verzuie și atât de stranie, încât își făcu cruce, întrebându-se cinic dacă nu cumva ajunseseră cu

toții în infern. Lumina verde mai sclipi o dată apoi se stinse, lăsându-l în întunericul de nepătruns peste care plutea același miros urât de cordită și de ars. Binty își croi drum, bâjbâind, până la scaunul lui Kosher dar acesta nu se afla acolo. Continuă să se târască, trecând de lonjeronul principal și de compartimentul pentru odihnă; simți cum interiorul avionului începe să se umple de fum. Pășind cu grijă ajunse în sfârșit la turela sa, când, deodată, fu izbit de priveliștea care i se înfățișa înaintea ochilor: în fuselaj se deschidea o gaură cât toate zilele. Binty știa că învelișul de metal al avionului era foarte subțire și că putea fi găurit și cu un vârf de creion, dar asta nu-i atenuă cu nimic șocul produs la vederea spărturii suficient de mare pentru a trece și un autobuz prin ea. Explozia desprinsese un panou metalic, desfăcându-l din nituri și îndoindu-l în afară; gaura avea o formă dreptunghiulară. Metalul zăngănea cu furie din cauza curentului, ca un capac de la o uriașă cutie de scrisori.

Undeva, la est, pe lângă Rotterdam, se zăreau luminile cenușii ale proiectoarelor asemenea unor trepieduri. Lancasterul continua să zboare pe drumul de întoarcere și, după ce depășiră zona acestora, totul fu învăluit în întuneric. Fumul din interior se îndesi.

— Dumnezeu! exclamă Binty. Se așteptase ca în conul de lumină al lanternei să-l zărească pe Jimmy Grimm în turela sa, dar abia când ridică ochii înțelese: din Jimmy nu mai rămăsese decât partea de sus - un trunchi îmbrăcat în jacheta de piele și capul, cu masca încă pe figură, aplecat peste mitralieră și privind prin colimator, ca și când ar fi fost gata să deschidă focul. Partea inferioară a corpului

se transformase într-un fel de băltoacă, un amestec de bucăți de oase, sânge și lichid visceral, care se mai scurgea încă prin țeava de evacuare, amestecându-se cu uleiul de la conductele plesnite. Binty stinse imediat lanterna, simțind că nu mai poate suporta scena lugubră pe care o avea înaintea ochilor; se rezemă de peretele de metal, rece ca gheața, al fuselajului.

Lambert nu mai putea folosi palonierul ca să vi-reze. Făcu o încercare, apucând cu putere manșa și aplecând-o într-o parte pentru a acționa eleroanele, o ținu așa fără să o miște măcar cu un centimetru. Timp de câteva minute, care i se părură o veșnicie, avionul nu răspunse. Eleronul drept era atât de hărtănit, încât suflul elicei se simțea până în interior. Eleronul stâng deregla forța ascensională, iar cel drept micșora substanțial portanța în dreapta. „Door“ se restabili încercând să-și revină întocmai ca un câine amețit, când, deodată, zguduit de convulsii, se prăbuși vreo cincizeci de picioare, înclinat pe o parte într-un unghi extrem de periculos care-i ținui pe toți în carlingă. Când avionul începu să-și revină din nou, Lambert se temu de ampenaj, care ar fi avut toate motivele să se rupă; încetul cu încetul, aripa dreaptă se ridică, centimetru cu centimetru, până când, în sfârșit, reuși să rămână parcă rezemată pe norii luminați de lună. Botul avionului începu să alunece într-o parte și să alerge ușor pe linia orizontului; busola tresări speriată, oscilă puțin, apoi se hotărî brusc să indice capul la compas către Anglia: Lambert își dădea seama că suferiseră avarii serioase la partea din spate a avionului și se întreba cât de mult ar fi putut rezista, în cazul în care curentul de aer ar fi început să desprindă, încet și sistematic, vreuna din comenzile avionului. Curentul devenise

atât de puternic, încât Lambert simțea cum coada avionului se curba din ce în ce mai tare, zvâcnind când într-o parte când în cealaltă. Reduse viteza, scăzând debitul de gaze pentru a micșora pe cât posibil presiunea exercitată asupra aparatului de zbor.

Binty conectă interfonul.

— Flash, tu ești ? Nu primi nici un răspuns. Aici e Binty. Ești acolo, băiatule ?

Binty se apropie prudent de spărtura care se mărea din ce în ce și prin care se vedea o lună zdrențuită, sclipind deasupra oceanului negru. Podeaua scârțâi și se clătină sub el ; Binty se dădu înapoi speriat. Din această parte a avionului nu mai rămăseseră decât vreo duzină de corzi, lăcașul pentru muniție și placa metalică de fund a fuselajului, pe care pășea Binty și în care se mai ținea ampenajul avionului. Propria lui greutate putea să fie fatală.

— Ce se-ntâmplă acolo, Binty ?

— Jimmy a pățit-o, căpitane, iar de la Flash nu primesc nici un răspuns.

— Nu poți să deschizi ușile de la turela lui ?

— N-am cum să ajung până acolo, căpitane. Avionul e plin de fum și aproape jumătate din afurisitul de fuselaj s-a dus, iar coada abia se mai ține.

— Și Kosher ?

Abia acum își aduse aminte de Kosher, care parcă se făcuse nevăzut.

— Ești teafăr, Kosher ? întrebă Lambert prin interfon. Se auzi un fel de mormăit. Unde ești ? întrebă din nou Lambert. Veni un răspuns înfundat și monosilabic. Ești rănit ? Se auzi din nou ceva neclar, ca un geamăt. Poate strigase „mamă“. Tată nu strigau niciodată. „Mutti“ ? Da, parcă „Mutti“ spusese.

Lambert mai transportase și până atunci morți sau răniți. În 1941 zburase pe o distanță de aproape 250 de mile, pilotând un Whitley în care, cu excepția lui, toți erau ori morți ori în stare de inconștiență. De acum le cunoștea reacțiile ; cei care tăceau erau teferi sau morți. Cei ce țipau aveau răni superficiale și erau mai mult speriați, căci cei răniți grav nu mai aveau vlagă să țipe. Cei care gemeau slab, așa cum gemea acum Cohen, aveau sigur nevoie de morfină și țargi.

— L-am găsit, căpitane !

— E teafăr ?

— Nu. Urmă o pauză. Va trebui să mai coborâm, căpitane. Are nevoie de oxigen.

— Conectează-i tubul.

— Tubul e în ordine, dar n-are masca de oxigen pe față.

— Pune-i-o !

— Nu pot, căpitane. S-a dus.

— Cum adică s-a dus ?

— A ars, căpitane. Mă duc după morfină.

Binty se îndreptă din nou spre coada avionului, pășind ușor ca o pisică și aplecându-se înspre partea mai puțin avariata. Făcu un efort să nu privească în jos, spre nori și spre ocean, regretând, parcă că nu era mai ușor.

— Câtă morfină să bag în el ?

— Injectează-i o jumătate de fiolă în braț. Ori-cum, tot e o doză dublă.

— E foarte greu, căpitane. Nu pot să-mi dau seama unde e brațul. În picior nu e bine ?

— E bine și-n picior, Binty. Digby, du-te și tu în spate și ajută-l pe Binty.

Ar fi greșit să afirmăm că Binty nu-l simpatiza pe Kosher Cohen, dar cei doi bărbați aveau atât de puține părți comune, încât încercările făcute de Kosher pentru a se apropia de tânărul galez nu făcuseră altceva decât să scoată și mai tare în evidență deosebirile de clasă, educație și preocupări. Binty crescuse la orfelinat, iar adolescența și-o petrecuse la o școală de ucenici a Forțelor Aeriene. Era obișnuit cu pedepsele aspre și cu cei care se răstEAU la el, iar viața i se desfășura conform orarelor și regulamentelor de instrucție. Binty n-avusese prilejul să întâlnească prea multe lucruri demne de luat în seamă iar atunci când i se ivea ocazia, nu se dădea în lături să profite fără vreo urmă de regret față de cel pe care l-ar fi lăsat cu buza umflată.

Cohen, dimpotrivă, fusese educat la o școală particulară și trimis apoi la universitate. Societatea pe care o frecventase fusese dominată numai de bărbați distinși, iar în anturajul acestora nu fusese pregătit și pentru conversații cu indivizi ca Binty, care nu știau să discute decât despre motociclete, fotbal, fuste și tot soiul de fleacuri. Cohen prea se comporta ca un ofițer pentru ca Binty - și alții ca el - să-i poată încredința toate gândurile și secretele lor.

— Hei, Cohen, mergem la Londra? Binty zornăia în mână o legătură de chei. Când am fost ultima oară acolo, la puicuța mea, tipa tocmai făcea baie. Mi-au trebuit vreo două zile să-mi usuc uniforma!

— Îți mulțumesc, Binty, dar nu pot. Mă duc pe munte cu niște foști colegi de școală, le-am promis.

Binty își plimbă lanterna înăuntru, peste lăcașurile de metal pentru rachete de semnalizare, peste cutia de prim ajutor și cotul făcut de jgheabul pen-

tru proiectile, care se înclina ușor până la turela din spate. La zece picioare înaintea sa se aflau rămășițele turelei superioare mediane unde ar fi trebuit să se găsească el. Turela era turtită și plină de sânge, și cu toate că nu se vedeau flăcări prin jur, când și când mai exploda câte un cartuș de semnalizare din cauza căldurii.

— Bine că te-am găsit, Binty. Vrei să vii la mine, la sfârșitul săptămânii?

— Numai dacă vin și ceva fuste pe acolo.

Binty voia să-l tragă pe Cohen înspre compartimentul de odihnă al echipajului, aflat pe lonjeronul principal, dar constată că navigatorul avea carnea arsă și lipită de parașuta bombei luminoase care-i pătrunsese adânc în carne și se temu să tragă: l-ar fi putut sfâșia, căci Kosher, cu morfina în el, n-ar mai fi simțit nici urmă de durere.

Când explodase proiectilul de la artileria antiaeriană, Kosher tocmai încerca să desprindă bomba foto de parașuta care se încurcase. Recăpătându-și imediat echilibrul apucase un extingtor întorcându-se grăbit să stingă focul. O parașută ardea mocnit, umplând avionul de fum negru și gros. Vreo trei sute de gloanțe supra-încălzite țâcăneau și pocneau lovindu-se de structura de metal, de unde ricoșau. Pistolele de semnalizare, cartușele și celelalte materiale pirotehnice luau foc, inundând coridorul îngust cu o lumină orbitoare. Cartușele de semnalizare explodau în lumini roșii și verzi. Unele treceau arzând prin învelișul de metal și cădeau în mare, în timp ce fumul produs de explozii era luat imediat de curent. Constatase că lui Jimmy Grimm nu i se mai putea da nici un ajutor. Oh, Doamne! Luminându-și calea cu lanterna și încercând să zărească ceva

prin fumul care se întetea sau ferindu-și ochii de lumina exploziilor, Cohen se-ntoarse cu mare greutate și se aplecă spre bomba foto de câteva milioane de wați, pe care încercase până atunci fără succes să o desprindă de parașuta avariata. Bomba foto începu să ardă mocnit și, cu toată forța pe care i-o dădu disperarea, Cohen o izbi cu putere, reușind să o desprindă cu numai o fracțiune de secundă înainte ca aceasta să explodeze. Asta fusese explozia albă și lipsită de zgomot care-l pusese în încurcătură pe Lambert. Dacă Kosher ar fi avut în clipa aceea mănușile groase de piele, de la uniformă, arsurile de la mâini n-ar fi fost probabil atât de grave, dar, întocmai ca majoritatea navigatorilor, Kosher purta niște mănuși subțiri, cu căptușeală de mătase, fiindu-i practic imposibil să mânuiască creionul și rigla cu mănușile groase de la echipamentul de zbor. Tot astfel, dacă nu s-ar fi aplecat spre bombă, arsurile de pe piept și față ar fi fost probabil evitate. Binty îl luă în brațe și după ce îi injectă aproape un sfert din flaconul de morfină, Kosher începu să aibă convulsii, asemeni unui epileptic, apoi se liniști. Ochii deschiși deveniră sticloși ca de păpușă.

În copilărie, Binty nu cunoscuse dragostea și căldura unui cămin, din care pricină nu le simțise lipsa, iar în relațiile sale cu femeile nu se oboșise niciodată să găsească cuvinte frumoase de mângâiere și, oricât se căzni acum, nu-i veni nimic în minte să-i spună lui Cohen.

— E o rană superficială, băiatule, zise el în cele din urmă, chiar în momentul în care Kosher își pierdea cunoștința. Binty reușise în fine să-i pună masca de oxigen. Pieptul lui Kosher, unde se vedeau urmele unei arsuri grave, clocotea de o spumă tranda-

firie, sub care dispăruse până și mănușa de mătase cu care încercase să-și apese rana.

În carlingă, Binty stătu în cumpănă câteva minute, înainte de a se hotărî să rostească întrebarea care-i venea pe buze.

— Să nu controlez comenzile profundorului până la coadă ?

— Bună idee, răspunse Lambert.

— Eu sunt cel mai ușor dintre toți, spuse Battersby. Poate reușesc să ajung până la turela din spate.

— Bine, Batters, încearcă. Ia-ți și parașuta cu tine.

— Vă descurcați singur ?

— Lasă-mă o clipă singur la comenzi, să văd.

Lambert descoperi că putea și singur să mențină manșa în poziție, dacă se proptea cu picioarele în ea și stătea răsucit în scaun.

— E-n regulă, du-te !

Binty își îndreptă lanterna spre Batters care se strecură peste cei doi bărbați ghemuiți pe jos. Fumul continua să se mențină dens, deși interiorul avionului era măturat de un curent puternic de aer înghețat. Battersby n-avusese niciodată frică de înălțime și când ajunse lângă spărtura făcută în fuselaj, privi calm în jos, apoi se aplecă să studieze marginile rupturii, cu un ochi de expert. Descoperi că tija palemierului era foarte îndoită. Izbi cu toată puterea, încercând s-o îndrepte dar nu reuși. Pipăi în lungul tijei până în punctul unde aceasta se unea cu lonjero-nul ampenajului. Din câte își putea da seama, părea întreagă. Își plimbă lanterna peste tot, dar nu mai observă nici o altă avarie. Își conectă interfonul la priza cea mai apropiată de lângă WC-ul Elsan.

— Tijele palonierelor n-arată prea rău, căpitane. Poate profundoarele să aibă ceva.

— N-ai ce-i face, Batters. Încearcă s-ajungi până la turela din spate să vezi ce-i cu Flash.

Deodată se auzi vocea lui Flash.

— Mitrălior de spate către căpitan. Sunt teafăr.

— Și unde dracu' ai fost până-acum ? întrebă Lambert furios.

— Îmi pare rău, căpitane. Mi s-a defectat interfonul. Și eu am încercat să iau legătura cu voi și nu știam ce s-o fi întâmplat.

Battersby întrebă :

— Căpitane, îi dai voie lui Flash să vină în față ? Știi, greutatea lui...

Lambert își putu imagina ce voiau să-nsemne aceste vorbe.

— Poți să ajungi până aici, Flash ? întrebă el. Avem o mică problemă cu fuselajul, așa că ai grijă pe unde calci și pune-ți și parașuta. Vezi că-i și Batters acolo, fă ce-ți spune el, ai înțeles ?

— Am înțeles, căpitane, răspunse Flash. Puteam să jur că ceva nu e-n regulă. Turela nu se mișcă decât manual, ca să nu mai vorbim de mirosul de aici...

Flash reuși să vină în față. Înțepenisise în turela sa deschisă și se mișca greu, din cauza parașutei. Când ajunse lângă Binty și Cohen, se lungi și el alături de ei. Aici era cald, din cauza structurii metalice a avionului, pe care o încălziseră exploziile produse.

Oboseala adevărată începi să o simți întâi în genunchi, apoi te supără gambele, mușchii se contractă și devin dureroși, iar de-a lungul șirei spinării aleargă niște furnicăături, apăsând parcă pe craniu și făcând ca pleoapele să se îngreuneze și să se închidă. Așa se

simțea Lambert, epuizat până la ultima picătură de vlagă, de parcă ar fi mărșăluit complet echipat pe o distanță de cincizeci de mile.

Era destul de greu fără navigator care să îl ajute și fără telegrafist, care să-i dea coordonatele primite prin radio. Încercă să recalculeze în minte triunghiul vitezelor. Capurile la compas comunicate la instruc-taj nu-i erau acum de nici un folos, căci direcția vântului se dovedise a fi cu totul alta și era probabil pe cale să se schimbe în continuare. Și, oricum, se aflau doar la patru mii de picioare înălțime, pentru ca Koshner să poată respira mai cu ușurință, iar aici direcția vântului era cu totul alta.

— Să-ncerc să obțin un relevment radio ? se oferi Digby.

— Mai bine rămâi aici în față și ajută-mă să gă-sesc un reper, când traversăm coasta.

Din cauza atacului lui Beer, Lambert se îndepăr-tase foarte mult de traseul coloanei de bombardiere. Acum luna părea strălucitoare, dar tot ce se putea vedea la lumina ei erau marea întunecată și norii cu forme neregulate, din față. Lambert știa că dacă do-rea să aterizeze, era obligat să se mențină sub pă-tura de nori și când plexiglasul începu să se abu-rească, coborî în picaș până ce avu iar, vizibilitate. Iată și oceanul, acolo, sub ei, destul de aproape. Va-lurile reci și neprietenoase păreau, de-aici de sus, nemișcate și albe ca niște fire de urzeală țesute de de razele lunii.

Lambert ar fi vrut să ceară și părerea echipa-jului său, dacă să se întoarcă deasupra zonei ina-mice să lanseze încărcătura de bombe, dar se răz-gândi. Se-ntorsesese de mai multe ori cu răniți și morți la bord, ca și de data aceasta, deși el era teafăr și

nevătămat. Ruth îi spunea mereu că nu era el de vină, dar ea nu înțelegea nimic din ce se petrecea în sufletul lui. Viră ușor ; o simplă atingere cu piciorul, o mișcare a mâinii schimbă poziția avionului cu aproape o jumătate de milă. El era vinovat de tot ce se întâmpla, degeaba ar fi încercat să scape de răspundere. Echipajul doar asculta fără să crăcească de ordinele primite de la el. El îl trimisese pe Cohen în spate la parașuta bombei luminoase. Nimeni nu-i spusese să lanseze bombele. Nici măcar nu îi reproșau că poate n-ar fi fost loviți dacă ar fi acționat mai repede.

— Battersby, ia un extingtor și controlează puțin peste tot, ca nu cumva să mai ardă pe undeva. Dacă reușești să găsești lampa Aldis uită-te la motoare prin hubloul radiotelegrafistului.

— Aparatele arată în regulă, căpitane. După cât se pare, totul merge strună.

— Lasă, băiatule, nu te mai duce nicăieri. Cred că sunt nervos, asta e !

— E-n regulă, căpitane, spuse Battersby.

Chinuit de remușcări că în locul lui o pățise Kosher, Binty îl ținea pe acesta strâns în brațe, încercând să-i mai aline suferința, cum se pricepea mai bine. Se apucă să-i descrie, piuliță cu piuliță și șurub cu șurub, toate cele patru motociclete pe care le avea, încurcându-se câteodată la cuvintele mai lungi sau tușind și înecându-se din cauza fumului. Flash ședea și el pe jos ascultând litania lui Binty și încercând să nu se uite la turela din spate. La comenzi, Battersby și cu Lambert se luptau din răputeri cu avionul avariat, care răspundea arțăgos, și cu reacții imprevizibile. În fața de tot, Digby căuta în jos, dorind din suflet că oceanul de sub ei

să se transforme în uscat. Până la urmă, dorința-i fu împlinită.

— Se zărește coasta Angliei. Ascultați-mă pe mine, e Aldeburgh.

— Nu e-adevărat, e Southwold, uite riul.

— Ei da, eu sunt doar turist prin părțile astea. Două proiectoare își înfipseră lumina pe cerul întunecat, scotocindu-l și razele unuia dintre ele aproape că atinseră vârful aripii avionului.

— Căpitanul către echipaj : să aterizez pe vreun aerodrom de ajutor sau să încerc să ajung la Warley ?

Timp de vreo două minute domni o tăcere deplină, apoi Binty spuse :

— Haideți să-l ducem pe Cohen acasă !

— Acasă să fie, răspunse Lambert.

Din cauza morfinei, Cohen intrase în comă. Binty îl legăna ușor în brațe.

— Mai avem puțin, Kosher și suntem acasă. Apoi începu să-i desprindă ușor carnea arsă lipită de parașuta bombei luminoase.

Echipajul lui Tommy Carter, împreună cu mecanicii sărbătoreau ziua de naștere a căpitanului lor care împlinea douăzeci și unu de ani. Îl rostogoleau pe aerodrom, îl aruncau în aer și îl prindeau înapoi, iar Tommy avea noroc cu echipamentul de zbor, care mai atenua puțin șocurile. După cea de-a douăzeci și una izbitură, Carter se ridică în picioare, buimăcit și puțin supărat, dar se îmbună numaidecât când îl văzu pe Roland venind spre el cu o tavă plină cu pahare cu bere. Toată lumea avea pahare pline în mână, încă înainte ca Tommy să apuce să ia și el unul. Sergentul electrician ridică paharul și spuse :

— La mulți ani, Tommy, băiatule ! Bem în sănătate ta și a lui Tapper, care va primi o nouă misiune.

Băură cu toții fericiți. Abia ajunseseră la al doilea rând, când unul dintre ei începu să cânte imnul lui Tommy. Era un cuplet binecunoscut celor din aviație, pe melodia cântecului „De-o parte și de alta a ferestrelor”.

A fost odată-un căpitan, pe nume Tommy
Un as al zborului acesta îmi era
Iar la pian nimeni nu-l întrecea
De cânta imnul sau ale lui Beethoven sonate.

Îl acompaniară toți în cor :

Ne-nvârtim pe orbită și farul oculim,
Ne-nvârtim pe orbită și farul oculim,
Ne-nvârtim pe orbită și farul oculim,
Cum am făcut de-atâtea sute de mii de ori!

Erau atât de încântați de finalul cântecului, că-l repetară de câteva ori la rând, apoi ciocniră din nou.

— Mult noroc, Tom, spuse Ben Gallacher, toastând pentru căpitanul său. Ești cel mai bun pilot pe care l-a avut vreodată aviația.

La lumina proiectorului și a balizelor care clipeau, Tommy le desluși fețele radioase și fericite și-și dădu seama că tovarășii săi uitaseră, măcar și pentru o clipă, primejdiile prin care trecuseră în noaptea aceea.

Atât Lambert cât și Digby zăriră fasciculul vertical al proiectorului și-și comunicară unul altuia!

Pentru o clipă, toată oboseala acelei nopți dispăru ca prin farmec. Lambert adusesese avionul pe toată distanța, de la coasta Angliei și până aici, folosindu-se numai de eleroane. Își pregătise ruta cu atenție, cu mult timp înainte, așa că acum, când se aflau la cincizeci de mile distanță de aerodrom, ei se îndreptau direct spre pista principală, începând aterizarea cu nouă mile și jumătate înainte de a ajunge la Warley.

Flash și cu Binty îl țineau cât puteau de strâns pe Cohen. E drept că luminile se apropiau cam repede, dar avionul încerca din răspuțeri să reziste. Lambert controla zborul numai din manevra motoarelor, lăsând avionul să piardă ușor din înălțime, reducând treptat din viteza de avansare, căci profundorul nu mai putea fi folosit.

— O să am nevoie de toată greutatea ta, Micky, îi spuse Lambert lui Battersby.

Balizele de la pista de aterizare păreau că se ridică ușor spre ei. Battersby coborî trenul de aterizare care, din fericire, ieși în poziție corectă, fără nici un fel de probleme.

— Douăzeci de grade, la flapsuri.

— Flapsurile douăzeci, răspunse Battersby. Era metoda cea mai corectă.

— Flash, Binty, e-n ordine ?

— O.K., căpitane.

— Țineți-vă bine de structura metalică. Dacă stabilizatorul e rupt, s-ar putea să se desprindă cu o parte din coadă. Aveți grijă să nu cădeți în afară. Digby, vino-napoi ; Battersby, șaiszeci de grade la flapsuri.

Se aflau la numai patru sute de picioare deasupra copacilor și continuau să piardă din înălțime.

Se ivi și turnul de control de la Warley împungând aerul, pe când Lambert se lupta doar cu manșa. Câtă nevoie ar fi avut acum de profundor ! „Hai, avionule, dragule, te rog mai ajută-ne, mai încearcă și de data aceasta !“ Battersby și cu Lambert se străduiau și trăgeau atât de tare de comenzi, că începură să se teamă să nu se rupă ceva. Nici unul din ei nu scotea vreun cuvânt. Zburau deasupra pistei și totuși roțile nu atingeau încă pământul. Treceau peste aerodrom cu o viteză de o sută de mile pe oră, la o înălțime ce putea fi măsurată în zeci de centimetri.

— Nu mai pot să-i fac nimic murmură Lambert, îngrozit. Bombardierul se înfundase din ce în ce mai mult. În cazul în care rămâneau în continuare cabrați, contactul cu solul ar fi fost din cale-afară de puternic și s-ar fi putut produce poate chiar în mijlocul mlaștinii Witch Fen sau, și mai rău, în păduricea de dincolo de smârcuri. Cuprins de disperare, Lambert se hotărî să pună motoarele în plin și să tragă de boost. Întinse mâna să apuce manetele dar renunță imediat. Nu era sigur că avionul devenit atât de fragil ar fi rezistat și apoi l-ar fi așteptat un zbor peste aproape jumătate din suprafața regiunii, căci nici măcar ampenaj cu care să poată vira nu mai avea.

Acul vitezometrului oscilă, apoi coborî la nouăzeci de mile pe oră. Când roțile atinseră pământul, nu simțiră impactul.

— Așa e, spuse Lambert. Trase de manșă înapoi. Orice avion care zboară cu o viteză mai mare decât viteza limită e ca o zână din poveste, care plutește fără să asculte de legile gravitației. Dar, întocmai ca Cenușăreasa care își pierde puterea la ivirea

zorilor, o dată cu cântatul cocoșilor, tot așa, când viteza avionului scade oricât de puțin sub viteza limită acesta devine o simplă grămadă de fiare care se prăbușește la pământ, întocmai ca lovit de pumnul unui uriaș.

Și cu „Door“ s-a petrecut același lucru. Avionul căzu pe pistă ca lovit de trăsnet, zguduindu-se din toate încheieturile. Roțile scrâșniră ca dinții unui câine rănit, când cauciucurile ficbinți se loviră de pământul tare. Într-adevăr, Lambert lăsase complet flapsurile în jos, dar avionul continua să fileze pe deasupra pistei cu aproape șaizeci de mile la oră, îndreptându-se spre șirul de copaci din capătul cel mai îndepărtat al pistei.

— Se balansează prea tare, strigă Batters, dar Lambert se și străduia să corecteze mișcarea aparatului. Pe orizontul palid se profilă doi copaci, ridicându-și parcă crengile ca niște brațe într-un gest de implorare, pentru a nu fi sortiți pieirii, din cauza acestui bombardier dezlănțuit. Apoi totul se răsturnă. Batters știa acum că nu puteau prinde pista. Se scufundau, cădeau din ce în ce mai jos ; în secunda următoare, o lovitură foarte puternică zgudui întreg avionul, apoi se auziră două plesnituri pe ambele părți, urmate de un potop de scântei galbene ce inunda ră întreaga carlingă. Cerul se desprinsese de pământ și ncepu să danseze mai întâi în partea stângă a carlingii și, apoi și mai aprig, în dreapta. Avionul continua să alerge și, deodată zăriră hangarele, apoi ferestrele luminate ale turnului de control și din nou blestemații aceia de copaci. Zgomotul devenise de-a dreptul asurzitor, căci metalul se desprindea în bucăți într-un ritm neobșnuit ce se potrivea cu dansul drăcesc al copacilor ; apoi, tumultul

începu să se potolească și totul rămase, deodată, nemiscat, învăluit într-o liniște atât de ireală, încât Digby crezu pentru o clipă că murise. Îndată se auzi gâlgâind carburantul din rezervoarele sparte și scâncetul metalului rupt și îndoit. Plutea un miros de ars și de benzină de o sută de octane, care se amesteca cu izul dulceag de sânge proaspăt și de sudoare.

Totți ședeau tăcuți și nemișcați și ar fi rămas probabil astfel, chiar și dacă epava ar fi izbucnit în flăcări. În zilele noastre, cei care anchetează cauzele producerii accidentelor aeriene numesc starea aceasta „panică negativă”, dar pe vremea aceea oamenii îi spuneau buimăceală.

— Iertați-mă, băieți, rupse Lambert tăcerea. Ar fi trebuit să ridic trenul de aterizare. Ieșiți cât puteți de repede, poate să se aprindă dintr-o clipă într-alta. Binty, Cosher e cu tine ?

— Da, căpitane, nici o grijă, ne ocupăm noi de el.

— Flash, tu cum te simți ?

— În regulă, căpitane. L-ai luat pe Flanagan ?

Lambert întinse mâna și apucă păpușa sașie din cârpă.

— L-am luat, spuse el. De la un timp, începuse să simtă un fel de aversiune, dar niciodată n-o urase mai mult ca acum. O luă și și-o îndesă în buzunarul tunicii.

— Dig ?

— Sunt gata, căpitane.

— Pregătiți-vă și luați-o ușurel spre ușa laterală, e cea mai sigură.

Abia acum începură băieții să-și vină în simțiri și să-și aducă aminte că trebuiau să decupleze firele de la microfoane, să-și desfaca namurile de la pa-

rașute și să iasă cât mai repede de acolo. Lambert îl bătu pe Batters ușor pe umăr, vrând să-i spună să se grăbească și pipăi avionul, luându-și rămas bun. Își privi o clipă bombardierul, simțind cum îl cuprinde o tristețe nemăsurată când spuse adio epavei.

Deodată, totul în jur prinse viață și-ncepu o agitație de nedescris : alarmă și strigăte puternice, sirene de ambulanțe și mașini de pompieri. Flash și Binty îl duseră pe Cohen cam la o sută de iarzi mai încolo, îl așezară pe pământul rece și se întoarseră să privească avionul distrus, care se oprise destul de departe de pistă. Extremitatea uneia dintre aripi era frântă și peste tot se vedeau răspândite bucăți din ampenaj. Digby se apropie de ei în goană și se prăbuși alături, gâfâind :

— Binecuvântat fii, pământule ! gemu el.

Mirosul ierbii ude de rouă era mai tare chiar și decât mirosul pe care-l emana acum Cohen.

Batters nu se zărea nicăeri. Stătea de fapt lângă bombardierul distrus și-l aștepta pe Lambert să coboare. Îl auzi mișcându-se înăuntru, apoi Lambert apăru purtând ceva cu el. Batters se îndreptă spre el, grăbindu-se să-l ajute, dar când ajunse lângă căpitan își dădu seama că nu era în stare. Lambert ieși ducând în spate o legătură de carne sângerândă și informă.

— Lasă, Jimmy, o să fie bine, șoptea mereu căpitanul, cu privirea pierdută în pământ, grămăjoarei pe care o ducea acum în brațe.

Avioanele Lancaster se întorceau unul după altul din misiune, trecând peste acoperișurile caselor din Warley. Bătrânul Sam Thatcher renunțase

demult să mai încerce să doarmă. Își aprinse lampa de pe noptieră și se uită la ceas.

— Știam eu că blestematul ăsta de vânt o să-și schimbe direcția. I-am spus până și femeiuștii ăleia, cum o cheamă - Cynthia !

— Taci odată și culcă-te, mormăi doamna Thatcher.

Bătrânul stinse lumina dar nu putu să doarmă și până la urmă se sculă și merse la bucătărie să-și facă un ceai.

În sala de instructaj, fiecărui membru din echipajele care se întorceau i se turna o cinzeacă de rom, iar o tânără brunetă din W.A.F.F., mică de statură și machiată strident, împărțea tuturor ceai cu lapte. Doi aviatori ridicau rulourile de la fereștre. Afară se zărea o dungă străvezie și luminoasă, colorând în trandafiriu cerul înspre răsărit. Ofițerii ce trebuiau să primească raportul aviatorilor întorși din misiune scriau de zor, ascultând descrierile celor care se adunaseră în jurul lor și încercau să le redea cu lux de amănunte întâmplările acelei nopți. Acuratețea descrierilor se pierdea însă în cuvinte de jargon, neînțelese sau stereotipe. Vocile erau stridente și fețele posomorâte mai purtau încă urmele lăsate de măștile de oxigen, întocmai ca zâmbetul pictat pe fața vospită a unui clown. Abia acum își dădeau seama că trăiesc și asta îi îmbăta mai mult decât înghițitura de rom plătită din fondurile ministerului.

— L-am atins serios. Era un Messerschmitt, nu-i așa, Cliff ?

— N-am reușit să-l văd, Dave.

— Chiorule !

— Căpitane asta-i a douăzecea misiune în care zbori, nu ?

— Am lovit drept la țintă, dar n-am putut să-mi dau seama ce culoare avea fumul.

— Orașul Krefeld a fost șters de pe suprafața pământului.

— Uită-te la fotografii, dacă nu mă crezi.

— Pare să fi fost o treabă destul de bună.

— A naibii de bună.

Bombele care nu căzuseră peste orașul Altgarten nimeriseră într-un câmp fără să explodeze, astfel că din aer, distrugerea orașului părea să fi fost foarte concentrată și atacul asupra întinsului oraș Krefeld, un atac foarte precis și corect.

Longfellow era încântat.

— A fost un spectacol de pomină, de care veți putea povesti și nepoților voștri, îi spuse el lui Lambert, dar acesta se hotărâse să nu povestească nimănui.

Aviatorii întorși din misiune plecară la micul dejun, discutând zgomotos între ei. După ce terminară de dat raportul cu privire la executarea atacului, Lambert nu părăsi încăperea. De obicei rămânea ultimul și își prelungea șederea, dar de data aceasta așteptarea era zadarnică. Nu-l zări nici pe Murphy și nici pe vreunul din echipajul lui Sweet.

Afară, pe aerodromul învăluit într-un aer de gheață, aproape o jumătate de duzină de mecanici se adunaseră pe pistă, în jurul porțiunii de teren unde era de obicei garat avionul „S Sugar“. Cântecel depărtate care veneau dinspre echipajul lui Carter îi făcuseră să devină și mai posomorâți. Erau înfodoliți, cu caschete groase de lână și fulare lungi, cu mâinile vârate adânc în buzunarele mantalelor,

pe care nu le scoteau decât ca să-și aprindă țigările sau să le reaprindă pe cele care se stingeau. Pământul de sub picioarele lor era presărat cu muci strivite de talpa bocancilor. Oamenii nu-și vorbeau decât pentru a întreba cât e ceasul. Sergentul montor își făcuse ucenicia cu Murphy. Până la urmă șopti :

— Băieți, duceți-vă și mâncați ceva.

Fluieratul îndepărtat al trenului de Londra se auzi clar peste mlaștinile acoperite încă de întuneric. Merseră încet, traverând din nou aerodromul, privind țintă în pământ și dorind din tot sufletul să nu mai întâlnească pe nimeni cunoscut.

La Kroonsdijk ultimul care ateriză fu Christian Himmel. Motorul oprit îi dădu puțin de furcă în timpul rulării pe pistă, dar Himmel se așteptase la așa ceva. Trecu în viteză pe lângă vechea epavă, care zăcea la marginea pistei apoi Kugel îl aduse la locul lui, făcându-i semn cu mâinile. Apăsă cu atâta putere pe frâna din stânga, încât avionul se răsuci brusc pe locul de parcare. Tură motoarele la maximum. Acestea făcură un zgomot infernal ; Himmel mai încercă motorul care bătea ; avea magnetoul defect, apoi deodată opri ambele motoare. Girometrele coborâră, scoțând un sunet plăcut, iar motoarele care se răceau ciripiră vesele. Zări un grup de bărbați în spate lui Kugel. Unul din ei era doctorul militar și lângă el îl recunoscă și pe Redenbacher. Un ofițer de la turnul de control al zborurilor se agita nervos, grăbindu-se să stingă luminile de pe pistă.

— Ce s-a întâmplat ? îl întreabă el pe Kugel, când ajunsese la capătul scării și atinse pământul cu

picioarele. Acum că-și scosese masca, își dădu seama ce duhoare plutise în avion. Mirosul de ulei ars, de gaze de evacuare, de cordită și explozibil carbonizat se amestecase cu mirosul hainelor sale ude. Kugel îl privea într-un fel ciudat, poate din cauza duhoarei. Himmel își întinse mâinile și picioarele. Era o senzație extraordinară de plăcută, ca o mare ușurare, după ce stătuse ghemuit pe scaunul incomod din avion.

La capătul celălalt al aerodromului, se vedeau lanterne aprinse și alunecau faruri de mașini. După felul în care se mișcau luminile, Christian își dădu seama că era un moment de confuzie, în care aveau loc acțiuni pripite.

Kugel plesnea de atâtea vești :

— Un individ de la Twente a venit să se alimenteze cu combustibil și și-a lăsat niște bucăți din trenul de aterizare împrăștiate pe pistă. I s-au defectat flapsurile și frânele și-a luat foc. Înăuntru erau blocați doi ofițeri, dar i-a salvat Horst Knoll, care s-a ales și cu arsuri destul de grave la mâini, cu ocazia asta. Comic, nu, tocmai el care nu-i poate suferi pe ofițeri.

— Dă-mi o țigară, Kugel. Bătrânul alegea una din pachet și i-o băgă lui Himmel în gură. Se îndepărtă de avion după care Kugel scoase chibriturile. Deși întunericul nu se împrăștiase încă, începuse să se audă ciripitul vesel al păsărelor.

— A fost o noapte blestemată, Chiristian. L-au înhățat pe Staffelkapitän și i-au venit de hac, și se vorbește că și locotenentul Kokke ar fi pățit-o la fel. Celelalte escadrile n-au pierdut decât patru.

— Va trebui să schimbi motorul ăsta, Kugel. M-a lăsat în pană tocmai în mijlocul unei intercepții.

— S-ar putea să nu fi fost totuși ulei intrat în bujii.

— Dar bujiile au fost de vină și nici supapele nu sunt bune de nimic, doar le-ai auzit cum fac. Oricum, Kommodore a dat ordin să fie schimbat, dacă ne mai dă bătaie de cap. Kugel scăpără un chibrit și Christian își aplecă capul spre fereastră.

— O să-i punem un motor nou, Christian. Apropo, lui Löwenherz i-a sosit telegrafic ordinul pentru decernarea „Crucii de Cavaler”.

— Asta e nemaipomenit. Ești sigur că Löwenherz e mort ?

— Cei de la stația de radar „Ermine” au văzut avionul explodând deasupra mării, lovit de un proiectil lansat de pe un vas antiaerian. Ei zic că dacă a scăpat, însuși Reichsmarschall Göring ar trebui să-i prindă medalia în piept.

— Și Kokke ?

— La început toți au crezut că i s-a defectat aparatul de emisie, dar până la urmă n-a aterizat nicăieri.

— Poate că mai apar încă, spuse Christian. Ai grijă de câine, altfel Löwenherz o să se-nfurie.

— Vezi că te așteaptă Comandorul, îl avertiză Kugel, împreună cu individul acela mai în vârstă, în civil.

— Eram sigur, spuse Christian. Vezi că-n dulapul meu este o sticlă de coniac și mătase de la o parașută americană. Ia-le tu.

— E și doctorul acolo, spuse Kugel.

— Da, îi va face plăcere să asiste, spuse Christian. Doar e meseria lui „să studieze natura umană”.

Kugel aruncă o privire peste umăr, pentru a se asigura că nu-l auzea nimeni din echipaj.

— Lovește-mă și fugi. Lovește-mă tare și cu convingere !

— Ești un camarad tare bun, Kugel, spuse Charistian. Ai mare grijă de câine. Se întoarce și se îndreptă spre grupul de bărbați care-l așteptau puțin mai departe.

La Warley Fen, Munro aduse Lancasterul la aterizare, întocmai ca pe un fulg. Dirijă aparatul întorcându-l în așa fel încât să aibă vântul în stânga, ținând roata defectă în aer și trăgând ușor de manșă, îl puse pe pistă fără nici un fel de neplăceri. Ateriză atât de ușor încât o rafală de vânt din direcția opusă îl ridică din nou în aer și-l repuse pe sol la o distanță de zece picioare mai la dreapta.

Riscul ca un cauciuc să scape de pe jantă scade atunci când presiunea pneului este mai redusă. Dar cu toate că Munro încercă să evite acest lucru, roata moale se dezumflă complet în clipa în care atinse pista tare pe care alerga cu o viteză de optzeci de mile pe oră ; imediat după aceea, plesni în fâșii lungi de cauciuc înfierbântat care se-mprăștiară, zvârcolindu-se pe pistă, întocmai ca niște șerpi negri încolăciți în forme ciudate și devenind de îndată dure și sfărâmicioase. Lipsită de bandajul de cauciuc, janta roții spintecă întunericul nopții cu o dără lungă de scântei alburii, apoi zgârie pista, se îndoi și plesni în vreo șapte-opt bucăți ce se rostogoliră făcând un zgomot asemănător dangătului de clopot. În clipa în care janta cu amortizor oleopneumatic

atinse pământul, Lancasterul se învârti, ca și cum o mână nevăzută, de uriaș, i-ar fi apucat aripa stângă, răsucindu-i-o cu putere; avionul părăsi pista și se opri la numai o sută cincizeci de metri de epava „Door“, poticnindu-se în iarba udă de rouă, ușor înclinat într-o parte, dar fără alte stricăciuni.

— Zbor încheiat, anunță Munro, cu o exactitate oarecum formală. Când se dădea această comandă, orice activitate la bordul avionului înceta. Luminile clipiră, apoi se stinseră, instrumentele nu mai funcționară, interfonul nu mai transmise nici un sunet, iar generatoarele și giroscopurile se opriră și ele.

— Zbor încheiat, sir, răspunse mecanicul, răsucind fără grabă butonul. Munro își scoase masca, o deconectă, apoi își desfăcu curelele de la parașută și întinse mâna după șapcă și baston.

— Ei, fir-aș al naibii! Ia privește, Jock! Și flutură capătul rupt al bastonului, pe care un fragment minuscul de schijă îl tăiașe în două. Pe Munro îl trecură fiorii și se hotărî ca niciodată să nu mai poarte mascote. Dacă, din întâmplare, ar fi văzut bastonul rupt înainte de aterizarea aceea dibace ar fi fost convins că schija îi fusese menită lui.

— Felicitări, căpitane, spuse Jock. Ați făcut o aterizare extraordinară și v-ați completat și ciclul de misiuni.

— Mulțumesc, Jock.

Sala de briefing era presărată cu mucuri de țigară, iar atmosfera se umpluse de un fum gros de puteai să-l tai cu cuțitul și de duhoarea acră a romului care li se distribuia aviatorilor din partea Ministerului Aerului. Încăperea aproape că se golise când echipajul lui Munro ajunse să dea raportul. Pe unul din pereți se afla lipit un anunț mare, pe care

sta scris: „Echipaje! Nu vă mai pierdeți vremea așteptând să vedeți fotografiile. Culcați-vă imediat!“ Înainte de a se afișa acest anunț, sala gemea de aviatori care comentau zgomotos, așteptând aici până în zori. Ofițerul șef cu informațiile își strânse mai tare mantaua de culoare cenușie în jurul corpului și se uită la ceas. Munro îi zări gestul și scutură din cap, plin de amărăciune. Cele trei avioane care nu se întorseseră încă n-aveau atâta combustibil încât să mai poată fi practic în aer. Longfellow adună toate rapoartele asupra misiunii, le strânse sub braț și ieși. Cei trei bărbați care își așteptaseră prietenii lângă intrare plecară, și ei, fără un cuvânt.

La popota subofițerilor, se apucară să asculte discuri la gramofon, în timp ce chelnerul de serviciu se plângea în stânga și-n dreapta că nimeni nu păstra ordinea și curățenia și că băieții își puneau paharele ude de bere pe masa de biliard. Un sergent mitralior își pocni zdravăn prietenul care refuzase să-i confirme punctul său de vedere, și anume că el personal doborâse un Ju 88. Un bombardier voma lângă bar, după ce băuse o cantitate apreciabilă de whisky amestecat cu rom. Unul dintre bucătari, ce trebuia să intre de serviciu în dimineața următoare, coborî în pijama și-i imploră să nu mai facă atâta tărăboi, dar fu întâmpinat cu zbie-rete și înjurături.

Sergentul Binty Jones îl lăsă pe amicul său Flash Gordon să-i scoată motocicletă pe care și-o ținea în sala cazanelor. Motorul porni la simpla atingere a pedalei iar Binty, după ce-și îndesă în buzunar o periută de dinți se grăbi să dispară la întâlnirea lui cu Rose, la Peterborough. Își împinse motocicletă pe alea adiacentă, plină de gropi și hârtoape, din spa-

tele popotei, pentru a scurta din distanța pe care o avea de parcurs ca să iasă în șoseaua principală. Alergă câțiva pași pe lângă motocicletă, apoi sări și încălecă, lăsându-și picioarele să atingă pământul pentru a-și menține echilibrul și continuă să răsucescă maneta, dându-i motorului mici impulsuri. Zări o siluetă întrepândându-se din direcția opusă, dar abia când ajunse lângă el îl recunoscu pe comandantul escadrilei.

— Voi, ăștia... ! protestă comandantul. Unde te duci ?

Binty, luat prin surprindere, nu fu în stare să mintă.

— La Peterborough.

— La vreo fustă, nu-i așa ?

— Yes, sir¹ răspunse Binty, incapabil să-și mai ascundă nervozitatea pe care-o trăda vocea sa.

Pe negândite, Munro spuse :

— Ei bine, ce-ar fi să mă duci și pe mine până la gara din Peterborough. Aș mai putea prinde trenul de Londra spre casă. Își atinse buzunarul, simțind cum foșnește scrisoarea primită de la soția sa.

— Yes, sir ! spusese Binty cu un supin de ușurare, devenind deodată umil și slugarnic și în culmea fericirii că scăpa de învinuirea ce-ar fi putut să i se aducă, că părăsea baza. Întoarse repede motocicletă și spuse :

— Urcați-vă în spate, domnule, vă reped până la popota ofițerilor și vă aștept până vă faceți gata.

— Bravo, Gordon.

¹ Da, domnule (engl.).

— Jones, sir. Gordon este opusul meu. Eu sunt mitralior la turela superioară pe „Creaking Door“, adică pe „O Orange“.

— Bine, sergent Jones. Spre Peterborough, deci, și nu face economie de cai putere !

— Am înțeles, domnule.

Ieșind de la punctul de pregătire, Lambert auzi gramofonul de la popota subofițerilor și mirosul de slănină prăjită îi gădilă nările. Jock Hamilton din echipajul lui Munro, Tommy Carter și Tapper Collins aproape că-l luară pe sus, cu dorința de a merge să bea cu ei, dar Lambert refuză cu încăpățănare. Îl auzi pe Digby spunând :

— Adevărul este că Sam trebuie să se ducă la doamna inimii sale.

Tommy ținea în mână o sticlă de whisky pe care o avusese ascunsă în dulap și era acum aproape goală. Îi spuseră noapte bună și plecară cântând.

— La mulți ani, Tommy, strigă Lambert în urma lor. Grupul cânta vestitul cântec soldățesc :

Iată-l pe fratele Sylvester
Cu decorații patruzeci în piept
Armata și marina la un loc
Să-l sperie nu pot pe-acest atlet.

Urma apoi ceva fără nici o melodie, ce trebuia debatat cât mai repede cu putință :

Nu te grăbi, nu te băga
E loc pentru amândoi
El are un braț, cât alții-un picior
Și-un pumn ce scufundă
Și-un vas de război.

Digby tremină ultimul, mult după ceilalți și ținându-l încă pe Tommy de mijloc, se-ntoarse să-i spună încă o dată la revedere lui Lambert, iar acesta le făcu din nou semn cu mâna. Digby locuise în aceeași cameră cu Cohen și Grimm. În noaptea aceasta avea să dormă singur, motiv pentru care nu se grăbea de loc să meargă la culcare.

Lambert se îndreptă spre vestiar. Locul părea pustiu și tocmai se pregătea să deschidă ușa dulapului său de metal, când Battersby ieși din toaletă, alb ca varul la față și ștergându-se la gură. Făcu un efort să vorbească, apoi întrebă :

— Cum am fost, căpitane ?

Lambert îi făcu ochiul...

— Ești un adevărat veteran, Batters. Băiatul reuși cu greu să zâmbească.

— Am telefonat la infirmierie.

— Și eu am telefonat, Batters.

— Voiam să mă duc și eu acolo, dar mi s-a spus că n-are niți un rost. Vor face ei tot ce le stă în putință.

— Du-te și încearcă să tragi un pui de somn, Batters, ce-a fost greu a trecut.

Băiatul ar mai fi avut multe întrebări să i le pună lui Lambert, dar zâmbi și se-ntoarse, îndreptându-se spre ușă. Lambert întinse mâna după pantofii de pe raft și găsi în ei o fotografie mai veche, făcută în grup. Erau toți acolo, cu niște zâmbete atât de optimiste pe față de îți venea să crezi că sunt nemuritori. Ascunse fotografia în cel mai dosnic ungher al dulapului, apoi îl aruncă și pe Flanagan înăuntru. Își scoase ghetetele și costumul de zbor și voi să se spele, dar se răzgândi. La spălător cineva vomase pe jos, lipsea un bec și dispăruse și singurul

prosop pe care-l mai aveau. Descuie lacătul de la bicicletă și mai umflă puțin roata din spate.

Trecu cu greu bicicleta prin ruptura făcută în gardul de sârmă, căci disputa continuă care se purta între cei care rupeau gardul și cei care-l reparau începuse de curând să incline în favoarea celor din urmă. Drumul de aici și până în sat dura doar zece minute cu bicicleta.

Cerul se lumina de primele licăriri ale unei noi zile, iar aerul rece făcea ca respirația să i se condenseze și să i se vadă aburii ieșindu-i din gură. Lui Lambert îi plăcea nespus de mult drumul acesta. Așezarea era liniștită și aerul plin de arome proaspete, iar în tufișuri se auzeau mișunat de vietăți. În clipe ca acestea, Lambert se felicita în gând că mai supraviețuise o dată. Își rezemă bicicleta de gardul viu și deschise cât putu de încet ușa de la intrare. Când pătrunse în dormitor, o găsi pe Ruth trează. Nu dormea niciodată până nu se întorcea el. Lui Sam îi trecuse de multe ori prin minte că soția sa nu putea să doarmă, când pleca el în misiune, dar n-o întrebase niciodată. Se dezbracă încet, fără să aprindă lumina. Afară, aceeași lună care strălucise atât de puternic deasupra coastei olandeze, era acum estompată de o mână de nori, care făceau ca lumina să învăluie dormitorul într-o pulbere ușoară, de amurg albastrui.

— E totul în ordine, dragul meu ?

Lambert nu răspunse și Ruth știu că era un semn rău. Mai tăcuse de câteva ori, la fel, când artileria antiaeriană trăsese în ei și-i muriseră câțiva membrii din echipaj. Lambert se întinse în pat cât era de lung, cu picioarele lipite unul de altul - întocmai

ca un trunchi de lemn. Sau ca un mort, gândi Ruth, dar numaidecât își alungă din minte comparația aceasta. Pielea îi era aspră și rece și aproape că nu i se auzea respirația. Își lipi capul de umărul lui, dar Sam nu făcu nici o mișcare și nici nu se îndepărtă. Se întoarse, asta-i era de ajuns, era mulțumită. Nu numai fricoșii mureau de mii de ori, ci și soțiile, mamele și iubitele și, câteodată, poate chiar și tații.

— Cohen și Grimm, spuse Lambert, fără să pomenească nimic de Micky.

Ea nu scoase nici un cuvânt.

— Și doar i-am promis tatălui său, spuse Lambert.

— Dar el te-a forțat să-i promiți, pledă Ruth.

— Dar am promis !

Ruth ar fi vrut să-i povestească de incidentul cu colonelul, dar se decise că n-avea rost să-i sporească grijile cu încă una.

— E ziua de naștere a lui Tommy Carter. M-au invitat să beau un pahar cu ei.

— Trebuia să te duci.

— Nu.

O motocicletă străbătea satul, gonind în plină viteză. Încetini pentru câteva clipe la o intersecție, apoi motociclistul apăsă pe pedală și motorul tășni cu un uruit puternic, cotind pe șoseaua principală.

Lambert se întoarse și-și sărută soția.

— Nu m-am spălat, se scuză el și Ruth simți mirosul nopții îngrozitoare prin care trecuse bărbatului ei.

— I-am trimis tatei o hârtie de cinci.

— Ești un prost, Sam. Să nu crezi c-o să-și plătească datoriile cu ei. N-o să se schimbe niciodată.

— Știu.

— Sam, nu poți purta de grijă tuturor oamenilor de pe pământ. Nici măcar n-ar trebui să-ncerci.

— Este ultima oară când mai zbor, Ruth, pot să-mi facă ce-or vrea. M-am saturat, sunt distrus, sunt terminat, kaputt¹.

Ea întinse mâna, luă de pe noptieră un somnifer și i-l dădu.

Lambert îl înghiți întocmai ca un copil mic care se supune mamei sale, fără să-i pese ce era sau de unde îl primea.

— Poate c-ar trebui să joci totuși crichet, sâmbătă. Putem merge la Londra săptămâna viitoare.

— Ești o fată tare bună, Ruth. O cuprinse în brațe și închise ochii, fără să poată adormi.

Până la urmă îl găsiră și pe primar. Cu toții își dădură cu părerea, dar mult prea târziu, că numai acolo ar fi putut să fie. Un curier de la „Hitler Jugend“ aproape că-l răsturnase, trecând în grabă pe bicicletă pe lângă casă dărâmată a primarului. Acesta adunase cărămizi întregi, câte putuse găsi la îndemână și se apucase să clădească. N-avea, bineînțeles, nici ciment și nici alte materiale de construcție, din care cauză zidurile se dărâmară când băiatul se lovi cu bicicleta de ele. Primarul se înfurie nespuse de tare și atunci curierul, un puști în vârstă de paisprezece ani, se apucă să-l ajute să-și refacă mica locuință. Trecuse însă aproape un ceas până să-și dea seama că primarul încerca să se zidească pe sine înăuntru.

¹ Stricat, terminat, epuizat. În text ar avea înțelesul de „mort“ (germ.).

În Liebefrauplatz, un grup de membri ai echipei de intervenții T.E.N.O., conduși de Bodo Reuter, se munceau cu un palan. Lanțurile zornăiau alături de ruinele calde și fumegânde ale fostei biserici. De câte ori trăgeau de lanț, ampenajul Lancasterului lui Sweet se ridica tot mai sus, până ce fu suspendat în centrul orașului, atârnat de o grindă. Avionul se balansa puțin în bătaia vântului, care ațâțase cu atâta furie incendiile acelei nopți de coșmar, arătând întocmai ca rămășițele unui animal preistoric, expus astfel spre a potoli furia zeilor. Fumul gros plutea învăluind totul în jur. Pe ampenaje se puteau distinge culorile roșu, alb și albastru, însemnele Angliei și literele vopsite în alb ce-i arătau identitatea. Câțiva dintre membrii echipei T.E.N.O. avuseseră de gând să lase corpul mitraliorului de spate în turela turtită, dar Bodo Reuter le interzise cu desăvârșire să facă așa ceva. Mai înainte ca avionul să fie izolat cu frânghii groase, cetățenii orașului se și adunaseră în jurul epavei, pentru a exorciza rasa ce-i supusese atâtor nemăsurate chinuri.

— Sieg Heil ! strigă unul dintre ei, urmat de alții și alții care începură și ei să răcnească.

Avionul lui Sweet, doborât, rămase astfel timp de aproape o săptămână, după care fu ridicat, metalul topit, iar după alte șapte săptămâni apărea din nou, de data aceasta ca avion german.

Cei de la baza Luftwaffe „Ermine“ erau foarte norocoși, când era vorba de scrisori, căci „Ermine“ era prima unitate Luftwaffe de pe coastă situată pe ruta transportului postal spre Rotterdam. Lui August Bach îi venira două scrisori. Unul din plicuri era expediat de bijutierul din Altgarten și conținea

o chitanță pentru suma primită și nota de plată pentru inelul de logodnă, căci, după cum se exprima bijutierul, în niște vremuri atât de tulburi era din cale-afară de riscant să vinzi un inel de logodnă pe credit.

Scrisoarea cealaltă era de la fiul său cel mare. Conform regulamentului privitor la păstrarea secretului militar, scrisoarea era marcată „de lângă Leningrad“.

Pappi

Am la dispoziție numai câteva minute și vreau să-ți comunic că exact până acum patru ore am luptat în linia întâi. Noaptea trecută am făcut incursiuni, încercând să iau prizonieri pentru anchetă. N-am reușit să prind decât doi, dar și aceștia au murit de pe urma rănilor ; la noapte vor încerca din nou cei din compania care ne-a înlocuit. Suntem aproape siguri că se pregătesc să ne atace. Când o vor face, voi fi probabil avansat sau voi primi un palton de scânduri. E bine și-ntr-un caz și-n celălalt, n-are prea mare importanță, numai să nu fiu rănit și să mă chinui.

Și-acum să-ți răspund la întrebările pe care mi le-ai pus în ultima scrisoare. La prima, răspunsul este nu. Ce primim aici de mâncare este absolut suficient, așa că mănâncă sigur rațiile. Da, vom primi și permisie, cândva, în următoarele două luni. Da, mă întorc acasă. Crezi că mai dau cu piciorul ocaziei de a mă tăvăli prin așternuturi cu micuța menajeră pe care ai ascuns-o ?! Le-am povestit băieților despre ea și unul din ei a spus : „Așa sunt cei de la Luftwaffe, întotdeauna își fac rost de rații civile

și apoi se plâng că mor de foame“. Se referea la tine, bineînțeles, așa că nu mai face pe fățarnicul cu mine. Sper că ne revedem cândva, în august, și sper să-ți aduci aminte să bați întotdeauna la ușă, înainte de-a intra în dormitor.

*Al tău cel vesel
Peter*

P.S. Răspuns la întrebarea nescrisă : n-am uitat și am să ți-i înapoiez (banii) în curând.

August împături cele două scrisori și le puse cu grijă în buzunar.

— Reinecke, spuse el, după micul dejun am să fixez pedepsele pentru cei care și-au pierdut bicicletele, și-apoi o să ne ocupăm de bani. E cineva bolnav ?

— Numai eu, Herr Ober, răspunse Reinecke și rânji.

— Nu, spuse August, de data asta suntem doi.

— O să vă simțiți mai bine după o cafea, Herr Ober, o cafea adevărată.

— Și stârcii ?

Au plecat.

La corpul de gardă de la Warley Fen, sergentul Bishop se uita la macheta vaporului pe care tocmai o terminase și care înfățișa un vas de război în plină viteză. Nu putea să se hotărască dacă să-i pună numele „Cadiz anhoi“ sau „Aurul din Lumea Nouă“. Telefonul zbârnâi. Operatoarea vorbi cu Bishop, sergentul de serviciu din noaptea aceea.

— Am pe fir nu știu ce secție de poliție. Spun că au un mesaj pentru noi și văd că nu răspunde

nimeni, nici la camera ofițerului de serviciu și nici la comandă.

— E-n regulă, spuse sergentul Bishop. Dă-mi-l mie.

— Alo, Baza aeriană Warley Fen ?

— Da, noi suntem.

— Aici este postul de poliție din Cambridge-shire. La telefon sergentul Ford. Avem la noi pe doi dintre oamenii dumneavoastră. A avut loc un accident între un camion și o motocicletă Norton. După zgomot, se pare că mergeau cu viteză foarte mare. Numele lor sunt... Urmă o pauză.. Munro, John, locotenent-colonel de aviație, și Jones William Gareth, sergent aviator. Îi cunoașteți ?

— Pe colonel îl cunosc ; cât despre celălalt, n-aș putea să vă spun nimic, căci la noi majoritatea au acest grad.

— Foarte bine. Sper că cei de la poliția militară ne vor telefona mâine dimineață pentru a în-tocmi formalitățile necesare ; apoi mai este și motocicletă avariata, pe care va trebui s-o ridicați.

— Stai puțin, spuse Bishop, rânjind ca pentru sine, n-aveți dreptul să închideți un locotenent-colonel într-o celulă până mâine dimineață, doar pentru că a încălcat regulile de circulație.

— Oh, dar e o neînțelegere la mijloc. Ar fi trebuit să vă explic totul de la început. Sunt morți amândoi. Au murit pe loc, când s-au izbit de camion, mergeau cu aproape nouăzeci la oră.

— Am înțeles, spuse sergentul. Am să transmit. Puse receptorul la loc, în furcă. „Cadiz ahoy“, se hotărî el, așa sună cel mai bine.

Bucătarii de la Warley Fen se așezară moțaind încă să-și bea ceașca de ceai îndulcit și amestecat

cu puțin lapte, înainte de a se apuca să pregătească micul dejun pentru primii sosiți.

Maisie Holroyd fusese de serviciu până aproape spre dimineață, supraveghind împărțirea rațiilor pentru aviatorii care plecau în misiune și totuși, în ciuda acestui fapt, trecu pe la toate cele trei popote, unde bău câte o ceașcă de ceai și ascultă câte o glumă nouă. Soarele se ridica timid la orizont, gonind stelele care mai întârziu pe cer. Lambert se răsuci în somn, răsese, scoase un mormăit apoi tăcu, în timp ce soția sa, care nu adormise încă, îl veghea întocmai ca o mamă care stă aplecată la căpătâiul copilului bolnav.

La secția medicală, după aproape două ore și jumătate de luptă zadarnică, cei doi doctori care se ocupaseră de sergentul Cohen decisera că nu mai aveau ce face, încercaseră tot ce era omenește posibil și-l lăsară să moară în pace.

Cei din Altgarten terminaseră de mult formulele pentru certificatele de deces și începură să scrie pe foi rupte din caietele de școală ale elevilor, purtând ștampila primăriei în colțul de sus. Nu mai aveau de altfel nici bandaje, nici sânge pentru transfuzii, nici atele, nici pansamente pentru arsuri și nici iod sau morfină. În schimb, exploziile se țineau lanț, pe când echipele T.E.N.O. demolau casele și magazinele de pe Dorfstrasse. Atelierul lui Voss, aidoma multor clădiri din oraș, devenise o ruină extrem de primejdioasă. De-a lungul aceleiași străzi aluneca încet o mașină, din care răzbătea o voce metalică printr-un megafon, sfătuindu-i pe cei rămași fără adăpost să se prezinte la sediul Partidului pentru a li se acorda ajutor. Vocea ordona, de ase-

menea, rudelor apropiate să înștiințeze stația provizorie de poliție asupra celor din familie care dispăruseră. Poliția se afla însă într-o casă unde nu se putea ajunge decât prin grădina Koller, căci strada aceasta, aidoma majorității celorlalte străzi din Altgarten, fusese parțial închisă datorită pericolului pe care-l prezentau bombele neexplodate.

Unicul supraviețuitor din avionul lui Sweet, Billy Pace, căzu nu departe de Altgarten, deși aterizarea sa nu fusese una dintre cele mai norocoase. Billy zărise formele întunecate ale brazilor numai cu o clipă sau două înainte de a se opri în ei. Se lovi la picior de-o creangă, apoi fu prins ca în niște ghiare de vârfurile ascuțite a zeci de crengi și crenguțe, înainte de a se poticni brusc, din cauza parașutei care se agățase și rămăsese atârnată în vârful copacului. Auzi un zgomot, ca și când ar fi fost sfâșiată o bucată de pânză și Billy mai căzu vreun metru și ceva, apoi începu să se răsucescă ca un titirez fără să mai alunece în jos. În pădure era un întuneric de nepătruns; încercă să se agațe cu mâinile de vreo creangă de brad, dar acestea erau mult prea subțiri și n-ar fi putut să-l susțină. Se strădui să vadă ceva prin beznă, dar nu reuși. Pipăi prin buzunare și dădu peste chibrituri, apoi scăpără unul, dar nu putu să lumineze decât câteva crengi în jurul lui, iar flacăra făcea ca totul împrejur să pară și mai întunecat și mai straniu. Aprinse un alt chibrit și-l lăsă să cadă, dar acesta se stinse înainte ca Billy să apuce să zărească dincolo de vârfurile picioarelor sale în șosete, fiindcă în cădere își pierduse ambele cizme de la uniformă de zbor. Se afla într-o poziție atât de incomodă și se simțea atât de neplăcut, încât fu tentat, în câteva rânduri, să apese pe discul care des-

făcea rapid chingile parașutei și să riște, dar instinctul de conservare îi domină impulsul de moment, cu-atât mai mult cu cât auzise și urlete de lupi în apropiere. Rămase încă vreo trei ore atârnat astfel, cu imaginația lucrându-i cu înfrigurare, până ce apărură în sfârșit la orizont primele raze de soare și, încet, pădurea prinse să se lumineze. Abia atunci își dădu seama că se afla la numai o jumătate de metru de pământ. Se lăsă să cadă, dar teama de lupi nu îi dispăru, până ce un pădurar ce trecea din întâmplare pe acolo îl liniști, spunându-i că urletele erau ale unor câini ținuți în captivitate. Pace căzuse în mica pădurice din spatele hotelului Wald și auzise tot timpul schelălăitul câinilor de pază de aici, purtați de curele de către dresori. Se îndreptă spre coliba pădurarului și reuși să schimbe cu acesta vreo câteva cuvinte în germană. În spatele micuței colibe din pădure, Billy Pace zări o arătare ca o păpușă țepăună, de culoare cafenie. Brațele micuțe erau întinse în față, întocmai ca ale unui boxer în poziția de luptă, cu pumnii strânși. Gura arsă se continua spre ceafă într-un rânjet demonic ce-i dădea la iveală dinții albi și regulați. Pace recunoscuse și urmele arse ale unei mustați. Era tânărul Speke, care părăsise avionul „S Swet” fără permisiunea căpitanului și aterizase cu parașuta într-o pădure în flăcări. Pădurarul îl lăsă pe Pace să-l privească câteva clipe.

— Kamerad ?

— Ja, Kamerad, spuse Billy Pace și intră în colibă, simțind, deodată, cum îl năpădește un val de căldură și îl încercă o senzație neplăcută de leșin și de vomă.

Bătrânul îi dădu o ceașcă plină cu o băutură neagră și amară, care pretindea el că era cafea, apoi apucă telefonul pentru alarmă în caz de incendii și ceru o escortă. Lui Billy îi mai rămăsese un baton de ciocolată din rația sa de zbor și i-o oferă bătrânului, care o mestecă încântat. Apoi acesta îi explică lui Billy că avea să fie mai în siguranță însoțit de soldați, decât mergând de unul singur și lipsit de apărare prin orașul bombardat. Billy îi arată pădurarului fotografia mamei sale. Se întrebă oare cât timp avea să treacă până ce mama sa avea să afle că fusese luat prizonier, și nu ucis în misiune.

Pe Fleming și pe cei din echipajul său nu se găsisese nimeni să-i regrete. Cu toții fuseseră prieteni între ei și nici unul nu se mai întorsese. Șederea lor la Warley Fen durase mult prea puțin pentru a lega și alte prietenii cu aviatorii mai cu experiență, și-apoi cine i-ar fi putut condamna pe cei rămași în viață că se bucurau de întoarcerea prietenilor lor și nu deplângeau soarta a șapte indivizi complet străini.

La popota ofițerilor de la Warley, ofițerul însărcinat cu activitatea culturală aduna efectele personale ale ofițerului de aviație Fleming. Cu numai o săptămână în urmă fusese însărcinat cu strângerea efectelor personale ale celor care nu se mai întorceau și controla acum ca nu cumva să se fi amestecat și vreo poză pornografică printre lucruri și citi cu atenție fiecare scrisoare pentru a se asigura că n-avea să-i mâhnească pe părinți sau pe soții. Era o treabă solemnă și, în același timp, neplăcută. Își

aruncă o privire pe listă : următorul era căpitanul Sweet.

După ce ateriză și ultimul bombardier, începu activitatea celor de la secția fotografică a bazei de la Warley Fen. Fiecare aparat de fotografiat de tip F 24 de la bordul bombardierelor era descărcat și filmele, late de cinci inci, extrem de sensibile erau rulate în casete și date la dezvoltat. Totul se făcu cu cea mai mare prudență și în cea mai mare grabă. Revelatorul era încălzit la 75 de grade Farenheit, iar filmele ținute numai trei minute în fotofixator, apoi spălate și introduse în dezvoltator și imediat uscate. Sergentul de serviciu luă un grup de filme încă ude și alergă cu ele spre un ecran luminos, pentru a verifica expunerea și dezvoltarea. Nu observă nimic curios, după cum nu observară nici ceilalți, până le privi și caporalul W.A.A.F. care trebuia să le agate la uscat, în aerul fierbinte din încăperea special amenajată.

Aceasta trecu în camera de retușare și, pentru o clipă, își aruncă privirea peste aerodrom. Majoritatea clădirilor aveau luminile aprinse, cu ferestrele ca niște pete galbene și strălucitoare, apărând ireale în lumina albăstruie și palidă a dimineții. Aleile și iarba străluceau ude de rouă, proiectorul se aprindea și se stingea ca niște semnale Morse luminoase, care albeau totul în jur, întocmai ca lumina unui fulger. Caporalul W.A.A.F. luă o fotografie lucioasă făcută în timpul unui atac precedent asupra orașului Krefeld și o studie cu atenție, înainte de a privi din nou negativele. Îi spusese mai întâi unui soldat de aviație, înainte de a raporta sergentului. Nu voia să pară ridicolă.

— Aici sergentul Booth, de la secția fotografică, sir. Avioanele n-au bombardat orașul Krefeld, sir ; tocmai studiem negativele. Imaginile străzilor nu seamănă de loc cu cele vechi, pe care le avem. Cu ce seamănă ? Nu știu, sir. Nu seamănă cu nici un loc cunoscut. Nu seamănă cu nimic. Sir.

Tribunalul Wehrmachtkomandaturii

Berlin
L/W/KS/78 ui.

Berlin NW 40,23.8.43
Lehrterstrass 58

Către conducerea Penitenciarului Brandenburg-Görden.

În ziua de luni, 13 septembrie 1943, la orele 13,00 va fi executată în închisoarea dumneavoastră sentința de condamnare la moarte prin ghilotinare a fostului subofițer Christian Himmel, născut la 12 septembrie 1922, la Bayern, Ottobeuren, de religie catolică.

Călăul Rötger este însărcinat cu executarea sentinței. Aceasta va fi anunțată în aceeași zi la orele 11.00.

Oberleutnant Dr. Henze este însărcinat cu supravegherea execuției, asistat de Feldjustizinspektor¹ Keyser. Condamnatul este reținut la închisoarea Wehrmachtului de la Berlin, Seidelstrasse 39.

Prezidiul polițienesc Berlin, în calitate de autoritate delegată, este rugat să-l trimită pe condamnat la Branderburg în dimineața zilei de 13 septembrie 1943. Se cere acceptarea prezentei cereri. Doctorul închisorii va trebui să fie, de acum încolo, prezent la execuție.

din ordinul
(semnătura)

Jost
Oberkriegsger.

¹ Inspector juridic itinerant (germ.).

² Consilier juridic militar (germ.).

August 23, 1943

Ofițer administrativ
Baza Forțelor Aeriene Britanice
Warley Fen

Comandant de echipaj/Serviciul operativ — LAMBERT Samuel
Charles

Se certifică prin prezenta că sus-numitul a fost găsit necorespunzător pentru orice alte misiuni de zbor, în calitate de aviator, iar Ministerul Aerului a aprobat retragerea gradului de subofițer. Începînd de la această dată, Lambert se va prezenta la Warrant Officerul¹ bazei pentru a i se da / primi însărcinări legate de curățenie, igienizare și salubritate.

Aceste îndatoriri nu sînt menite să constituie o pedeapsă, dar Lambert nu se va bucura de nici un privilegiu pînă la noi ordine, aceasta incluzînd învoirele și permisiunea de a dormi în afara bazei.

Către Warrant Officer — Baza Warley Fen

¹ Grad intermediar între ofițer și subofițer (engl.).

Mulți au uitat evenimentele tragice din noaptea de 31 iunie a anului 1943. Alții, dimpotrivă, nu și-au putut șterge niciodată din memorie ororile de nedescris care-au marcat acea dată, iar un număr și mai mare au pierit, nemaiputând aduce nici o mărturie. Löwenherz, Fleming și Sweet împreună cu echipajele pe care le-au condus n-au fost singurii dispăruți. În noaptea aceea, Luftwaffeul a pierdut opt avioane de vânătoare de noapte, dintre care trei Ju 88, patru de tip ME 110S și un Dornier 217, fără a mai pune la socoteală alte trei care s-au distrus sau avariat grav la aterizare și au trebuit să fie casate. În cursul acestor aterizări au murit doi piloți Luftwaffe, iar alți doi au fost atât de grav răniți încât, retrași ulterior de la zboruri, n-au mai putut participa la nici o misiune.

Forțele Aeriene Britanice au pierdut patruzeci și patru de bombardiere, dintre care treizeci și unu distruse în timpul zborului, de avioane germane de vânătoare de noapte, și un număr de trei sute unu aviatori, dintre care șaiszeci și opt de supraviețuitori au devenit prizonieri de război. Dintre aceștia din urmă, nouă au fost grav răniți.

Dintre avioanele pierdute de R.A.F., treizeci reușiseră să-și lanseze bombe, o bună parte dintre ele în mare sau în câmp deschis. Câteva bombe au căzut din întâmplare într-un sat olandez, omprând opt persoane și rănind alte trei. Dintre avioanele

britanice distruse, nouă au căzut doborâte de artileria antiaeriană, iar unul a fost distrus de un alt avion britanic care l-a confundat cu unul german, deschizând imediat focul asupra lui pe când traversa coasta britanică, patruzeci de mile la sud de ruta obligatorie prevăzută în ordinul de operație. Trei bombardiere au făcut erori foarte grave de navigație. Unul dintre ele a coborât prin pătura de nori, lovindu-se de un pisc muntos lângă Stavanger, în Norvegia, al doilea a rămas fără combustibil la 160 de mile est de Insulele Orkney, iar al treilea s-a prăbușit în flăcări în sudul Franței, echipajul pierind în întregime.

Locotenentul aviator Munro, fratele lui John Munro, care pilota un avion Stirling, a supraviețuit raidului din acea noapte, completându-și ciclul de misiuni. Întors acasă, după terminarea războiului, s-a căsătorit cu Sarah, cumnata sa, îngrijindu-se de proprietatea fratelui său, pe al cărui fiu îl crescuseră cu grijă și afecțiune, apoi îl trimise să studieze dreptul.

Tommy Carter împreună cu restul echipajului său, care scăpaseră nevătămați din raidul acelei nopți, au pierit cu toții, patru misiuni mai târziu.

Lambert n-a mai zburat niciodată din acea noapte. Ruth a fost transferată la o altă unitate, dar fiind gravidă a părăsit W.A.A.F.-ul și a rămas lângă soțul ei, pe tot restul perioadei cât a mai ținut războiul. După terminarea războiului, Lambert s-a angajat ca proiectant într-o fabrică de avioane, iar în 1954 a patentat o modificare adusă unui compresor cu două viteze și s-a lansat în afaceri, începând construirea pe scară largă a noului prototip. În prezent, tată a doi băieți și o fată, este fericit și sufi-

cient de bogat, cu toate că, întocmai ca majoritatea foștilor piloți de pe bombardiere, suferă de o afecțiune a coloanei vertebrale.

Battersby, Flash Gordon și Digby au mai zburat un timp cu un nou căpitan, apoi, completându-și ciclul de misiuni, au fost trimiși la comandamentul școlilor și centrelor de instrucție și antrenament de unde s-au întors pentru a mai zbura de două ori în cadrul celui de-al doilea ciclu de misiuni înainte de terminarea războiului. În ultima misiune au fost grav răniți iar Flash Gordon și-a pierdut brațul stâng. Un număr considerabil de turele de pe avioanele Lancaster au fost modificate, fiind dotate cu noul gen de hublou, iar colonelul a reușit până la urmă să-i convingă pe cei de la Ministerul Aerului ca hubloul să fie denumit în mod oficial „hubloul Sweet”.

Battersby s-a căsătorit cu soferița de la W.A.A.F. pe care o întâlnise în acea noapte. După terminarea războiului s-a înscris la Universitatea din Londra, conform dorinței tatălui său, dar spre surprinderea acestuia n-a ales chimia ci istoria medievală a Angliei. De atunci a scris o carte, având ca subiect fortificațiile medievale, iar în prezent este profesor la un renumit colegiu din America.

Digby s-a întors în Australia, unde a devenit proprietarul unei agenții reprezentând interesele unui fabricant englez de avioane ușoare, și cutreieră toată țara în lung și-n lat, încercând să le comercializeze și oferindu-l fermierilor, pe care-i asigură că dacă până și el a putut să învețe să le piloteze, atunci oricine de pe lumea asta este în stare s-o facă. Uneori, clienții îl întreabă dacă a fost cumva în aviație în timpul războiului, dar Digby susține că

pe vremea aceea era mult prea tânăr ca să lupte. Dar prietenul nostru a devenit complet chel și poartă acum o meșă.

Jammy Giles a părăsit R.A.F.-ul în 1949, când începuse într-adevăr să bea din greu, neputându-se obișnui cu petrecerile mult prea cumpătate pentru a-i fi pe gust, de la popota ofițerilor. La moartea mamei sale a moștenit ceva bani cu care și-a cumpărat o cârciumioară, nu departe de Stratford-on-Avon. În primul an a câștigat destul de bine, dar deveni mult prea încrezător în forțele sale, nefiind în realitate deloc priceput în afaceri. Dezordinea în care-și păstra conturile, cât și generozitatea cu care vindea pe credit l-au dus la faliment total. S-a angajat imediat ca ospătar și timp de doi ani, a încercat să strângă din nou bani pentru a-și cumpăra o cârciumă proprie, dar tocmai când soarta îl lovise mai rău din punct de vedere financiar și era cu moralul la pământ, a cunoscut o fată frumoasă, pe nume Bessie, s-a însurat cu ea și au deschis împreună o cafenea pe autostrada A 1, la numai treizeci de mile de Warley, ca popas pentru șoferii de autocamioane. Jammy recunoaște că-i datorează reușita sa Bessiei, care muncește de două ori mai mult ca el, ocupându-se de tot ce este legat de vânzări, cumpărări, închirieri sau concedieri de personal și tot el admite deschis : „Șoferii vin aici mai mult ca s-o vadă pe ea decât să mănânce”. Foști camarazi de escadrilă îl vizitează când și când și, împreună, își aduc aminte de vremurile de altădată. Pe pereți se află lipite fotografiile înnegrite și pătate de muște, înfățișându-l pe Jammy stând sub un bombardier Lancaster, sau primind din mâna regelui medalia D.F.C. Cu numai doi ani în urmă a venit la el Pe-

terson și, împreună, și-au depănat amintiri de pe front și-au făcut haz de vremurile când au zburat împreună într-o misiune, unul beat la comenzi, iar celălalt chinuit de diaree, la W.C. Peterson locuiește acum la Montreal, unde a devenit vice-președintele unei mici firme de echipament turistic.

În 1948, părinții lui Cohen au murit, la diferență de trei luni unul de celălalt. Nora Ashton mai locuiește și acum împreună cu mama sa în casa din mijlocul pajistei. Mulți se întreabă de ce a rămas nemăritată, când de bună seamă că n-a dus nicio dată lipsă de pretendenți.

Colonelul a murit în 1946 într-un accident de mașină în Germania, pe când mai făcea încă parte din R.A.F.

După război Willi Reinecke s-a angajat la R.A.F. în Germania. În acest scop a fost nevoit să-și falsifice data nașterii. A lucrat în Serviciul de control și dirijare a traficului aerian timp de aproape cinci ani, înainte de a se retrage și a se stabili în provincia Ruhr. Fiul său lucrează acum la Lufthansa, tot în Serviciul de control al traficului aerian.

Fischer a primit o nouă medalie, imediat după Ziua Z (ofensiva aliaților împotriva Germaniei). I-au fost acordate „Frunzele de Stejar“ după ce a capturat un grup de soldați răătăciți de unitățile lor printre care majoritatea erau bucătari și furieri, și a respins un atac din partea tancurilor britanice lângă Caen. A fost ucis după ce se pierduse de divizia lui, în lupta de lângă Essen. Stabilise un punct de rezistență cu aproximativ 150 de oameni, refuzând orice somație de a se preda. Au fost în final răpuși de focurile de artilerie. Fischer mai avea cu el corvora de Kuban, vechi de 300 de ani, care a fost

găsit printre ruine de un șofer de la Serviciul de aprovizionare și transport al trupelor de uscat și și-a sfârșit zilele întins pe jos, în camionul acestuia.

Frau Voss a supraviețuit războiului. Cu ajutorul câtorva lucrări de artă, pe care soțul ei, dând dovadă de multă precauție, le depozitase în casa ginelei, a reușit să trăiască foarte confortabil în Portugalia, până la sfârșitul zilelor. A murit în 1959.

Bodo Reuter a supraviețuit și el războiului. A lucrat timp de un an pe un feribot, apoi la Atena i s-a oferit o slujbă de servanț pe iahtul de lux al unui milionar grec. Tot atunci a început să bea. Pentru acest motiv a fost, în final, dat afară și a lucrat pe diferite vapoare, cel mai mult plăcându-i, se pare, slujba de bucătar pe un petrolier panamez, în care a rămas mai multă vreme. În ziua de Crăciun a anului 1952, pe o bancă dintr-un parc din Le Havre a fost găsit un bătrân care-și vânduse actele de marinar ca să-și cumpere vin. Nimeni n-a fost în stare să-l identifice și certificatul de deces i-a fost completat mai mult după presupuneri. Poliția a bănuit că bătrânul era neamț, dar, după cum afirmase unul dintre inspectori, aducea mai mult a preot sau a cerșetor. S-a recurs la un compromis și în certificat a fost trecut ca învățător.

La numai nouă zile după ce i-a scris tatălui său, fiul lui Bach, Peter, cel care făcea parte din S.S., a câștigat una dintre cele mai invidiate distincții din armată, acordată pentru meritul de a fi distrus un tanc cu mâinile goale. Trei zile mai târziu a fost avansat, iar patru zile după aceea, în timp ce se odihnea în spatele frontului, a murit răpus de gloanțele unui partizan.

August Bach este astăzi un om foarte în vârstă, cu părul complet alb și pielea plină de riduri. După război a plecat în Brazilia, s-a căsătorit cu o fată întâlnită acolo și a avut doi fii și o fiică. Primul post pe care s-a angajat a fost la o mică companie care construia bărci cu motor pentru entuziaștii în ale pescuitului, majoritatea americani. Patru ani mai târziu, patronul i-a oferit lui Bach o mică parte din acțiuni, apoi, după alte câteva luni, l-a luat ca asociat, el, patronul, retrăgându-se ulterior din afaceri. Bach era bătrân dar luându-și fiul și ginerele drept coacționari, a reușit să-și sporească an de an venitul, ajungând la o situație prosperă. Fiul cel mic al lui Bach, Hans, s-a reîntors în Germania. După ce a pilotat un timp avioane ușoare, în Brazilia, a primit o slujbă în cadrul companiei aeriene Lufthansa devenind pilot de linie. Până în prezent are aproape 3 000 de ore de zbor pe avioane cu reacție. August Bach și soția lui își petrec cea mai mare parte a timpului în căsuța de pe plajă, care, într-un fel, nu se deosebește prea mult de baraca în care locuia August la „Ermine”. Bach mai are și acum vechea sa pasiune de a fotografia păsări, pe care uneori le și disecă.

La „Ermine” nu se mai vede nici urmă din vechea stație radar, deși amplasamentele de beton pentru tunuri au rămas în același loc. Olandezi căroră le place să se plimbe în mijlocul naturii vin aici duminica, în timpul verii, să vadă păsările, dar stârcii au dispărut de mult, goniți de lucrările de drenaj practicate în apropiere.

Mausi, unul din cei doi frați gemeni, a făcut șase luni de închisoare pentru delictul de a fi împușcat câinii și n-a mai avut prilejul să lupte până în ul-

tímele săptămâni dinainte de sfârșitul războiului. Atunci a fost luat prizonier de către soldații Armatei Roșii și și-a petrecut anii de prizonierat într-un lagăr de muncă din nordul îndepărtat. Când a fost eliberat era foarte bolnav și i s-a dat voie să plece în Germania Federală, unde mai avea încă rude. În prezent este necăsătorit și lucrează ca magazioner într-o fabrică de mase plastice de pe lângă Hamburg, slujbă primită datorită faptului că directorului, și el fost membru în Waffen S.S., i s-a făcut milă de el.

În 1954, Hans Furth a fost luat prizonier de către englezi și a continuat să lucreze ca doctor într-un lagăr, iar după aceea, pentru Forțele Armate Aliate. A candidat în alegerile locale, dar n-a reușit să câștige. Totuși, unul dintre cei care au lucrat pentru el în timpul campaniei electorale fiind director la München al unei companii americane de consultanți în probleme de informare, popularizare și relații cu masele, i-a oferit lui Furth un post la o succursală a acesteia din Chicago. Furth a lucrat aici timp de opt ani, apoi și-a deschis propria-i firmă de relații cu publicul, la New York. Acum lucrează numai două zile pe săptămână și își permite să petreacă lungi vacanțe în Florida sau să facă o dată pe an, câte o călătorie în Europa. La început, majoritatea clienților săi au fost fabricanți germani care încercau să pătrundă pe piața americană, dar acum aceștia sunt în minoritate. Furth a devenit atât de americanizat în felul de a se îmbrăca și de a vorbi, încât foarte puțini dintre clienții săi își pot da seama că nu e american getbeget. Din acest motiv, personalul pe care-l angajează este format numai din ame-

ricani, cu excepția secretarei, a recepționerei și a telefonistei, care sunt englezoaice : „e mai de bun gust“.

Dr. Starkhof, de la Abwehr, a fost arestat după o încercare de a-l omorî pe Hitler, la 20 iulie 1944. A reușit să-și dovedească nevinovăția și să scape de sentința de condamnare la moarte. A fost trimis într-un lagăr de concentrare. Când au sosit trupele americane era încă în viață, dar a murit la trei luni după aceea.

Primarul a fost internat într-un ospiciu și a murit înainte de terminarea războiului. Tânăra pereche Meyer care se căsătorise cu ajutorul lui Andi Niels, a emigrat în Israel și lucrează acum la o livadă de lângă Ierusalim.

Redenbacher a fost avansat la gradul de Oberst la O.K.L. și a murit în ianuarie 1945, pe când zbura ca pasager într-un Ju 52. Bătrânul Krugelheim a fost ucis pe la sfârșitul lui 1944 de un Mustang aparținând Forțelor Aeriene ale Statelor Unite care, zburând la joasă înălțime, a mitraliat aerodromul de la Kroonsdijk. Acest aerodrom mai există și acum, deși nu are decât jumătate din suprafață inițială. Astăzi de aici nu mai zboară decât avioane ușoare și un bimotor care, pentru numai cincisprezece guldeni, îi poartă pe călători într-un zbor de agrement în circuit, pe deasupra uzinelor Ijsselmeer. Aceste uzine au secăt o întreagă porțiune din mare, descoperind anul trecut, în timpul lucrărilor, rămășițele avionului lui Kokke. Deși, inițial, avionul JU 88 trebuia dus la muzeu, aparatul s-a rupt în bucăți când a fost scos de pe fundul apei.

Pistele de la Warley Fen arată la fel, dar nu mai pot fi văzute din cauza lanurilor de grâu ce le

înconjoară. Cine merge acolo mai găsește și câteva dintre vechile clădiri. Infirmeria unde a murit Cohen a devenit țarc pentru oi, iar din ceea ce a mai rezistat din popota subofițerilor, unde pe vremuri serile răsunau de muzică la gramafon, răzbate acum grohăitul porcilor. Numai turnul de control a rămas întocmai ca odinioară, cu toate că cel ce se aventurează să urce acum pe scări are nevoie de mult curaj și multă prudență. I se poate întâmpla să regrete amarnic.